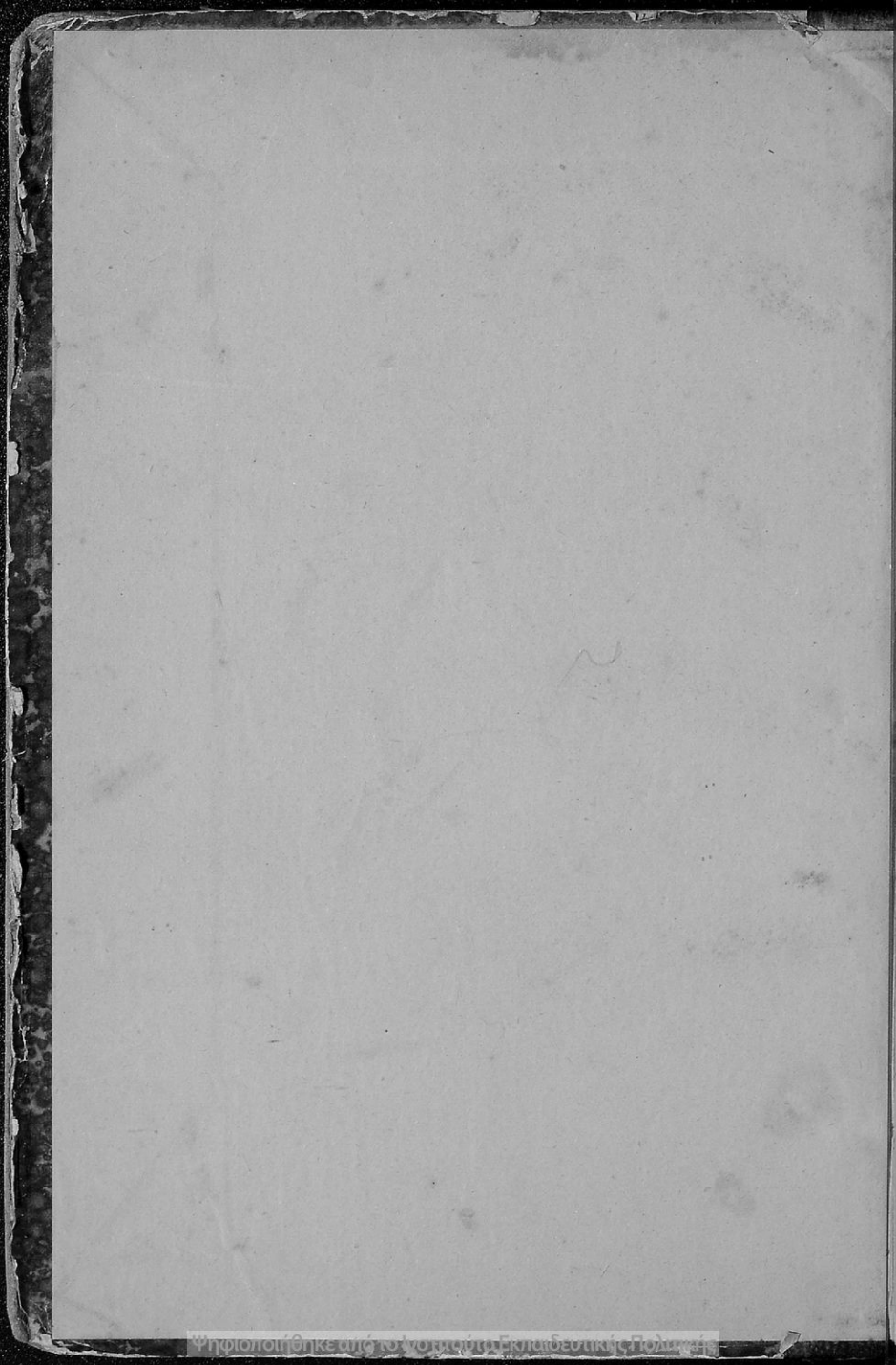

5

Μιχαήλ Βασιγγελίδης

Σημειώσεις

Ἡ ΝΕΩΤΕΡΑ ΑΡ' ΗΜΙΝ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ἡ ΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΝΟΜΩΝ

ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΓΚΥΚΛΙΩΝ

ΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΥΠΟ

ΗΛ. ΠΙΕΤΡΟΥΔΙΑ

(Τεύχος Α').

18940

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΕΚΔΟΤΗ ΣΠ. ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΩ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ | ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΡΑ ΤΟΙ ΝΑΩΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

1898

δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν μαθήματα, τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ περὶ συστάσεως Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1878,¹ περιλαμβανομένης καὶ τῆς διδασκαλίας περικοπῶν ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, διδάσκονται εἰς ἑξ ἑνιαυσίους τάξεις, ἐν μείζονι ἀναπτύξει ἐν τοῖς πλήρεσι, συνοπτικώτερον δὲ εἰς τέσσαρας ἑνιαυσίους τάξεις ἐν τοῖς κοινοῖς δημοτικοῖς σχολείοις, ἐπαναλαμβανομένων ἐν ἀνάγκῃ τῶν μαθημάτων ἑκατέρας τῶν ἀνωτέρων τάξεων.

Ἄρθρον 3.

Τὰ νηπιαγωγεῖα συνιστῶνται τῇ ἀδείᾳ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου ὑπὸ ἰδιωτῶν, διδάσκουσι δ' ἐν αὐτοῖς διδασκάλισσαι ἀνεγνωρισμέναι διὰ πτυχίου.

Ἄρθρον 4.

Πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα δύνανται νὰ συστηθῶσι πανταχοῦ τοῦ Κράτους, ἂν οἱ δημοτικοὶ πόροι ἢ εἰσφοραὶ ἰδιωτικαὶ ἢ κληροδοτήματα ἐπαρκῶσι νὰ παρέχῃσι

¹ Τὸ α' ἄρθρον τοῦ ΧΘ' νόμου ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἑξῆς γνώσεων. α') Τῆς ἱερᾶς ἱστορίας καὶ τῆς κατηχήσεως· β') Τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς γραφῆς τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης· γ') Τῆς ἀριθμητικῆς καὶ τῶν ἀναγκαίων εἰδήσεων περὶ τῶν ἐν χρήσει μέτρων σταθμῶν καὶ νομισμάτων· δ') Τῶν πρακτικῶν ὁρισμῶν τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων· ε) Τῆς στοιχειώδους γεωγραφίας (φυσικῆς, μαθηματικῆς καὶ πολιτικῆς) καὶ ἀκριβέστερον τῆς γεωγραφίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν· ς') Τῆς στοιχειώδους ἱστορίας καὶ ἰδίως τῆς ἑλληνικῆς· ζ') Τῆς στοιχειώδους ὁπολιτικῆς, τῆς ὀρυκτολογίας καὶ τῆς στοιχειώδους βοτανικῆς· η') Τῆς στοιχειώδους ἀνθρωπολογίας· θ') Τῆς στοιχειώδους φυσικῆς καὶ τῶν ἀναγκαίων πρακτικῶν ὁδηγίων γεωργίας καὶ δειροκομίας· ι') Τῆς γραμμικῆς ἰχθυογραφίας· ια') Τῆς φωνητικῆς μουσικῆς καὶ τῆς ὀδικῆς· ιβ') Τῆς γυμναστικῆς.

τὴν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν δαπάνην. Ἄλλ' ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν νομῶν καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ταῖς πόλεσι ταῖς ἐχούσαις πληθυσμὸν μείζονα τῶν ἐξ χιλιάδων συνιστῶνται ἀναγκάως ἀνὰ ἓν τοῦλάχιστον πλη-
ρες δημοτικὸν σχολεῖον, τῶν πόρων δὲ τῶν δήμων ἐπι-
τρεπόντων, ἅπαντα τὰ ἐν ταῖς πόλεσι δημοτικὰ σχο-
λεῖα πλήρη, ἢ τὰ πλείονα, ἀναλόγως πρὸς τοὺς πόρους
τοῦ δήμου.

Ἄρθρον 5.

Ἐπὶ τῆς συστάσεως ἢ τῆς καταργήσεως τῶν δημοτι-
κῶν σχολείων ἐκτελοῦνται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων
19, 20 καὶ 22 τοῦ περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων
ΑΦΝΣ νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1891, ὡς διαρρυθμίζον-
ται διὰ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ ἐξόδων τῆς δημοτικῆς
ἐκπαιδεύσεως ἐπομένου κεφαλαίου.¹

¹ Τὰ μνημονευόμενα ἄρθρα τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν συμβουλίων νό-
μου ἔχουσιν οὕτω.

«Τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια ἀποφασίζουσιν ὀριστικῶς α') Περὶ τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων τὰ ὅποια εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρ-
χωσιν ἐν ἐκάστῳ δήμῳ, καὶ περὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἕκαστον τούτων
πρέπει νὰ συσταθῇ. β)

«Πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐκάστῳ τῶν δήμων τῆς
ἐπαρχίας δημοτικῶν σχολείων, τὸ ἐπαρχιακὸν συμβούλιον ὀφείλει νὰ
ἔχῃ ὀδηγὸν τὴν κατάστασιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ δήμου. Ὅθεν
θέλει προτείνει εἴτε νὰ αὐξηθῶσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ δή-
μων νόμου αἱ ἐν τῷ δημοτικῷ προϋπολογισμῷ περιληφθεῖσαι ὑπὲρ
τῶν δημοτικῶν σχολείων πιστώσεις ἂν αὗται δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς
σύστασιν καὶ συντήρησιν τοῦ ἀναγκαίου ἀριθμοῦ δημοτικῶν σχο-
λείων, ἐπαρκῶσι δ' εἰς τὴν αὐξήσιν ταύτην τὰ ἔσοδα τοῦ δήμου,
εἴτε νὰ χορηγηθῇ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου βοήθεια εἰς τὸν δήμον
πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ, εἴτε τέλος νὰ μειωθῇ
ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ δήμῳ σχολείων, ἂν οὐδὲ τὰ πρὸς σύστασιν καὶ
συντήρησιν τοῦ κρινομένου ὡς ἀναγκαίου ἀριθμοῦ αὐτῶν δυνάμενα

Ἄρθρον 6.

Τὰ κοινὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἔχουσι τέσσαρας τάξεις ἐνιαυτίους, εἰς τὰς ὁποίας κατανέμεται ἡ διδασκαλία τῶν τε κατὰ τὸ ἄρθρ. 1 τοῦ περὶ συστάσεως Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις ΧΘ' νόμου τῆς 11 Ἰανουαρίου 1878 ἀποτελουσῶν τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν γνώσεων, καὶ προσέτι ἡ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῆς πραγματογνωσίας. Εἶναι δὲ ὑποχρεωτικὴ ἡ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ὡς καὶ εἰς τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα φοίτησις τῶν παιδῶν, μέχρις οὗ τύχωσι τοῦ ἀπολυτηρίου αὐτῶν, ἐνθα τοιαῦτα ὑπάρχουσιν.¹

Ἄρθρον 7.

Ἐν τοῖς κοινοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διδάσκει εἷς μὲν δημοδιδάσκαλος, ἂν φοιτῶσιν ἐν αὐτοῖς μαθηταί.

νά διατεθῶσιν ἔσοδα τοῦ δήμου ἐπαρκῶσιν, οὐδὲ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ δημοσίου ταμείου δύνανται ταῦτα νὰ κατασταθῶσιν ἐπαρκῇ.

«Αἱ πρὸς αὐξήσιν τῶν περιληφθεῖσων ἐν τῷ δημοτικῷ προϋπολογισμῷ χάριν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως πιστώσεων προτάσεις τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων διαβιβάζονται ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον καὶ διατάσσεται ἡ ἐκτέλεσις αὐτῶν ἄνευ ἀναβολῆς, ἐάν δὲν ἐπροτάθῃ ἐν τῷ ἐπαρχιακῷ συμβουλίῳ ἀντίρρησης ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου τῶν ἐκλεχθέντων ὑπὸ τοῦ δήμου περὶ οὗ πρόκειται ἐν περιπτώσει τοιαύτης ἀντίρρησης, τὸ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον δύναται νὰ μετρυσθῇ αὐτάς. Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας διαβιβάζονται ὑπὸ τοῦ ἐπάρχου ἢ τοῦ νομάρχου εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον, καὶ ἐκτελοῦνται ἄνευ ἀναβολῆς ὑπ' αὐτοῦ καὶ αἱ προτάσεις τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, περὶ χορηγίας τοῦ δημοσίου ταμείου πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου προϋπολογισθεῖσων πιστώσεων, ἢ αἱ περὶ μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῷ δήμῳ δημοτικῶν σχολείων.

¹ Πρὸλ. τὸ βον ἄρθρον τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου τῆς 6 Φεβρουαρίου 1834.

μὴ πλείονες τῶν ὀγδοήκοντα, δύο δὲ, ἂν φοιτῶσι πλείονες, καὶ τρεῖς, ἂν φοιτῶσι πλείονες τῶν ἑκατὸν τεσσαράκοντα, καὶ τέσσαρες, ἂν φοιτῶσι πλείονες τῶν διακοσίων. Ἀλλ' οὐδεμία τάξις κοινοῦ ἢ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου ἐπιτρέπεται νὰ περιλαμβάνῃ πλείονας τῶν πεντήκοντα μαθητῶν, εἰ δὲ μὴ, διαιρεῖται εἰς τμήματα, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ διδασκάλου χωριστὰ διδασκόμενα.

Ἄρθρον 8.

Τὸ σχολεῖον διευθύνει ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος διδασκαλὸς ἢ ὁ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀρχαιότερος μεταξὺ τῶν ἰσοβαθμίων.¹ Ἀλλ' οἱ ἀπὸ τῶν διδασκαλείων ἐξερχόμενοι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διευθύνωσι σχολεῖα ἔχοντα πλείονας τοῦ ἐνὸς διδασκάλους, ἂν δὲν συνεπλήρωσαν διαιτη τοῦλάχιστον διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ βαθμὸς καὶ τοῦ ἐνὸς καὶ τῶν πλειόνων συνυπηρετούντων διδασκάλων κανονίζεται ὑπὸ τοῦ κατὰ νομὸν Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἀλλ' ἐν τοῖς πλήρεσι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπηρετῶσι τριτοβάθμιοι πλείονες τῶν δύο μεταξὺ τεσσάρων συνυπηρετούντων. ἂν δὲ ᾖ τρεῖς μόνον οἱ συνυπηρετούντες, μόνον εἰς τριτοβάθμιος ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῇ. Πάντως δ' ἐν τοῖς πλήρεσιν οἱ διευθύνται διορίζονται μόνον ἐκ τῶν πρωτοβαθμίων.

¹ Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κατὰ τὸν κανονισμόν τῆς ἀρχαιότητος δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν ὅλην ἐν διαφόροις βαθμοῖς διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ τὸν χρόνον τὸν διαρρέυσαντα ἀπ' ἧς ὁ διδασκαλὸς ἔλαβεν ὃν νῦν ἔχει βαθμόν. Οὕτως ἐκ δύο πρωτοβαθμίων ἀρχαιότερος θεωρεῖται ὁ ἀπὸ μακροτέρου χρόνος ἀνεγνωρισμένος ὡς τοιοῦτος, ἀδιάφορον ἂν ὁ ἕτερος ὑπηρέτησεν καὶ ὡς δευτεροβάθμιος ἔτη πολλά.

Συμ. 2. Κατὰ τὴν πρόβλεψιν τοῦ Νομοῦ Συμβουλίου, μεταξὺ ἰσοβαθμίων διευθύνει ὁ ἀρχαιότερος ἀδελφός τῶν βλαβερῶν, ὃν ἀρόβιον ἔχει. Τὸ 2/3 ἐξ αὐτοῦ ἐξέρχεται καὶ τὸ 1/3 ἀπὸ τῆς Πολιτικῆς

Ἄρθρον 9.

Ὁ κατὰ τὰς ἀναγραφομένας ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ 7 περιπτώσεις διορισμὸς ἐν κοινῷ δημοτικῷ σχολείῳ διδασκάλων πλειόνων τῶν δύο γίνεται μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ βεβαίωσιν τῆς ἀνάγκης, τῇ προτάσει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 10.

Ἐν τοῖς πλήρεσι δημοτικοῖς σχολείοις, ἀπαρτιζομένοις ἐκ τάξεων ἐνιαυσίων ἑξ, ἐν αἷς διδάσκονται εὐρύτερον τὰ καθωρισμένα διὰ τὰ κοινὰ δημοτικά σχολεῖα μαθήματα, διδάσκονται κατὰ προσθήκην καὶ τὰ ἐξῆς μαθήματα·

α') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περικοπῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

β') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία ἐκλεκτῶν συγγραφέων τῆς καθωμιλημένης γλώσσης, καὶ γραπταὶ ἐν αὐτῇ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν.

γ') Διδασκαλία τῶν στοιχείων τῆς Γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν τῆς καθωμιλημένης, καὶ ἀσκήσεις εἰς ἐκθεσιν ἰδεῶν.

δ') Ἐρμηνεία μερῶν ἐκ τῶν ὁμαλωτέρων πεζῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης.

ε') Ἀσκήσεις πρὸς λύσιν πολυπλοκωτέρων ἀριθμητικῶν προβλημάτων.

ς') Διδασκαλία στοιχείων Γεωμετρίας, Χημείας καὶ Φυσικῆς Ἱστορίας, μετὰ ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐν τῇ Γεωργίᾳ τῇ Βιομηχανίᾳ, τῇ Κτηνοτροφίᾳ καὶ τῇ Ὑγιεινῇ.

ζ') Σωματικαὶ ἀσκήσεις.

Ἄρθρον 11.

Εἰς τὰ πλήρη δημοτικά σχολεῖα διορίζεται, προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ, ὑπηρετῆς ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχμῶν τριάκοντα μὲν ἐν ταῖς πρωτευούσαις νομῶν, εἴκοσι δ' ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι.¹

Καὶ δι' ἑξοδα γραφείου χορηγοῦνται κατ' ἔτος εἰς μὲν τὸν διευθύνοντα πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον δραχμαὶ εἴκοσι καὶ πέντε, εἰς δὲ τὸν διευθύνοντα κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον δραχμαὶ δώδεκα.

Ἄρθρον 12.

Γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται πανταχοῦ, ἐνθα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συστηθῇ καὶ συντηρηθῇ δημοτικὸν σχολεῖον, εἴτε δι' ἀνεπάρκειαν τῶν δημοτικῶν πόρων, εἴτε δι' ἑλλείψιν μαθητῶν. Ἄλλ' οὐδὲ γραμματοδιδασκαλεῖα συνιστῶνται ἐν οἷς χωρίοις ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν δὲν ὑπερβαίνει τοὺς δέκα πέντε, πλην ὅπου οἱ γονεῖς τῶν παίδων χορηγήσωσιν ἐξ ἰδίων τὰ πρὸς συντήρησιν τῶν γραμματοδιδασκαλείων.

Ἄρθρον 13.

Ἐν τοῖς Γραμματοδιδασκαλείοις διορίζονται πρὸ παντὸς οἱ τυχόν ἐκτὸς ὑπηρεσίας τριτοβάθμιοι διδάσκαλοι. Μόνον ἐν ἑλλείψει ἢ ἐν ἀρνήσει τῶν τριτοβαθμίων διδασκάλων διορίζονται γραμματοδιδάσκαλοι οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 17 τοῦ περὶ Ὑποδιδασκαλείων ΒΟΘ' νόμου τῆς 6 Αὐγούστου 1892 ἀναγνωρισθέντες γραμματισταί. Ἐν ἑλλείψει δὲ καὶ τοιούτων, διορίζονται οἱ κατὰ τὸ

¹ Τὸ α' ἐδάφιον ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ΒΤΖ' νόμου.

ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1891 Β. διάταγμα ἀποκτήσαντες πτυχίον γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἐπὶ τέλους οἱ ἔχοντες ἀπολυτήριον Σχολαρχείου ἢ Ἱερατικῆς Σχολῆς.

Οὐδεὶς ὁμῶς δύναται νὰ διορισθῇ γραμματοδιδάσκαλος ἐὰν δὲν συνεπλήρωσε τὸ 17ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 14.

Τὰ διδασκόμενα ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις μαθημάτων εἰσι: α') ἡ ἀνάγνωσις καὶ πραγματογνωσία, β') ἡ γραφή· γ') ἡ ἀριθμητικὴ· δ') στοιχειώδης ἱερὰ ἱστορία καὶ κατήχησις· ε') στοιχεῖα Ἑλληνικῆς ἱστορίας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821· ς') γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος· ζ') περικοπαὶ τοῦ Εὐαγγελίου.

Β. διάταγμα θέλει κανονίσει τὰ κατ' ἕκαστα τῆς ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις διδασκαλίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 15.

Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις δύνανται νὰ φοιτῶσι καὶ διδάσκωνται καὶ θήλεια, ἐὰν ἐν τῷ τόπῳ δὲν ὑπάρχῃ σχολεῖον θηλέων, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν δέκα ἐτῶν. Ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις ὁμῶς τοῦτοις διορίζονται κατὰ προτίμησιν διδασκάλισσαι.

Ἄρθρον 16.

Ἐὰν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν γραμματοδιδασκαλείῳ φοιτῶντων μαθητῶν ὑπερβαίνει τοὺς ἐβδομήκοντα, τὸ γραμματοδιδασκαλεῖον προβιβάζεται εἰς δημοτικὸν σχολεῖον, ἀποφάσει τοῦ Ἐποπτικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 17.

Μετὰ γνωμοδότησιν τῶν κατὰ νομοὺς ἐπιθεωρητῶν,

υποβάλλομένην ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ παρατηρήσεων, θέλουσι καθορίζεσθαι διὰ βασιλικοῦ διατάγματος τὰ περὶ ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς καθ' ἑξάμηνον τοῦ σχολικοῦ ἔτους διδασκαλίας, τὰ περὶ διδαχτέας ὕλης ἐν ἐκάστη τῶν τάξεων τῶν δημοτικῶν σχολείων, τὰ περὶ μεθόδων καὶ τρόπων διδασκαλίας, καὶ τὰ περὶ ἐξετάσεων ἐν γένει ἐν τοῖς σχολείοις τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.¹

Ἄρθρον 18.

Οἱ ἀπὸ κοινοῦ εἰς κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον μεταβαίνοντες μαθηταὶ ὀφείλουσι νὰ προσάγωσιν ἀποδεικτικὸν τοῦ σχολείου, ἐξ οὗ προέρχονται, κατ' αὐτὸ δὲ κατατάσσονται εἰς τὴν προσήκουσαν τάξιν. Οἱ δὲ ἀπὸ κοινοῦ εἰς πλῆρες δημοτικὸν σχολεῖον μεταβαίνοντες, ἢ ἀπὸ γραμματοδιδασκαλείου εἰς κοινὸν ἢ πλῆρες, πλὴν τῆς προσαγωγῆς τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ εἰς δοκιμασίαν, καὶ συμφώνως πρὸς ταύτην κατατάσσονται εἰς τὴν τάξιν ἣθελον κριθῇ ἱκανοί. Καὶ οἱ κατ' οἶκον σπουδάσαντες δύνανται μετ' ἐξέτασιν νὰ καταταχθῶσιν ἐν τάξει τινὶ δημοτικοῦ σχολείου, ἢ καὶ νὰ τύχωσι τοῦ ἀπολυτηρίου.

Ἄρθρον 19.

Εἰς ἐξέτασιν ὡσαύτως ὑποβάλλεται ὁ δυνάμει ἀπολυτηρίου κοινοῦ ἢ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου προσερχόμενος νὰ καταταχθῇ εἰς ἐλληνικὸν σχολεῖον. Καὶ ὁ μὲν ἀπὸ κοινοῦ κριθεὶς ἱκανὸς κατατάσσεται ἐν τῇ

¹ Βλ. τὸ ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1896 περὶ ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεων μαθητῶν τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως Β. διάταγμα.

πρώτη (τῇ κατωτάτῃ) τάξει τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, ὁ δὲ ἀπὸ πλήρους, ἂν χρηθῇ ἱκανὸς, δύναται νὰ καταταχθῇ καὶ εἰς ἀνωτέραν.

*Ἀρθρον 20.

Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν θηλέων γίγνεται ἐν ἰδίῳ σχολείῳ, ἐν οἷς διδάσκουσι διδασκάλισσαι. Ἐπιτρέπεται δὲ νὰ συνιστῶνται τοιαῦτα πανταχοῦ, ἐνθα δυνατόν νὰ φοιτήσωσιν εἴκοσι καὶ πέντε μαθήτραι.

*Ἀρθρον 21.

Καὶ ἐν τοῖς σχολείοις τῶν θηλέων ἐπιτρέπεται νὰ διδάσκωνται καὶ ἄρρενα, ἐν ἐλλείψει σχολείου ἀρρένων, τὰ μὴ ὑπερβάντα τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

*Ἀρθρον 22.

Καὶ τὰ σχολεῖα τῶν θηλέων εἰσὶν ἢ κοινὰ ἢ πλήρη, καὶ διδάσκονται ἐν αὐτοῖς πάντα τὰ κατὰ τὸν παρόντα νόμον ἐν τοῖς πλήρεσιν ἢ τοῖς κοινοῖς δημοτικῶις σχολείοις διδασκόμενα μαθήματα, καὶ προσέτι ἡ ῥαπτική, ἡ ποικιλική, ἡ πλεκτική, ἡ τέχνη τοῦ παρασκευάζειν ἐδέσματα, καὶ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ τάξεως αἱ στοιχειώδεις γνώσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐκάστῳ σχολείῳ θηλέων διδασκαλισσῶν, ἐπὶ τῆς διδασκαλίας καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ἐν αὐτοῖς τάξεως ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῶν σχολείων τῶν ἀρρένων ἰσχύουσαι διατάξεις καὶ οἱ κανονισμοὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

Ἀλλὰ πλήρη δημοτικὰ σχολεῖα θηλέων συνιστῶνται ἐν οἷς δήμοις ἐπαρκοῦσιν οἱ δημοτικοὶ πόροι εἰς

ἀκριβῆ ἐκπλήρῳσιν τῶν πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀρρένων ὑποχρεώσεων.

Ἄρθρον 23

Οὐδεὶς διορίζεται δημοδιδάσκαλος, ἂν δὲν ἔχῃ πτυχίον Διδασκαλείου, πλὴν τῶν ἀναγνωρισθέντων πρὸ τῆς συστάσεως τῶν Διδασκαλείων ὑπὸ ἐπιτροπῶν, καὶ μετὰ τὴν προσάρτησιν τῶν νέων ἐπαρχιῶν διὰ Β. διατάγματος.¹

Διδασκάλισσαι δὲ διορίζονται αἱ διὰ πτυχίου ἀναγνωριζόμεναι κατὰ τὰ κεκανονισμένα.

Ἐν κώμας καὶ πόλεσιν, ἐν αἷς πάντες οἱ κατοικοῦντες πρεσβεύουσι τὸ καθολικὸν δόγμα, δύναται νὰ διορισθῇ ἐν τοῖς ἐν αὐτοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ἡ γραμματοδιδασκαλείς διδάσκαλος τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἱερεὺς καθολικός. Ὁ οὕτω διοριζόμενος δὲν εἶναι ἀπαράιτητον νὰ ἔχῃ πτυχίον δημοδιδασκάλου.

Ἄρθρον 24.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλισσαι ὥς καὶ γραμματοδιδάσκαλοι διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου τοῦ νομοῦ, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ σχολεῖον, κατὰ πρότασιν τοῦ ἀρμοδίου Δημοτικοῦ Συμβουλίου, προκαλουμένην ὑπὸ τοῦ παρὰ τῷ ἐν τῷ νομῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ ἐπιθεωρητοῦ, πρὸς πλήρῳσιν εἴτε θέσεως χηρευούσης εἴτε σχολικῆς ἀνάγκης.

Τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον προτείνει τὸν διοριστέον ἐκ τῶν κεκτημένων πτυχίων καὶ ἐκ τοῦ νομοῦ, εἰς ὃν

¹ Πρβλ. τὸ περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ νὰ ἀναγνωρίζωνται τοῦ λοιποῦ δημοδιδάσκαλοι μὴ φοιτήσαντες εἰς τὰ διδασκαλεῖα Β. διάταγμα τῆς 23 Νοεμβρίου 1881 καὶ τὸ περὶ ἐξετάσεως τῶν δημοδιδασκάλων τῶν προσαρτηθεισῶν Ἐπαρχιῶν Β. διάταγμα τῆς 10 Ἰουλίου 1882.

ἀνηκεῖ ὁ δῆμος, καταγομένων. Μόνον ἐν ἑλλείψει τοιούτων ἐπιτρέπεται νὰ προτείνωνται καὶ οἱ ἐξ ἄλλων νομῶν καταγόμενοι, προτιμῶνται δὲ καθ' ἑκάτερον τῶν τρόπων τούτων οἱ ὑπὸ τῶν Διδασκαλείων ἀναγνωρισθέντες. Καλοῦνται δὲ τὰ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου εἰς συνεδρίασιν ἐπὶ ἀποδείξει, ἀλλ' ἂν δὲν συγχροτηθῇ συνεδρίασις δι' ἑλλειψιν τοῦ νομίμου ἀριθμοῦ, τὰ προσελθόντα μέλη προτείνουνσι ταῦτα τὸν διοριστέον, ἀποφαινόμενα κατὰ πλειονοψηφίαν.

Ἄν δ' ἐντὸς δεκαημέρου ἀπὸ τῆς προσκλήσεως δὲν συνέλθωσιν, ἵνα προτείνωσι τὸν διοριστέον, οὐδὲ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ, οὐδὲ μέλη καὶ αὐτοῦ, προτείνει τὸν διοριστέον πρὸς τὸν νομάρχην ἄνευ ἀναβολῆς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον.

Ὁ νομάρχης ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς προτάσεως τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου· ἐάν δ' ὑπερβῇ τὴν προθεσμίαν ταύτην, τιμωρεῖται διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου δραχμῶν 20 μέχρις ἑκατόν, ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου. Ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἂν ἀναβάλλῃ ὑπὲρ τὴν ἐβδομάδα νὰ προτείνῃ τὸν διοριστέον δημοδιδάσκαλον.

Ἄλλ' ἂν σχολεῖόν τι μείνῃ ἄνευ διδασκάλου ἐπὶ δύο μῆνας, δύναται ὁ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸς νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν διδασκάλου.

Ἄρθρον 25.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι, αἱ δημοδιδασκάλισσαι καὶ οἱ γραμματατοδιδάσκαλοι, πρὶν ἢ ἀναλάβωσι τὴν ὑπηρε-

σίαν αὐτῶν, ὁμνύουσιν ἐνώπιον τοῦ παρὰ τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ τοῦ νομοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ τούτου κωλυμένου, ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου, τὸν νενομισμένον ὄρκον τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

Ἄρθρον 26.

Παῦσις ἢ εἰς κενὴν θέσιν μετάθεσις δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίσσης ἢ γραμματοδιδασκάλου, ἐπιτρέπεται μόνον, ἂν αὕτη ἀπεφασίσθῃ ὑπὸ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ. κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ παρ' αὐτῷ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθὲν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον πρακτικὸν αὐτοῦ, ἢ κατὰ παραστάσεις ἡτιολογημένας τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, συγκαταθέσει πάντως τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τοῦ δήμου, εἰς ὃν πρόκειται νὰ μετατεθῇ. Γίγνεται δὲ καὶ ἡ παῦσις καὶ ἡ μετάθεσις δημοδιδασκάλου μὲν διὰ Β. διατάγματος, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, γραμματοδιδασκάλου δὲ διὰ πράξεως τοῦ εἰρημένου Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 27.¹

Δύναται νὰ διαταχθῇ μετάθεσις δημοδιδασκάλου, ἢ δημοδιδασκαλίσσης, ἢ γραμματοδιδασκάλου, καὶ ἀνεῖν ἀποφάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰς ἐτήσιας διακοπὰς τῶν μαθημάτων, ἀλλὰ μόνον τῇ διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθείσῃ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον αἰτήσῃ αὐτῶν, ἂν τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην τοῦ αἰτοῦντος ἐγκρίνῃ

¹ Προσετέθη διὰ τοῦ ΒΤΛΖ' νόμου ἄρθρον 27 δις ἔχον οὕτω :
"Ἀδεια ἀπουσίας χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου" ἂν δὲ εἶνε μακροτέρα ὀκταημέρου, ἀπαιτεῖται καὶ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ γνωμοδότησις.

καὶ ὁ ἐπιθεωρητὴς, καὶ ἂν ἐρωτηθεῖς ἀναφέρῃ τὴν ἑαυτοῦ συγκατάθεσιν ὡσαύτως διὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ὁ ἀντιμετατιθέμενος, συγκατεθῇ δὲ εἰς τοῦτο τὸ ἀρμόδιον Δημοτικὸν Συμβούλιον. Αἱ λόγῳ ὁμως ὑγείας ζητούμεναι μεταθέσεις δεόν νὰ ὑποστηρίζωνται ὑπὸ πιστοποιητικοῦ δύο ἱατρῶν, ὀρκισθέντων πρὸς τοῦτο ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου.

* Ἀρθρον 28.

* Ἀν τὸ περὶ παύσεως δημοδιδασκάλου, δημοδιδασκαλίσσης ἢ γραμματοδιδασκάλου πρακτικὸν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ἀναφέρῃ ὡς αἰτίαν τῆς ἀποφάσεως ταύτης πρᾶξιν τινα τοῦ δημοδιδασκάλου, τῆς δημοδιδασκαλίσσης ἢ τοῦ γραμματοδιδασκάλου, ἀναιροῦσαν τὴν ἐμπρέπουσαν τῷ διδασκάλῳ σεμνότητα τῶν ἡθῶν, μετὰ τὴν παύσιν ἀποστέλλεται τὸ πρακτικὸν πρὸς τὸν ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα, πρὸς ποινικὴν καταδίωξιν αὐτοῦ, ἂν ἡ πρᾶξις τυγχάνῃ ἀξιόποινος καὶ αὐτεπαγγέλτως καταδιώξιμος. Ὁ διὰ τοιούτους λόγους παυόμενός δημοδιδάσκαλος, μετ' ἀπολογίαν διαγράφεται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν δημοδιδασκάλων, ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐπὶ διετίαν.¹

¹ Ἐπειδὴ μόνων τῶν διὰ πρᾶξιν ἄσεμνον καὶ αὐτεπαγγέλτως καταδιώξιμον ἀπολυθέντων δημοδιδασκάλων ἀπαγορεύετε ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπὶ διετίαν ὁ ἀναδιορισμός, πολλὰ δημοτικὰ συμβουλία, κληθέντα νὰ ἐκλέξωσι διδασκάλους προέτειναν αὐτοὺς τοὺς πρὶ μικροῦ δι' ἀμέλειαν ἢ ἀνικανότητα ἀπολυθέντας, τὸ Ὑπουργεῖον ὅμως ἐξέδωκεν τὴν ἐξῆς ἐγκύκλιον ὑπ' ἀριθ. 2456.

« Πρὸς τοὺς Νομάρχας τοῦ Κράτους. — Ἀφορμὴν λαβόντες ἐξ ἀναφορῶν τοῦ κυρίου Νομάρχου Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ τοῦ κ. Νομάρχου Εὐβοίας ἐκτελλόμεθα ὑμῖν, ὅπως τὰς περὶ ἀναδιορισμοῦ τῶν δημοδιδασκάλων ἢ γραμματοδιδασκάλων ἀπολυθέντων κατ' ἀπό-

Ἄρθρον 29.

Ὁ μισθὸς τῶν δημοδιδασκάλων, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐνοικίου, οὐχὶ ὁμῶς καὶ τῶν νενομισμένων προσαυξήσεων τοῦ μισθοῦ¹ αὐτῶν, προσδιορίζεται, τῶν μὲν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα δραχμὰς κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι δραχμὰς, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν. Τῶν δὲ διδασκαλιστῶν ὁ μισθὸς προσδιορίζεται, τῶν πρωτοβαθμίων εἰς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι δραχμὰς κατὰ μῆνα, τῶν δευτεροβαθμίων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν καὶ δέκα, καὶ τῶν τριτοβαθμίων εἰς δραχμὰς ἑκατὸν. Τῶν δὲ γραμματοδιδασκάλων, πλὴν τῶν γραμματιστῶν, ὀρίζεται εἰς δραχμὰς τεσσαράκοντα πέντε.

Τὰ τῶν μισθῶν τῶν γραμματιστῶν τηροῦνται ὡς ἐκονοίσθησαν διὰ τῶν ἄρθρων 18 καὶ 19 τοῦ περὶ Ὑποδιδασκαλείων ΒΟΘ' νόμου τῆς 6 Αὐγούστου 1892.²

φασιν τοῦ Ἐποπτιτοῦ Συμβουλίου προτάσει τῶν δημοτικῶν συμβουλίων, θεωρῆτε τοῦ λοιποῦ ὡς μὴ γενομένης, καὶ ἐπομένως μὴ διορίζετε ὑπαλλήλους ἀποβληθέντας τῆς ὑπηρεσίας δι' ἀνικανότητα ἢ ἄλλην αἰτίαν χεῖρονα.»

Ἐν Ἀθήναις 10 Μαΐου 1897.

Ὁ Ὑπουργὸς
ΛΘ. ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Δ. 237'

¹ Ἴδε κατωτέρω ~~ἄρθρον~~ νόμον.

² Τὸ ἄρθρον 28 τοῦ ΒΟΘ' νόμου ἔχει οὕτω: Μισθὸν λαμβάνουσιν οἱ γραμματισταὶ 75 μὲν δραχμὰς οἱ ἔχοντες βαθμὸν ἄριστα, 65 οἱ ἔχοντες λίαν καλῶς καὶ 55 οἱ ἔχοντες καλῶς. Κατοικοῦσι δὲ πάντες ἀνεξόδως ἐν τοῖς διδασκηθίοις, ὅπου τοῦτο εἶνε δυνατόν.

Τὸ 19 ἔχει οὕτω: Ὁ μισθὸς αὐτῶν αὐξάνει ἐπὶ δύο πενταετίας ἀνὰ πέντε δραχμὰς ἐκάστοτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ πειθαρχικῆς τιμωρίας τῶν δημοδιδασκάλων.

Ἄρθρον 30.

Πειθαρχικαὶ περιπτώσεις εἰσὶν αἱ ἑξῆς :

α') Ἡ κατὰ τὰς ὥρας τῆς διδασκαλίας ἀπουσία ἀπὸ τοῦ καθήκοντος, ἐὰν δις ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἐπαναληφθῇ καὶ δὲν προήλθεν ἐκ λόγων ὑγείας.

β') Ἡ παῦσις τῆς διδασκαλίας πρὸ τῆς τεταγμένης ὥρας, ἂν τρίς ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἐπαναληφθῇ.

γ') Ἡ παράβασις τῶν περὶ ἐγγραφῆς τῶν προσελθόντων ἐν τοῖς ἐλέγχοις τοῦ σχολείου ἰσχυουσῶν διατάξεων, ἢ τῶν κανονισμῶν ἐν γένει τῶν σχολείων.

δ') Ἡ ἀτέλεια τῆς διδασκαλίας, ἢ ἡ κατὰ παράβασιν τῶν παραδεδεγμένων μεθόδων ἢ τῶν ὁδηγιῶν τοῦ Ὑπουργείου ἐνέργεια αὐτῆς.

ε') Ἡ παράβασις τοῦ περὶ διδακτικῶν βιβλίων νόμου, ἢ τῶν περὶ διαρκείας τῆς διδασκαλίας ἐκάστου μαθήματος ἢ τῶν ἡμερῶν καὶ ὥρῶν αὐτῆς διὰ τοῦ προγράμματος κεκανονισμένων.

ς') Ἡ πρὸς τοὺς μαθητὰς ὑβριστικὴ ἢ πρὸς τοὺς συναδέλφους ἀνοίκειος καὶ ἀπρεπῆς συμπεριφορά.

ζ'). Ἡ παράβασις τῶν περὶ διδασκαλίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως διατεταγμένων καὶ ἡ χρῆσις κλεψιτύπων βιβλίων.

η') Ἡ ραθυμία περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθήκοντων.

θ') Ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν ἀνοίκειος καὶ μετὰ σκαιότητος συμπεριφορά.

ι') Αἱ ἀνάρμοστοι τῇ σεμνότητι τοῦ ἔργου τοῦ διδασκάλου ἀνωμαλίας τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου.

Ἄρθρον 31.

Πειθαρχικαὶ δὲ ποιναὶ εἰσιν αἱ ἑξῆς :

α') Ἡ ἐπιπλήξις.

β') Πρόστιμον ἀπὸ δύο μέχρι δέκα καὶ πέντε δραχμῶν.

γ') Πρόστιμον ἀπὸ δεκαπέντε δραχμῶν μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ μηνιαίου μισθοῦ τοῦ τιμωρουμένου.

δ.) Προσωρινή παῦσις ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν μέχρις ἑνὸς μηνός, ἐπάγουσα τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς στέρησιν τοῦ μισθοῦ.

Ἄρθρον 32.

Τὰς πειθαρχικὰς ποινὰς ἐπιβάλλει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον. πλὴν τῆς ἐπιπλήξεως καὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ἐδάφ. β' προστίμου, καταγινωσκομένων καὶ παρὰ νόμου τοῦ ἐπιθεωρητοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιθεωρήσεως ταῦ σχολείου. Καλεῖται ὅμως πάνποτε εἰς ἀπολογίαὺν ὁ διδασκαλὸς, ὀριζομένης πρὸς τοῦτο προθεσμίας, ἥ δὲ πειθαρχικὴ ἀπόφασις ἐκδίδεται μετὰ τὴν ἀπολογίαὺν αὐτοῦ, ἢ μετὰ τὴν λήξιν τῆς πρὸς ἀπολογίαὺν ταχθείσης αὐτῷ προθεσμίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ Ἐποπτικῶν Συμβουλίων.

Ἄρθρον 33.

Ἡ εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον ἀνατεθειμένη ἐποπτεία ἐπὶ τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων, ὡς συμπληρωτικῶν τὸ γε.

νῦν τῆς ἐκπαιδεύσεως ταύτης, καὶ προπαρασκευαστικῶν διὰ τὴν μέσσην ἐκπαίδευσιν, τῶν τε δημοσίων, ἰδιωτικῶν καὶ κοινοτικῶν, ἐνασχεῖται τοῦ λοιποῦ ἐπὶ μὲν τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως διὰ τῶν κατὰ νομὸν Ἑποπτικῶν Συμβουλίων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ἐπιθεωρητῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων διὰ τῶν παρ' αὐτοῖς γυμνασιάρχων, λειτουργούντων πάντων ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 34.

Ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐκάστου νομοῦ καθίσταται ἐν Ἑποπτικὸν Συμβούλιον. Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ζακύνθου καὶ Ἄρτης δὲν διορίζεται ἴδιος ἐπιθεωρητής, ἐκπληροῦσι δὲ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Ἑποπτικοῦ Συμβουλίου Ζακύνθου ὁ τοῦ Ἑποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κεφαλληνίας, καὶ τὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ νομοῦ Ἄρτης ὁ τοῦ Ἑποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ Κερκύρας. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 39 ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὰ Ἑποπτικά Συμβούλια Ζακύνθου καὶ Ἄρτης.

Ἄλλ' ἐν τοῖς νομοῖς Ἀχαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, Λαρίσης, Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος, Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας καὶ Λακωνίας ἐπιτρέπεται νὰ διορισθῇ διὰ Β. διατάγματος, τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀνὰ εἰς βοηθὸς τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ὡς ἐπιθεωρητῆς β' τάξεως, ἐπὶ βαθμῶ καὶ μισθῶ ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως.

Ὡς ἐπιθεωρηταὶ β' τάξεως δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ πρωτοβάθμιοι δημοδιδάσκαλοι, διδάξαντες ἐπὶ πλήρη δεκαετίαν, ἔαν, ὑποστάντες τὴν κατὰ τὴν προτελευταίαν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 38 δοκιμασίαν, κρι-

θῶσι δόκιμοι. Καὶ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν σχολείων θηλέων καὶ παρθεναγωγείων ἐπιτρέπεται ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀποστέλλωνται ἑκτακτοὶ ἐπιθεωρήτριαι, κεκτημέναι μεμαρτυρημένως διὰ πτυχίου εὐρωπαϊκῆς τινος Σχολῆς παιδαγωγικὰς καὶ φιλολογικὰς γνώσεις, ἀναγραφομένης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο πιστώσεως. Διὰ Β. διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τὰ καθήκοντα τῶν ἐπιθεωρητριῶν τούτων καὶ τὰ τῶν ἀποδοχῶν αὐτῶν.¹

Ἄρθρον 35.

Ἡ ἐποπτεία ἐκάστου τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων ἐκτείνεται ἐπὶ πάντων τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ καθιδρυμένων κοινῶν τε καὶ πλήρων δημοτικῶν σχολείων, γραμματοδιδασκαλείων καὶ ἑλληνικῶν σχολείων.

Ἄρθρον 36.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν ἐν τῇ πόλει καθεδρεύοντα ἀρχιεπίσκοπον τοῦ νομοῦ, ὡς πρόεδρον, ἢ, χηρευούσης τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἀπὸ τὸν πρόεδρον τῆς ἐνασκούσης τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπείας, ἀπὸ τὸν γυμνασιάρχην, ἢ, ἂν πλείω τοῦ ἐνὸς ὑπάρχωσιν ἐν τῇ πόλει Γυμνάσια, ἀπὸ τὸν ἀρχαιότερον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, ἀπὸ ἑνα τῶν ἐν αὐτῇ κατοικούντων ἐπιστημόνων, ἀπὸ ἑνα τῶν εὐπολητοτέρων κτηματιῶν ἢ ἐμπόρων, καὶ ἀπὸ τὸν νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 37.

Ὁ τε ἐκ τῶν ἐπιστημόνων καὶ ὁ ἐκ τῶν κτηματιῶν ἢ

¹ Ὅρα τὸ περὶ ἐπιθεωρητριῶν κτλ. Β. διάταγμα τῆς 19 Δεκεμβρίου 1895.

ἐμπόρων καλούμενος ὡς μέλος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου διορίζονται ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἐκ τριῶν προτεινομένων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πρωτεύουσας τοῦ νομοῦ, καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, καὶ ὑπηρετοῦσιν ἐπὶ τρία ἔτη πλήρη ἄνευ μισθοῦ.

Ἐπιτρέπεται ὁμως καὶ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῶν τριῶν ἐτῶν νὰ ἀντικατασταθῶσιν οὗτοι, ἂν ἀποδειχθῇ, ὅτι κληθέντες τακτικῶς δὲν προσῆλθον εἰς τρεῖς κατὰ συνέχειαν συνεδριάσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 38.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς ἔχει βαθμὸν καὶ μισθὸν τμηματάρχου δευτέρας τάξεως, διορίζεται δὲ διὰ Β. Διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διορισθῇ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἐὰν δὲν ᾔηται

α') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, διδάξας εὐδοκίμως ἐπὶ πέντε τοῦλάχιστον ἔτη ὡς καθηγητὴς διδασκαλείου ἢ Γυμνασίου, ἢ ἐπὶ τρία τοῦλάχιστον ὡς διευθυντὴς Διδασκαλείου ἢ γυμνασιάρχης, ἀλλὰ πάντως ἔχων μεμαρτυρημένην περὶ τὰ παιδαγωγικὰ εἰδικότητα. Ἐὰν ὁμως διορισθῇ ἐπιθεωρητὴς διευθυντὴς Διδασκαλείου, οὗτος τηρεῖ τὸ βαθμὸν καὶ τὸν μισθὸν, ὃν ὡς διευθυντὴς Διδασκαλείου εἶχεν. Ὡσαύτως ἂν δὲν ᾔηται διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας, διδάξας ὡς πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐπὶ τρία ἔτη.

β') Πρωτοβάθμιος δημοδιδάσκαλος ἐκ τῶν κατὰ τὰ πρῶτα τρία ἔτη ἐκ τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν ἀναγνωρισθέντων τοιούτων, ἢ ἐκ τῶν ὑπηρετησάντων ὡς τα-

κτικῶν διδασκάλων ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις Προτύπῳ κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη τῆς λειτουργίας αὐτοῦ.

γ') Διδάκτωρ τῆς φιλοσοφίας, ἔχων ἀποδείξεις ὅτι ἐσπούδασεν εἰδικῶς τὴν παιδαγωγικὴν ἐν τινὶ Πανεπιστημίῳ ἢ διδασκαλείῳ τῆς Εὐρώπης, ἢ φέρων πτυχίον ἀνωτέρου Διδασκαλείου Γαλλικοῦ ἢ Γερμανικοῦ.

Οἱ τῶν δύο τελευταίων τούτων κατηγοριῶν διορίζονται, ἂν ἐγκριθῶσι μετὰ δοκιμασίαν, τῆς ὁποίας τὰ καθ' ἕκαστα θέλουσι καθορισθῇ διὰ Β. διατάγματος, ἐνώπιον ἐπιτροπείας, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ὡς προέδρου, τοῦ διευθυντοῦ ἢ τινος τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου καὶ τοῦ ἀρχαιότερου τῶν ἐν Ἀθήναις γυμνασιάρχων.¹ Ἄλλ' οἱ ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ § β' ἀναφερομένων διοριζόμενοι ἐπιθεωρηταὶ ἔχουσι βαθμὸν καὶ μισθὸν ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως· ἐπιτρέπεται δὲ νὰ προβιβασθῶσι μετὰ διετῆ ὑπηρεσίαν.

Ἵνα δέ τις διορισθῇ ἐπιθεωρητῆς, ἢ βοηθὸς ἐπιθεωρητοῦ, ἀπαιτεῖται πάντοτε νὰ μὴ ὑπερέβῃ τὸ 55 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 39.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν οὔτε μετατίθενται, οὔτε ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας, εἰμὴ μόνον συνεπείᾳ ἡτιολογημένης προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, παρ' ᾧ διατελοῦσι. Γίγνεται δὲ ἡ μετάθεσις ἢ ἡ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσις αὐτῶν διὰ Β. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ.

¹ Ὅρα Β. Α. τῆς 30 Δεκεμβρίου 1895. περὶ δοκιμασίας τῶν βουλομένων νὰ διορισθῶσιν ἐπιθεωρηταὶ δευτέρας τάξεως.

Μετὰ τοῦ περὶ τῆς μεταθέσεως ἢ τῆς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπολύσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ Β. διατάγματος δημοσιεύεται διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πρότασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας προεκλήθη τὸ Β. διάταγμα.

Ἄρθρον 40.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς τυγχάνει ὁ εἰσηγητὴς πασῶν τῶν εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ὑπαγομένων ὑποθέσεων· ἔχει τὰ ἐπόμενα καθήκοντα:

Α') Ἐπιθεωρεῖ καθ' ἑξαμηνίαν τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου δημοτικὰ σχολεῖα παντὸς βαθμοῦ καὶ ἑκατέρου τῶν φύλων, τὰ γραμματοδιδασκαλεῖα καὶ τὰ μονοτάξια καὶ διτάξια ἑλληνικὰ σχολεῖα, καὶ ἐξετάζει·

α') Τοὺς τηρουμένους ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἐλέγχους, ἵνα βεβαιωθῇ 1ον ἂν οἱ ἐν αὐτοῖς ἐγγεγραμμένοι ὀρθῶς ἐνεγράφησαν, καὶ ἰδίως ἂν κατὰ τὰς ἀπὸ ἐτέρου δημοτικοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον ἢ ἀπὸ δημοτικοῦ σχολείου εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἢ ἀπὸ ἐτέρου ἑλληνικοῦ μεταστάσεις τῶν μαθητῶν ἐτηρήθησαν αἱ τε ἄλλαι καὶ αἱ τῶν προηγουμένων ἄρθρων 18 καὶ 19 νόμιμοι διατάξεις, ὅπως προκαλέσῃ τὴν ἐνάσκησιν τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου κατὰ πάσης τυχόν παραβάσεως, ἢ ἐνάσκησιν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν κατ' αὐτῆς· 2ον ἂν ἐν τοῖς ἐλέγχοις τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων τυγχάνωσιν ἐγγεγραμμένοι οἱ πρὸς τοῦτο ὑπόχρεοι παῖδες πάντων τῶν ἐν ταῖς ἑδραῖς αὐτῶν κατοικοῦντων, τίνες δ' εἰσὶν αἱ αἰτίαι τῶν ὑπαρ-

χουσῶν τυχὸν ἐλλείψων, ἵνα ἐπ' αὐτῶν προκαλέσῃ τὴν μελέτην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

β') Τὰς τοπικὰς περιστάσεις ἐκάστου δήμου, καὶ προκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, τῆς καθ' ἐξάμηναι διαιρέσεως αὐτοῦ, τοῦ χρόνου τῆς ἐν τοῖς ἐλέγχοις ἐγγραφῆς καὶ τῶν ἐξετάσεων,¹ καὶ τοῦ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν προβιβασμοῦ καὶ ἀπολύσεως τῶν μαθητῶν.

γ') Τὰ τῶν εἰσαχθέντων ἐν τῷ σχολείῳ διδακτικῶν βιβλίων ἵνα βεβαιώσῃ, ὅτι ἐφαρμόζονται ἀκριβῶς αἱ περὶ τούτων ἰσχύουσαι διατάξεις.

δ') Τὰ τῆς διαγωγῆς τῶν διδασκάλων πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῶν, ἢ πρὸς τοὺς ἰδίους συναδέλφους των.

ε') Τὰ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκπληροῦσι τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα, καὶ ἰδίως ἂν διδάσκωσιν ἀκριβῶς κατὰ πάσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἀρχόμενοι τῆς διδασκαλίας καὶ περατοῦντες αὐτὴν κατὰ τὰς προσδιωρισμένας ὥρας, ἂν ᾗναι φιλόπονοι, καὶ ἂν ἐκπληρῶσι τὰ ἔργα αὐτῶν μετὰ νοημοσύνης καὶ εὐσυνειδησίας.

ς') Τὰ τῆς συμπεριφορᾶς αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ καὶ τοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ βίου αὐτῶν.

ζ') Τὰ τῶν ἐξετάσεων, τῶν προβιβασμῶν καὶ τῶν ἀπολυτηρίων, ἐὰν τηρῶνται αἱ περὶ τούτων διατάξεις.

η') Τὰ τῶν τηρουμένων ἐν τῷ σχολείῳ ἐλέγχων καὶ βιβλίων, ἐὰν τηρῶνται ἀκριβῶς καὶ ἐν τάξει, ἄνευ παρεισγραφῶν καὶ διαγραφῶν.

¹ Ὅρα Β. διάταγμα τῆς 26 Ἰουνίου 1896 περὶ τοῦ χρόνου τῶν ἐξετάσεων τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

θ') Τὰ κατὰ τὰς ποινάς, τὰς ὁποίας οἱ διδάσκαλοι επέβαλον εἰς τοὺς μαθητάς.

ι') Τὰ ὑπάρχοντα διδακτήρια, ἐὰν ᾖναι κατάλληλα, καὶ φροντίζει περὶ λύσεως ἢ ἀνανεώσεως τῶν μισθώσεων αὐτῶν, ἢ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἐπισκευῶν ἢ βελτιώσεων, ἂν χρήζωσι τοιούτων.

ια') Τὰ διδακτήρια, ὅσα εἶναι κτίρια δημοτικά, ἂν ᾖναι δυνατόν νὰ μεταρρυθμισθῶσι, συμφώνως πρὸς τὸ τηρούμενον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ κεκυρωμένον καὶ γενικὸν σχεδιάγραμμα διδακτηρίου δημοτικοῦ σχολείου. προκαλεῖ δὲ τὰς περὶ τούτου μελέτας τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ σύνταξιν τῶν τε σχεδίων τῶν ἐπενεκτέων μεταρρυθμίσεων καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας δαπάνης.

ιβ') Προκαλεῖ τὴν σύμπραξιν μετὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου, καὶ μετ' αὐτοῦ προβαίνει εἰς τὴν προκήρυξιν τῶν ἀπαιτουμένων μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν διὰ τὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγχεκριμένων σχεδίων ἐκτελεστέας ἐργασίας πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ διδακτηρίου.

ιγ') Μετέχει τῆς διευθύνσεως τῶν ἐνεργουμένων κατὰ τὰς ἰσχυοῦσας διατάξεις δημοπρασιῶν, καὶ ἐπιτηρεῖ, ἵνα κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἔργων ἐφαρμόζωνται τὰ ἐγχεκριμένα σχέδια.

ιδ') Προκαλεῖ τὴν παρὰ τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ συγγραφὴν τῶν ἀπαιτουμένων σχεδίων καὶ προϋπολογισμῶν διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν δημοτικῶν διδακτηρίων τῶν προοριζομένων εἴτε διὰ κοινὸν εἴτε διὰ πλῆρες δημοτικὸν σχολεῖον, φροντίζει περὶ τῆς ἐξετάσεως καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῶν σχεδίων τούτων καὶ τῶν προϋπολογισμῶν, καί, ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἀρμοδίας δημοτικῆς ἀρχῆς, προκαλεῖ τὴν ἐνέργειαν τῶν κατὰ νόμον

μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς, μετέχων τῆς διευθύνσεως αὐτῶν καὶ ἐπιτηρῶν ἵνα κατὰ τὴν οἰκοδομὴν ἐφαρμοσθῶσιν ἀκριβῶς τὰ ἐγχεκριμένα σχέδια.

Β') Προσδιορίζει τὰς θέσεις, ἐφ' ὧν πρέπει νὰ οἰκοδομηθῶσι τὰ διδακτήρια τῶν δημοτικῶν σχολείων, καὶ παρασκευάζει τὰ τῆς ἀποκτήσεως τῶν ἀναγκασιούτων γηπέδων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Ε' Κεφαλαίου.

Γ') Ἐνασκεῖ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 32 πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, καὶ προκαλεῖ τὸ παρ' ᾧ διατελεῖ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἵνα καὶ τοῦτο ἀσκήσῃ τὴν ἀνατεθειμένην αὐτῷ ἐπὶ τῶν εἰς αὐτὴν ὑπαγομένων περιπτώσεων.

Δ') Συγκαλεῖ ἅπαξ τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν, ἀλλὰ πάντοτε ἀδεία τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, συνέδρια τῶν τῆς περιφερείας αὐτοῦ δημοδιδασκάλων, ἐν οἷς συζητοῦνται καθ' ὠρισμένας ἡμέρας, οὐχὶ πλείονας τῶν ἐπτὰ, ζητήματα προδιατετυπωμένα ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐγχεκριμένα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, μεθοδολογικὰ ἢ παιδαγωγικὰ, ἢ ἄλλα σχετιζόμενα ἀμέσως πρὸς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, ἐπιμελούμενος τῆς δημοσιεύσεως τῶν πρακτικῶν.

Τῶν συνεδρίων τούτων προεδρεύει ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς, πλὴν ἂν παρίσταται ἐν αὐτοῖς τῇ ἐντολῇ τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ὁ Γενικὸς ἐπιθεωρητὴς, ὅτε ἡ προεδρία ἀνατίθεται εἰς αὐτόν.

Ε') Ὑποβάλλει εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἅμα ἐκ τῆς περιοδείας ἐπανελθὼν, πλῆρες τὸ ἡμερολόγιον αὐτῆς, καὶ λεπτομερῆ ἐκθεσιν, ἐν ᾗ ἀναγράφονται αἱ

παρατηρήσεις αὐτοῦ περὶ ἐκάστου τῶν σχολείων, περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν μαθημάτων καθ' ὕλην καὶ ὡς πρὸς τὰς μεθόδους, περὶ τῆς ἀκριβείας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, περὶ τῆς προόδου τῶν μαθητῶν καὶ περὶ παντὸς σχετιζομένου πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ σχολείου.

Ἄρθρον 41.

Εἰς τὸν νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν ἀποδίδονται δι' ἀποζημίωσιν αὐτοῦ καὶ δι' ἔξοδα περιοδείας δραχμαὶ ὀκτὼ καθ' ἐκάστην, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἑδρας του μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς εἰς αὐτὴν ἐπανόδου του, περιλαμβανομένης καὶ ταύτης. Δι' ἔξοδα δὲ γραφείου ἀποδίδονται αὐτῷ δραχμαὶ ἑκατὸν εἴκοσι κατ' ἔτος.

Καὶ εἰς τὸν βοηθὸν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ χορηγεῖται ἴση ἀποζημίωσις δι' ἐκάστην ἡμέραν τῆς περιοδείας αὐτοῦ.

Ἡ περιοδεία ἐκατέρου αὐτῶν καθ' ἐκάτερον τῶν δύο ἑξαμήνων τοῦ ἔτους πρέπει νὰ διαρκέσῃ ἐξήκοντα τοῦλάχιστον ἢ ὀγδοήκοντα τὸ πολὺ ἡμέρας.

Ἄρθρον 42.

Τὸν ἐπιθεωρητὴν, ἀπόντα ἢ κωλυόμενον, ἀναπληροῖ ἐν τῇ εἰσηγήσει τῶν σχολικῶν ὑποθέσεων εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ὡς καὶ ἐν πάσῃ τῇ λοιπῇ ὑπηρεσίᾳ πλὴν τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σχολείων, ὁ διευθυντὴς τοῦ Διδασκαλείου ἢ ὁ γυμνασιάρχης.

Ἄρθρον 43.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἀντιπροσωπεύει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον κατὰ πάσας τὰς σχέσεις αὐτοῦ

εἴτε μετὰ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῶν ἄλλων δημοσίων ἀρχῶν, εἴτε μετὰ τῶν πολιτῶν.

Ἐπομένως ὁ ἐπιθεωρητὴς κοινοποιεῖ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὴν ἐπομένην ἐκάστης τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὰς ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις αὐτοῦ, ὑποβάλλων εἰς αὐτὸ πλήρες ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως. Ἀνακοινώνει εἰς τὰς ἀρμοδίας ἀρχὰς τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα αὐτῶν μέρη τῶν εἰρημένων πράξεων τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, διαβιβάζων αὐταῖς ἀπόσπασμα τοῦ περὶ τούτου πραγματευομένου μέρους τῶν πρακτικῶν, καὶ διεξάγει πᾶσαν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, ἔχων ἴδιον γραφεῖον καὶ ἰδίαν σφραγίδα.

Ἄρθρον 44.

Τὰ πλήρη ἐλληνικὰ σχολεῖα ἐπιθεωρεῖ ἅπαξ τοῦ ἔτους ὁ γυμνασιάρχης τοῦ νομοῦ ἢ τῆς ἐπαρχίας, ἐν ᾗ τὸ σχολεῖον, ὑποβάλλων διὰ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τὴν ἔκθεσιν τοῦ πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον.

Ἄρθρον 45.

Διὰ Β. διατάγματος καὶ δι' ἰδιαιτέρων ὁδηγίων τοῦ Ὑπουργείου θέλουσι κανονισθῇ τὰ τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ ἐλληνικῶν σχολείων καὶ αἱ σχέσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν πρὸς τοὺς βοηθοὺς αὐτῶν¹, ἰδίως δὲ τὰ ἀφορῶντα τὰς μεθόδους καὶ τοὺς τρόπους τῆς διδασκαλίας, τὴν ἐσωτερικὴν τάξιν καὶ τὴν ἐν γένει ἔρευ-

¹ Ὁρα Β. Διάταγμα τῆς 13 Ἰανουαρίου 2896 περὶ καθηκόντων τῶν β' τάξεως ἐπιθεωρητῶν.

ναν περί τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος καὶ τῶν κανονισμῶν τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 46.

Οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταί, πάντες ἢ τινες, δύνανται νὰ συγκληθῶσι τῇ διαταγῇ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου εἰς συμβούλιον προεδρευόμενον ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ὅπως συσχεπτόμενοι συντάσσωσι τὰ προγράμματα τῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, καὶ κανονισμοὺς ἢ ὁδηγίας περὶ μεθόδων διδασκαλίας ἢ ἄλλων ζητημάτων σχολικῶν.

Ἄρθρον 47.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον συγκαλεῖται εἰς συνεδρίασιν ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, τακτικῶς μὲν ἀπαξ τοῦ μηνός, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον αὐτοῦ, ἐκτάκτως δὲ πάντοτε εἴτε αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ προέδρου, εἴτε κατ' αἰτήσιν τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου.

Ἐν τῇ συνεδριάσει τὰ ἔργα τοῦ γραμματέως ἐκπληροῖ ὁ γυμνασιάρχης, ὅστις γράφει καὶ φυλάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου, τὰ ὅποια κατὰ τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως ἀναγινώσκονται καὶ ἐγκριθέντα ὑπογράφονται ὑπὸ τε τοῦ προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

Ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἐκτίθενται ἐν λεπτομερείᾳ αἱ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ γενόμεναι ἀνακοινώσεις καὶ προτάσεις, καὶ αἱ ἐπὶ ἐκάστης αὐτῶν ἀποφάσεις, προτάσεις ἢ γνωμοδοτήσεις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ ἐπιθεωρητὴς λαμβάνει ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν

τούτων, ἐπικεκυρωμένα ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γυμνασιάρχου.

Ἄρθρον 48.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ συνέλθῃ καὶ εἰς ἰδίαν συνεδρίασιν ἄνευ ἐπιθεωρητοῦ, συγκαλούμενον πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ προέδρου αὐτοῦ. Ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν περίπτωσιν τῆς πρώτης διατάξεως τοῦ ἁρθροῦ 39, ὅτε ἀκούει τὰς πρὸς αὐτὸ γιγνομένης παραστάσεις κατὰ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, εἴτε ἐπὶ ἀκηδία ἢ ἀσυγγνώστῳ ὀλιγωρίᾳ, εἴτε ἐπὶ ἐλλείψεσιν ἢ παραβάσεσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, εἴτε ἐπὶ ἀνωμαλίαις ἢ πλημμελείαις τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ μετὰ ἐπισταμένην συζήτησιν καὶ ἔρευναν ἀποφασίζει, ἂν ὑπάρχῃ ἀφορμή, ἵνα ὑποβάλῃ πρότασιν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργεῖον περὶ μεταθέσεως ἢ ἀπολύσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.

Τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως ταύτης, κρατούμενα ἐν χωριστῷ βιβλίῳ, φυλάσσονται ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου. Ἐκτίθενται δ' ἐν αὐτοῖς αἱ κατὰ τὴν συζήτησιν προταθεῖσαι γνώμαι, καὶ μετὰ λεπτομεροῦς αἰτιολογίας τὰ πορίσματα, εἰς τὰ ὅποια κατέληξε τὸ Συμβούλιον, καὶ ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν ἀποτελεσάντων τὴν συνεδρίασιν μελῶν.

Τοῦ πρακτικοῦ τούτου ἀντίγραφον ὑποβάλλει τὴν ἐπομένην πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδύσεως Ὑπουργεῖον ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ μόνην τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπικοινωνῶν ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ἄρθρον 49.

Τὸ Ἐποπτικὸν συμβούλιον προτείνει·

1) Τὴν πλήρωσιν τῶν χηρεουσῶν θέσεων ἐν δημοτικοῖς [ἢ ἑλληνικοῖς σχολείοις] ἢ γραμματοδιδασκαλείοις.

2) Τὴν ἀνάγκην συστάσεως γραμματοδιδασκαλείων.

3) Τὴν προσθήκην δημοδιδασκάλων ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἄρθρων 9 καὶ 22 § 6' τοῦ παρόντος νόμου, ἢ τὸν διορισμὸν διδασκάλου τριτοβαθμίου ἐν γραμματοδιδασκαλείῳ, κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 16.

4) Τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα κρίνει συντελοῦντα πρὸς ἄρσιν τῶν αἰτίων, δι' ἃς δὲν προσέρχονται εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα οἱ παῖδες τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ σχολείου οἰκούντων.

5) [Τὰς ἀναγκαίας βελτιώσεις ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἑλληνικῶν σχολείων.]

6) Τὴν ἔγκρισιν τῶν ἐπενεχτέων μεταβολῶν καὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῆς ἀναγκαίας δαπάνης πρὸς μεταρρύθμισιν τῶν δημοτικῶν κτιρίων, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν νῦν δημοτικά σχολεῖα ἢ γραμματοδιδασκαλεῖα, εἴτε τὰ σχέδια καὶ τοὺς προϋπολογισμοὺς πρὸς οἰκοδομὴν τοιούτων κτιρίων κατὰ τὰς περιπτώσεις ια' — ιδ' τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ παρόντος νόμου.

7) Τὴν ἐπισκευὴν, συμπλήρωσιν ἢ ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις [ἢ ἑλληνικοῖς σχολείοις] σκευῶν, ἐπίπλων καὶ ὀργάνων διδασκαλίας.

8) Τὴν μετάθεσιν ἢ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, συμφῶνως πρὸς τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ παρόντος νόμου.¹

¹ Τὰ ἐντος [] δημοσιεύμενα τοῦ ἄρθρου τούτου διεγράφησαν δυνάμει τοῦ ΒΤΖ' νόμου τῆς 5 'Απριλίου 1896.

Ἄρθρον 50.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει·

1) Ἐπὶ τῶν ὑποβληθεῖσων ἐφέσεων κατὰ τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἐδαφ. α' καὶ β' τοῦ ἄρθρ. 31.

2) Ἐπὶ τῶν πειθαρχικῶν περιπτώσεων, ἐφ' ὧν πρόκειται νὰ ἐπιβληθῶσιν αἱ ἐν τοῖς ἐδαφ. γ' καὶ δ' τοῦ ἄρθρου 31 πειθαρχικαὶ ποιναί.

3) Ἐπὶ τῶν μεταθέσεων δημοδιδασκάλων, ἡ διδασκαλισσῶν, ἡ γραμματοδιδασκάλων, τὰς ὁποίας κρίνει ἀναγκαίας εἶτε πρὸς τιμωρίαν τῶν μετατιθεμένων, εἶτε πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως.

4) Ἐπὶ τῆς παύσεως δημοδιδασκάλων ἀρρένων ἢ θηλέων, ἡ γραμματοδιδασκάλων, ὧν τὴν διαγωγὴν κρίνει ἀνεπίδεκτον βελτιώσεως.

5) Ἐπὶ τῆς ἀποπομπῆς ἐκ τοῦ σχολείου μαθητῶν, τῶν ὁποίων ἡ περαιτέρω ἐν τῷ σχολείῳ ἀναστροφή ἀποβαίνει ἐπιβλαβής.

Ἄρθρον 51.

Τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, πλὴν τῆς περιπτώσεως τοῦ ἄρθρου 48, δὲν ἐπιλαμβάνεται τῆς ἐρεύνης ἄλλων ἀντικειμένων, εἰμὴ μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ γυμνασιάρχου εἰσαγομένων εἰς αὐτὸ ὑποθέσεων, ἐπὶ τῶν ὁποίων περιορίζει τὰς συζητήσεις καὶ τὰς κτήσεις του.

Ἄρθρον 52.

Ἡ συνεδρίασις τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου θεωρεῖται νόμιμος, ἂν τέσσαρα τοῦλάχιστον μέλη αὐτοῦ ᾔναι παρόντα, ἐν οἷς ὁ ἐπιθεωρητής, ἐν πάσαις ταῖς ἄλλαις συνεδριάσεσι, πλὴν τῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 39 καὶ 48 τοῦ Ν. ΠΕΤΡΟΥΔΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

παρόντος νόμου, καὶ ὁ γυμνασιάρχης ἀνεξαιρέτως.

Αἱ πράξεις δὲ τοῦ Συμβουλίου καταρτίζονται διὰ τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν αὐτοῦ, νικώσης ἐν ἰσοψηφίᾳ τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

Ἄρθρον 53.

Ἰᾶσαι αἱ περὶ ἐπιτηρήσεως ἢ ἐπιθεωρήσεως τῶν δημοτικῶν καὶ ἐλληνικῶν σχολείων διατάξεις καταργοῦνται, πλὴν τῶν διατάξεων τοῦ Β. διατάγματος τοῦ 1834 περὶ ἐπιτοπίων ἐπιθεωρητικῶν ἐπιτροπῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὅσαι δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν παρόντα νόμον.¹

ΚΕΝΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν ἐξόδων τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 54.

Τὰ ἐξοδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καταβάλλονται² ὑπὸ τῶν δήμων, πληρόνονται δὲ ὑπὸ τῶν κατ' ἐπαρχίας δημοσίων ταμείων ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἐσόδων, ἐπὶ τῇ βάσει χρηματικῶν ἐντάλματων τῶν ἀρμοδίων δημάρχων.

¹ Τὰς διατάξεις ταύτας περιεχομένας ἐν τῷ Γ' κεφαλ. τοῦ Β' τμήματος τοῦ μνημονευομένου Β. διατάγματος τοῦ 1834 δημοσιεύομεν κατωτέρω.

² Οὕτως ὀρίζει τὸ 16ον ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἔχον ὥδε : Ἡ ἀνωτέρα ἐκπαίδευσις ἐνεργεῖται δαπάνῃ τοῦ Κράτους, εἰς δὲ τὴν δημοτικὴν συντρέχει καὶ τὸ Κράτος κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἀνάγκης τῶν δήμων,

*Άρθρον 55.

Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν τὰ ἔξοδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως προσδιορίζονται πρὸ πάντων τῶν ἄλλων, καὶ αἱ πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων πιστώσεις ἀναγράφονται πρῶται ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς, ἀποτελοῦσαι ἴδιον ἐν αὐτοῖς τμήμα, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «στοιχειώδης ἐκπαίδευσις τῶν δημοτῶν.» Ἄλλ' αἱ διὰ τὴν συντήρησιν ἐκάστου τῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀπαιτούμεναι ἀναγράφονται ὑπὸ ἴδιον δι' ἕκαστον τῶν ἐκπαιδευτηρίων τούτων κεφάλαιον, διακρινόμενον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου, διαιρούμενον δ' εἰς τρία ἄρθρα, ὧν τὸ πρῶτον περιλαμβάνει τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων ἢ διδασκαλισσῶν πιστώσεις, τὸ δεύτερον τὰς πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐνοικίων τῶν διδακτηρίων, ἐὰν ταῦτα δὲν ᾖναι ἐν δημοτικοῖς κτιρίοις, καὶ τὸ τρίτον τὰς δι' ἐπιπλα, πίνακας, ὄργανα διδασκαλίας καὶ λοιπὰ ἔξοδα ἀπαιτουμένας.¹

*Άρθρον 56.

Ἐὰν αἱ ὑπὲρ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀναγραφεῖσαι ἐν τῷ δημοτικῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν πάντων τῶν ἐν τῷ δήμῳ ὑπαρχόντων δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, προκαλεῖται ὑπὸ τοῦ νομάρχου ἢ ἀπόφασις τοῦ Ἐπαρχιακοῦ συμβουλίου, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 19, 20 καὶ 22 § α' τοῦ ΑΝΓ περὶ Ἐπαρχιακῶν Συμ-

¹ Ὅρα κατωτέρω τὰς περὶ συντάξεως τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν.

βουλιῶν νόμου τῆς 3 Ἀπριλίου 1891 διατασσόμενα.¹ συμφώνως δὲ πρὸς αὐτήν ὁ νομάρχης εἴτε αὐξάνει τὰς πρὸς συντήρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων ἀναγεγραμμένας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ πιστώσεις μέχρι τοῦ ἀναγκαιοῦντος ποσοῦ, διαγράφων ἄλλα ἔξοδα, τὰ ὅποια δύνανται, ἀνευ ἀναλόγου ζημίας τῶν δημοτικῶν συμφερόντων, νὰ ἀναβληθῶσιν ἐπὶ τὸ ἐπόμενον ἔτος, ἢ ἐλαττόνων τὰς διὰ τὰ ἀναπόφευκτα κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἔξοδα ἀναγεγραμμένας πιστώσεις μέχρι τοῦ τελευταίου ὁρίου αὐτῶν, εἴτε, ἂν αἱ τοιαῦται ἐλαττώσεις τῶν ἐξόδων δὲν ᾔῃναι ἐφικταί, ἢ δι' αὐτῶν δὲν ἐπιτυγχάνηται ἡ ἐξίσωσις τῶν ἐσόδων πρὸς τὰ ἔξοδα, προκαλεῖ τὰς ἀρχὰς τοῦ δήμου νὰ προτείνωσι τὴν συμφώνως πρὸς τὰς νομίμους διατάξεις αὐξησιν τῶν ἐσόδων.²

Ἄρθρον 57.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν πιστώσεων, ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσι κατὰ τὰς περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν δημοτικῶν ἐσόδων νομίμους διατάξεις, ὅτε ἐπὶ τῶν πρὸς ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν εἰσαγομένων δημοτικῶν δασμῶν καὶ οἱ ἄμεσοι δημοτικοὶ φόροι μέχρις ἑνὸς τοῖς ἑκατόν. Κατὰ τὸν αὐτὸν δ' ὅρον ἐπιτρέπεται νὰ αὐξηθῶσι καὶ τὰ ἔσοδα τῶν δήμων τῆς Ἑπτανήσου.

Ἄρθρον 58.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ ΑΝΣ' περὶ Ἑπαρχια-

¹ Βλ. ἀνωτέρω σελ. 5 ὑποσημείωσιν.

² Τὸ ἄρθρον τοῦτο σχετισθῆτω πρὸς τὸν νόμον ,ΒΤΞΘ'.

κῶν Συμβουλίῳ νόμου χορηγουμένη εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου συνδρομὴ ἀπονέμεται αὐτοῖς, μόνον ἐὰν, καὶ μετὰ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 56 ἐπενεχθείσας ὑπὸ τοῦ νομάρχου μεταβολὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον αὔξησιν τῶν φόρων, δὲν συμπληρόνωνται αἱ ἀπαιτούμεναι πιστώσεις.

Ἄρθρον 59.

Τὰ χορηγήματα ταῦτα ἐγκρίνονται διὰ Β. διατάγματος, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, πληρόνονται δὲ εἰς τοὺς δήμους ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου δι' ἐνταλμάτων τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου ἐκ κεφαλαίου κατατεθειμένου ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ.

Ἄρθρον 60.

Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀποτελεῖται:

α') Ἐκ τῶν τόκων τῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου κληροδοτημάτων, τῶν μὴ ρητῶς καθωρισμένων εἰς εἰδικoὺς σκοποὺς, εἴτε διὰ τῶν διαθηκῶν, εἴτε διὰ προγενεστέρων νόμων ἢ Β. διαταγμάτων.

β') Ἐξ εἰσφορᾶς τῶν ἱερῶν Μονῶν ἐτησίας, ἥς τὸ ποσὸν προσδιορίζεται εἰς ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν.

γ') Ἐξ εἰσφορᾶς τοῦ δημοσίου ταμείου, ἥς τὸ ποσὸν ἀναγράφεται ἐν τοῖς ἐτησίοις προϋπολογισμοῖς, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Συνδρομὴ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.»

Ἄρθρον 61.

Τὸ ἐξ ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν ποσὸν τῆς εἰσφο-

ρᾶς τῶν Μονῶν εἰσπράττεται παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου, ἐφαρμοζομένων πασῶν τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων διατάξεων, πλὴν τῆς περὶ ἐκποιήσεως τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων. Κατανέμεται δὲ εἰς τὰς Μονὰς διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, δημοσιευομένης διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων αὐτῶν, κατὰ τοὺς ἐπομένους ὅρους.

Ἐπὶ ποσοῦ ἐσόδων ἀπὸ 5,000	μέχρι 10,000	δρ. 2	τοῖς %	
» » » » 10,000	» 20,000	» 4	» »	
» » » » 20,000	» 30,000	» 6	» »	
» » » » 30,000	» 40,000	» 8	» »	
» » » » 40,000	» 100,000	» 9	» »	
ἀπὸ 100,000 καὶ ἄνω δέκα τοῖς ἑκατόν.				

Ἐφ' ὅσον τὸ σύνολον τῶν εἰσφορῶν εἶναι μείζον ἢ ἔλασσον τοῦ ποσοῦ τῶν ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν, μειοῦνται ἢ αὐξάνονται αὗται, διατηρουμένης πάντοτε τῆς κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ὅρους ἀναλογίας ἐκάστης πρὸς τὸ ὅλον.

Ἄρθρον 62.

Ἐὰν ὁμως τὰ ἔσοδα τοῦ δήμου δὲν ἐπαρκῶσι πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν τῷ δήμῳ δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτῶν διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 57 ἀναφερομένων φόρων, τότε μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἀρμοδίου νομάρχου χορηγοῦνται τὰ ἐλλείποντα ἐκ τῆς ἀναγεγραμμένης ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ τοῦ Κράτους πιστώσεως, καὶ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου.

Ἄρθρον 63.

Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκ-
παιδεύσεως χρηματικὰ ἐντάλματα ἐκδίδονται ὑπὸ τοῦ
δημάρχου ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἐπομένου
μηνός, ἐξοφλοῦνται δ' ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐντὸς
πέντε τὸ βραδύτερον ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως
τοῦ δικαιούχου.

Ἐὰν ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ δὲν ὑπάρχωσιν εἰσπε-
πραγμένα ἔσοδα τοῦ δήμου, ἀρκοῦντα πρὸς ἐξόφλησιν
τοῦ ἐντάλματος, ὁ ταμίας προσκαλεῖ τὸν εἰσπράκτορα
τοῦ ὀφείλοντος δήμου νὰ ἀποστείλῃ αὐτῷ τάχιστα τὸ
ἀπαιτούμενον ποσὸν, τὸ ὅποῖον ἅμα λαβὼν ἀποδίδωσιν
εἰς τὸν δικαιούχον. Ἐὰν δὲ καὶ ἐν τῷ δημοτικῷ ταμείῳ
δὲν ὑπάρχωσι χρήματα, τὸ δημόσιον ταμεῖον ἐξοφλεῖ
τὸ ἐντάλμα ἐκ χρημάτων τοῦ Δημοσίου, ἐὰν πρόκειται
νὰ εἰσπράξῃ ἔσοδα τοῦ δήμου, κρατεῖ δὲ τὸ καταβλη-
θὲν ποσὸν ἐκ τῶν πρώτων εἰσπραχθησομένων δημοτι-
κῶν ἐσόδων.

Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχωσι πλέον ἔσοδα τοῦ δήμου πρὸς
εἰσπραξίν, δὲν ὑπάρχωσι δὲ δημοτικὰ χρήματα οὐδ' ἐν
τῷ δημοσίῳ ταμείῳ οὐδ' ἐν τῷ δημοτικῷ, ὁ ταμίας ἐξο-
φλεῖ τὰ χρηματικὰ ἐντάλματα καὶ¹ καταγγέλλει τὴν
ὕποθεσιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν διοικητικὴν ἀρχὴν δι' ἀνα-
φορᾶς, ἱστορούσης λεπτομερῶς τὸ πρᾶγμα, ἵνα αὕτη
προκαλέσῃ τὴν περὶ καταβολῆς τῶν ἀναγκαιούτων
χρημάτων ἐκ τῆς προσδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ Δη-
μοσίου πρόνοιαν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου.²

¹ Αἱ διὰ κυρτῶν στοιχείων ἐκτετυπωμένοι λέξεις προστεθήσαν διὰ
τοῦ νόμου ,ΒΤΗΖ'.

² Διὰ τοῦ νόμου ,ΒΤΗΖ' προστεθὲν εἰς τὸ ἄρθρον 63 τετάρτη §.

Ἄρθρον 64

Ἐὰν ὁ δήμαρχος δὲν ἐκδώσῃ τὰ ἐντάλματα τῶν μηνιαίων ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ ἐπομένου μηνός, ὡσαύτως καὶ ὁ δημόσιος ταμίας, ἐὰν δὲν ἐξοφλήσῃ τὰ ἐπιδειχθέντα εἰς αὐτὸν ἐντάλματα ἐντὸς τοῦ πενθημέρου ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτήσεως τοῦ δικαιοῦχου, ἐνῶ ὑπῆρχον ἐν τῷ ταμείῳ χρήματα τοῦ δήμου, τιμωροῦνται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς ἐκάτερος διὰ πειθαρχικοῦ προστίμου δραχμῶν δέκα, τὸ ὅποτον αὐξάνει κατὰ πέντε δραχμὰς καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀναβολῆς τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐνταλμάτων, ἢ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐπιβολῆς τῆς πρώτης πειθαρχικῆς ποινῆς.

Ὁ δὲ δημοτικὸς εἰσπράκτωρ, ὁ ἀρνηθεὶς νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν ταμίαν τὰ ὑπ' αὐτοῦ ζητηθέντα πρὸς ἐξόφλησιν ἐντάλματος ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως χρήματα, καίτοι ὑπαρχόντων ἐν τῷ ταμείῳ αὐτοῦ δημοτικῶν χρημάτων ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ ζητούμενον, τιμωρεῖται ὑπὸ τῆς προϊσταμένης διοικητικῆς ἀρχῆς διὰ προστίμου εἴκοσι καὶ πέντε δραχμῶν, ἀπολύεται δὲ τῆς ὑπηρεσίας, ἂν καὶ δεύτερον ὑποπέσῃ εἰς τὴν αὐτὴν παράβασιν.

Ἄρθρον 65.

Οὐδεμία κατὰσχέσις, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν πιστωτῶν τῶν δήμων εἰς χεῖρας τῶν ταμιῶν ἐπὶ τῶν ὑπ' αὐ-

Διὰ δὲ τοῦ ΒΥΛΣ' καὶ πέμπτη §. Τοὺς νόμους τούτους δημοσιεύομεν κατωτέρω. Πρβλ. καὶ τὰς κατωτέρω δημοσιευομένας περὶ καταβολῆς τῶν ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀναγκαιούντων χρημάτων ἐκ τῆς προσδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ δημοσίου ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν.

τῶν εἰσπραττομένων δημοτικῶν ἐσόδων, ἰσχύει ἵνα μειώσῃ τὰ διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν τῶν δημοτῶν ἐκάστου δήμου προσδιορισθέντα διὰ τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ ποσά.

Ἄρθρον 66.

Τὰ πρὸς τὸ καταργηθὲν ταμεῖον τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὀφειλόμενα ἐκ τῆς πληρωτέας εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον εἰσφορᾶς τῶν δήμων, ἢ ἐξ ἄλλων πόρων, ὡς καὶ πάντα τὰ καθυστεροῦντα εἰς τὸ καταργηθὲν ταμεῖον ἐσοδα, εἰσπραττόμενα, εἰσάγονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον.

Ἄρθρον 67.

Τὰ ἐξοδα τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίῶν καὶ τῶν ἐπιθεωρήσεων τῶν δημοτικῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ τῶν ἐλληνικῶν σχολείων, ὡς καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῶν διδακτηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, κατὰ τὸν ἐγχεκριμένον τύπον αὐτῶν, ἢ τὰ τῆς μετασκευῆς τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, ὅπως καὶ ταῦτα μετασκευασθῶσι κατὰ τὸν εἰρημένον τύπον, δὲν καταβάλλονται ὑπὸ τῶν δήμων, ἀλλὰ πληρόνονται ἐκ τοῦ ἐν Τραπεζῇ κατατεθειμένου καὶ κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ περὶ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν νόμου προωρισμένου εἰς βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς δημοτικῆς, τῆς μέσης καὶ τῆς ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως εἰδικοῦ κεφαλαίου, διὰ χρηματικῶν ἐνταλμάτων τοῦ ἐπὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, ἐκδιδομένων ἐπ' ὀνόματι τῶν δικαιοῦχων καὶ ἐπὶ τῆς Τραπεζῆς, ἐν ᾗ τυγχάνει κατατεθειμένον τὸ εἰρημένον κεφάλαιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

Περὶ δημοτικῶν διδακτηρίων.

Ἄρθρον 68.

Τῶν δημοτικῶν διδακτηρίων προσδιορίζονται ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο τύποι, ὁ τοῦ διδακτηρίου τοῦ προοριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς πλήρες δημοτικὸν σχολεῖον, καὶ ὁ τοῦ διδακτηρίου τοῦ προοριζομένου νὰ χρησιμεύσῃ εἰς κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον ἢ γραμματοδιδασκαλεῖον.

Ἄρθρον 69.

Οἱ τύποι οὗτοι κατατίθενται καὶ τηροῦνται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου ἐν σχεδίοις ἀρχιτεκτονικοῖς, τὰ ὅποια θέλουσι συνταχθῇ τῇ φροντίδι αὐτοῦ παρ' ἀρχιτεκτόνων, κατὰ τοὺς ὑπὸ τῆς παιδαγωγικῆς γενομένους ἀποδεκτοὺς κανόνας, ἐξετασθῇ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκροτηθησομένης παρὰ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου ἐκ προσώπων ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς ὕλης ταύτης, καὶ, ἀφοῦ ἐγκριθῶσι παρ' αὐτῆς, κυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἀναγνωρισθῇ ὡς τύποι τῶν οἰκοδομητέων διδακτηρίων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 70.

Τῶν καθ' ἑκάτερον τῶν τύπων τούτων ἀρχιτεκτονικῶν σχεδίων ἀντίγραφον κεκυρωμένον ἀποστέλλεται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου εἰς ἕκαστον τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίῶν, κατατίθεται δὲ καὶ τηρεῖται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 71.

Οἱ παρὰ τοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίοις ἐπιθεωρηταὶ ὀφείλουσιν, ἐν συνεννόσει μετὰ τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ, α') νὰ ἐξετάσωσι τὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ νομοῦ οἰκοδομήματα τοῦ δήμου, τὰ προωρισμένα ὡς δημοτικά διδαστήρια, νὰ φροντίσωσι δὲ νὰ μελετηθῇ τεχνικῶς μετ' ἐπιστάσις ἂν ᾖ δυνατόν νὰ μετασκευασθῶσι ταῦτα κατὰ τὸν τύπον τοῦ διδαστηρίου εἴτε τοῦ κοινοῦ εἴτε τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ καταρτισθῇ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο δαπάνης· β') νὰ ἐξετάσωσιν ἐκ παραλλήλου πόσα εἶναι δυνατόν πιθανῶς νὰ εἰσπραχθῶσιν ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν τοιούτων οἰκοδομημάτων, πόσα δ' ἀπαιτοῦνται νὰ δαπανηθῶσι πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου γηπέδου ἐν καταλλήλῳ θέσει καὶ πρὸς οἰκοδομὴν ἐπὶ τοῦ γηπέδου τούτου νέου οἰκοδομήματος, ὁμοίου καθ' ὅλα πρὸς ἓνα τῶν εἰρημένων τύπων.

Τὰς πληροφορίας ταύτας οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἀνακοινοῦσιν εἰς τὰ Ἐποπτικά Συμβούλια, τὰ ὁποῖα, μετὰ λεπτομερῆ ἐξέτασιν πάντων τῶν σχετικῶν θεμάτων, προτείνουν ἡτιολογημένως εἰς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον ἐκ τῶν δύο τούτων μέτρων ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κρίνουν συμφωρότερον.

Ἄρθρον 72.

Ἐγκριθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς μετασκευῆς τοῦ ὑπάρχοντος δημοτικοῦ χτιρίου, τοῦ προωρισμένου εἰς δημοτικὸν διδαστήριον, ἐκτελοῦνται τὰ ὀριζόμενα ἐν

ταῖς § § ιγ' καὶ ιδ' τοῦ ἄρθρ. 40. Ἐγκριθείσης δὲ τῆς ἐκποίησεως τοῦ ὑπάρχοντος δημοτικοῦ κτιρίου, καὶ τῆς ἀντ' αὐτοῦ οἰκοδομῆς νέου τοιοῦτου κατὰ τὸν προσήκοντα τύπον, τὸ μὲν ὑπάρχον οἰκοδόμημα παραδίδεται εἰς τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον, ἵνα ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείου προβῇ εἰς τὴν ἐκποίησιν τοῦ οἰκοδομήματος κατὰ τὰς περὶ τούτου νομίμους διατάξεις, ὁ δ' ἐπιθεωρητὴς προβαίνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος γηπέδου, καὶ μετὰ τοῦτο τῶν πρὸς ἑναρξιν καὶ περαίωσιν τῆς νέας οἰκοδομῆς ἀναγραφομένων ἐν τῇ περιόδῳ Β' καὶ ἐν τῇ § ιδ' τῆς περιόδου Α' τοῦ ἄρθρου 40 καθηκόντων του.

Ἄρθρον 73.

Ἡ ἐκποίησις τῶν δημοτικῶν τούτων οἰκοδομημάτων γίνεται κατὰ τὰς περὶ ἐκποίησεως τῶν ἐθνικῶν φθαρτῶν κτημάτων ἰσχυούσας διατάξεις, ἀλλ' ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ὅλου τοῦ διὰ τῆς ἐγκριθείσης δημοπρασίας προσδιορισθέντος τιμήματος, ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδότην τῆς ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν αὐτῆς.

Τὸ οὕτως εἰσπραχθὲν τίμημα ἀνήκει εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 60 εἰδικὸν κεφάλαιον, καὶ ἐπομένως κατατίθεται ἐν τῇ Τραπεζῇ, ἐν ᾗ καὶ τοῦτο ὑπάρχει κατατεθειμένον.

Ἄρθρον 74.

Τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ προσδιορισθέντων κατὰ τὸ ἄρθρον 40 γηπέδων ἡ ἀπόκτησις κηρύσσεται ὡς δημοσία ἀνάγκη.

Ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ πληρωτέου εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τιμήματος τοῦ καταληπτέου γηπέδου, καὶ ἐπὶ

τῆς πληρωμῆς τοῦ τιμήματος, ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ΑΧΜΒ' νόμου τῆς 4 Ἰανουαρίου 1888, ἰσχύουσας τῆς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ΑΩΖ' νόμου τῆς 23 Φεβρουαρίου 1891 ἐπενεχθείσης ἐπ' αὐτῶν τροπολογίας.

Ὁ κατὰ τὴν δευτέραν διάταξιν τοῦ μοναδικοῦ ἄρθρου τοῦ ΑΧΜΒ' νόμου ἀρμόδιος Ὑπουργὸς τυγχάνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.¹

Ἄρθρον 75.

Οἱ ὅροι τῶν συμφωνιῶν μετὰ τῶν ἀναδεχθέντων εἴτε τὴν μετασκευὴν τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν κτιρίων, εἴτε τὴν οἰκοδομὴν νέων διδακτηρίων, προσδιορίζονται διὰ τοῦ προγράμματος τῶν μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν, συνεπεῖα τῶν ὁποίων ἀνελήφθησαν ὑπὸ τῶν τελευταίων μειοδοτῶν τὰ οἰκοδομικὰ ἔργα.

Τὰ προγράμματα τῶν δημοπρασιῶν τούτων συντάσσονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ γραφείου τῶν Δημοσίων Ἑργων, λαμβανομένων κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν ὑπὸ τὴν μελέτην αὐτοῦ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ ὑποβληθεῖσων παρατηρήσεων καὶ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου· ἐκδίδονται δὲ ταῦτα ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ τιμήματος τῶν ἐκτελεσθεῖσων ἐργασιῶν γίγνεται πάντοτε εἰς δόσεις, ἀναλόγως τῆς

¹ Τῶν νόμων τούτων τὰ σχετικὰ πρὸς τὸ προκείμενον ἄρθρα δημοσιεύονται κατωτέρω.

προόδου τῶν ἐργασιῶν, καὶ μετὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐργασιῶν.

Ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰσχύουσι τὰ περὶ μειοδοτικῶν δημοπρασιῶν πρὸς ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων διατεταγμένα.¹

Ἄρθρον 76.

Ἡ κατὰ τὸν ἐγκεκριμένον τύπον μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων δημοτικῶν διδακτηρίων, ἢ ἡ κατὰ τοιοῦτον τύπον οἰκοδομὴ νέων διδακτηρίων, γίγνεται τὸ πρῶτον ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων τρίτης τάξεως, μετὰ τὴν πλήρωσιν δὲ τῶν ἀναγκῶν τῶν διδακτηρίων ἐν αὐτοῖς, γίγνεται ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων β' τάξεως, ὅταν δὲ πληρωθῶσι καὶ αἱ ἐν τοῖς δήμοις β' τάξεως ἀνάγκαι, γίγνεται ἡ μετασκευὴ τῶν ὑπαρχόντων διδακτηρίων ἢ ἡ οἰκοδομὴ νέων ἐν ταῖς πρωτευούσαις καὶ ταῖς κώμας τῶν δήμων α' τάξεως.²

Ἄρθρον 77.

Διὰ Β. Διατάγματος θέλουσι προσδιορισθῇ ὁ χρόνος καὶ τὰ καθέκαστον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος νόμου.³

Ἄρθρον 78.

Καταργοῦνται α') Ὁ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν, παύσεως καὶ μεταθέσεως τῶν δημοδιδασκάλων ἐκατέρου τῶν φύλων ΑΦΝΗ νόμος τῆς 28 Μαΐου 1887. β') Ὁ

¹ Κατωτέρω δομοσιεῦνται πᾶσαι αἱ περὶ οἰκοδομῆς διδακτηρίων πραγματευόμεναι ἐγκύκλιοι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

² Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο προσετέθη νέα § διὰ τοῦ νόμου ΒΤΖ'.

³ Διὰ Β. Διατάγματος ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ΒΤΜΘ' ἤρξατο τῇ πρώτῃ Ἰανουαρίου 1896.

περὶ καταργήσεως τοῦ ταμείου τῆς δημοτικῆς ἐκπα-
ιδεύσεως καὶ περὶ διοργανισμοῦ τῶν σχολείων τῆς στοι-
χειώδους ἐκπαίδευσεν, ΒΠΕ' νόμος τῆς 12 Αὐγούστου
1892. γ) Οἱ ὑπ' αὐτοῦ καταργηθέντες νόμοι ΑΧΜΑ'
τῆς 9 Ἰανουαρίου 1888 καὶ ΑΩΜΑ' τῆς 27 Μαρτίου
1891. δ) Πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὰς
διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ'
ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφη-
μερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος
τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Σεπτεμβρίου 1895.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργός

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη σφραγὶς τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1895.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΛΗΣ

Περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ ἀπὸ 3
Σεπτεμβρίου 1895 νόμου ΒΤΜΘ' περὶ τῆς
στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

ΝΟΜΟΣ ΒΤΕΘ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον

Διὰ τοὺς δήμους τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων, ἐν αἷς δὲν ἐξελέχθησαν ἢ δὲν κατηρτίσθησαν πλήρη τὰ ἐπαρχιακὰ συμβούλια, ἢ, προσκληθέντα νομίμως, δὲν συνῆλθον, ἢ συνελθόντα, ἡρνήθησαν ἢ ἀνέβαλον νὰ ἐκδώσωσι τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 56 τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1895 ΒΤΜΘ' νόμου περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπαιτουμένην ἀπόφασιν, ἐκδίδωσι ταύτην ἡτιςλογημένως ὁ νομάρχης καὶ συμφώνως πρὸς αὐτὴν προβαίνει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς εἰρημένης διατάξεως ὀριζομένων.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Μαρτίου 1896.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν
ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ Π ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη σφραγὶς τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1896,

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς
ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΣ.

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ στοιχειώδους ἡ δημο-
τικῆς ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου.

ΝΟΜΟΣ ΒΤΖΖ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφα-
σίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον

Τὸ α' ἐδάφ. τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ περὶ τῆς στοιχειώ-
δους ἡ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου τροπο-
ποιεῖται ὡς ἑξῆς.

«Εἰς τὰ σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκουσι διδάσκαλοι πλείο-
νες τῶν δύο, διορίζεται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου, προτάσει
τοῦ διευθυντοῦ ἡ τῆς διευθυντρίας τοῦ σχολείου, ὑπη-
ρέτης ἡ ὑπηρετρία, ἐπὶ μηνιαία ἀντιμισθία τριάκοντα
μὲν δραχμῶν ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν νομῶν, εἴκοσι
δ' ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι.»

Προστίθεται ἄρθρον 27 δὲς, ἔχον ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 27 δὲς

«Ἀδεια ἀπουσίας χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου.

ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΔΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

4

ἀν δὲ ἦναι μακροτέρα ὀκταημέρου, ἀπαιτεῖται καὶ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ γνωμοδότησις.»

Τοῦ ἄρθρου 49 τὸ ἐδάφ. 1 τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς·

«Τὴν πλήρωσιν τῶν χηρεουσῶν θέσεων ἐν δημοτικοῖς σχολείοις ἢ γραμματοσχολείοις.»

Τὸ ἐδάφιον 5 ἀπαλείφεται ἐντελῶς.

Τὸ 7ον ἐδάφ. τροποποιεῖται ὡς ἐξῆς: «τὴν ἐπισκευήν, συμπλήρωσιν ἢ ἀντικατάστασιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις σκευῶν, ἐπίπλων καὶ ὀργάνων διδασκαλίας.»

Εἰς τὴν 3ην § τοῦ ἄρθρου 63 προστίθενται μετὰ τὴν λέξιν «ταμίας» καὶ πρὸ τῆς λέξεως «καταγγέλλει» αἱ λέξεις «ἐξοφλεῖ τὰ χρηματικὰ ἐντάλματα καὶ»

Εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου προστίθεται νέα §, ἔχουσα οὕτω :

«Ἐν ἣ περιπτώσει δήμου τινὸς ὁ προϋπολογισμὸς δὲν ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου, ἢ ψηφισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ δὲν ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐπιτρέπεται ἢ ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου καταβολῇ μισθοῦ τῶν δημοδιδασκάλων καὶ γραμματοδιδασκάλων ἐπὶ ἀποδείξεσιν αὐτῶν καὶ ἄνευ χρηματικῶν ἐνταλμάτων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει μισθοδοτικῶν καταστάσεων, τεθεωρημένων ὑπὸ τοῦ οἰκείου δημάρχου, υποχρεουμένου νὰ ἐκδώσῃ καὶ ἀποστείλῃ εἰς τὸ σχετικὸν ταμεῖον τὸ χρηματικὸν ἐντάλμα μετὰ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ δήμου. Ἀρνούμενου τοῦ δημάρχου, ἐπιθεωρεῖ τὰς καταστάσεις ὁ ἀρμόδιος εἰρηνοδίκης.

Εἰς τὸ ἄρθρον 76 προστίθεται ἡ ἐξῆς §

«Μέχρις οὗ ἀποκτήσωσι πάντες οἱ δῆμοι διδακτήρια δημοτικά, μισθοῦνται ὡς τοιαῦτα ἰδιωτικά ἢ κοινωτικά

οικοδομήματα, ἀλλὰ πάντως μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἀρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ, μεθ' ἣν συνομολογεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου ἡ μίσθωσις ἐντὸς ἐβδομάδος. Ἄν δ' ὁ δήμαρχος ἀρνηθῇ νὰ συντάξῃ τὸ μισθωτικὸν συμβόλαιον, καταγγέλλεται ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ πρὸς τὸν νομάρχην, ὅστις μετ' ἀπολογίαν τιμωρεῖ αὐτὸν διὰ προστίμου μέχρι 200 δραχμῶν. Πᾶσα δὲ μίσθωσις ἄνευ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ἐπιθεωρητοῦ συναπτομένη ὑπὸ τοῦ δημάρχου, εἶνε ἄκυρος. Τῶν ἤδη μεμισθωμένων διδασκητρίων δημοτικῶν σχολείων ἰσχύουσι τὰ ἐνοικιαστήρια μέχρι τῆς λήξεως τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου τῆς ἐνοικιάσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἑφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἀπριλίου 1896.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κλπ.
Υπουργός

Δ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἀπριλίου 1896.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Υπουργός

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ

Περὶ συμπληρώσεως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου
63 τοῦ νόμου 'ΒΤΜΘ' τῆς 3 Σεπτεμβρίου
1895 «περὶ στοιχειώδους ἢ δημοτι-
κῆς ἐκπαιδεύσεως.

ΝΟΜΟΣ ΒΥΑΣ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α.'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασί-
σαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐκτὸς τῆς δ' παραγράφου, τῆς προστεθείσης διὰ τοῦ
ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΒΤΗΖ' τῆς 5 Ἀπριλίου 1896 εἰς
τὸ ἄρθρον 63 τοῦ νόμου ΒΤΜΘ' τῆς 3 Σεπτεμβρίου
1895, προστίθεται εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον 63 καὶ ἡ ἐξῆς ε'
παράγραφος.

«Τὰ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως ὑπάρχοντα ἐν τοῖς
»δημοσίοις ταμείοις τοῦ Κράτους ἐξωφλημένα χρημα-
»τικά ἐντάλματα, ὑπὸ τῶν δημάρχων ἐκδεδομένα, ἢ
»καὶ μισθοδοτικαὶ καταστάσεις προσηκόντως τεθεωρη-
»μέναι, καὶ ἐξωφλημέναι, παραδίδονται ὑπὸ τῶν τα-
»μιῶν μετὰ λεπτομεροῦς καταστάσεως καὶ ἐπὶ ἀποδεί-
»ξει εἰς τοὺς ἀρμοδίους νομάρχας, ἢ, ἐλλείψει τοιού-
»των, εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας, παρ' ὧν παραπέμπονται εἰς
»τοὺς νομάρχας, οἵτινες φέρουσι ταῦτα εἰς χρέωσιν
»τῶν δήμων, οὓς αἱ πληρωμαὶ αὐταὶ ἐπιβαρύνουσιν, ἐν
»τοῖς ἀπολογισμοῖς αὐτῶν.

«Δυνάμει δὲ τοῖς ὑπὸ τῶν νομαρχῶν ἢ τῶν εἰρηνο-

»δικῶν ἐπιστρεφομένης εἰς τοὺς ταμίας καταστάσεως
»μετὰ τῆς ἀποδείξεως παραλαβῆς πιστοῦνται οὗτοι,
»ὑπὸ τὴν μερίδα τῶν χρηματιστικῶν λογαριασμῶν
»«προκαταβληθέντα ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐξοδα
»δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως», μὲ τὰ ὑπ' αὐτῶν καταβλη-
»θέντα ποσά, μὲ τὰ ὅποια χρεοῦνται οἱ οἰκεῖοι δῆμοι
»διὰ τῆς ἐκδόσεως τριπλοτύπου ἀποδεικτικοῦ παραλα-
»βῆς εἰσπρακτέων, ὑπὸ τὴν μερίδα ἀπόληψις προκα-
»ταβληθέντων ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐξόδων δημο-
»τικῆς ἐκπαιδεύσεως.»

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ'
Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφη-
μερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος
τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1896.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ
προσωρινῶς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν

Κ. Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη σφραγὶς τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Δεκεμβρίου 1896.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

Φ. Π. ΒΑΡΒΟΥΛΗΣ

Περὶ ἐπιθεωρητριῶν τῶν ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν παρθεναγωγείων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἐδάφιον τρίτον τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ νόμου ΒΤΜΘ' περὶ στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε·

Ἄρθρον 1.

Πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐν ταῖς πρωτευούσαις τῶν νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν παρθεναγωγείων παντὸς βαθμοῦ διορίζονται ἐκτάκτως καὶ ἀποστέλλονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως δύο ἐπιθεωρήτραι κεκτημέναι τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 34 τοῦ εἰρημένου νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, προσδιοριζομένων ἐν τῷ διορισμῷ τῶν τε σχολείων, ὧν ἡ ἐπιθεώρησις ἀνατίθεται αὐταῖς, καὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν θέλει διαρκέσῃ αὐτὴ· ὁμνύουσι δὲ διοριζόμεναι ἅπαξ τὸν νενομισμένον ὄρκον τοῦ ὑπαλλήλου ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ νομάρχου.

Ἄρθρον 2.

Αἱ ἐπιθεωρήτραι λαμβάνουσιν ὀκτάδραχμον καθ' ἡμέραν μισθὸν καὶ τὰ ὁδοιπορικά των, ὅταν ἐξέρχωνται ἐκτὸς τῆς πρωτευούσης πρὸς ἐπιθεώρησιν.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐπιθεωρήτραι, ἐνεργοῦσαι ἐπιθεωρήσεις, ἔχουσιν

ἐκ τῶν καθηκόντων τοῦ ἐπιθεωρητοῦ κατὰ νομόν, τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 40 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου ἀναγραφομένων, τὰ ἐν τοῖς ἐδαφίοις α', γ', δ', ε', ζ', η' καὶ θ' περιλαμβανόμενα.

Ἄρθρον 4.

Αἱ ἐπιθεωρήτραι ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦσαι καὶ ἐνασχοῦσαι τὰ καθήκοντα αὐτῶν, ἔχουσιν ἐπὶ τῶν παρ' αὐτῶν ἐπιθεωρουμένων διδασκαλισσῶν τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 32 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἀλλὰ πάντοτε μετ' ἀπολογίαν τῆς διδασκαλίσσης ἢ μετὰ τὴν πάροδον τῆς πρὸς ἀπολογίαν ταχθείσης προθεσμίας.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ἐπιθεωρήτραι, μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνατεθείσης αὐταῖς ὑπηρεσίας ὑποβάλλουσι, διὰ τοῦ κατὰ τὸν νομόν ἐν ᾧ ἐπεθεώρησαν δημοτικὰ σχολεῖα θηλέων ἐπιθεωρητοῦ, πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. λεπτομερῆ ἔκθεσιν περὶ ἐκάστου τῶν σχολείων, ἅτινα ἐπεθεώρησαν συμφώνως πρὸς τὰ διὰ τοῦ παρόντος διατάγματος ἀναγεγραμμένα.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Δεκεμβρίου 1895.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Περὶ καθηκόντων τῶν β' τάξεως ἐπιθεωρητῶν τῶν
δημοτ. σχολείων καὶ περὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν
πρὸς τοὺς νομαρχιακοὺς ἐπιθεωρητάς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 34, 38 καὶ 45 τοῦ περὶ
στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀπεφασί-
σαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε.

Ἄρθρον 1.

Οἱ δευτέρας τάξεως ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχο-
λείων, ἔχοντες μισθὸν καὶ βαθμὸν ὑπουργικοῦ γραμ-
ματέως, διορίζονται διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος, προ-
τάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας
Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, καὶ ὁμνύουσι τὸν νενομισμέ-
νον τῆς ὑπηρεσίας ὄρκον ἐνώπιον τοῦ κατὰ τὸν νομόν,
ἐν ᾧ διωρίσθη ἕκαστος, ἐπιθεωρητοῦ ἢ τοῦ νομάρχου,
ἐργάζονται δὲ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ νομαρ-
χικοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

Ἄρθρον 2.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ὀρίζει δι' ἐγγράφου δια-
ταγῆς τοὺς δήμους, ὧν τὰ δημοτικὰ σχολεῖα ὀφείλει
νὰ ἐπιθεωρήσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους ὁ βοηθός, οὐδαμῶς διὰ
τοῦτο ἀποξενούμενος τοῦ δικαιώματος νὰ ἐπιθεωρήσῃ
αὐτὰ καὶ αὐτὸς οὗτος, ἂν θέλῃ, πάντως δ' ὀφείλων νὰ
ἐπιθεωρήσῃ τοῦλάχιστον τὰ ἡμίση τοῦ νομοῦ σχολεῖα

ἐντὸς τοῦ ἔτους, τὰ δὲ λοιπὰ ἐντὸς τοῦ ἐπομένου, κατ' ἐναλλαγὴν πρὸς τὸν ἑαυτοῦ βοηθόν.

Ἄρθρον 3.

Ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς μελετᾷ τὸ μεθ' ἑκάστην περιοδεῖαν ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ ὑποβαλλόμενον περὶ τῆς καταστάσεως καὶ τῆς λειτουργίας τῶν σχολείων ὑπόμνημα, ζητεῖ ἐκτάκτως ἐν ἀνάγκῃ παρὰ τοῦ βοηθοῦ πληροφορίας περὶ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν σχολείων τοῦ δήμου, ἐν ᾧ οὗτος εὐρίσκεται περιοδεύων, καὶ ἀνακοινοῖ πρὸς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον τὰς ἐν τῇ ἐκθέσει καὶ τῷ ἡμερολογίῳ γνώμας τοῦ βοηθοῦ, μετὰ παρατηρήσεων ἰδίων, ἂν κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον, θεωρεῖ καὶ ὑποβάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κτλ. τὰς καταστάσεις τῆς τε μισθοδοσίας καὶ τῶν ὁδοπορικῶν τοῦ βοηθοῦ καὶ καταγγέλλει αὐτὸν πρὸς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἐὰν ὑπάρχῃ πρὸς τοῦτο ἀποχρῶν λόγος.

Ἄρθρον 4.

Καθήκοντα τοῦ ἐπιθεωρητοῦ δ' τάξεως εἶναι :

α') Ἐπιθεωρεῖ καθ' ἑξαμηνίαν τὰ ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἢ καὶ ἐκτάκτως, παρουσιαζομένης ἀνάγκης, ὀριζόμενα τῶν ἐν τῷ νομῷ λειτουργούντων παντὸς βαθμοῦ καὶ ἑκατέρου τῶν φύλων δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων καὶ ἐξετάζει.

α') Τοὺς τηρουμένους ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἐλέγχους, ἵνα βεβαιωθῇ 1ον) ἂν οἱ ἐν αὐτοῖς ἐγγεγραμμένοι ὀρθῶς ἐνεγράφησαν καὶ ἰδίως ἂν κατὰ τὰς ἀπὸ γραμματοδιδασκαλείου εἰς γραμματοδιδασκαλεῖον ἢ εἰς δημοτικὸν σχολεῖον ἢ ἀπὸ δημοτικοῦ σχολείου εἰς ἕτερον δημο-

τικὸν σχολεῖον μεταστάσεις τῶν μαθητῶν ἐτηρήθησαν αἷ τε ἄλλαι νόμιμοι διατάξεις καὶ αἱ τοῦ ἄρθρου δεκάτου ὁγδόου τοῦ ΒΤΜΘ νόμου, ὅπως γνωρίσῃ τῷ νομαρχιακῷ ἐπιθεωρητῇ πᾶσαν τυχὸν παράβασιν τῶν κανονισμένων καὶ ληφθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα 2ον) ἂν ἐν τοῖς ἐλέγχοις τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τῶν γραμματοδιδασκαλείων τυγχάνουσιν ἐγγεγραμμένοι οἱ πρὸς τοῦτο ὑπόχρεοι παῖδες πάντων τῶν ἐν τῇ σχολικῇ περιφερείᾳ κατοικούντων, τίνες δ' εἰσὶν αἱ αἰτίαι τῶν ὑπαρχουσῶν τυχὸν ἐλλείψεων, ἵνα ἐπ' αὐτῶν προκαλέσῃ διὰ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ τὴν μελέτην τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

β') Ἐξετάζει τὰς τοπικὰς περιστάσεις ἐκάστου δήμου καὶ γνωρίζει ταύτας τῷ νομαρχιακῷ ἐπιθεωρητῇ, οὗτος δὲ προκαλεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου περὶ προσδιορισμοῦ τοῦ χρόνου τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ ἔτους, τῆς καθ' ἑξάμηνα διαιρέσεως αὐτοῦ, τοῦ χρόνου τῆς ἐν τοῖς ἐλέγχοις ἐγγραφῆς καὶ τῶν ἐξετάσεων καὶ τοῦ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν προβιβασμοῦ καὶ ἀπολύσεως τῶν μαθητῶν.

γ') Τὰ τῶν εἰσαχθέντων ἐν τῷ σχολείῳ διδακτικῶν βιβλίων, ἵνα βεβαιώσῃ ὅτι ἐφαρμόζονται ἀκριβῶς αἱ περὶ τούτων ἰσχύουσαι διατάξεις.

δ') Τὰ τῆς διαγωγῆς τῶν διδασκάλων πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τοὺς ἰδίους συναδέλφους, πρὸς τοὺς μαθητάς, πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς κοινότητος μέλη, καθ' ὅλου δὲ τὰ κατὰ τὸν βίον τῶν διδασκάλων.

ε') Τὰ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐκπληροῦσι τὰ ἑαυτῶν καθήκοντα καὶ ἰδίως ἂν διδάσκωσιν ἀκριβῶς κατὰ πάσας τὰς ἐργασίμους ἡμέρας, ἀρχόμενοι τῆς διδα-

σκαλίας καὶ περατοῦντες αὐτὴν κατὰ τὰς προσδιωρισμένας ὥρας, ἂν εἶνε φιλόπονοι καὶ ἂν ἐκπληρῶσι τὰ ἔργα αὐτῶν μετὰ νοημοσύνης καὶ εὐσυνειδησίας.

ς') Τὰ τῶν ἐξετάσεων, τῶν προβιβασμῶν καὶ τῶν ἀπολυτηρίων, ἐὰν τηρῶνται αἱ περὶ τούτων διατάξεις.

ζ') Τὰ τῶν τηρουμένων ἐν τῷ σχολείῳ ἐλέγχων καὶ βιβλίων, ἐὰν τηρῶνται ἀκριβῶς καὶ ἐν τάξει, ἄνευ παρεισγραφῶν καὶ διαγραφῶν.

η') Τὰ ὑπάρχοντα διδακτήρια, ἐὰν εἶνε κατάλληλα, ὅπως ἐν ἀνάγκῃ φροντίσῃ ὁ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς, περὶ λύσεως ἢ ἀνανεώσεως τῶν μισθώσεων αὐτῶν ἢ περὶ τῶν ἀναγκαίων ἐπισκευῶν ἢ βελτιώσεων.

θ') Τὰ διδακτήρια ὅσα εἶνε κτίρια δημοτικά, ἂν εἶνε δυνατόν νὰ μεταρρυθμισθῶσι συμφώνως πρὸς τὸ τηρούμενον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ κεκυρωμένον καὶ γενικὸν σχεδιάγραμμα διδακτηρίου δημοτικοῦ σχολείου, προκαλεῖ δὲ διὰ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ τὰς περὶ τούτου μελέτας τοῦ ἀρμοδίου νομομηχανικοῦ καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ σύνταξιν τῶν τε σχεδίων τῶν ἐπενεχτέων μεταρρυθμίσεων καὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς πρὸς τοῦτο ἀναγκαίας δαπάνης.

Α') Ἐπιτηρεῖ, ἰδίαν πρὸς τοῦτο λαμβάνων γραπτὴν παραγγελίαν τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἵνα κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν σχολείων καὶ κατὰ τὴν μεταρρυθμίσιν τῶν ὑπαρχόντων ἐφαρμόζωνται τὰ ἐγκριμμένα σχέδια.

Β') Ἐξετάζει ἂν ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἰδρύσεως γραμματοσχολείων ἢ προαγωγῆς τοιούτου εἰς δημοτικὸν σχολεῖον, προσθήκης διδασκάλου καὶ διαιρέσεως τάξεως εἰς τμήματα (ἄρθρ. 12, 16 καὶ 7) καὶ γνωρίζει τὰς ἀνάγκας ταύτας τῷ νομαρχιακῷ ἐπιθεωρητῇ.

Γ') Ἀκροᾶται τοῦ διδασκάλου διδάσκοντος, διορθοῖ δ' ὕστερον τὰ τυχόν παρατηρηθέντα σφάλματα καὶ ἐν ἀνάγκῃ διδάσκει ὑποδειγματικῶς.

Δ') Συμβουλευεῖ καὶ ὁδηγεῖ τοὺς διδασκάλους πῶς πρέπει ἐκάστοτε νὰ φέρονται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑψηλῶν τοῦ παιδαγωγοῦ καθηκόντων, καὶ νοθετεῖ τοὺς σφαλλομένους. Συνιστᾷ τοῖς διδασκάλοις τὰ πρὸς παρασκευὴν αὐτῶν κατάλληλα βιβλία.

Ε') Ἐπιπλήττει τοὺς ἀξίους ἐπιπλήξεως διδασκάλους, ἀναγράφει δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῷ ἡμερολογίῳ αὐτοῦ, ὅπως περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τοῦ νομοῦ.

ς') Κατὰ τῶν ἀξίων βαρυτέρας τιμωρίας διδασκάλων προκαλεῖ τοιαύτην, καταγγέλλων τὴν διαγωγὴν αὐτῶν πρὸς τὸν νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν.

*Ἀρθρον 6.

Μόνιμον ἔδραν ἔχει ὁ ἐπιθεωρητὴς β' τάξεως τὴν πόλιν ἐν ἣ ἔδρε ὕει τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον, ἐκτὸς ἂν διὰ πράξεως τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου ὀρισθῇ αὐτῷ ἄλλη τις πρωτεύουσα ἐπαρχίας.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰανουαρίου 1896.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας

Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργός

Δ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Περὶ δοκιμασίας τῶν βουλομένων νὰ διορισθῶσιν ἐπι-
θεωρηταὶ δευτέρας τάξεως (τῶν σχολείων τῆς στοι-
χειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν ἑλληνικῶν

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐπικειμένης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ στοιχειώδους
ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1895.

Ἰδόντες τὸ 34 καὶ 38 ἄρθρον αὐτοῦ καὶ προτάσει
τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δη-
μοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ
διατάσσομεν τὰδα.

Ἄρθρον 1.

Οἱ βουλόμενοι νὰ διορισθῶσι δευτέρας τάξεως ἐπι-
θεωρηταὶ ὑποχρεοῦνται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις
τῶν ἁρθρῶν 34 καὶ 38 τοῦ ΒΤΜΗ' νόμου, νὰ δοκι-
μασθῶσιν ὑπὸ ἐπιτροπείας, ἀπαρτιζομένης ἐκ τοῦ ἐν
τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας
ὡς προέδρου, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων τῶν ἐν Ἀθήναις γυ-
μνασιαρχῶν καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ Διδασκαλείῳ Ἀθηνῶν
καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν.

Ἄρθρον 2.

Ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῶν ἐξετάσεων ὀρισθήσονται
δι' ἰδιαιτέρας προκηρύξεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκ-
κλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 3.

Δύο ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων ὀφείλει
ἕκαστος τῶν ὑποψηφίων νὰ προσαγάγῃ πρὸς τὸν Γε-

νικόν Ἐπιθεωρητὴν τῶν δημοτικῶν σχολείων, α') πιστοποιητικὸν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου, ἐνθα ἀσχεῖ τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, μάρτυροῦν ὅτι δὲν ὑπερέβη τὸ 45ον τῆς ἡλικίας ἔτος, β') τὸ πτυχίον αὐτοῦ, γ') ἀντίγραφα τῶν διορισμῶν, παύσεων καὶ μεταθέσεων, ἀποδεικνύοντα ὅτι ἔχει ὁ ὑποψήφιος τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 34 ἐδαφ. γ' μνημονευόμενα προσόντα, ὅτι δηληδῆ ἔχει ὑπηρετήσῃ ὡς δημοδιδάσκαλος ἐπὶ δέκα ἔτη πλήρη, ὧν τὰ ὀκτὼ τοῦλάχιστον ὡς πρωτοβάθμιος ἂν ἡ ὅλη ὑπηρεσία εἶνε μόλις δεκαετῆς, πέντε δὲ τοῦλάχιστον ὡς πρωτοβάθμιος, ἂν ἐν ὅλῳ ὑπηρετήσῃ πλέον τῶν δώδεκα ἐτῶν, ἢ ἀντὶ τῶν ἐγγράφων τούτων ἀποδείξεις ἐπισήμους, ὅτι ἔχει τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 38 § β' τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου μνημονευόμενα προσόντα.

Ἄρθρον 4.

Ἡ δοκιμασία εἶνε θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ. Ἡ θεωρητικὴ δοκιμασία γίνεται ἐγγράφως καὶ προφορικῶς.

Ἄρθρον 5.

Ἡ γραπτὴ θεωρητικὴ δοκιμασία γίνεται ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἑξῆς :

Ἐπὶ φύλλων χάρτου φερόντων εἰς τὸ ἄνω μέρος τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπείας γράφουσι καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ ἐρμηνεύουσιν οἱ ὑποψήφιοι μετὰ γλωσσικῶν καὶ καλλιλογικῶν παρατηρήσεων 30 — 40 στίχους χειμένου ἐκ τοῦ Ἡροδότου, Ξενοφῶντος Πλάτωνος ἢ Ὀμήρου, ἀναπτύσσουσιν ἐν πλάτει θέμα ἐκ τῆς ψυχολογίας, ἐκ τῆς διδακτικῆς, ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς παιδαγωγικῆς, ἐκ τοῦ γεν. μέρους τῆς ζωολογίας ἢ τῆς φυτολογίας καὶ ἐκ τῆς πειραματικῆς φυσικῆς. Τὸ

ἐκ τῆς φυσικῆς θέμα ἀναπτύσσεται ὡς ἕκαστος τῶν ὑποψηφίων νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ διδάξῃ αὐτὸ μαθητὰς τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου.

Ἄρθρον 6.

Τὰ θέματα 10-12 ἐξ ἑκάστου μαθήματος ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τῆς ἐξετάσεως· ὀρίζεται δὲ διὰ κληρώσεως τὸ ἑκάστοτε ἀναπτυχθησόμενον.

Ἄρθρον 7.

Τὸ τετράδιον τῶν Ἑλληνικῶν διορβοῖ καὶ βαθμολογεῖ ὁ γυμνασιάρχης, τὸ τῆς φυσικῆς ὁ καθηγητῆς τῶν φυσικομαθηματικῶν, τὰ δὲ λοιπὰ ὁ πρόεδρος.

Ἄρθρον 8.

Προφορικῶς ἐξετάζονται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν, εἰς τὰ παιδαγωγικὰ καθόλου καὶ εἰς τὴν φυσικὴν.

Ἄρθρον 9.

Πρακτικῶς ἐξετάζονται διδάσκοντες ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπείας μαθητὰς δημοτικοῦ σχολείου δύο διαφορῶν κλάδων μαθηματα, ὀριζόμενα διὰ κληρώσεως μίαν ὥραν πρὸ τῆς δοκιμασίας.

Ἄρθρον 10.

Βαθμοὶ χαρακτηριστικοὶ τῆς ἀξίας τῶν ὑποψηφίων εἶνε οἱ ἑξῆς: 0=κακῶς, 1=μετρίως, 2=σχεδόν καλῶς, 3=καλῶς, 4=πάνυ καλῶς, καὶ 5=ἄριστα.

Οἱ τῶν παιδαγωγικῶν καὶ τῆς πρακτικῆς διδασκαλίας βαθμοὶ πολλαπλασιάζονται ἐπὶ δύο· οἱ δὲ τῶν

λοιπῶν μαθημάτων ἐπὶ τὴν μονάδα. Ἐκ δὲ τοῦ ἀθροίσματος τῶν γενικῶν τούτων πηλίκων δηλοῦται ἡ καθόλου ἀξία ἐκάστου ὑποψηφίου, προτείνονται δὲ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας οἱ τυχόντες ὀλικῶν βαθμῶν ἀνωτέρων. Ἐν ἰσότητι τοῦ ὀλικοῦ βαθμοῦ προτιμῶνται οἱ περὶ τὰ παιδαγωγικὰ μαθήματα κρείτονες.

Ἄρθρον 11.

Τὰ τετράδια καὶ τὸ πρωτόκολλον, ἐν ᾧ κατεχωρίσθησαν οἱ βαθμοί, διαβιβάζει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπείας.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1895.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργὸς
Δ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ.

Περὶ διαγωνισμοῦ τῶν βουλομένων νὰ διορισθῶσι
νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν σχολείων
τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως
καὶ τῶν ἐλληνικῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐπικειμένης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ στοιχειώδους
ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1895
ιδόντες τὸ 33ον καὶ 38ον ἄρθρον αὐτοῦ καὶ προτάσει

τοῦ Ἑμετέρου ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε·

Ἄρθρον 1.

Οἱ βουλόμενοι νὰ διορισθῶσι νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ πρώτης τάξεως καὶ μὴ ἔχοντες τὰ ἐν τῇ § α' τοῦ ἄρθρου 38 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου μνημονευόμενα προσόντα, ὑφίστανται δοκιμασίαν ἐνώπιον ἐπιτροπείας, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας, ὡς προέδρου, ἐκ τοῦ ἀρχαιοτέρου τῶν ἐν Ἀθήναις γυμνασιαρχῶν καὶ ἐκ τοῦ ἐν τῷ διδασκαλείῳ Ἀθηνῶν καθηγητοῦ τῶν φυσικομαθηματικῶν.

Ἄρθρον 2.

Ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τῶν ἐξετάσεων ὀρισθῆσονται δι' ἰδιαιτέρας προκηρύξεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κτλ.

Ἄρθρον 3.

Δύο ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων ὀφείλει ἕκαστος τῶν ὑποψηφίων νὰ προσαγάγῃ πρὸς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν δημοτικῶν σχολείων, α') πιστοποιητικὸν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου, ἐνθα ἀσκεῖ τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, μαρτυροῦν ὅτι δὲν ὑπερέβη τὸ 50 τῆς ἡλικίας ἔτος, β') τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ πτυχίον καὶ γ') τὰς ἐν τῇ § γ' τοῦ 38 ἄρθρου μνημονευόμενας ἀποδείξεις περὶ εἰδικῆς σπουδῆς τῶν παιδαγωγικῶν ἐν εὐρωπαϊκῷ Πανεπιστημίῳ ἢ διδασκαλείῳ ἢ πτυχίον ἀνωτέρου Γαλλικοῦ ἢ Γερμανικοῦ διδασκαλείου.

Ἄρθρον 4.

Ἡ δοκιμασία εἶναι θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ. Ἡ θεωρ-
ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΑΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ. 5

ρητική δοκιμασία γίνεται ἐγγράφως καὶ προφορικῶς.

Ἄρθρον 5.

Ἡ γραπτὴ θεωρητικὴ δοκιμασία γίνεται ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἐξῆς.

Ἐπὶ φύλλων χάρτου, φερόντων εἰς τὸ ἄνω μέρος τὴν ὑπογραφὴν τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπείας, γράφουσι καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ ἐρμηνεύουσιν οἱ ὑποψήφιοι μετὰ γλωσσικῶν καὶ καλλιλογικῶν παρατηρήσεων 30-40 στίχους κειμένου ἀρχαίου Ἑλληνος ποιητοῦ ἢ πεζογράφου, ἀναπτύσσουσιν ἐν πλάτει θέμα ἐκ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἰδιαιτέρως ἐκ τῆς ψυχολογίας, ἐκ τῆς διδακτικῆς ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς παιδαγωγικῆς, ἐκ τοῦ γενικοῦ μέρους τῆς ζωολογίας, ἢ τῆς φυτολογίας καὶ ἐκ τῆς πειραματικῆς φυσικῆς. Τὸ ἐκ τῆς φυσικῆς θέμα ἀναπτύσσεται ὡς ἕκαστος τῶν ὑποψηφίων νομίζει, ὅτι πρέπει νὰ διδάξῃ αὐτὸ μαθητὰς τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου.

Ἄρθρον 6.

Τὰ θέματα 10-12 ἐξ ἑκάστου μαθήματος ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τῆς ἐξετάσεως· ὀρίζεται δὲ διὰ κληρώσεως τὸ ἑκάστοτε ἀναπτυχθησόμενον.

Ἄρθρον 7.

Ὅφειλousι νὰ πραγματευθῶσι ζήτημα παιδαγωγικόν, ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας καθοριζόμενον, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν καὶ ἐν ἐκτάσει οὐχὶ ἐλάσσονι τοῦ ἐνὸς τυπογραφικοῦ φύλλου.

Ἄρθρον 8.

Τὸ τετράδιον τῶν ἐλληνικῶν διορθοῖ καὶ βαθμολο-

γεῖ ὁ γυμνασιάρχης, τὸ τῆς φυσικῆς ὁ καθηγητῆς τῶν φυσικομαθηματικῶν, τὰ δὲ λοιπὰ ὁ πρόεδρος.

Ἄρθρον 9.

Προφορικῶς ἐξετάζονται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, εἰς τὰ παιδαγωγικὰ καθόλου, εἰς τὴν φυσικὴν, καὶ εἰς τὴν σχολικὴν νομοθεσίαν.

Ἄρθρον 10.

Πρακτικῶς ἐξετάζονται διδάσκοντες ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπείας μαθητὰς δημοτικοῦ σχολείου δύο διαφόρων κλάδων μαθήματα, ὀριζόμενα διὰ κληρώσεως μίαν ὥραν πρὸ τῆς δοκιμασίας.

Ἄρθρον 11.

Βαθμοὶ χαρακτηριστικοὶ τῆς ἀξίας τῶν ὑποψηφίων εἶναι οἱ ἑξῆς: 0=κακῶς, 1=μετρίως, 2,=σχεδὸν καλῶς, 3=καλῶς, 4=πάνυ καλῶς καὶ 5=ἄριστα. Οἱ τῶν παιδαγωγικῶν καὶ τῆς πρακτικῆς διδασκαλίας βαθμοὶ πολλαπλασιάζονται ἐπὶ δύο, οἱ δὲ τῶν λοιπῶν μαθημάτων ἐπὶ τὴν μονάδα. Ἐκ δὲ τοῦ ἀθροίσματος τῶν μερικῶν τούτων πηλίκων δηλοῦται ἡ καθόλου ἀξία ἐκάστου ὑποψηφίου, προτείνονται δ' ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας οἱ τυχόντες ὀλικῶν βαθμῶν ἀνωτέρων. Ἐν ἰσοτητι τοῦ ὀλικοῦ βαθμοῦ προτιμῶνται οἱ περὶ τὰ παιδαγωγικὰ μαθήματα κρείττονες.

Ἄρθρον 12.

Τὸ πρωτόκολλον, ἐν ᾧ κατεχωρίσθησαν οἱ βαθμοί, καὶ τὰ τετράδια διαβιβάζει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κτλ. ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπείας.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσίς καὶ ἐκτέλεσις τοῦ διατάγματος τούτου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Δεκεμβρίου 1895.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Περὶ τοῦ χρόνου τῶν ἐξετάσεων τῶν σχολείων
τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄφιν τὰ ἄρθρα 17 καὶ 40 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, διατάσσομεν τάδε :

Ἔως οὗ γνωρίσωσιν ἀκριβῶς οἱ νομαρχιακοὶ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων τὰς ἐπικρατούσας ἐν ἐκάστῳ τῶν ἀγροτικῶν δήμων ἀσχολίας τῶν κατοίκων καὶ ἄλλους τοπικοὺς λόγους, δι' οὓς ἀναγκάζονται ἐνίοτε νὰ ἀπουσιάζωσιν ἀπὸ τῶν σχολείων οἱ μαθηταὶ κατ' ὁμάδας, καὶ ἕως οὗ κατὰ τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν τούτων κανονισθῇ ὀριστικῶς ὁ χρόνος τῶν ἐξετάσεων τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἐκάστου δήμου, τὸ ἐποπτικὸν συμβούλιον ἐκάστου νομοῦ ὀρίζει τὸν κατάλληλον χρόνον μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

Ὁ αὐτὸς Ἡμέτερος Ὑπουργὸς δημοσιεύει καὶ ἐκτε-
λέσει τὸ διάταγμα τοῦτο.

Ἐν Τατοῦν τῇ 26 Ἰουνίου 1896.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Περὶ ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεων μαθητῶν
τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα 1 § β', 6, 17, 18, 40 §
Α' α' καὶ β' τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου, προτάσει τοῦ Ἡμετέ-
ρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκ-
παιδεύσεως Ὑπουργοῦ διατάσσομεν τάδε :

Ἄρθρον 1.

Ἐν τοῖς μαθητολογίοις τῶν σχολείων τῆς στοιχειώ-
δους ἐκπαιδεύσεως ἐγγράφονται μαθηταὶ ἀπὸ τῆς 16ης
Αὐγούστου μέχρι τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου περιλαμβανο-
μένης. Οἱ παῖδες οἱ συμπληροῦντες τὸ ἕκτον ἔτος τῆς
ἡλικίας, διαρκοῦντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους, ἐγγράφον-
ται καὶ κατὰ τὰς δύο πρώτας ἐβδομάδας τῆς μεγάλης
τεσσαρακοστῆς.

Ἄρθρον 2.

Οὐδεὶς ἐγγράφεται ἐν τῇ κατωτάτῃ τάξει γραμμα-
τοσχολείου ἢ σχολείου, ἂν μὴ μαρτυρῇται προσηκόν-
τως, ὅτι συνεπλήρωσε τὸ ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας, οὔτε

ἐν τῇ ἀμέσῳ ἀνωτέρᾳ, ἂν μὴ συνεπλήρωσε τὸ ἑβδομον.

Ἄρθρον 3.

Διὰ δηλώσεως, ἀναγινωσκομένης ἐν τῷ ναῶ ὑπὸ τοῦ ἱερέως κατὰ τὰς ἀπὸ 10 Αὐγούστου μέχρι τῆς 15 Σεπτεμβρίου παρεμπιπτούσας Κυριακάς, καὶ τοιχοκολωμένης ἐν δημοσίῳ τόπῳ, ὀφείλουσι νὰ γνωρίσωσι τοῖς κατοικοῖς οἱ δημοδιδάσκαλοι, γραμματισταί, καὶ γραμματοδιδάσκαλοι, ὅτι κατὰ τῶν ἀμελούντων νὰ ἐγγράψωσι τὰ ἑαυτῶν τέχνα ἢ μὴ ἐπιμελουμένων μετὰ τὴν ἐγγραφὴν τῆς τακτικῆς αὐτῶν φοιτήσεως γονέων ἐφαρμοσθήσονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου τοῦ 1834. Πέμπουσι δὲ πρὸς τὸν νομαρχιακὸν ἐπιθεωρητὴν μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου κατάλογον τῶν γονέων, ὧν τὰ τέχνα ἄγοντα ἡλικίαν 7-12 ἐτῶν δὲν ἐνεγράφησαν· ἐγγράφει δ' αὐτὰ ὁ διδάσκαλος, ἂν καὶ μετὰ τὴν καταγγελίαν δὲν ἐγγράψῃ αὐτὰ ὁ πατὴρ ἢ κηδεμών. Κατὰ διμηνίαν δὲ πέμπουσι πρὸς τὸν ἐπιθεωρητὴν κατάλογον τῶν γονέων, ὧν τὰ τέχνα ἐγγραφέντα ἐφοίτησαν λίαν ἐλλιπῶς, καίπερ ὑγιῶς ἔχοντα, ἵνα ἐνεργηθῶσι τὰ ἐν ἄρθρ. 6 τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου τοῦ 1834 διατασσόμενα.¹

Ἄρθρον 4.

Κατὰ τῶν δυστροπούντων νὰ φοιτῶσιν ἀνελλιπῶς παίδων, μεθ' ὅλας τὰς παραινέσεις τῶν γονέων, ζητεῖ ὁ διδάσκαλος τὴν συνδρομὴν τῆς ἀστυνομίας.

Ἄρθρον 5.

Ἐπιτρέπεται μετεγγραφὴ ἀπὸ σχολείου εἰς σχολεῖον,

¹ Τὰς διατάξεις τεύτας ὅρα κατωτέρω,

ἂν προσηκόντως βεβαιωθῇ, ὅτι μετόκησεν ἡ οἰκογένεια τοῦ μαθητοῦ ἀπὸ τόπου εἰς ἄλλον τόπον ἢ ἀπὸ συνοικίας μεγάλην ἔκτασιν ἐχούσης πόλεως εἰς ἄλλην συνοικίαν. Εἰς ἄλλας δ' ἐκτάχτους περιστάσεις ἐπιτρέπεται μετεγγραφή μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

Ἄρθρον 6.

Τῇ 30 Σεπτεμβρίου οἱ διευθύνοντες καὶ αἱ διευθύνουσαι πλῆρες ἢ κοινὸν δημοτικὸν σχολεῖον, ὡς καὶ οἱ ἐν γραμματοσχολείοις διωρισμένοι δημοδιδάσκαλοι, γραμματισταὶ καὶ γραμματοδιδάσκαλοι, πρὸς δὲ καὶ οἱ διευθύνται ἰδιωτικῶν δημοτ. σχολείων, γνωρίζουσι τῷ νομαρχιακῷ ἐπιθεωρητῇ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἐκάστη τάξει ἐγγεγραμμένων καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τελευταίου τούτων.

Ἄρθρον 7.

Διαρκούντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους δὲν ἐπιτρέπεται προαγωγή οὔτε ὑποβιβασμὸς μνηθητοῦ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν.

Ἄρθρον 8.

Αἱ ἐπὶ προαγωγῇ καὶ αἱ ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις γίνονται κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰουλίου, καθ' ἡμέραν ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ ἀνάγκη διὰ τοπικοὺς λόγους μεταβολῆς τοῦ χρόνου τῶν θερινῶν ἐξετάσεων καὶ τῆς μετὰ ταύτας γινομένης διακοπῆς τῶν μαθημάτων, γίνεσθαι τοῦτο κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου.

Κατὰ τὰς μετὰ τὰς θερινὰς ἐξετάσεις διακοπὰς γίνονται τὰ ἐν ἄρθρῳ 40 Δ' μνημονευόμενα συνέδρια τῶν δημοδιδασκάλων.

Ἄρθρον 9.

Ὁ διδάσκαλος ἀπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἐβδομάδος μετ' ἐξέτασιν προφορικὴν, ὅπως οὖν μετ' ἐπιστάσις καὶ ἀκριβείας γινομένην, βαθμολογεῖ ἕκαστον μαθητὴν· γραπτῶς δὲ ἐξετάζει τοῦλάχιστον κατὰ δεκαπενθημερίαν τοὺς μαθητὰς τῶν δύο ἀνωτέρων τάξεων τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν τεσσάρων ἀνωτέρων τοῦ πλήρους δημοτ. σχολείου, τοὺς δὲ βαθμούς, ὧν κρίνει ἄξιον ἕκαστον τῶν ἐξεταζομένων μαθητῶν, ὀφείλει νὰ ἀναγράφη ἐν τῷ καταλόγῳ προσκλήσεως, ἐν ᾧ διὰ σταυροῦ σημειοῦνται οἱ ἀπόντες· εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς (πλὴν τοῦ Σεπτεμβρίου) σημειοῖ ἐν τῷ μηνιαίῳ ἐλέγχῳ τὴν ἐν ἑκάστῳ τῶν μαθημάτων κατὰ τὸν μῆνα ἐκείνον πρόοδον ἑκάστου μαθητοῦ, τὸν ἐκ τῶν βαθμῶν τούτων ἐξαγόμενον γενικὸν βαθμὸν, ^{τὸν ἀριθμὸν} τῶν ἀπουσιῶν καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ καὶ φροντίζει διὰ τοῦ καταλληλοτάτου τρόπου νὰ λάβῃ τούτων γνῶσιν ἢ οἰκογένεια τοῦ μαθητοῦ. Κατὰ τριμηνίαν δὲ ἀναγράφεται ἐν τῷ ἐλέγχῳ τῶν ἐξετάσεων ὁ μέσος ὅρος τῶν γενικῶν βαθμῶν, ὧν ὁ μαθητὴς ἔτυχεν.

Ἄρθρον 10.

Ἐν οἷς σχολείοις ἐργάζονται πλείονες τοῦ ἐνὸς διδάσκαλοι, ὁ διευθυντὴς ὀφείλει νὰ παρίσταται ἐνίοτε κατὰ τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τῶν κατωτέρων τάξεων, ἵνα ἀσφαλῶς ὅπωςδὴποτε γνωρίζῃ τῷ ἐπιθεωρητῇ τὴν κατάστασιν τοῦ ὅλου σχολείου.

Ἄρθρον 11.

Κατὰ τὰς ἐπὶ ~~π~~εραγωγῇ ἢ ἀπολύσει ἐξετάσεις δύναται νὰ παρίσταται, ἄνευ δικαιώματος βαθμολογῆ-

σεως, ἡ ἐπιτόπιος ἐπιθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ,¹ ὁ δήμαρχος ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, καὶ ὁ γενικὸς ἢ νομαρχιακὸς ἐπιθεωρητὴς ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ δευτέρου, ἂν ὑπάρχῃ τοιοῦτος διωρισμένος ὑπ' αὐτοῦ ἐγγράφως.

Ἄρθρον 12

Κατὰ ταύτας τὰς ἐξετάσεις οἱ μαθηταὶ τῶν δύο ἀνωτέρων τάξεων τοῦ κοινοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ τῶν τεσσάρων ἀνωτέρων τοῦ πλήρους ἐξετάζονται πρὸς τῇ προφορικῇ καὶ γραπτῇ ἐξέτασιν. Κατὰ ταύτην ὁ ἐπιθεωρητὴς ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ ἢ αὐτὸς ὁ διδάσκαλος διηγεῖται σύντομον μῦθον ἢ ἀνέκδοτον, οἱ δὲ μαθηταὶ ἐκθέτουσιν ἐγγράφως τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ, λύουσιν 3-4 ἀριθμητικὰ προβλήματα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου προβαλλόμενα ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς συναλλαγὰς τοῦ καθ' ἡμέραν βίου καὶ ἰχνογραφοῦσιν ἰχνογράφημά τι ἀπλοῦν.

Ἡ γραπτὴ ἐξέτασις ἐκάστης τάξεως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διαρκέσῃ πλεον τῆς 1 $\frac{1}{2}$ ὥρας.

Ἄρθρον 13.

Προφορικῶς ἐξετάζονται οἱ μαθηταὶ τῶν δύο κατωτέρων τάξεων εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, τὰ θρησκευτικὰ καὶ τὴν ἀριθμητικὴν. Ἐκάστη τῶν ἀνωτέρων τάξεων τοῦ κοινοῦ ἢ τοῦ πλήρους δημοτικοῦ σχολείου ἐξετάζεται εἰς πάντα τὰ διδαχθέντα μαθήματα, ὀρίζομένου διὰ κληρώσεως τοῦ θέματος ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀναλυτικῷ προγράμματι περιεχομένων. Ἡ ἐξέτασις αὕτη γίνεται καθ' ὃν τρόπον ἐξετάζονται οἱ μαθηταὶ ἐν τοῖς καθημερινοῖς

¹ Βλ. νόμον 1834 ἄρθρ. 34 καὶ ,ΒΤΜΘ' ἄρθρ. 53.

μαθήμασι, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διαρκέσῃ πλέον τῶν 2 ὥρῶν, ἂν εἶνε τριάκοντα περίπου οἱ μαθηταί, οὔτε πλέον τῶν 4 ὥρῶν, ἂν ἡ τάξις ἀποτελῇται ἐξ 60 περίπου.

Ἄρθρον 14.

Ἡ τῶν δύο κατωτέρων τάξεων εξέτασις προηγεῖται τῆς τῶν ἀνωτέρων.

Ἄρθρον 15.

Εἰς τὴν γυμναστικὴν καὶ ὥδικὴν ἐξετάζονται οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν ἐν τοῖς ἄλλοις μαθήμασι δοκιμασίαν.

Ἄρθρον 16.

Βαθμοὶ ὀρίζονται τέσσαρες· ἄριστα (4), λίαν καλῶς (3), καλῶς (2) καὶ ἐνδεῶς (1).

Ἄρθρον 17.

Ἐκ τοῦ βαθμοῦ, οὗ κατὰ τὰς γενικὰς ἐξετάσεις ἐκρίθη ἄξιος ἕκαστος μαθητῆς, καὶ ἐκ τῶν τριῶν γενικῶν βαθμῶν τῶν ἐν τῷ ἐλέγχῳ ἀναγεγραμμένων ἐξάγεται ὁ μέσος ὅρος, ἀξιοῦται δὲ προαγωγῆς ἢ ἀπολύσεως ὁ τυχὼν τοῦλάχιστον τοῦ βαθμοῦ «καλῶς» μαθητῆς.

Ἄρθρον 18.

Τῶν κατ' οἶκον διδασκόντων ἡ ἐν ἰδιωτικοῖς σχολείοις, οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου ἐπὶ ἀπολύσει δοκιμαζόμενοι ὑφίστανται γραπτὴν μὲν εξέτασιν μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν, προφορικὴν δὲ κατ' ἰδίαν καὶ ἀκριβεστέραν ἐπὶ πάντων τῶν μαθημάτων.

Ἄρθρον 19.

Ἐὰν μαθητῆς τις δι' ἀσθένειαν ἢ ἄλλο σπουδαῖον κώ-

λυμα δὲν ὑποστῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ σχολικοῦ ἔτους τὴν κεκανονισμένην δοκίμασίαν, προάγεται ἢ ἀπολύεται, ἐὰν ὁ μέσος ὅρος τῶν ἐν τῷ μηνιαίῳ ^{ἐν τῷ} ἀναγεγραμμένων βαθμῶν εἴνε τοῦλάχιστον «καλῶς» (2). Ὁ δὲ δι' ἀμέλειαν μὴ προσελθὼν εἰς ἐξετάσεις ὑποχρεοῦται νὰ ἀκροασθῇ καὶ δεύτερον ἔτος τὰ μαθήματα τῆς αὐτῆς τάξεως, οἷοιδήποτε καὶ ἂν εἴνε οἱ βαθμοί, ὧν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος ἔτυχεν.

Ἄρθρον 20.

Αἱ ἐπὶ κατατάξει εἰς δημοτικὸν σχολεῖον ἐξετάσεις τῶν κατ' οἶκον διδασκόντων ἢ τῶν ἀπὸ ἰδιωτικῶν σχολείων προσερχομένων γίνονται κατὰ τὸ πρὸς ἐγγραφὴν μαθητῶν ὠρισμένον^{ον} χρονικὸν διάστημα ἐνώπιον πάντων τῶν διδασκάλων, ἂν εἴνε πλείονες τοῦ ἐνός, κατατάσσεται δ' ὁ ἐξετασθεὶς εἰς τὴν τάξιν ἢ πλειοψηφία τῶν διδασκάλων ἀποφασίσῃ.

Ἄρθρον 21.

Αἱ περὶ ἡλικίας μαθητῶν, χρόνου ἐγγραφῆς, χρόνου καὶ τρόπου ἐξετάσεων, βαθμολογίας ὡς καὶ πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων. Ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικὰς ἐξετάσεις τούτων ἀπαραιτήτως παρίσταται ὁ ἐπιθεωρητὴς ἢ ὁ ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ.

Ἄρθρον 22.

Πᾶσα διάταξις ἀντιβαίνουσα τῷ παρόντι καταργεῖται.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ταττάῳ τῇ 25 Αὐγούστου 1896.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Περὶ συστάσεως Νηπιαγωγείων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 1, 2, καὶ 3 τοῦ περὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν τάδε·

Ἄρθρον 1.

Ἐπιτρέπεται ἰδιώταις ἀνεγνωρισμένης χρηστότητος νὰ συνιστῶσι νηπιαγωγεῖα ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, χορηγουμένη μετὰ γνωμαδότησιν τοῦ ἀρμοδίου νομαρχιακοῦ ἐπιθεωρητοῦ.

Ἄρθρον 2.

Ἐν τοῖς νηπιαγωγείοις ἐπιδιώκεται ἡ σωματικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ τοῦ παιδὸς ἐπίρρωσις διὰ παιδιῶν, ἀσκήσεων καὶ εὐμεθόδου διδασκαλίας τῶν στοιχείων τῶν ἐφεξῆς ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολείοις διδαχθησομένων μαθημάτων. σφωζομένης ἀμεταπτώτου τῆς χαρᾶς καὶ τῆς γαλήνης ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν παίδων.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὰ πλήρη νηπιαγωγεῖα, ἀποτελούμενα ἐκ τριῶν ἐνιαυσίων τάξεων, φοιτῶσι παῖδες 3-4 ἐτῶν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἔκτου, παιδεύονται δ' ὑπὸ δύο τοῦλάχιστον πτυχιούχων διδασκαλισσῶν, παρεχουσῶν

ἐπαρκεῖ μαρτύρια τῆς εἰς τὸ ἔργον τῆς νηπιαγωγοῦ θεωρητικῆς παρασκευῆς καὶ πρακτικῆς ἱκανότητος αὐτῶν.

Ἄρθρον 4.

Τὰ εἶδη τῶν μαθημάτων, τῶν ἀσκήσεων καὶ τῶν παιδιῶν, ὡς καὶ ὁ δι' ἕκαστον τούτων ἐν ἑκάστη τάξει ὀριστέος χρόνος κανονίζονται ὡς ἐξῆς :

(Ὅρα πίνακα).

Ἄριθ. Ἑγκυχ. 120

Ἄριθ. πρωτ. 48065

Περὶ τῶν διὰ τὸ ἐπιδόν ἔτος 1896 προϋπολογισμῶν
τῶν Δήμων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Νομάρχας τοῦ Κράτους.¹

Τὸ πρῶτον ἔργον τῶν μετ' οὐ πολὺ ἐγκατασταθησομένων νέων δημοτικῶν ἀρχῶν πρέπει νὰ ᾖ νὰ ἀφεύχτως ὁ καταρτισμὸς τῶν προϋπολογισμῶν τῶν διὰ τὸ ἐπιδόν ἔτος 1896 ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῶν Δήμων. Διὰ τῆς πρὸς σύνταξιν αὐτῶν ἐμβριθοῦς μελέτης καὶ ἐργασίας οἱ νέοι Δημοτικοὶ ἄρχοντες θέλουσι γνωρίσῃ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν Δήμων καὶ τὰς ἀπαραίτητους ἀνάγκας αὐτῶν, ὅπως, ἐν ἀναλόγῳ μέτρῳ διατι-

(1) Σημ. Ὅρα ἄρθρ. 55 νόμου ΒΤΜΘ'.

θέμενοι τοὺς δημοτικοὺς πόρους, καταστήσωσιν ἑκα-
στον Δήμον ἱκανὸν νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του,
ἥτοι τὴν διὰ τῆς πληρώσεως τῶν δημοτικῶν ἀναγκῶν
εὐημερίαν τῶν κατοίκων. Τοιαῦται δὲ εἰσὶν ἡ συντή-
ρησις καὶ ἐπαύξεις τῆς δημοτικῆς περιουσίας, ἡ δια-
δοσις τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ
διατήρησις τῆς δημοσίας υἱείας καὶ τάξεως, ἡ φύλα-
ξις τῆς ἀγροτικῆς περιουσίας, ἡ ἐκτέλεσις τῶν χρησί-
μων δημοτικῶν ἔργων καὶ ἄλλων δημοτικῶν ἐργασιῶν
καὶ αἱ ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν δημοτῶν ἀπαραίτητοι ἀγα-
θοεργίαι.

Ὡς καὶ διὰ προηγουμένης ἐγκυκλίου ἐπεστείλαμεν
ἡμῖν, μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν νέων δημοτικῶν ἀρ-
χῶν καὶ τὰς ἀρχαιρεσίας τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, αἵ-
τινες πρέπει νὰ ἐνεργηθῶσι τὴν α'. τοῦ προσεχοῦς μηνὸς
Δεκεμβρίου ἀνυπερθέτως, δέον νὰ μὴ παρέλθωσι πολλὰ
ἡμέραι μέχρι τῆς συγκλήσεως τῶν δημοτικῶν Συμβου-
λίων πρὸς ἐπιψήφισιν τῶν προϋπολογισμῶν τῶν ἐσό-
δων καὶ ἐξόδων τοῦ ἔτους 1896, ὥστε νὰ καταστῇ ду-
νατὸν οὐ μόνον νὰ ἐπιψηφισθῶσιν οὔτοι ἐντὸς τοῦ μη-
νὸς Δεκεμβρίου, ἀλλὰ νὰ ἐγκριθῶσι καὶ καταστῶσιν,
εἰ δυνατόν, ὀριστικοὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου ἔτους.
Ἀπόκειται δ' ὑμῖν τε καὶ τοῖς Δημάρχοις ἡ πρὸς τὸν
σκοπὸν τοῦτον σύντονος καὶ δραστηρία ἐνέργεια.

Περὶ τὸν βεβαίως θὰ ᾔτο, μετὰ τὰς δοθείσας διὰ τῆς
ἀπὸ 5 Αὐγούστου π. ἔ. ὑπ' ἀριθ. 65) 20768 ἐγκυκλίου
τοῦ Ὑπουργείου λεπτομερεῖς ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου
τῆς συντάξεως καὶ ἐγκρίσεως τῶν δημοτικῶν προϋπο-
λογισμῶν, νὰ ἐπανέλθωμεν καὶ ἐφέτος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ
ἀντικειμένου, ἐὰν μὴ τὰ μὲν δημοτικά Συμβούλια τῆς
ληγούσης δημοτικῆς περιόδου δὲν ἐπεψήφισον, οἱ πλεῖ-

στοι δὲ τῶν κ.κ. Νομαρχῶν δὲν ἐνέκρινον τοὺς δημοτικούς προϋπολογισμούς, χωρὶς οὐδόλως νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψει τὰς ὁδηγίας ἐκεῖνας, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ποῦ μὲν ιδιόρρυθμον καὶ ἀπάδοντα πρὸς τοὺς δημοτικούς νόμους, ποῦ δὲ ιδιοτελεῖ καὶ τὸ δημοτικὸν χρήμα μεροληπτικῶς ὑπὲρ οἰκείων καὶ εὐνοουμένων διασπαθίζοντα. Ἀλλως τε ἡ ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1896 ἐφαρμογὴ τοῦ κατὰ τὴν λήξασαν Βουλευτικὴν Συνοδὸν ἐπιψηφισθέντος καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 37 τῆς 5 Οκτωβρίου ἐ. ἔ. (τεύχους Α') φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως δημοσιευθέντος ὑπὸ στοι. ΒΤΜΘ' τῆς 3ης ἰδίου μηνὸς νόμου περὶ τῆς στοιχειώδους ἡ δημοτικῆς ἐκπαίδευσως, καθίστησιν ἀναγκαῖον νὰ καθοδηγηθῶσιν οἱ ἐκτελεσταὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς ἀναγραφὴν τῶν ἐξόδων τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως.

Ἐλπίζοντες ὅτι αἱ νέαι Δημοτικαὶ Ἀρχαί, φειδόμεναι τοῦ δημοτικοῦ χρήματος, δὲν θέλουσιν ἐπιτρέφει νὰ διατεθῇ τοῦτο, εἰμὴ μόνον ὑπὲρ τῶν πραγματικῶν καὶ κοινωφελῶν δημοτικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν νομίμων δημοτικῶν ὑποχρεώσεων, ὑμεῖς δέ, χρῆσιν ποιούμενοι τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ Δήμων ἀπονεμηθείσης ἡμῖν μεγάλης ἐξουσίας τοῦ ἐγκρίνειν ἢ μὴ τὰς ἀποφάσεις τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων, θέλετε ματαιοῖτ' ἅσαν κακὴν καὶ ἐκνομον τοῦ χρήματος τούτου διάθεσιν, ἐκρίναμεν οὐδὲν ἥττον εὐλογον νὰ συστήσωμεν καὶ ὑμῖν καὶ δι' ὑμῶν εἰς τὰ δημοτικὰ Συμβούλια νὰ μελετήσῃτε τὰς ὁδηγίας ἐκεῖνας καὶ νὰ συμμορφῶσθε ἀκριβῶς πρὸς αὐτάς κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ ἔγκρισιν τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν, ἀπαραίτητον δὲ νὰ συμπληρώσωμεν αὐτάς διὰ τῆς παρούσης, ὑποδεικνύοντες τὰ

ατόπως καὶ ἐκνόμως γενόμενα. ὅσα ὁ ἑλεγχος δημοτ. προϋπολογισμῶν ἐ. ἔ. κατέδειξε.

Α'. Ἑσοδα

Ὁ πίναξ τῶν ἐσόδων τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν τοῦ ἔτους 1896 καὶ τῶν ἐφεξῆς διαφέρει τοῦ τῶν προηγουμένων ἐτῶν, διότι ἐκ τοῦ Κεφ. Α'. διεγράφησαν τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 προωρισμένα δι' ἔσοδα ἐξ ἀμέσων στρεμματικῶν φόρων, οἵτινες οὔτε ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ Δήμων οὔτε ὑπὸ τῶν περὶ Δημοτικῶν φόρων νόμων ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιβάλλωνται, προσετέθησαν δὲ τέσσαρα ἀντ' αὐτῶν ἄρθρα, ἵνα ἐν μὲν τοῖς 5, 6 καὶ 7 ἀναγράφηται τὰ ἔσοdon ἐξ ἀμέσου δημοτικοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τριῶν κυριωτέρων προϊόντων διακεκριμένως, ἥτοι ἐπὶ τοῦ σταφιδοκάρπου, τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 8 τὸ ἐκ τῶν λοιπῶν προϊόντων· ἀλλ' ἐὰν, ἐκτὸς τῶν τριῶν τούτων προϊόντων, ἐν τινι Δήμῳ ἄλλο προϊόν ἢ πρᾶγμα ἀποτελῇ τὴν ἐκ τῆς ἀμέσου φορολογίας κυριωτέραν πρόσοdon αὐτοῦ, δέον ν' ἀναγράφηται ἐν ἰδίῳ ἄρθρῳ χειρογράφως· προσετέθη δὲ ἐν Κεφ. 5' ἴδιον ἄρθρον 7, ἐν ᾧ θέλουσιν ἀναγράφεσθαι τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 58 καὶ 62 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 20 τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων ΑἰΝΤ' νόμου, ἐτήσια χρηματικὰ χορηγήματα τοῦ δημοσίου ὡς συνδρομὴ αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τοὺς Δήμους ἐκείνους, ὧν οἱ πόροι καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 56 καὶ 57 συμπλήρωσιν αὐτῶν δὲν ἤθελον ἐπαρκέσει πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν τοῖς Δήμοις τούτοις δημοτικῶν σχολείων. Τίνες δὲ οἱ Δήμοι οὔτοι καὶ πόσον τὸ χορηγητέον εἰς ἕκαστον ποσὸν θέλουσιν ὀρίσθῃ διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδοθησομένου μετὰ τὴν

ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, κατὰ τὸ ἄρθρον 59 αὐτοῦ.

Ἡ ἐξέλεγχξις τῶν πινάκων τῶν ἐσόδων τῶν δημοτ. προϋπολογισμῶν ἐ. ἑ. κατέδειξεν, ὅτι δὲν ἐτηρήθησαν αἱ ἰσχύουσαι νομικαὶ διατάξεις, αἵτινες κανονίζουσι τὴν ἐπιβολὴν τῶν δημοτικῶν φόρων οὐ μόνον ὑπὸ τῶν πλείστων Δημοτικῶν Ἀρχῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἐνίων τῶν κ. κ. Νομαρχῶν, καίτοι σαφῶς τὰ περὶ τούτων ἐξηγήθησαν διὰ τῆς περυσινῆς ὑπ' ἀριθ. 65)20768 ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου. Διότι παρετηρήθη, ὅτι οὐ μόνον ἐπεβλήθησαν καὶ ἀτυχῶς ἐνεκρίθησαν διπλοὶ ἄμεσοι δημοτικοὶ φόροι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πραγμάτων μὴ ὑπαγομένων εἰς ἄμεσον φορολογίαν, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἁρθρου 6 τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων Εἰς νόμου καὶ τοῦ συμπληρώσαντος τοῦτον ΨΙΑ' τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1878.

Ἀλλ' ἡ σπουδαιότερα παράβασις παρετηρήθη ἐπὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ φορολογικοῦ ὅρου τῶν ἀμέσων δημοτικῶν φόρων, διότι πολλὰ τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων ἐπεψήφισαν οἱ δὲ Νομαρχαὶ ἐνέκριναν ἄμεσον δημοτικὸν φόρον ἐπὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς εἰς φορολογικὸν ὅρον εἰς χρήματα ἀνώτερον, σχετικῶς πρὸς τὴν ἐν τῷ τόπῳ τιμὴν αὐτῶν, τοῦ νομίμου, ὅστις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνει τὰ 2 % ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, καὶ τοῦτο εἴτε διότι δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὴν τιμὴν τῶν φορολογουμένων προϊόντων, εἴτε διότι ὥρισαν αὐτὴν ἐκ μονομερείας καὶ αὐτοβούλως εἰς ποσὸν ἀνώτερον τῆς πραγματικῆς, ὥστε ὁ φορολογικὸς ὅρος τοῦ ἐπιβληθέντος ἀμέσου δημοτικοῦ φόρου ἀνεβιβάσθη μέχρι 3 καὶ 4 καὶ ἐνιαχοῦ εἰς ἑτι πλεον τοῖς ἑκατόν. Ἀναγνωρίζοντες, ὅτι εὐλογον εἶναι εὐχερέστατον ἅμα νὰ εἰσ-

ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΑΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

πράττεται ὁ φόρος εἰς χρήματα, θέλοντες δὲ νὰ προλάβωμεν τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἐκνόμου τούτου κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν καὶ ἔγκρισιν τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν τοῦ ἐπιόντος ἔτους, ἀξιοῦμεν ν' ἀναγράφηται ἐν τοῖς πίναξι καὶ ὁ φορολογικὸς ὅρος τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐφ' ἐκάστου προϊόντος ἀμέσου δημοτικοῦ φόρου, καί, ἂν ὀρίζηται εἰς χρήματα, νὰ αἰτιολογῇται τὸ ὀριζόμενον ποσοστὸν αὐτοῦ σχετικῶς πρὸς τὴν ἀγοραίαν τιμὴν τοῦ φορολογουμένου προϊόντος, προσδιορίζομένην οὐχὶ ἐκ μονομερείας ὑπὸ τῆς Δημοτικῆς Ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ τῇ συναινέσει τῶν φορολογουμένων· τοῦτο δὲ ἤθελεν ἐπιτευχθῆ ἂν ἐν μὲν τῷ προϋπολογισμῷ ὠρίζετο ὁ φορολογικὸς ὅρος ὡς ἑξῆς: 2 τοῖς % ἐπὶ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, ἢ εἰς χρήματα κατὰ τὴν ἐν καιρῷ προσδιορισθησομένην τιμὴν τοῦ προϊόντος· πρὸ δὲ τῆς βεβαιώσεως τοῦ φόρου τὸ προσδιορίζον τὴν τιμὴν τῶν φορολογητέων προϊόντων ψήφισμα τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ἤθελεν ἐκτίθεσθαι πρὸς γνῶσιν τῶν φορολογουμένων, ἵνα ὑποβάλλωσι τὰς ἀντιρρήσεις των, ἐὰν ἔχωσι τοιαύτας ὅπως ἐν γνώσει ἡ Νομαρχία ἀποφασίζῃ, συμφώνως πρὸς τὰ διὰ τοῦ ἀρθροῦ 109 τοῦ νόμου περὶ Δήμων ὀριζόμενα περὶ τῶν κατὰ τὰ ἀρθρα 28 καὶ 29 αὐτοῦ δημοτικῶν ἐράνων, οἵτινες πρὸ τῆς ἰσχύος τῶν περὶ δημοτικῶν φόρων εἰδικῶν νόμον ἦσαν αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἄμεσοι (ἐγγειοὶ) δημοτικοὶ φόροι, οἵτινες ἔτι καὶ νῦν εἰς τινὰς δήμους ἀντ' αὐτῶν ἐπιβάλλονται.

Καὶ ἐν τῇ ἐπιβολῇ τῶν ἐμμέσων δημοτικῶν φόρων ἤτοι τοῦ δημοτικοῦ δασμοῦ, παρετηρήθη, ὅτι οὐ μόνον δὲν ἐπιψηφίζεται κατ' ἔτος ὁ ἐπὶ τῶν ὠνίων δασμὸς δι' εἰδικοῦ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τὰς νομίμους ἐξαιρέσεις, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἀνεγράφη εἰς

τινας προϋπολογισμούς και ὁ κατ' ἐπέκτασιν ἐβεβαιώθη δὲ και εἰσεπράχθη χωρὶς νὰ προκληθῇ ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐπεκτάσεως αὐτοῦ διὰ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων ΞΗ' νόμου ἀπαιτουμένου Β. Διατάγματος, πολλάκις δὲ ἐζητήθη ἡ ἐπέκτασις αὕτη χωρὶς προηγουμένως νὰ ἐπιψηφισθῇ ὁ ἐπὶ τῶν ὠνίων, ὅστις εἶναι ὁ αὐτὸς φόρος, ἐπεκτεινόμενος κατὰ τετραετίαν καὶ ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν, τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν καὶ ὅστις, ἂν μὴ ὑπάρχῃ ἐπιβεβλημένος ἐπὶ τῶν ὠνίων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν. Εἶνε δὲ ἀναγκαῖον νὰ ἐκδίδονται διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου τούτου εἰδικὰ ψηφίσματα τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως περιλαμβάνωσι τὰς νομίμους ἐξαιρέσεις, ἡ δὲ Νομαρχία, ὡς ἴσως παρατηρεῖ, ὅτι τὰ δημοτικὰ Συμβούλια ἐπιψηφίζουσι σκοπίμως ἐξαιρέσεις παρὰ τὰ νενομισμένα, χάριν προσώπων, ἢ χάριν τῶν κατοίκων ὁμόρων Δήμων, μεθ' ὧν τὰ μέλη τῆς Δημοτικῆς Ἀρχῆς ἢ ἄλλα εὐνοούμενα αὐτῆς πρόσωπα συνδέονται διὰ συμφερόντων, ἐπιστρέφει ταῦτα πρὸς διόρθωσιν, ὡς πολλάκις τὸ Ὑπουργεῖον ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτά, δι' ὧν ἐζητεῖτο ἡ ἐπέκτασις ἐπὶ τῶν ὠνίων δασμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων κλπ. καὶ ἐν οἷς περιελαμβάνοντο ἐξαιρέσεις, μὴ ἐπιτρεπόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου.

Παρατηρήθη ἐπίσης, ὅτι ἑνία δημοτικὰ Συμβούλια ἐν τοῖς ἐμμέσοις δημοτικοῖς φόροις περιλαμβάνουσι καὶ τὴν ἐπιβολὴν φόρου ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων μετὰ ἢ ἄνευ καὶ δικαίωματος σφαγείου. Ἐκτὸς τοῦ δημοτικοῦ δικαίωματος σφαγείου, ὅπερ ἐπιβάλλεται εἰς ποσοστὸν κατὰ κεφαλὴν τοῦ σφαζομένου ζώου, ὅταν ὁ Δῆμος κέκτηται σφαγεῖον ἢ δημοτικὸν χῶρον, πρὸς

τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀποκλειστικῶς προωρισμένον, καὶ ὅπερ δὲν εἶνε φόρος, ἀλλὰ ἔσοδον δημοτικῆς περιουσίας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀναγράφηται ἐν τῷ εἰδικῷ ἑδαφίῳ Γ' τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Κεφαλαίου Γ' τοῦ πίνακος, ὁ φόρος ἐπὶ τῶν σφαζομένων ζώων εἰς οὐδεμίαν νομικὴν διάταξιν στηρίζεται. Ἐὰν τὰ ἐπιβάλλοντα τοιοῦτον φόρον δημοτικὰ Συμβούλια θεωρῶσιν αὐτὸν ὡς δημοτικὸν δασμόν, εἰς ὃν ὑπόκεινται τὰ ζῶα, εἰσαγόμενα ἐξ ἄλλων Δήμων εἴτε ἐσφαγμένα (σφάγια) πρὸς πώλησιν εἴτε ζῶντα πρὸς σφαγὴν ἢ ἐμπορίαν, ὑπάγεται εἰς τὸ ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ Κεφαλαίου Β' δασμόν ἐπὶ τῶν ὠνίων καὶ ἐμπορευμάτων καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος ν' ἀναγράφηται διακεκριμένως· ἐὰν ὅμως διὰ τούτου ἐννοῇται νὰ πληρῶνῃσι τὸν φόρον τοῦτον τὰ ζῶα, ὅταν σφάζονται ἐντὸς τοῦ Δήμου πρὸς πώλησιν εἴτε ὑπάρχει δημοτικὸν σφαγεῖον ἐν χρήσει, εἴτε μὴ, ἐκτὸς τοῦ δημοτικοῦ δασμοῦ, εἰς ὃν ὑπόκεινται ταῦτα εἰσαγόμενα ἐξ ἄλλων Δήμων, ἢ τοῦ ἀμέσου δημοτικοῦ φόρου, εἰς ὃν ὑπόκεινται ὅσα διαιτῶνται ἐν τῷ Δήμῳ, ὁ φόρος οὗτος εἶνε παράνομος καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ ἐπιψηφίζεται, ἢ ἐπιψηφιζόμενος νὰ ἐγκρίνηται.

Ἐφελκύομεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν καὶ τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, διότι ἡ δημοτικὴ φορολογία δεόν ν' ἀναγράφηται εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς συμφῶνως καὶ ὑφ' οὓς ὅρους ἐπιτρέπουσιν οἱ δημοτικοὶ νόμοι, ἐννοεῖται δέ, ὅτι δημοτικοὶ φόροι παράνομοι ἢ ὑπὲρ τὸν νόμιμον φορολογικὸν ὅρον ἐπιβαλλόμενοι, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικοὶ διὰ τοὺς φορολογουμένους, οἱ δ' ἐνεργοῦντες ἢ ἐκθιάζοντες τὴν εἰσπραξίν αὐτῶν εἰσὶ καὶ ποινικῶς καταδιώξιμοι.

Ἡ αὐξήσις τῶν δημοτικῶν φόρων πρὸς ἐπάρκειαν εἰς

τὰ ἔξοδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρον 57 τοῦ νέου ΒΤΜΘ νόμου, ἐπιτρέπεται νὰ φθάσῃ καὶ μέχρις 1 τοῖς $\%$, δὲν δύναται ἐφεξῆς νὰ ἐνεργῇται ὡς μέχρι τοῦδε κατὰ τοὺς καταργηθέντας νόμους, ἥτοι οἴκοθεν καὶ κατὰ τὴν ὑπὸ μόνων τῶν δημοτ. Συμβουλίων ἐκτίμησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' ὅταν, καὶ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζομένων, ἤθελε βεβαιωθῇ, ὅτι οἱ πόροι τοῦ Δήμου δὲν ἐπαρκοῦσι πρὸς συντήρησιν τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῷ Δήμῳ δημοτ. σχολείων καὶ κατόπιν προκλήσεως τοῦ Νομάρχου πρὸς τὴν Δημοτικὴν Ἀρχήν.

Παρατηρήθη ἐπίσης, ὅτι, παρὰ τὰ σαφῶς ἐπιστάλента διὰ τῶν περυσινῶν Ὑπουργικῶν ὁδηγιῶν, ἐν τοῖς δημοτ. προϋπολογισμοῖς δὲν ἀνεγράφησαν ἐν ἰδίῳις παραρτήμασιν αὐτῶν τὰ εἰδικὰ ἔσοδα, τὰ δυνάμει εἰδικῶν νόμων, μνημονευθέντων ἐν αὐταῖς, εἰσπραττόμενα ἐν τισὶ Δήμοις πρὸς ἐκτέλεσιν εἰδικῶν δημοτικῶν ἔργων, ἀλλ' ἀνεμίχθησαν ἀτόπως μετὰ τῶν λοιπῶν δημοτικῶν ἐσόδων, τῶν προωρισμένων διὰ τὴν πλήρωσιν ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν δημοτικῶν ἀναγκῶν. Πιστεύομεν δέ, ὅτι ἡ παράβασις αὕτη δὲν θέλει ἐπαναληφθῇ καὶ εἰς τοὺς δημοτ. προϋπολογισμοὺς τοῦ ἐπιόντος ἔτους.

Ὅτι ἔχομεν τελευταῖον, προκειμένου περὶ τῶν δημοτ. ἐσόδων, νὰ συστήσωμεν ὑμῖν τε καὶ τοῖς δημοτ. Συμβουλίοις εἶναι, ὅτι τὸ ἀναγραφόμενον ἐξ ἐκάστου εἵδους τῶν ἐσόδων εἰσπρακτέον ποσὸν δέον νὰ ᾖ ἀνάλογον πρὸς τὸ ἐξ αὐτοῦ βεβαιωθὲν κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν ἢ καὶ πενταετίαν καὶ ἰδίως πρὸς τὸ εἰσπραχθέν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει καὶ τῶν πιθανῶν περιστάσεων, αἵτινες δυνατόν ν' αὐξήσωσιν ἢ νὰ ἐλαττώσωσι

τὴν παραγωγὴν καὶ νὰ μεταβάλῃ τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν ἢ τὴν κατανάλωσιν ἐν τῷ Δήμῳ, ἥτις κατὰ τὰ προλαβόντα ἔτη ἐπεκράτησε. Δὲν πρέπει ν' ἀγνοῇτε, ὅτι τὰ προϋπολογιζόμενα ἔσοδα κανονίζουν τὸ μέτρον καὶ τὴν ἔκτασιν, καθ' ἣν εἶναι δυνατόν καὶ ἐπιτετραμμένον νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ πλήρωσις τῶν πολυειδῶν ἀναγκῶν τῶν Δήμων. ὅταν δὲ λάβητε ὑπ' ὄψει, ὅτι τῶν μὲν προϋπολογιζομένων ἐσόδων ἡ ὁλοσχερὴς εἰσπραξις εἶναι ἀμφίβολος καὶ σχεδὸν ἀδύνατος, τῶν δ' ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν προϋπολογιζομένων ἐξόδων ἡ πληρωμὴ ὑποχρεωτικὴ καὶ βεβαία, θέλετε κατανοήσῃ, ὅτι ἐν τῷ φαινομενικῷ ἰσοζυγίῳ, ἐν ᾧ νομίζετε, ὅτι ἐπιψηφίζετε καὶ ἐγκρίνετε τοὺς δημοτικὸς προϋπολογισμοὺς, ὑπολαμβάνει ἑλλειμμα, ὀλέθριον εἰς τὴν οἰκονομικὴν τοῦ Δήμου κατάστασιν. Διὰ τοῦτο μεγάλη πρέπει νὰ δοθῇ προσοχὴ εἰς τὴν ἀναγραφὴν καὶ τοῦ ἐν Κεφ. Ε' ἄρθρῳ 1 εἰσπρακτέου ποσοῦ ἐκ καθυστερουμένων ἐσόδων παρωχημένων χρήσεων, διότι, ἐὰν τούτων ἡ εἰσπραξις ὑπῆρξε δυσχερὴς ἐντὸς τῆς χρήσεως, ἐν ᾗ ἐβεβαιώθησαν ὡς ἔσοδα ταχτικὰ τοῦ Δήμου, διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους δυσχερεστέρα ἔσεται κατὰ τὰς ἐπιούσας χρήσεις. ἔναι δὲ τῶν Δημοτ. Ἀρχῶν ἐν γνώσει τῶν δυσχερειῶν τούτων σκοπίμως ἐξογκοῦσι τὸ ἐξ αὐτῶν εἰσπρακτέον ποσὸν ἐν τοῖς δημοτ. προϋπολογισμοῖς, οἱ δὲ Νομάρχαι ἀβασανίστως ἐγκρίνουσιν αὐτό, ἵνα ἐν ψευδεῖ ἰσοζυγίῳ ἀναγράφωνται ὑπέρογκοι δαπάναι. Ὅταν τὰ δημοτ. Συμβούλια ἀναγράψωσι τοιοῦτον ἔσοδον, δέον νὰ ᾧσιν ἐκ τῶν προτέρων βεβαία, ὅτι τὸ πλεῖστον, εἰ μὴ ὀλόκληρον, εἰσπραχθήσεται ἀφεύκτως, ὀφείλουσι δὲ νὰ αἰτιολογῶσι τὴν ἀναγραφὴν αὐτοῦ ἐπαρκῶς, προσαρτῶντα ἐν τῷ πίνακι καὶ σημείωμα, ἐμφαίνον πόθεν προέρχε-

ται, τίνες ὀνομαστί οἱ ὀφείλοντες αὐτὸ καὶ διὰ τίνας λόγους θεωρεῖται πιθανή ἢ εἰσπραξίς αὐτοῦ, ὅπως ἐν γνῶσει ἡ Νομαρχία ἀποφαίνεται καὶ περὶ τούτου.

Β'. Ἑξόδα.

Ὁ πίναξ τῶν ἐξόδων κατὰ πολὺ διαφέρει τοῦ τῶν προηγούμενων ἐτῶν.

Ἀφοῦ, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρον 78 τοῦ εἰρημένου περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου κατηργήθησαν οἱ τέως ἰσχύοντες νόμοι περὶ ἀποδόσεως εἰς τὸ δημόσιον εἰσφορᾶς κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν Δήμων διὰ τὰ ἐξόδα τῆς δημοτ. ἐκπαιδεύσεως, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον 54 αὐτοῦ, οὗτοι ὑπεχρεώθησαν νὰ καταβάλωσιν αὐτὰ καὶ ἀφοῦ, κατὰ τὸ ἄρθρον 55 τοῦ νόμου τούτου, τὰ ἐξόδα ταῦτα προσδιορίζονται ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς πρὸ πάντων τῶν ἄλλων καὶ αἱ πρὸς τοῦτο πιστώσεις ἀναγράφονται πρῶται ἐν αὐτοῖς, ἀποτελοῦσαι ἴδιον ἐν αὐτοῖς τμήμα, ὃ πίναξ διήρηται εἰς δύο τμήματα: εἰς τμήμα Α'. Στοιχειώδους ἐκπαίδευσις τῶν δημοτῶν, ἐν ᾧ ἀναγράφονται κατὰ κεφάλαιον καὶ ἄρθρον πᾶσαι αἱ πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν τῷ Δήμῳ δημοτ. σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων πιστώσεις, καὶ εἰς τμήμα Β', ἐν ᾧ ἀναγράφονται πᾶσαι αἱ διὰ τὴν διοίκησιν κλπ. τοῦ Δήμου ἀπαιτούμεναι.

Τὸ Α'. τμήμα πρέπει νὰ περιλαμβάνῃ τόσα κεφάλαια, ὅσα ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Δήμῳ δημοτικά σχολεῖα καὶ γραμματοδιδασκαλεῖα. Ὁ ἀποστελλόμενος ἐντυπος πίναξ περιλαμβάνει τέσσαρα κεφάλαια, ὑποτιθέμενου Δήμου, ἐν ᾧ ὑπάρχουσι δύο δημοτικά σχολεῖα ἀρρένων, ἐν θηλέων καὶ ἐν γραμματοδιδασκαλεῖον. Ἐὰν τὰ ἐν τῷ Δήμῳ δημοτ. σχολεῖα ᾖναι ὀλιγώτερα, ἀνα-

γράφονται αἱ σχετικαὶ πιστώσεις ἐν ἰσαριθμοῖς μόνον πρὸς αὐτὰ κεφαλαίους, ἐὰν δὲ πλείότερα καὶ ὁ χώρος τοῦ πίνακος δὲν ἐπαρκῇ, συντάσσεται τὸ Α'. τμήμα αὐτοῦ χειρόγραφον. Ἐν ἐκάστῳ Κεφ. μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν *Δημοτικὸν Σχολεῖον* σημειοῦται τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, χωμοπόλεως ἢ χωρίου, ἐν ᾧ εἶναι συνεσταμένον καὶ λειτουργεῖ.

Ἐκαστον Κεφάλαιον περιλαμβάνει τρία ἄρθρα, ὅσα εἶναι τὰ κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον 55 εἶδη τῶν ἐξόδων, τῶν ὑπὸ Δήμων καταβλητέων πρὸς συντήρησιν καὶ λειτουργίαν ἐκάστου τῶν ἐν αὐτοῖς δημοτ. σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὰ δημοτικά Συμβούλια νὰ μὴ ἐπιψηφίζωσι τὰ δι' ἐκ. στον τούτων ἀπαιτούμενα ἐξοδα, ἢ νὰ ἐπιψηφίζωσι τινὰ μόνον ἐξ αὐτῶν, διότι τοῦτο ἰσοδυναμεῖ πρὸς κατάργησιν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου, ἥτις, κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 22 τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων ΑΦΝΣ', ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ Νομάρχαι ὀφείλουσι νὰ ἀναγράψωσιν οἰκοθεν ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς τὰς παραλειφθεῖσας πιστώσεις, διότι αὗται ἀνάγονται εἰς τὰς ὑποχρεωτικὰς τῶν Δήμων δαπάνας, κατὰ τὸ ἄρθρον 18 ἐδάφιον δ'. τοῦ νόμου περὶ Δήμων, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 54 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου. Ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται ἢ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων ἐπιψήφισις πιστώσεων πρὸς σύστασιν καὶ ἄλλων δημοτικῶν σχολείων ἢ γραμματοδιδασκαλείων, διότι ἡ μὲν σύστασις τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀποφασίζεται ὑπὸ τοῦ ἐπαρ-

χιακοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου, κατὰ τὸ ἄρθρον 19 τοῦ περὶ ἐπαρχιακῶν Συμβουλίων νόμου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου, ἡ δὲ τῶν γραμματοδιδασκαλείων ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Ὑπουργείου, προτάσει τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὸ ἄρθρον 49 τοῦ νόμου.

Τὰ τρία ἄρθρα ἐκάστου Κεφαλαίου εἰσὶν ὅμοια, διότι πρὸς συντήρησιν καὶ λειτουργίαν ἐκάστου δημοτικοῦ σχολείου καὶ γραμματοδιδασκαλείου τρία ὅμοια εἶδη ἐξόδων ἀπαιτοῦνται, κατὰ τὸ ἄρθρον 55 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου.

Ἐν τῷ 1ῳ ἄρθρῳ δεόν νὰ ἀναγράφωνται οἱ μισθοὶ τῶν διδασκάλων, διήρηται δὲ εἰς ἐδάφια, ἵνα ἐκάστου διδασκάλου ὁ μισθὸς ἀναγράφηται διακεκριμένως. Οἱ μισθοὶ τῶν διδασκάλων ἐν ἐκάστῳ δημοτικῷ σχολείῳ καὶ γραμματοδιδασκαλείῳ εἰσὶ γνωστοὶ εἰς τε τὰς Δημοτικάς Ἀρχάς καὶ τοὺς Νομάρχας, τῶν δὲ διορισθ. σομένων κατὰ τὸν νέον ΒΤΜΘ' νόμον, ὀρίζονται ἐν τῷ 29 αὐτοῦ. Ἐὰν ἐν τινι δημοτικῷ σχολείῳ πρέπη, κατὰ νόμον, νὰ διδάσκωσι πλείονες τοῦ ἐνὸς διδάσκαλοι, δι' οἷονδῆποτε δὲ λόγον τινὲς τούτων δὲν διωρίσθησαν ἔτι ἢ, καίτοι διορισθέντες, δὲν ἀνέλαβον ἔτι, τὴν ὑπηρεσίαν των, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μὴ ἀναγράφηται ὁ μισθὸς αὐτῶν ὑπὸ τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων, καὶ ὁ λόγος εἶναι προφανής. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ κ. κ. Νομάρχαι ὀφείλουσι ν' ἀναγράφωσιν αὐτόν, διότι εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς Δήμους δαπάνη, κατὰ τὰ ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ εἰρημένα.

Ἐν τῷ 2ῳ ἄρθρῳ δεόν ν' ἀναγράφηται τὸ πληρονώμενον ἐνοίκιον τῶν διδακτηρίων, ὅπερ βεβαίως πρέπει

νά ἦναι γνωστὸν εἰς τὰς Δημοτικὰς Ἀρχάς. Ὅπου τὰ διδακτήριά εἰσι δημοτικά, ἡ πίστωσις αὕτη παραλείπεται.

Ἐν τῷ 3ῳ ἄρθρῳ δέον ν' ἀναγράφηται ἡ ἀναγκαιοῦσα πίστωσις οὐ μόνον πρὸς προμήθειαν τῶν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἀναγκαιοῦντων, ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς ἐπισκευήν, συμπλήρωσιν ἢ ἀντικατάστασιν τῶν ὑπαρχόντων ἐν ἐκάστῳ δημοτικῷ σχολεῖῳ ἐπίπλων, πινάκων καὶ λοιπῶν ὀργάνων τῆς διδασκαλίας διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον καὶ κανονικὴν κατὰ τὸν νόμον λειτουργίαν αὐτῶν. Τὰς ἀνάγκας ταύτας δέον αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαὶ νὰ γνωρίζωσι καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως καὶ ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν Νομαρχιακῶν Ἐπιθεωρητῶν, κατὰ τὸ ἄρθρον 40 ἐδάφιον 1 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου, καὶ ἐκ τῶν προτάσεων τῶν Ἐποπτικῶν Συμβουλίων, κατὰ τὸ ἄρθρον 49 ἐδάφιον 7 αὐτοῦ, ὧν θέλουσι λαμβάνει γνώσιν ἀρμοδίως, καὶ ἐξ ἡττιολογημένων ἐκθέσεων τῶν διευθυνόντων ἕκαστον δημοτικὸν σχολεῖον ἢ γραμματοδιδασκαλεῖον διδασκάλων, ἃς οὗτοι ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τοὺς Δημάρχους, οὗτοι δὲ καὶ οἱ κ. κ. Νομάρχαι νὰ προκαλῶσιν ἐκάστοτε.

Τὸ Βον τμήμα τοῦ πίνακος τῶν ἐξόδων κατ' οὐδὲν σχεδὸν διαφέρειν τοῦ τῶν προηγούμενων ἐτῶν, περιλαμβάνει πάσας τὰς πιστώσεις διὰ τὴν διοίκησιν κλπ. τοῦ Δήμου.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν ὁδηγιῶν τοῦ Ὑπουργείου, τῶν δοθεισῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐξηγήθησαν λεπτομερῶς τὰ περὶ τούτων, περιορίζομεθα δὲ μόνον ἐνταῦθα νὰ καταδείξωμεν τὰς παρατηρηθείσας παραβάσεις.

Ἐπὶ τῶν τεσσάρων πρώτων Κεφαλαίων Α—Δ, ἐν οἷς ἀναγράφονται τὰ ἔξοδα τῆς κυρίως διοικήσεως τῶν Δήμων, οἱ γλίσχροι πόροι καὶ αἱ μεγάλαι ὑποχρεώσεις καὶ ἀνάγκαι αὐτῶν ἐπιβάλλουσι ἄκραν φειδῶ καὶ οἰκονομίαν τοῦ δημοτικοῦ χρήματος, ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ μισθοδοτῶνται πλείονες τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας ὑπάλληλοι, οὐδὲ ἀργόμισθοι, οἱ δὲ χορηγούμενοι μισθοὶ καὶ τὰ γραφικὰ ἔξοδα καὶ ἄλλαι εἰς αὐτοὺς ἐπιχορηγήσεις λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐνοικίων κλπ.· δεῖον νὰ ᾤσιν ἀνάλογοι πρὸς τὴν προσφερομένην ὑπηρεσίαν καὶ τοὺς πόρους τοῦ Δήμου. Ἰδίᾳ συνίσταμεν τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουνίου 1837 Β. Διατάγματος περὶ τῆς ἀντιμισθίας τῶν Δημάρχων, διότι πρέπει νὰ ἔχῃτε ὑπ' ὄψει, ὅτι τὰ ἄρθρα 18 ἐδάφ. γ' καὶ 41 τοῦ νόμου περὶ Δήμων, τὸ ἀξίωμα τοῦ Δημάρχου δίδεται τιμῆς χάριν καὶ ὅτι ἡ χορηγουμένη αὐτῷ μικρὰ ἀντιμισθία δὲν εἶναι μισθὸς ἀλλ' ἀποζημίωσις τῶν ὑπὲρ τοῦ Δήμου κόπων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐξ ἰδίων διὰ τοῦτο καταβαλλομένων ἐξόδων. Διὰ τοῦτο ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ πρέπει νὰ ψηφίζωνται ἔξοδα παραστάσεως αὐτοῦ καὶ μάλιστα ἀφειδῶς, ὡς ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ παρατηρήσωμεν ἐκ τῶν πινάκων τῶν δημ. προϋπολογισμῶν ἐ. ἔ., διότι, ὡς ἔγνωτε ἐκ τῶν εἰρημένων διατάξεων τοῦ δημοτικοῦ νόμου, τοιαῦται πιστώσεις εἰσὶν ἔκνομοι, οὐδὲ ἐπιτρέπουσιν οἱ γλίσχροι πόροι τῶν Δήμων τοιαύτας μεγαλοδωρίας. Καὶ πιστεύομεν μὲν, ὅτι τὰ δημοτικά Συμβούλια δὲν θέλουσι προέλθει εἰς τοιαύτας ἐκνόμους ἀποφάσεις, ὅπου ἂν ὁμως, παρ' ἐλπίδα, τοιαῦται πιστώσεις ἐπιψηφισθῶσιν, οἱ Νομάρχαι ὀφείλουσι νὰ ἀπαλείψωσιν αὐτάς, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ὑπ' ὄψει οὐδεμίαν αἰτιολογίαν.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. Ε'. τῶν ἐξόδων τῆς δημοσίας ὑγείας δεόν νὰ λάβητε ὑπ' ὄψει ὅσα διὰ τῶν περυσινῶν Ὑπουργικῶν ὁδηγιῶν ἐπεστάλησαν περὶ τοῦ περιττοῦ καὶ ἐπιζημίου εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον τῆς ἀντιμισθίας τῶν λεγομένων δημοτικῶν ἱατρῶν καὶ μαιῶν.

Ἐπὶ τοῦ Κεφ. ς'. τῶν ἐξόδων πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀπαραιτήτων δημοτικῶν ἔργων πρέπει πάντοτε νὰ ὀρίζεται ῥητῶς ἡ διάθεσις τῶν χορηγουμένων πιστώσεων μόνον κατὰ τὸ ἄρθρον 112 τοῦ νόμου περὶ Δήμων καὶ τὰ περὶ δημοσίων ἔργων διατεταγμένα, ἐφαρμοζόμενα καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν δημοτικῶν.

Ἐκ τοῦ Κεφ. Ζ'. τῶν νομίμων ὑποχρεώσεων διεγράφη τὸ ἄρθρον, ἐν ᾧ ἀνεγράφετο ἡ εἰς τὸ δημόσιον ἀποδιδομένη κατ' ἔτος εἰσφορά διὰ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν ἕνεκα τῆς ἰσχύος τοῦ νέου ΒΤΜΘ'. νόμου, ἔμεινεν ὁμως τὸ διὰ τὴν ἀναγραφὴν τῆς ἀποδιδομένης εἰς τὸ δημόσιον εἰσφορᾶς διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἀστυνομίας, ἥτις θέλει ἐξακολουθῇ ν' ἀναγράφηται καὶ ἐν τοῖς δημοτικ. προϋπολογισμοῖς τοῦ 1896, ἀφοῦ ὁ ἐπιβάλλων αὐτὴν ΒΠΡΗ'. τῆς 20 Μαρτίου 1893 νόμος δὲν κατηργήθη, ἴση πρὸς δρ. 1 κατὰ ψυχὴν, μηδέποτε ὁμως μείζων τῶν $\frac{25}{100}$ τοῦ ὅλου τῶν ἐξ ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων ἐσόδων, μηδὲ ἐλάσσων τῶν $\frac{20}{100}$ αὐτῶν, καὶ θέλει ἀποδίδοσθαι εἰς τὸ δημόσιον, ἐφ' ὅσον ἐν ἐκάστῳ Δήμῳ ἰσχύει ὁ εἰρημένος νόμος.

Ἐπὶ τῶν λοιπῶν Κεφαλαίων τῶν ἐξόδων Η' — ΙΑ'. παραπέμπομεν ὑμᾶς τε καὶ τὰ δημοτικὰ Συμβούλια εἰς τὰς δοθείσας κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου, πεποιθότες, ὅτι δοθήσεται πλειοτέρα προσοχὴ εἰς τὰ τότε ἐπισταλέντα.

Ἐν τῇ ἀνακεφαλαιώσει τῶν ἐξόδων δεόν ν' ἀναγρά-

φωνται εἰς τὸ Α'. Κεφάλαιον πάντα τὰ μερικὰ ἀθροίσματα τῶν κεφαλαίων τοῦ Α'. τμήματος, ὅπως δι' ἐνὸς γενικοῦ ἀθροίσματος ἐμφαίνεται τὸ καταβαλλόμενον ἐν ὅλῳ ὑπὸ τοῦ Δήμου ποσὸν τῶν ἐξόδων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Μὴ ἔχοντες νὰ προσθέσωμεν ἄλλο τι πρὸς συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐκδοθεισῶν ὁδηγιῶν τοῦ Ὑπουργείου καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους ἐφαρμοσθησομένου νεαροῦ νόμου περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, παρακαλοῦμεν, ἵνα ἀνίτυπον τῆς παρούσης μετ' ἀντιτύπων ἐκ τῶν ἀποστελλομένων πινάκων κοινοποιήσητε εἰς τὰς δημοτικὰς Ἀρχὰς τοῦ καθ' ὑμᾶς Νομοῦ ἅμα τῇ ἐγκαταστάσει αὐτῶν, ὅπως κατὰ τὴν σύνταξιν καὶ ἐπιψήφισιν τῶν δημοτ. προϋπολογισμῶν τοῦ ἔτους 1896 ἔχωσιν ὑπ' ὄψει ταύτας τε καὶ τὰς δι' αὐτῶν συμπληρουμένας περυσινὰς ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου, περιεχομένας ἐν σελίδι 83 τοῦ Τεύχους τῶν ἐγκυκλίων τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου τοῦ ἔτους 1894. Ἐλπίζομεν δέ, ὅτι οὔτε αὐταὶ οὔτε ὑμεῖς θέλετε δώσει ἀφορμὴν νὰ ἐξελέγξωμεν ἐν τοῖς ὑποβληθησομένοις πίναξι τὰς ἐλλείψεις καὶ παραβάσεις, εἰς ἃς καὶ αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαὶ τῆς ληγούσης περιόδου καὶ οἱ Νομάρχαι περιέπεσαν.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν νέων Δημοτικῶν Ἀρχῶν θέλετε γνωρίσει ἡμῖν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη νὰ συνέλθωσι τὰ δημοτικὰ Συμβούλια πρὸς ἐπιψήφισιν τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν τοῦ ἐπιόντος ἔτους.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 21 Νοεμβρίου 1895.

Ὁ Ὑπουργός

ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ Η. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

ΔΙΟΝ. ΜΑΤΘΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀριθ. Ἐγκυκλ. 39

Ἀριθ. Πρωτ. 30000

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Περὶ τῶν διὰ τὸ ἐπὶ τὸν ἔτος 1898 προϋπολογισμῶν
τῶν Δήμων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Νομάρχας τοῦ Κράτους.

Ἐὰν αἱ πλείσται τῶν Δημοτικῶν Ἀρχῶν, τὰ ἀληθῆ τῶν Δήμων συμφέροντα ἐξυπηρετοῦσαι καὶ οὐχὶ εἰς ἰδιωτελεῖς καὶ κομματικούς σκοποὺς ἀποβλέπουσαι, ἤθελον ἐκπληροῖ ἀνελλιπῶς τὰ ἐπιβαλλόμενα αὐταῖς ὑπὸ τῶν νόμων καθήκοντα, θὰ ἦτο περιττὸν κατ' ἔτος νὰ ὑπομινῆσκηται ἡ ἔγκαιρος ἐπιψήφισις τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν καὶ νὰ συνιστᾶται ὑμῖν νὰ ἐξαναγκάζητε τὰς Δημοτικὰς Ἀρχὰς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σπουδαίου τούτου καθήκοντος. Καὶ ἐν τούτοις ἡ ἀδεξιὸς πάντοτε καὶ ἀδρανῶς διεξαγομένη ἐν τοῖς πλείστοις Νομαρχιακοῖς γραφείοις ὑπηρεσία αὕτη δὲν κατ' ὀρθὴν ποτὲ νὰ ἐπιτύχῃ ὥστε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἔτους οἱ προϋπολογισμοὶ πάντων τῶν Δήμων τοῦ Νομοῦ νὰ ᾖσιν ὀριστικοί.

Τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τῆς ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1894 ὑπ' ἀριθ. 65]20768 ἐγκυκλίου του, ἐξηγήσαν ὑμῖν, ὅτι καὶ τὰ ἄρθρα 50 § 1 καὶ 106 τοῦ νόμου περὶ Δήμων καὶ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1836 νόμου περὶ συνόδων τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων ἐννοοῦσιν, ὅτι τὰ δη-

μοτικά Συμβούλια συνέρχονται τὴν 15 Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους καὶ ἐπιψηφίζουσι τὸν διὰ τὸ ἐπὶ ἔτος προϋπολογισμὸν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Δήμου, εἴτε δηλονότι κληθῶσιν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου, εἴτε μή, εἴτε ἔχουσιν ὑπ' ὄψει τὸν ὑπ' αὐτοῦ συντασσόμενον συνήθως εἰσηγητικὸν πίνακα, εἴτε μή, συνέστησεν ὑμῖν, ἔκτοτε νὰ μὴν ἀμελῇτε μὲν νὰ παραγγέλλητε τοῖς Δημάρχοις ὅπως φροντίζωσι νὰ συνέρχωνται τὰ δημοτικά Συμβούλια κατὰ τὸν ὠρισμένον ὑπὸ τοῦ νόμου χρόνον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀλλὰ συνάμα νὰ προσκαλῇτε ἀπ' εὐθείας τοὺς Προέδρους τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων, ἐπὶ ἀποδείξει, διὰ τοῦ Εἰρηνοδίκου ἢ Ἀστυνομίου, νὰ συγκαλῶσι κατὰ τὸν ὠρισμένον χρόνον τὸ Σῶμα πρὸς ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Δήμου καὶ τοῦτο διότι τὴν μὲν ἀδράνειαν ἢ τχόπιμον ὀλιγωρίαν τῶν Δημάρχων ἀδυνατεῖτε νομίμως νὰ ματαιώσητε, καθ' ὅσον τὰ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ ὑμῶν ἐξαναγκαστικά μέτρα εἶναι ἀτυχῶς ἀνεπαρκῆ καὶ συνήθως ἄνευ ἀποτελέσματος, τὴν ὀλιγωρίαν ὅμως τῶν Προέδρων τῶν δημοτικῶν Συμβουλίων ἢ τῶν δημοτικῶν Συμβούλων δύνασθε ἀποτελεσματικῶς νὰ τιμωρήσητε, ἐφαρμόζοντες τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 καὶ 6 τοῦ εἰρημένου ἀπὸ 26 Ἰουνίου 1836 νόμου, ὡς συνεπληρώθησαν διὰ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ἀπὸ 8 Μαρτίου 1891 Α.Ν.ΙΣΤ' νόμου, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὑπάρχει πιθανότης, ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα, δραστηριώτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα, ἤθελον ἐπιτύχει τὸν σκοπὸν, ὅστις ματαίως διὰ τῶν ὑπενθυμίσεων, τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν πειθαρχικῶν τιμωριῶν τῶν Δημάρχων ἐπιδιώκεται.

Ἄλλ' ἡ παλαιὰ ἑξὶς τῶν Νομαρχιακῶν γραφείων τοῦ νὰ διεξάγωσι καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην διὰ τῶν Δημάρ-

χων, ἤτοι ἐμμέσως, παρεκώλυσε τὴν ἐφαρμογὴν τῶν πρὸ τριετίας ἐπισταλέντων, διότι ὁσάκις τὸ Ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ λόγον διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς ἐπιψηφίσεως δημοτικῶν τινῶν προϋπολογισμῶν, πάντοτε ἡ Νομαρχιακὴ ὑπηρεσία ἐδικαιολογήθη, ὅτι οἱ Δήμαρχοι ὀλιγοροῦσι, καί τοι ἐπανειλημμένως διέταξεν, ἡπέιλησεν, ἐτιμώρησε πειθαρχικῶς, προτίθεται δὲ καὶ νὰ καταγγείλῃ αὐτοὺς ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας, ἐὰν καὶ διὰ μυριοστὴν ἤδη φορὰν παρακούσωσιν. Ἐν τούτοις ἀπέναντι ὅλης αὐτῆς τῆς Νομαρχιακῆς ὀργῆς καὶ τῶν ἀπειλῶν, οἱ καθυστεροῦντες προϋπολογισμοὶ ἐπεψηφίσθησαν τότε μόνον, ὅταν οἱ Δήμαρχοι ἤθελον καὶ οὐχὶ ὅτε ὁ νόμος ὥριζε καὶ εἰς μάτην ἡ Νομαρχία ἀπῆτει. Ἐὰν ὅμως ἡ Νομαρχία ἐζήτει τὰς εὐθύνas οὐχὶ παρὰ τῶν Δημάρχων, ἀλλὰ παρ' ἐκείνων, οὓς ὁ νόμος ὑποχρεοῖ νὰ συνέρχωνται ἐν ὥρισμένῳ χρόνῳ καὶ νὰ συντάττωσι τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Δήμου, ἐν πρώτῃ δὲ παραβάσει τοῦ καθήκοντος τούτου ἐφήρμοζε τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπίσης ὥριsmένα πειθαρχικὰ μέτρα, βεβαίως τὰ ἀποτελέσματα θὰ ἦσαν ἄλλοῖα καὶ μάλιστα εὐάρεστα, οὐδὲ οἱ προϋπολογισμοὶ Δήμων τινῶν θὰ ἐγίγοντο ὀριστικοὶ μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους καθ' ὃ ἐπρόκειτο νὰ ἐφαρμοσθῶσιν.

Ἐπαναλαμβάνομεν λοιπὸν νὰ συστήσωμεν ὑμῖν στενῶς, ἀφ' οὗ εἰς πάντας τοὺς Νομοὺς γνωστοί εἰσιν οἱ Δήμοι, ἐν οἷς συνήθως οἱ Δήμαρχοι σκοπίμως ἀναβάλλουσι τὴν ἐπιψήφισιν τῶν προϋπολογισμῶν, νὰ ἐφαρμόσῃτε δραστηρίως καὶ αὐστηρῶς τὸ ὑποδειχθὲν μέτρον, διότι ἐσμέν βέβαιοι, ὅτι πλήρης ἐπιτυχία θέλει στέφει τὰς ἐνεργείας ὑμῶν ταύτας.

Διὰ τῆς ἀπὸ 5 Αὐγούστου 1894 ὑπ' ἀριθ. 65]20768 Ὑπουργικῆς ἐγκυκλίου καὶ διὰ τῆς ἀπὸ 21 Νοεμβρίου τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1895 ὁμοίας ὑπ' ἀριθ. 120]48065, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῇ πρώτῃ ἐφαρμογῇ τοῦ νεαροῦ περὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1895 νόμου, ἐδόθησαν ὁδηγίαι περὶ τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ Δήμων καὶ ἄλλων εἰδικῶν εὐλογον καὶ ὀρθὴν ἐρμηνεῖαν τῶν δημοτικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, ἐφ' ὧν κυρίως στηρίζονται τὰ ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς τῶν Δήμων ἀναγραφόμενα διάφορα κονδύλια τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Ἀλλὰ, εἰ καὶ αἱ ὁδηγίαι ἐκεῖναι ἦσαν ἐπαρκεῖς καὶ σαφεῖς, ὁ ἑλεγχος τῶν Νομαρχιακῶν ἀπαφάσεων ἐπὶ τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν κατέδειξεν ἀτυχῶς, ὅτι ἐν πλείστοις Δήμοις Νομῶν τινων οὐ μόνον ὅσα διὰ τῶν εἰρημένων ἐγκυκλίων ἐπεστάλησαν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψει, ἀλλὰ καὶ τὰ δημοτικὰ Συμβούλια καὶ αἱ Νομαρχίαι προῆλθον εἰς ὑπερβάσις, περὶ ὧν ἡ ἐπιεικεστέρα κρίσις ἤθελεν εἶσθαι, ἐὰν ἀπεδίδοτο εἰς τοὺς ἐργάτας αὐτῶν μόνον ἀμάθεια περὶ τῶν ἰσχυουσῶν νομικῶν διατάξεων περὶ δημοτικῆς διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως καὶ ἄγνοια τῶν δημοτικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων.

Συνιστῶντες καὶ εἰς τὰ δημοτικὰ Συμβούλια καὶ εἰς ὑμᾶς ἰδία, ὅπως ταῦτα μὲν κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν προϋπολογισμῶν, ὑμεῖς δὲ κατὰ τὴν ἐκδίκασιν αὐτῶν συμβουλευσθε τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας ὁδηγίας, περιοριζόμεθα ἐνταῦθα νὰ ἐρμηνεύσωμεν γενικώτερα τινὰ ζητήματα, περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ Δήμων ἀναφυέντα καὶ στενῶς συνδεόμενα πρὸς τοὺς προϋπολογισμοὺς, καὶ εἰς ἃ, ὡς μὴ ὠφείλε, δὲν ἐδόθη ἔτι ἡ προσήκουσα ἐρμηνεία.

ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΔΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

Ἀφ' οὗ, κατὰ τὸν νόμον περὶ Δήμων, δὲν δύναται νὰ βεβαιωθῇ καὶ εἰσπραχθῇ δημοτικὸς φόρος ἐὰν προηγουμένως δὲν ἐπιβληθῇ διὰ ψήφισματος τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, τὸ δὲ ψήφισμα τοῦτο ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Νομαρχίας, ἢ διὰ Β. Διατάγματος, προκειμένου περὶ τοῦ κατ' ἐπέκτασιν δασμοῦ, ἐγεννήθη τὸ ζήτημα ἐὰν τὸ ψήφισμα τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι ἢ δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς ψήφισμα ἐπιβάλλον τούς δημοτικούς φόρους. Ἡ γνώμη τοῦ Ὑπουργείου καὶ ἡ γνώμη τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου, ἥτις ἐζητήθη, εἶναι ἀποφατική. Κατὰ τὸ ἄρθρον 105 τοῦ νόμου περὶ Δήμων, ὁ δημοτικὸς προϋπολογισμὸς ἀναγράφει ἀπλῶς καὶ μόνον τὰς εἰσπράξεις, αἵτινες ὑποτίθεται, ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἔτους θέλουσιν εἰσπραχθῇ ἐκ τε τῆς δημοτικῆς περιουσίας καὶ ἄλλων δικαιωμάτων τοῦ Δήμου καὶ ἐκ τῶν νομίμως ἐπιβεβλημένων δημοτικῶν φόρων. Κατ' ἀκολουθίαν διὰ τοῦ ψήφισματος τοῦ προϋπολογισμοῦ δὲν ἐπιβάλλονται οἱ δημοτικοὶ φόροι, ἀλλ' ὑποτίθενται ἐπιβληθέντες, καὶ προϋπολογίζεται τὸ ἐξ ἐκάστου αὐτῶν πιθανὸν ἔσοδον. Ἐντεῦθεν τεκμαίρεται, ὅτι, ἐὰν οὗτοι δὲν ἐπιβληθῶσι νομίμως, δὲν εἶναι νόμιμος ἡ βεβαίωσις καὶ ἡ εἰσπραξις τῶν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναγεγραμμένων ἐσόδων ἐκ δημοτικῶν φόρων. Διὰ τοῦτο ἡ ἀντίρρησης αὕτη οὐ μόνον διοικητικῶς προσεβλήθη, προκειμένου περὶ εἰσπράξεως δημοτικοῦ φόρου Δήμου τινός, μὴ ἐπιβληθέντος δι' εἰδικοῦ ψήφισματος τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ δικαστικῶς. Ἐπομένως εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον, ὅπως τὰ δημοτικά Συμβούλια, συνεργόμενα πρὸς ἐπιψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, πρὸ αὐτοῦ ἐκδίδωσι δύο ψήφισματα, τὸ μὲν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν ἀμέσων δημοτικῶν φόρων, ἥτις εἶναι ἐτή-

σία, ὡς ὁ προϋπολογισμός, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1847 ΞΗ' νόμου περὶ δημοτικῶν φόρων, καθ' ὃ ἡ δημοτικὴ εἰσφορὰ (ἦτοι οἱ ἄμεσοι δημοτικοὶ φόροι) ψηφίζεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, τὸ δὲ διὰ τὴν τῶν ἐμμέσων δημοτικῶν φόρων, ἦτοι τοῦ δημοτικοῦ δασμοῦ, ἐὰν ἐπικεῖται ἡ λήξις τῆς διαρκείας αὐτῶν.

Ἐν τῷ πρώτῳ ψηφίσματι δέον ν' ἀναγράφονται διακεκριμένως οἱ ἐπιβαλλόμενοι ἄμεσοι δημοτικοὶ φόροι, ὅσοι ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ Δήμων καὶ τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων ΞΗ' τοῦ 1847 ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιβάλλωνται, ἐκτὸς τῶν φόρων ἐπὶ τῶν οἰκοδομῶν καὶ ἐπιτηδευμάτων, οἷτινες, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐπεστείλαμεν ὑμῖν, δὲν εἶναι δημοτικοὶ ἀλλὰ δημόσιοι φόροι, ποσοστὸν τῶν ὁποίων ὑποχρεοῦται ἐκ τῶν σχετικῶν νόμων νὰ χορηγῇ τὸ Δημόσιον εἰς τοὺς Δήμους, εἴτε τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον ψηφίσῃ εἴτε μὴ τὴν ἐπιβολὴν αὐτῶν. Θέλει ἐπίσης ὀρίζεσθαι ἐν τῷ ψηφίσματι ὁ φορολογικὸς ὅρος μετὰ ἢ ἀνευ τῆς αὐξήσεως, κατὰ τὸ ἄρθρον 56 τοῦ περὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου, ἢ ἐν τῷ τόπῳ τρέχουσα τιμὴ τῶν φορολογουμένων προϊόντων, ὅπως ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς εἰσπράττεται ὁ δημοτικὸς φόρος εἰς χρήματα, ἐὰν στέργωσι καὶ οἱ φορολογούμενοι, ὁ τρόπος τῆς βεβαιώσεως ἐκάστου, ὅστις δέον κατὰ πρᾶξιν νὰ ᾖ ὁ δι' ἐκμισθώσεως, καὶ τὸ κατ' ἐλάχιστον ὅρον ποσὸν τοῦ μισθώματος, ὅπερ τὸ δημοτικὸν Συμβούλιον κρίνει συμφέρον τῷ Δήμῳ, ἵνα οὕτω μὴ ἐπέρχεται βραδύτης εἰς τὴν ἐκμισθώσιν τῶν Δημοτικῶν φόρων ἐκ τῆς ἐκάστοτε προκλήσεως τῆς γνώμης τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐνεργουμένων πλειοδοτικῶν δημοπρασιῶν.

Τὸ δεύτερον ψήφισμα δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ ἐκδίδηται κατ' ἔτος, ἀφ' οὗ, κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ περὶ δημοτικῶν φόρων ΞΗ' νόμου τοῦ 1847, ἡ διάρκεια τοῦ δημοτικοῦ δασμοῦ δύναται νὰ ἐγκριθῇ καὶ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη, ἀλλὰ κατὰ τὸ τέλος τοῦ τελευταίου ἔτους τῆς διαρκείας τοῦ φόρου, ἢ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔτους πολλάκις, ὡσάκις ἡ διάρκεια τῆς φορολογίας συμπίπτει νὰ λήγῃ οὐχὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους. Ἐν τῷ ψήφισματι τούτῳ δέον νὰ ὀρίζονται εὐκρινῶς τὰ καθέκαστα τοῦ ἐπιβαλλομένου δασμοῦ, καθ' ὃν τρόπον διατυποῦνται ἐν τοῖς δημοσιευομένοις ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως Β. Διατάγμασι περὶ ἐγκρίσεως τοῦ κατ' ἐπέκτασιν, — ἡ διάρκεια τῆς φορολογίας, — ὁ φορολογικὸς ὅρος μετὰ ἢ ἄνευ τῆς αὐξήσεως, — αἱ νόμιμοι ἀπὸ τοῦ δασμοῦ ἀπαλλαγαί, αἰτινές εἰσι τρεῖς :

α') τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἐδαφίῳ β' τοῦ ἁρθροῦ 13 καὶ ἐν τῷ ἁρθρῳ 14 τοῦ περὶ τελωνειακοῦ δασμολογίου νόμου εἰδῶν, β') τῶν εἰς τὸ μονοπώλιον τοῦ Κράτους ἀνηκόντων καὶ γ') τῶν δυνάμει εἰδικῶν νόμων μὴ ὑποκειμένων εἰς δασμὸν καὶ ὅσαι ἄλλαι ἀπαλλαγαί ἤθελε κρίνει εὐλογον τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, ὅτι πρέπει νὰ ὀρισθῶσιν, ἐὰν ἐπιτρέπωνται ὑπὸ τῶν νόμων καὶ δὲν ζημιῶσιν ἐπαισθητῶς τὸν Ἄνθρωπον.

Τὰ περὶ ἐπιβολῆς τῶν δημοτικῶν φόρων ψήφισματα δέον νὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν Νομαρχίαν μετὰ τοῦ ψηφίσματος τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἵνα ἐγκρίνωνται αὐτοχρόνως, ἐκτὸς τοῦ ψηφίσματος περὶ τοῦ κατ' ἐπέκτασιν δημοτικοῦ δασμοῦ, ὅπερ δέον νὰ ὑποβάλληται ὑπὸ τῆς Νομαρχίας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπως προκαλῆται τὸ ἀπαιτούμενον πρὸς ἐγκρίσιν αὐτοῦ Β. Διάταγμα.

Ἡ κατ' ἔφασιν ἐκδίκασις τῶν ἐπὶ τῶν δημοτικῶν προϋπολογισμῶν Νομαρχιακῶν ἀποφάσεων πλέον ἢ ἁπαλὴ ἐβεβαίωσεν, ὅτι οἱ κ. κ. Νομάρχαι. παραγνωρίζοντες σκοπίμως ἢ ἐξ ἀγνοίας τὴν ἔκτασιν καὶ τὰ ὅρια τῆς ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τῶν δήμων ἀρμοδιότητος αὐτῶν, ἐκτρέπονται εἰς σπουδαίας ὑπερβασίας, πάντοτε ζημιούσας τὰ δημοτικά ταμεῖα. Ἐκρίναμεν ἐπομένως ἀπαραίτητον νὰ διευκρινίσωμεν σαφῶς καὶ καθαρῶς τὰ ὅρια καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου Νομαρχιακῆς ἐξουσίας, ὅπως ἐπὶ τὸ μέλλον ἐκλήπη ἢ παρανομία καὶ ἡ ζημία τῶν δημοτικῶν ταμείων. Ἀφ' οὗ κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ δήμων, οὐδεμία ὑποχρέωσις ἢ βάρος δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν Δῆμον ἢ τοὺς δημότας, χωρὶς νὰ ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἔπεται, ὅτι μόνον τὸ Σῶμα τοῦτο ἔχει τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιβάλλειν τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ βάρη ἢ δὲ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ ἐξουσία τοῦ Νοάρχου περιορίζεται εἰς μόνον τὴν ἀρνησικυρίαν veto ἥτοι ὁ Νοάρχης δύναται νὰ μὴ ἐγκρίνη τὴν ἀπόφασιν τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἢ νὰ τροποποιῇ αὐτὴν ἐντὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ τεθειμένων ὁρίων· ἀλλὰ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα διὰ μόνης τῆς ἀποφάσεώς του νὰ ἐπιβάλλῃ οἰκοθεν ὑποχρεώσεις καὶ βάρη, ἥτοι νὰ ἐπιβάλλῃ φόρους μὴ ψηφισθέντας ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἢ ν' αὐξάνῃ τὸν φορολογικὸν ὅρον τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβληθέντων καὶ νὰ προσθέτῃ ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς δαπάνας μὴ ψηφισθείσας ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ἢ νὰ αὐξάνῃ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἀναγραφείσας ἐκτὸς μόνον τῶν δαπανῶν ἐκείνων, ὡς ὁ νόμος περὶ Δήμων (ἄρθρ. 18) ἢ ἄλλοι εἰδικοὶ (νόμος ΒΤΜΘ' περὶ

στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, νόμος ΒΤΨΘ' περί Δημο-
λογιστῶν κλπ.) ὑποχρεοῦσι τοὺς Δήμους νὰ καταβάλ-
λῃσι καὶ τὰς ὁποίας καθήκον ἔχει οἰκοθεν ν' ἀναγράφῃ
ἐν τοῖς δημοτικαῖς προϋπολογισμοῖς, ἐὰν τὰ δημοτικά
Συμβούλια ἡρνήθησαν ἢ παρέλειψαν ν' ἀναγράψωσιν
αὐτὰς καὶ νὰ τὰς συμπληροῖ μάλιστα μέχρι τοῦ νομί-
μου ὁρίου, ἐὰν τὰ δημοτικά Συμβούλια ἀνέγραψαν αὐ-
τὰς ἀνεπαρκεῖς. Τὸ ἀπαλείφειν ἐκ τῶν δημοτικῶν
προϋπολογισμῶν ψηφισθεῖσας ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμ-
βουλίου δαπάνας, ἢ ἐλαττώνειν αὐτὰς, οὐ μόνον οὐδὲν ἔχει
τὸ ἔκνομον, διότι ἐκεῖνο μὲν ἔγκειται ἐν τῷ δικαιώματι
τῶν Νομαρχῶν τοῦ ἐγκρίνειν ἢ μὴ τὰς ἀποφάσεις τῶν
δημοτικῶν Συμβουλίων, τοῦτο δέ, διότι καὶ τὸ μετὰ
τὴν ἐλάττωσιν ὑπολειπόμενον ποσὸν ἔχει ἤδη ψηφισθῇ
ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται
εἰς τοὺς Νομάρχας ἡ ἀσκήσις τοῦ δικαιώματος τούτου
ἐκ τοῦ καθήκοντος τῆς προστασίας τῶν Δήμων, ὅταν
βλέπωσι τὰ δημοτικά Συμβούλια ἀναγράφοντα ἐν τοῖς
προϋπολογισμοῖς δαπάνας περιττὰς καὶ μὴ ἀναγκαίας,
ἢ πιστώσεις, χρησιμεύουσας μόνον εἰς παροχὰς χρη-
ματικὰς ὑπὲρ τοῦ Δημάρχου ἢ ὑπὲρ οἰκείων καὶ φίλων,
μηδὲλως συντελοῦσας εἰς τὴν καλὴν τοῦ δήμου διοί-
κησιν, ἢ εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν δημοτικῶν συμφερον-
των, ἢ ὅταν βλέπωσι τὰ δημοτικά Συμβούλια ἐξογ-
χοῦντα τὰς τακτικὰς καὶ ἀπαραιτήτους πιστώσεις, ἐπ'
ὠφελείᾳ τῶν ἀπολαυόντων ἢ διαχειριζομένων αὐτὰς.
Τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ἐπιβάλλεται ἡ ἀσκήσις τοῦ δικαιώ-
ματος τούτου, ὅσῳ ἐν ἡ οἰκονομικῇ καταστάσει διατε-
λοῦσι νῦν πάντες σχεδὸν οἱ Δήμοι τοῦ Κράτους, ἄνευ
ἄκρας φειδῶς καὶ οἰκονομίας τοῦ δημοτικοῦ χρήματος
καὶ περιορισμοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν

διοίκησιν τοῦ Δήμου πιστώσεων μέχρι τοῦ κατὰ τὸ δυνατόν ἐλαχίστου ὁρίου, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀναχύψωσιν οἰκονομικῶς οἱ Δήμοι καὶ νὰ καταστῶσιν ἱκανοὶ νὰ ἐκπληρώσωσι τὸν ἀληθῆ προορισμὸν τῶν.

Ἀριθ. Πρωτ. 7138.

Ἀριθ. Ἐγκ. 50.

Γενικὸν Λογιστήριον

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Περὶ καταβολῆς τῶν ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀναγκαιούντων χρημάτων ἐκ τῆς προσδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ δημοσίου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Πρὸς τοὺς ταμίαις τοῦ Κράτους.

Κοινοποιοῦντες ὑμῖν κάτωθι τῆς παρούσης τὴν σενεπεία παραστάσεων τινῶν ἐξ ὑμῶν, προκληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου, ὑπ' ἀριθ. 27]25767 καὶ ἀπὸ 10^{ης} ὑπερμεσοῦντος μηνὸς ἐγχύκλιον τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργείου πρὸς τοὺς νομάρχας τοῦ Κράτους, παραγγέλλομεν ὑμῖν ἵνα, δι' ἀναφορᾶς σας ἱστορούσης λεπτομερῶς τὴν κατάστασιν τῶν προϋπολογισμῶν τῶν δήμων, καταγγέλλητε τῷ ἀρμοδίῳ νομάρχῃ τὴν ἀνεπάρκειαν τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅπως οὗτος προκαλῇ τὴν πρόνοιαν τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως περὶ καταβολῆς τῶν ἀναγκαιούντων χρημάτων ἐκ τῆς προσδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ δημοσίου.

Εἰς τοὺς οἰκείους νομάρχας θέλετε καταγγέλλει καὶ τοὺς τῶν εὐπόρων δήμων δημοτικούς εἰσπράκτορας, ἐάν, προσκαλούμενοι ὑφ' ὑμῶν συμφώνως τῇ § 6' τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ νόμου ΒΤΜΘ' ν' ἀποστείλωσι τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ διὰ τὰ ἐξοδα ἐν γένει τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, σιωπῶσιν, ἢ ἀπαντῶσιν, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι διαθέσιμα χρήματα εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον, ἢ, ἐὰν ὑπάρχωσιν, ὅτι εἰσὶ κατεσχημένα ὑπὸ πιστωτῶν τῶν δήμων».

Μετὰ τὰ καὶ διὰ τῆς παρούσης διατασσόμενα, τὴν μετὰ προσοχῆς μελέτην τῶν ὁποίων συνιστῶμεν ὑμῖν, σὰς παραγγέλλομεν ὅπως καταβάλητε πᾶσαν ἐπιμέλειαν περὶ ταχείας τακτοποιήσεως τῶν μέχρι τοῦδε καταβληθέντων καὶ τῶν ἐφεξῆς καταβληθησομένων ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου εἰς μισθοὺς δημοδιδασκάλων καὶ γραμματοδιδασκάλων καὶ εἰς διάφορα ἄλλα ἐξοδα τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἐρ' Ἀθήναις τῇ 18 Ἰουνίου 1896.

Ὁ Ὑπουργός
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Κατὰ τὴν § γ' τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1895 ΒΤΜΘ' νόμου περὶ τῆς στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐὰν δὲν ὑπάρχωσι πλέον ἐξοδα τοῦ Δήμου πρὸς εἰσπραξίν, δὲν ὑπάρχωσι δὲ δημοτικὰ χρήματα οὐδ' ἐν τῷ δημοσίῳ ταμείῳ οὐδ' ἐν τῷ δημοτικῷ, ὁ ταμίας καταγγέλλει τοῦτο εἰς τὸν νομάρχην, ἵνα προκαλέσῃ τὴν πρόνοιαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως περὶ κατα-

βολῆς τῶν ἀναγκαιούντων χρημάτων ἐκ τῆς προσδιορισθείσης συνδρομῆς τοῦ δημοσίου.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς σπουδαίας ταύτης διατάξεως τοῦ νόμου, ἣν ἀναφοραὶ πρὸς ὑμᾶς τῶν ἀρμοδίων ταμιῶν ἤθελον ἐπικαλεσθῆ, παραπέμπομεν ὑμᾶς εἰς τὰ ἄρθρα 58—62 τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ἃ ἡ χορηγουμένη ὑπὸ τοῦ δημοσίου τοῖς δήμοις συνδρομὴ ἀπονέμεται μετὰ τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 56 ἐπενεχθείσας παρ' ὑμῶν μεταβολὰς ἐν τοῖς προϋπολογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι καὶ μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 57 τοῦ νόμου αὔξησιν τῶν δημοτικῶν φόρων, ἐπιψηφίζομένην ὑπὸ τῶν οἰκείων δημοτικῶν συμβουλίων, προκαλουμένων εἰς τοῦτο μετ' ἀπόφασιν τῶν ἐπαρχιακῶν συμβουλίων, ἡ ὑμῶν, τὰ ἔσοδα αὐτῶν δὲν ἐπαρκοῦσι πρὸς συντήρησιν ὅλων τῶν ἐν αὐτοῖς δημοτικῶν σχολείων καὶ γραμματοδιδασκαλείων, ἐξ ὧν προκύπτει σαφῶς, ὅτι εἰς δήμους, ὑπαγομένους εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην, ἀλλὰ μὴ στέρξαντας τὴν αὔξησιν τῶν δημοτικῶν φόρων, δὲν εἶναι νομίμως δυνατόν νὰ ἀπονεμηθῇ χορήγημα ἐπὶ τῆς προσδιορισθείσης πρὸς τοῦτο συνδρομῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου.

Ταῦτα ἐσπεύσαμεν νὰ ἐπιστείλωμεν ὑμῖν, μετὰ παραστάσεις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα διατελῆτε παρσκευασμένοι, ὅπως, ἅμα ὡς λαμβάνητε ἀναφορὰν ταμίου, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς εἰρημένης § γ' τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ νόμου, προκαλῆτε ἀμέσως τὴν προνοιαν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 59 τοῦ νόμου πληρωμῆς τῷ δήμῳ, περὶ οὗ πρόκειται, τοῦ ἐγκριθησομένου διὰ Β. Διατάγματος χρηματικοῦ χορηγήματος.

Ἀλλ' ἵνα διατελῇ καὶ ἡ ὑπηρεσία τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑ-

πουργείου ἐν γνώσει τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑμετέρων ἐνεργειῶν, παρεκαλοῦμεν νὰ καταρτίσητε καὶ ὑποβά-
λητε ἡμῖν ταχέως σημείωμα, ἐμφαίνον· α') τοὺς δή-
μους τοῦ καθ' ἡμᾶς Νομοῦ, οἵτινες, ἄνευ αὐξήσεως τῶν
δημοτικῶν φόρων, δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὴν
πληρωμὴν ὅλων τῶν ἀπαιτούμενων διὰ τὴν στοιχειώδη
ἐκπαίδευσιν πιστώσεων, β') τοὺς δήμους, οἵτινες, μετὰ
τὴν αὐξήσιν τῶν δημοτικῶν φόρων, καὶ ἄνευ χορηγί-
ματος δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσι, τίνες τούτων ἠῤῥησαν
τοὺς δημοτικοὺς φόρους, ὅλους ἐν γένει ἢ τίνας μόνον
ἐξ αὐτῶν καὶ ποίους ὀνομαστί, καὶ τίνες δὲν ἠῤῥησαν
αὐτοὺς καὶ διὰ τίνα λόγον καὶ γ') τοὺς δήμους, οἵτινες,
καὶ μετὰ τὴν αὐξήσιν τῶν δημοτικῶν φόρων, δὲν ἐπαρ-
κοῦσιν εἰς τὰ ἔξοδα ταῦτα, ἂν καὶ τίνες τούτων ἠῤῥη-
σαν αὐτοὺς κλπ. ὡς ἀνωτέρω. Πλήρης δὲ ἤθελεν εἶσθαι
τὸ σημείωμα ἐὰν ἀπέναντι ἐκάστου δήμου ἐσημειοῦτο·
α') τὸ ὅλον τῶν προϋπολογισθέντων αὐτοῦ ἐσόδων, β')
τὸ ὅλον τῶν προϋπολογισθέντων ἐξόδων διὰ τὴν στοι-
χειώδη ἐκπαίδευσιν τῶν δημοτῶν καὶ γ') τὸ ὅλον τῶν
διὰ τὴν λοιπὴν διοίκησιν αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τίνες δημοτικοὶ εἰσπράκτορες εὐπόρων
δήμων, προσκαλοῦμενοι ὑπὸ τῶν οἰκείων ταμιῶν, κατὰ
τὴν § 6' τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου, ν' ἀποστεί-
λωσιν αὐτοῖς τὰ ἀπαιτούμενα ποσὰ διὰ τοὺς μισθοὺς
τῶν τε δημοδιδασκάλων καὶ γραμματοδιδασκάλων, εἴτε
σιωπῶσιν, εἴτε ἀπαντῶσιν, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι διαθέ-
σιμα χρήματα εἰς τὸ δημοτικὸν ταμεῖον, ἢ, ἐὰν ὑπάρ-
χωσιν, εἰσὶ κατεσχημένα ὑπὸ πιστωτῶν τοῦ δήμου,
ἐφιστῶμεν καὶ εἰς τοῦτο τὴν προσοχὴν ὑμῶν, ἵνα ἐφαρ-
μόζητε κατὰ τῶν τοιούτων εἰσπρακτόρων τὴν διάταξιν
τοῦ ἄρθρου 64 τοῦ εἰρημένου νόμου, προκαλοῦντες ἐν

ανάγκη καὶ τὴν κατὰ τὸν ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1893
ΒΡΞΗ νόμον θεώρησιν τῶν δημοτικῶν ταμείων, ἵνα
βεβαιῶται ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὧσι βάσιμοι τοιοῦτοι
ισχυρισμοί.

Παρακαλοῦμεν ταχέως νὰ γνωρίσητε ἡμῖν τὴν λή-
ψιν τῆς παρούσης ὑποβάλλοντες πλήρεις τοὺς ζητου-
μένους πίνακας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουλίου 1896.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν

Κ. Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ

Ἀριθ. Ἐγκυκλ. 8

Ἀριθ. πρωτ. 51201

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τοῖς πλήρεσι δημοτικοῖς
σχολείοις διδασκάλων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Νομάρχας τοῦ Κράτους.

Διὰ τῆς ἀπὸ 12 Αὐγούστου π. ἑ. ὑπ' ἀριθ. 39]30100
ἐγκυκλίου τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου ἐξηγήθη, ὅτι,
κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 7, 10 καὶ 22 τοῦ περὶ
τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ νόμου τῆς 3
Σεπτεμβρίου 1895, ἐν ἐκάστῳ δημοτικῷ σχολείῳ ἀρ-
ρένων ἢ θηλέων, κοινῷ ἢ πλήρει, δὲν δύνανται νὰ δι-
δάσκωσι πλέον τῶν τεσσάρων διδασκάλων. Ἀλλ' ἡ ἐπι-
γενομένη ἐμβριθεστέρα μελέτη τῶν διατάξεων τούτων

κατέδειξεν, ὅτι, ἐν ᾧ οὔτε ἐν αὐταῖς κατονομάζονται τὰ πλήρη δημοτικά σχολεῖα, οὔτε ἐν ἄλλαις τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου ὀρίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν αὐτοῖς διδασκόντων διδασκάλων, ἀπεναντίας ὁ νομοθέτης δὲν ἐσκόπει νὰ ἐξομοιώσῃ τὰ κοινὰ πρὸς τὰ πλήρη δημοτικά σχολεῖα, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι ἐν κοινῷ δημοτικῷ σχολείῳ, ἔχοντι, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ νόμου, τέσσαρες τάξεις ἐνιαυσίους, ἐν ᾧ φοιτῶσι πλείονες τῶν διακοσίων μαθητῶν, δέον νὰ διδάσκωσι τέσσαρες διδάσκαλοι, καὶ τέσσαρες ὡσαύτως ἐν πλήρει, ἀπαρτιζομένῳ κατὰ τὸ ἄρθρον 10, ἐκ τάξεων ἐνιαυσίων ἑξ, ἐν αἷς διδάσκονται τὰ μὲν καθωρισμένα διὰ τὰ κοινὰ δημοτικά σχολεῖα μαθήματα εὐρύτερον, κατὰ προσθήκην δὲ καὶ ἑπτὰ ἄλλα νέα μαθήματα. Ἄρα προφανῶς ὁ νόμος ἡ νόησε νὰ διακρίνῃ τὰ κοινὰ δημοτικά σχολεῖα ἀπὸ τῶν πλήρων καὶ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τοῖς πλήρεσι διδασκόντων διδασκάλων δὲν κανονίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ νόμου, καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐν αὐτοῖς δύνανται νὰ διδάσκωσι καὶ πλείονες τῶν τεσσάρων διδασκάλων, ὧν ὅμως ὁ ἀριθμὸς δέον νὰ προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου

Ὅθεν τροποποιούντες, μετὰ γνώμην καὶ τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, τὴν ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μνημονευθεῖσαν ἐγκύκλιον τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν τοῖς πλήρεσι δημοτικαῖς σχολείοις ἀρρένων ἢ θηλέων διδασκάλων ἢ διδασκαλισσῶν, παρακαλοῦμεν νὰ ἔχῃτε ὑπ' ὄψει τὰ διὰ τῆς παρούσης ἐπιστελλόμενα κατὰ τὴν ἐν τοῖς δημοτικαῖς προϋπολογισμοῖς ἀναγραφὴν τῶν ἀπαιτουμένων διὰ μισθοὺς δημοδιδασκάλων πιστώσεων, κοινοποιήσῃτε δ' αὐτὴν καὶ

πρὸς τὰς Δημοτικὰς Ἀρχάς, πρὸς γινῶσιν καὶ ὁδηγίαν
καὶ αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Ἰανουαρίου 1898.

Ὁ Ὑπουργὸς

ΓΕΩΡΓ. ΚΟΡΨΑΣ

ΔΙΟΝ. ΜΑΤΘΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 40666.

Διεχπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Νομάρχας Ἐπιθεωρητὰς τῶν δημοτικῶν
καὶ διταξίων Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τοὺς
Νομομηχανικοὺς τοὺς Κράτους.

Συνημμένως ᾧδε ἀποστέλλομεν ὑμῖν διάγραμμα
δημοτικοῦ σχολείου ὑπὸ τύπον Α. διὰ 80 μαθητὰς μὲ
φωτισμὸν ἀμφιπλάγιον συνωδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ
ἄρθρου 71 τοῦ Νόμου ΒΤΜΘ περὶ στοιχειώδους ἐκ-
παιδεύσεως καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ κ.
Δ. Καλλία, ὅπως ἐν συνεννοήσει μὲ τοῦ αὐτόθι Νομο-
μηχανικοῦ, καὶ τοῦ Νομομηχανικοῦ τῶν δημοσίων κτι-
ρίων διὰ τὸν Νομὸν Ἀττικοβιωτίας, φροντίσῃτε διὰ
τὴν παρὰ τούτων ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν σύντα-
ξιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔργου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν
ἐπὶ τόπου τρεχουσῶν τιμῶν μονάδος τῶν οἰκοδομικῶν
ὀλικῶν.

Ἐν τῇ περιπτώσει ὑπάρχει παλαιὸν διδακτήριον θέ-
λετε φροντίση ὅπως συνταχθῇ προϋπολογισμὸς ἀνακαι-
νίσεως τοῦ παλαιοῦ· ἐν ἀμφοτέrais ταῖς περιπτώσεσι
θέλει αὐστηρῶς τηρηθῇ ὁ ἀποστελλόμενος τύπος τό-
σον ἐν ταῖς λεπτομερείαις, ὅσον καὶ ἐν τῇ γενικῇ αὐτοῦ
διατάξει. Πᾶσα δὲ τυχὸν ἀναγκαία τοῦ σχεδίου συμ-
πλήρωσις ἐν ταῖς λεπτομερείαις αὐτοῦ θέλει γίνεσθαι
ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἀπὸ 17 Μαΐου 1894
B. Διατάγματος περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατασκευῆς τῶν
σχολείων, ἐνῷ λεπτομερῶς ἀναγράφονται οἱ ὅροι καθ'
οὓς πρέπει νὰ οἰκοδομῶνται τὰ σχολεῖα.

Οἱ ὑποβληθησόμενοι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκ-
κλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως σχετι-
κοὶ τῆς κατασκευῆς ἢ ἀνακαινίσεως σχολείου φάκελ-
λοι, δέον νὰ περιλαμβάνωσι τὰ ἐξῆς :

1ον) Τοπογραφικὸν διάγραμμα, ἐνῷ νὰ ἐμφαίνηται
τὸ σχέδιον τῆς πόλεως ἐν γενικαῖς γραμμαῖς περὶ τὸν
χῶρον, ἐφ' οὗ ἰδρυθήσεται τὸ σχολεῖον, ἡ κάτοψις
τοῦ σχολείου, τὰ ὅρια τοῦ οἰκοπέδου τοῦ σχολείου καὶ
ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ νεκροταφείου.

2ον) Γενικὴ κάτοψις τοῦ κτιρίου, τῆς αὐλῆς, τοῦ
περιτοιχίσματος εἰς κλίμακα 0,005.

3ον) Κατόψεις, Προόψεις καὶ τομὰς εἰς κλίμακα
0,01.

4ον) Διάγραμμα λεπτομερειῶν τῶν κορνιζῶν, παρα-
θύρων, θυρῶν, λήψεων ἐξωτερικοῦ ἀέρος καὶ ἐν γένει
θερμάνσεως κτλ. εἰς κλίμακα 0,02.

5ον) Ἐκθεσὶν δικαιολογητικὴν.

6ον) προϋπολογισμὸν μετὰ προκαταμετρήσεως, ἀνα-
λύσεως τιμῶν καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων.

Γνωρίζομεν δ' ὑμῖν ὡσαύτως ὅτι λίαν προσεχῶς θέ-

λει σὰς ἀποσταλῇ καὶ ἕτερος τύπος μονοταξίου σχολείου, μὲ μονοπλόγιον ὅμως φωτισμόν, ὅπως μεταξὺ τῶν δύο τύπων ἐκλεχθῇ ὑφ' ὑμῶν ὁ μᾶλλον πρὸς τὸ οἰκόπεδον ἀρμόζον.

Δὲν θέλεται ὑποβάλλει προϋπολογισμόν τοῦ ἔργου, πρὶν ἢ ἀποσταλῇ ὑμῖν καὶ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος δεύτερος τύπος μονοταξίου σχολείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1895.

Ὁ Ὑπουργὸς
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΥΤΑΣΙΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Ἀριθ. πρωτ. 10494

Ἀριθ. διεκ. 5749

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητάς τῶν σχολείων τῆς στοιχειώδους

Ἐκπαιδεύσεως.

Γνωστὸν ποιοῦντες ὑμῖν, ὅτι μετ' αὐτὸ πολὺ θὰ ἐπιληφθῶμεν τῆς ἰδρύσεως διδαστηρίων εἰς τοὺς δήμους τῆς τρίτης τοῦ κατ' ἀρχάς, τῆς δευτέρας δὲ μετέπειτα τάξεως, ἐντελλόμεθα ὑμῖν νὰ προβῇτε πάραυτα κατὰ τὰς οἰκείας διατάξεις τοῦ περὶ στοιχειώδους ἢ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ΒΤΜΘ' νόμου, εἰς τὰς πρὸς τοῦτο προκαταρκτικὰς ἐργασίας ἐφιστῶντες τὸ κατ' ἀρχάς σύμπασαν τὴν προσοχὴν ὑμῶν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν δὴμων τῆς τρίτης τάξεως.

Θέλετε τοῦτέστιν ἐξακριβώσῃ τίνα τῶν διδακτηρίων τῶν ὄντων ἤδη κατὰ τὰς κώμας καὶ τὰς πολίχνας τῶν δήμων τούτων δέονται τῆς ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 71 τοῦ ἄνω εἰρημένου νόμου μετασκευῆς καὶ ποῦ καὶ πόσα τοιαῦτα νέα δέον νὰ ἰδρυθῶσι. Συνεννοούμενοι δ' ἐν πᾶσι μετὰ τῶν ἀρμοδίων νομομηχανικῶν, συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 71 τοῦ οἰκείου νόμου καὶ μετὰ τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου, ἀνακοινώσατε ἡμῖν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὑμετέρων ἐνεργειῶν, σημειοῦντες συγχρόνως καὶ τὴν προϋπολογισθεῖσαν δαπάνην, ἣν προσπαθεῖτε ἐκ παντὸς τρόπου νὰ ἐλαττώνητε ἐκάστοτε πείθοντες τοὺς ἐκασταχοῦ πολίτας εἰς τὴν παροχὴν τῆς πρώτης οἰκοδομησίμου ὕλης.

Τὸ σχέδιον δέ, καθ' ὃ τὰ ἰδρυθησόμενα διδακτήρια θὰ συντελεσθῶσι, θὰ ἀποστείλωμεν ὑμῖν ὅτι τάχιστα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Αὐγούστου 1897.

Ὁ Ὑπουργὸς

ΛΟΓ. ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Ἀριθ. πρωτ. 11844.

Διελ.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Περὶ τῶν γυπῆδων ἐφ' ὧν ἰδρυθήσονται τὰ δημοτικά σχολεῖα εἰς τοὺς δήμους τρίτης τάξεως.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

*Πρὸς τοὺς Νομαρχιακοὺς Ἐπιθεωρητάς, Νομομηχανικοὺς
καὶ Μηχανικοὺς τοῦ Κράτους.*

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 72 τοῦ Νόμου ΒΤΜΘ' περὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὰ μὴ ἀνήκοντα εἰς τὸ δημόσιον

γήπεδα ἄτινα κατὰ τὸ ἄρθρον 72 ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν περίοδον Β'. τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἤθελον θεωρηθῇ κατάλληλα πρὸς ἀνέγερσιν τῶν δημοτικῶν διδαστηρίων ἀπαλλοτριοῦνται ἀναγκαστικῶς λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης κατὰ τοὺς περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν καταλαμβανομένων γαιῶν νόμους ΑΧΜΒ' τοῦ 1888 καὶ ΑΩΖ' τοῦ 1891. Πρὸς ἐνέργειαν τῶν περαιτέρω ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, πρέπει ἐκ τῶν πρώτων ἀσχολιῶν τῶν Νομαρχιακῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν σχολείων νὰ εἶνε ἡ κατὰ τόπον εὑρεσις τοῦ καταλλήλου γηπέδου διὰ τὴν ἰδρύσιν τοῦ σχολείου. Μετὰ τοῦτο οἱ Νομαρχιακοὶ Ἐπιθεωρηταὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν οἰκείων Νομομηχανικῶν καὶ Μηχανικῶν θέλουσι φροντίσει, ὅπως καταρτισθῇ καὶ ὑποβληθῇ ἡμῖν διάγραμμα τοῦ γηπέδου εἰς κλίμακα 0,01 ἐφ' οὗ σημειωθήσονται τὰ ἐξῆς.

α'. Αἱ ἐγχεκριμέναι γραμμαὶ τοῦ σχεδίου τῆς πόλεως, ὅπου ὑπάρχει τοιοῦτον πλησίον τοῦ ἐκλεγέντος μόνου χώρου.

β'. Ἡ ἑκτασις τῆς καταληφθεσομένης γῆς.

γ'. Τὸ ὄριον τῶν ἰδιοκτησιῶν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἰδιοκτητῶν.

δ'. Τὸ εἶδος τῆς φυτείας καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δένδρων, ἐὰν ὑπάρχωσι τοιαῦτα.

ε'. Τὸ εἶδος καὶ ἡ ἑκτασις τῶν ἐπὶ ταύτης τυχόν οἰκοδομημάτων, ἐὰν δὲν εἶνε δυνατὴ ἡ εὑρεσις καταλλήλου γηπέδου ἄνευ οἰκοδομημάτων.

Δι' ἕκαστον μονοτάξιον δημοτικὸν σχολεῖον ἀπαιτηθήσεται ἑκτασις 800 □ μ. Τὸ πρὸς τοῦτο γήπεδον πρέπει νὰ εὐρίσκηται μακρὰν σφαγείων, ἀγορᾶς, παντοπωλείων, καὶ νὰ παράκηται ταῖς Ἑκκλησίαις, ἐνθα τοῦτο εἶνε δυνατόν, ἄνευ προφανοῦς παραβάσεως τῶν
 ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΑΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

περὶ τοῦ εὐαέρου, καὶ εὐηλίου, καὶ εὐρυχώρου, καὶ ἡρέμου διατάξεων τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς παιδαγωγικῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1897.

Ὑπουργός

ΑΘΑΝ. ΕΥΤΑΣΙΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Ἀριθ. πρωτ.

Ἀριθ. διεκπ.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων τοῦ Κράτους.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 71 τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου περὶ στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἄρθρ. 40 τοῦ αὐτοῦ νόμου, ἐντελλόμεθα ὑμῖν, ἵνα, ὅ,τι τάχιστα ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἀρμοδίων νομομηχανικῶν, προβῇτε εἰς καταρτισμὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης πρὸς ἀνέγερσιν διδακτηρίων ἢ πρὸς μετασκευὴν τῶν ὑπαρχόντων τοιούτων, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν δῆμων τρίτης τάξεως, ὡς τὸ ἄρθρ. 76 τοῦ μνημονευθέντος νόμου ὁρίζει.

Πρὸς τοῦτο βάσιν θέλετε ἔχει τὰς προγενεστέρας τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου ἐγκυκλίου, τοὺς ἐγχεκριμένους τύπους διδακτηρίων κλπ.

Τοὺς προϋπολογισμοὺς τούτους μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῷ ἐδαφ. 6' τοῦ ἄρθ. 21 προβλεπομένων θέλετε υποβάλλῃ ἡμῖν ἀνευ ἀναβολῆς πρὸς ἐγκρίσιν.

Πᾶσα δὲ δαπάνη σχετιζομένη πρὸς τὴν οἰκοδομὴν

ἢ τὴν μετασκευὴν διδακτηρίων δημοτικῶν σχολείων, εἴτε ὑπὸ τῶν νομομηχανικῶν εἴτε ὑπ' ἄλλων γίνεται, θέλει πληρῶνεσθαι ἐκ τοῦ ἐν τῷ ἄρθρ. 62 τοῦ ΒΤΜΘ νόμου μνημονευομένου κεφαλαίου.

Τὴν ἀπόφασιν ἡμῶν ταύτην, καὶ τοὶ ἀνεκοινώσαμεν πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργείον, παρ' οὗ θέλουσι λάβει γνῶσιν οἱ ἀνὰ τὸ Κράτος νομομηχανικοί, οὐχ ἥττον ὅμως ὑμεῖς θέλετε γνωρίσει καὶ τῷ νομομηχανικῷ τοῦ νομοῦ, ἐν ᾧ ὑπηρετεῖτε.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Δεκεμβρίου 1896.

Ὁ Ὑπουργός

ΑΝΔΡ. ΠΑΝΑΓΙΟΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀριθ. πρωτ. 11843

Διεκπ.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Νομαρχιακοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν δημοτικῶν
σχολείων, καὶ κ. Δημάρχους τοῦ Κράτους.

Ἐνιοὶ τῶν κ. Ἐπιθεωρητῶν ἐξ ἐπιπολαιότητος περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου ΒΤΜΘ τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἀν' ὃχι ἐκ παρερμηνείας αὐτοῦ, προέβησαν ἐναντίον τοῦ ἄρθρου 76 τοῦ μνημονευθέντος νόμου καὶ τοῦ συμπληροῦντος αὐτὸ ΒΤΖ' τῆς 5 Ἀπριλίου 1896 νόμου,¹ εἰς μονομερεῖς διαλύσεις μισθώσεων

¹ "Ορα τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀνωτέρω σελ. 46 καὶ 50.

ύφισταμένων, πρὸ τῶν ἀνωτέρω νόμων μεταξὺ ἰδιοκτη-
τῶν οἰκημάτων καὶ δημοσίου.

Ἡ αὐθαίρετος αὕτη ἐνέργεια συνεπάγεται σοβαρὰν
ζημίαν εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ τε δημοσίου καὶ τῶν δή-
μων, ἐν οἷς πραγματοποιεῖται.

Καὶ δυνατόν μὲν οἱ ὅροι τοῦ συμβολαίου νὰ ἐπιβά-
λῃσι τοιαύτας μονομερεῖς λύσεις ἐπὶ τῶν περὶ οὗ ὁ λό-
γος μισθώσεων, ἀλλὰ περὶ τούτου μόνον ὁ ἀρμόδιος
Ἵπουργός, ἀφ' οὗ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὰς δυνάμει τῶν ὄρων
τῆς συμβάσεως ἀναφουρέντας περιπτώσεις, δύναται μετὰ
πραγματικὴν περὶ τούτων κρίσιν νὰ διατάξῃ τὴν μονο-
μερῇ λύσιν τῆς μισθώσεως.

Πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τῆς Ἡμετέρας γνώμης ἐζητήσα-
μεν καὶ τὴν τῆς ὀλομελείας τοῦ νομικοῦ συμβουλίου,
ἣν κοινοποιοῦμεν κατωτέρω πρὸς γνῶσιν ὑμῶν καὶ τῶν
κ. δημάρχων.

Ὅθεν μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἀξιῶμεν παρ' ὑμῶν νὰ συμ-
μορφωθῇτε τελείως πρὸς τὰς γνώμας ταύτας, καθ' ὅσον
πᾶσα ὡς ἐκ τῆς παραβάσεως τούτων προκύπτουσα ζη-
μία τῷ τε δημοσίῳ καὶ τοῖς δήμοις, θέλει ἐπιβαρύνει
ὑμᾶς ἀτομικῶς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15 Σεπτεμβρίου 1897.

Ὁ Ἵπουργός

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΕΥΤΑΣΙΑΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Ἀριθ. 106.

Πρὸς τὸ Ἵπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως

Ἐπιστρέφων τοῦ ὑπ' ἀριθ. 6366/6094 τῆς 4 Αὐγού-
στου ἐ. ἔ. ἔγγραφόν σας λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνω-

ρίσω ὑμῖν, ὅτι κατὰ τὴν ὁμόφωνον τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου γνώμην, κατὰ τὸν ὅρον τοῦ συμβολαίου τῆς μισθώσεως τῆς οἰκίας Α. Ζώρα, τὸ Δημόσιον ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς μονομεροῦς διαλύσεως αὐτῆς, ὅταν ἀποδειχθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ μισθωθὲν δὲν ἔχει τὸν ἀνάλογον χώρον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν ἢ τόσα δωμάτια καὶ ἐν ἐπὶ πλέον διὰ γραφεῖον ὅσα καὶ αἱ τάξεις τοῦ σχολείου, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄφει οὐδόλως, ἐὰν ἡ αὐξήσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν ἢ τῶν τάξεων ἐγένετο μετὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τοῦ συμβολαίου. Ἐὰν λοιπὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου συντρέχῃ τις τῶν ὁρῶν τούτων πραγματικῶς καὶ οὐχὶ κατὰ κρίσιν αὐθαίρετον, διότι ἡ κρίσις τοῦ Ὑπουργοῦ ἐστὶ δεκτικὴ δικαστικοῦ ἐλέγχου, ἡ διάλυσις ἢ μονομερὴς δικαιολογεῖται καὶ δὲν ἐπίκειται βλάβη τῷ Δημοσίῳ. Ἐὰν δὲ τῆς μονομεροῦς λύσεως δὲν προηγήθῃ ἡ κρίσις τοῦ Ὑπουργοῦ, ἀναπληροῖ ταύτην ἡ μεταγενεστέρα ἔγκρισις· εἰς τὸ δεύτερον δὲ τοῦ Ὑπουργείου ἐρώτημα δίδεται ἀπάντησις ἀποφατικὴ, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 36 τοῦ ΒΤΜΘ' Νόμου, καθ' ὃ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ΒΤΖ' Νόμου περὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, τῶν κατὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ Νόμου τούτου μεμισθωμένων διδαστηρίων δημοτικῶν σχολείων ἰσχύουσι τὰ ἐνοικιαστήρια μέχρι τῆς λήξεως τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου τῆς ἐνοικιάσεως αὐτῶν, κατ' ἀκολουθίαν οἱ προηγούμενοι Νόμοι θὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ οἱ συμπεφωνημένοι ὅροι θὰ ἰσχύωσιν, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς μισθώσεως τῆς οἰκίας Ἀλεξ. Ζώρα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1897.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος
Α. ΑΓΜΠΕΡΑΚΗΣ

Ἀριθ. 108

ἐν ἔτει 1897.

Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν ὅτι ἡ ἐπὶ τῶν
10100
ἐρωτήσεων τοῦ ὑπ' ἀριθ. — ἐν. ἔ. ὑμετέρου ἐγ-
8294
γράφου, ὅπερ ἐπιστρέφομεν ὁμόφωνος γνώμη τοῦ νο-
μικοῦ συμβουλίου εἶνε ἡ ἐξῆς.

1) Ὅτι δὲν δύνανται συνταξιούχοι δημοδιδάσκαλοι
διοριζόμενοι εἰς θέσεις γραμματιστῶν νὰ λαμβάνωσιν
ἐκτὸς τοῦ μισθοῦ καὶ τὴν σύνταξιν των, διότι τοῦτο ἀν-
τίκειται εἰς τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου περὶ συντάξεων.

2) Ὅτι οἱ δημοδιδάσκαλοι δὲν ἀποκλείονται τοῦ διο-
ρισμοῦ εἰς θέσιν γραμματιστῶν ὑπὸ τοῦ ἁρθρου 17 τοῦ
ΒΟΘ νόμου τοῦ 1892 περὶ ὑποδιδασκαλείων, διότι διὰ
τοῦ νόμου τούτου ἀναγνωρίζονται ὡς ἔχοντες τὰ προ-
σόντα πρὸς διορισμὸν οἱ μαθηταὶ οἱ ἀπολυόμενοι ἐκ
τῶν ὑποδιδασκαλείων, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι οἱ
ἔχοντες μείζονα τῶν ἀποφοίτων τῶν ὑποδιδασκαλείων
προσόντα δὲν πρέπει νὰ διορίζωνται γραμματισταί.

Δ. ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
Α. ΛΥΜΠΕΡΑΚΗΣ

Ἀριθ. πρωτ. 529

Διεκπ. 376

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Νομάρχας τοῦ Κράτους

Γνωρίσατε παρακαλοῦμεν, τοῖς κατὰ τὴν δικαιοδοσίαν
ὁμῶν δημάρχois, ὅτι ὀφείλουσιν εὐθὺς μετὰ τὴν συμ-

πλήρῳσιν μηνὸς ἀφ' ἧς δημοδιδάσκαλος κατέλιπε τὴν θέσιν του νὰ καλῶσι τὰ δημοτικὰ συμβούλια ἵνα προτείνωσι τὸν διοριστέον. Ἐν ἣ δὲ περιπτώσει ἀπέθανεν ἢ ἀπελύθη ἢ μετετέθη διδάσκαλος, τὰ δημοτικὰ συμβούλια πρέπει νὰ καλῶνται ὑπὸ τοῦ Δημάρχου εὐθὺς ὡς γείνη τοῦτο γνωστὸν αὐτῷ.

Ἐν Ἀθήραις τῇ 14 Ἰανουαρίου 1897.

Ὁ Ὑπουργὸς

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Περὶ διδακτικῶν βιβλίων τῆς τε δημοτικῆς καὶ τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

ΝΟΜΟΣ 'ΒΤΓ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ διδακτικῶν βιβλίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἄρθρον 1.

Οὐδὲν ἀναγνωστικὸν ἢ διδακτικὸν βιβλίον, οὐδὲ καλλιγραφικὰ ἢ ἱχνογραφικά, γεωγραφικοὶ πίνακες, ἢ ἄλλα πάσης ὕλης ὑποδείγματα ἢ σχέδια, εἰσάγονται ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις παντὸς βαθμοῦ, ἂν μὴ, ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς διὰ τοῦ παρόντος νόμου καθισταμένης ἐξεταστικῆς τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς στοι-

χειώδους εκπαιδεύσεως ἐπιτροπῆς, ἀναγραφῶσιν ἐν τῷ τηρουμένῳ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐπισήμῳ καταλόγῳ τῶν ἐγκεκριμένων διδασκτικῶν βιβλίων καὶ ὑποδειγματικῶν σχεδιαγραμμάτων.

Καθίσταται ἐπιτροπεία κριτικὴ τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις παντὸς βαθμοῦ εἰσακτέων διδασκτικῶν βιβλίων καὶ ὑποδειγματικῶν σχεδιαγραφήματων, ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ὡς προέδρου, ἐκ τινος τῶν Διευθυντῶν τῶν Διδασκαλείων, καὶ ἐκ τριῶν ἐπιθεωρητῶν ἐν νομαρχιακοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίοις ἢ καθηγητῶν Διδασκαλείων.

Δι' ἰδίας κληρώσεως καθορίζονται ὅ,τε κληθισόμενος εἰς τὴν ἐπιτροπείαν ἐκ τῶν διευθυντῶν τῶν Διδασκαλείων καὶ οἱ ἐκ τῶν νομαρχιακῶν ἐπιθεωρητῶν ἢ καθηγητῶν ἐν Διδασκαλείοις.

Ἡ κλήρωσις ἐνεργεῖται κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον διὰ τὸ ἐνεστὸς ἔτος, διὰ δὲ τὰ ἐπόμενα ἔτη κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείῳ, ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου, τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ τοῦ κοσμητόρου τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, πρὸς τοῦτο καλουμένου.

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ᾔηται κριταὶ καὶ ἐξαίρουνται τῆς κληρώσεως οἱ συγγράψαντες διδασκτικὰ βιβλία, ἢ οἱ μέχρι τετάρτου βαθμοῦ συγγενεῖς συγγραψάντων τοιαῦτα.

Ἄρθρον 3. Ὅτι ᾗδε

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξετασθῶσι τὰ βιβλία αὐτῶν

συγγραφείς ἢ ἐκδότης βιβλίων. ὅπως ἂν κριθῶσι κατάλληλα, ἀναγνωρισθῶσιν ὡς διδακτικὰ κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσιν ἐγκαίρως δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον ἀντίτυπον ἐκάστου αὐτῶν, ἐὰν ᾖ ἐκτετυπωμένον, ἢ χειρόγραφον, εὐαναγνώστως γεγραμμένον ἐπὶ χάρτου ἡμικλάστου ἄνευ παρεισγραφῶν καὶ διαγραφῶν, νὰ συνάψωσι δ' ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτῶν καὶ ἀποδεικτικὸν ταμείου τινὸς τοῦ Κράτους, βεβαιοῦν, ὅτι κατέθηκαν ἐν αὐτῷ, πρὸς ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τῆς ἐπὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐπιτροπῆς, ποσὸν χρημάτων ἀναλογοῦν πρὸς δραχμὰς δέκα καθ' ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον τοῦ ἐξεταστέου βιβλίου.

Τὸ ἀποδεικτικὸν τοῦτο τοῦ ταμείου φυλάσσει ἐν τῷ ἀρχεῖῳ αὐτοῦ τὸ Ὑπουργεῖον, τὴν ἀναφορὰν δὲ μετὰ τοῦ ὑποβληθέντος βιβλίου διαβιβάζει εἰς τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐπιτροπείαν, συγκαλοῦν αὐτὴν πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὑποβληθέντος βιβλίου.

Ἡ ἐπιτροπεία, μετὰ τὴν παρ' ἐκάστου τῶν μελῶν αὐτῆς διαδοχικὴν μελέτην τοῦ ὑποβληθέντος πρὸς ἔγκρισιν βιβλίου, συνέρχεται, προσκλήσει τοῦ προέδρου αὐτῆς, εἰς κοινὴν συνεδρίαν, εἴτε κατὰ τὰς ἐορτὰς τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, ἢ κατὰ τὰς τοῦ Πάσχα, εἴτε κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ Ἰουλίου δεκαήμερον, καὶ ἀποφαίνεται γνώμην περὶ ἐγκρίσεως ἢ μὴ τοῦ βιβλίου, δι' ἀναλυτικῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον. προσδιορίζει δ' ἐν τῇ ἐκθέσει καὶ τὴν τιμὴν τοῦ βιβλίου, ἐὰν ἐγκριθῇ ὡς διδακτικόν. Ἄλλ' ἡ τιμὴ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ ἑπτὰ λεπτὰ κατὰ τυπογραφικὸν φύλλον, ἂν τὸ βιβλίον ἀποτελῇται ἐκ πλειόνων τῶν

δύο τυπογραφικῶν φύλλων, δέκα δ' ἂν ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς μόνον φύλλου.

Ἄρθρον 4.

Μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπείας τὸ Ὑπουργεῖον ἐντέλλεται τὴν εἰς τὰ μέλη αὐτῆς διανομὴν τοῦ πρὸς ἀποζημίωσιν αὐτῶν κατατεθειμένου χρηματικοῦ ποσοῦ.

Ἄρθρον 5.

Ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τηρεῖται κατάλογος, ἐν ᾧ καταγράφονται τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἐγκρινόμενα ἑκάστοτε ὡς διδακτικὰ βιβλία.

Τοῦ καταλόγου τούτου ἀντίγραφον διαβιβάζεται κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἑκάστου ἔτους πρὸς τοὺς παρὰ τοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίοις ἐπιθεωρητάς· κοινοποιεῖται δὲ αὐτοῖς καὶ ἐντὸς τοῦ ἔτους πᾶσα κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας προσθήκη ἑτέρου διδακτικοῦ βιβλίου.

Ἄρθρον 6.

Τοῦ καταλόγου τούτου ἀντίγραφον διαβιβάζουσιν οἱ παρὰ τοῖς ἐν τοῖς νομοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίοις ἐπιθεωρεῖται εἰς πάντα τὰ κατὰ τὴν ὑπαγομένην εἰς τὸ Ἐποπτικὸν Συμβούλιον περιφέρειαν λειτουργοῦντα δημοτικά σχολεῖα· φροντίζουν δέ, ἵνα τὰ ἀναγκαζοῦντα διὰ τὴν διδασκαλίαν ἐν τε τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις καὶ ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλείοις διδακτικὰ βιβλία προσδιορισθῶσιν ἐν τοῖς προγράμμασι τῆς καθ' ἑκάτερον τῶν ἐξαμηνίων διδασκαλίας ὑπὸ τῶν κατὰ τὸν νόμον περὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως συντασσόντων αὐτά. Ἀλλὰ τὸ ἅπαξ εἰσαχθὲν ἐν τινι σχολείῳ βιβλίον δὲν

ἐπιτρέπεται, διαρκούντος τοῦ σχολικοῦ ἔτους, νὰ ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου ὁμοειδοῦς αὐτῷ, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οὐδὲ κατὰ τὰ ἐπλέοντα ἔτη, ἂν ᾗναι χρήσιμον καὶ διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις.

Ἄρθρον 7.

Τὸ ἐλάχιστον καὶ τὸ μέγιστον ὄριον τῆς ἐκτάσεως τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου ἐκάστου μαθήματος τῶν ἐν τῷ νόμῳ περὶ σχολείων τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ἀναγραφομένων, ὡς καὶ τὰ τῆς ὕλης αὐτῶν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, δι' ἐκάστην τάξιν πλήρους ἢ κοινοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἢ γραμματοδιδασκαλείου, προσδιορίζει ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργεῖον κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τῶν διευθυντῶν τῶν Διδασκαλείων καὶ τῶν διευθυντῶν τῶν Προτύπων, πρὸς τοῦτο συγκαλουμένων ἐν ἐπιτροπείᾳ ὑπὸ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων.

Κατὰ τὸν κανονισμόν τοῦτον κρίνονται ὑπὸ τῶν κριτῶν τὰ διδακτικὰ βιβλία.

Ἄρθρον 8.

Πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν τῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τεταγμένων ὑπαλλήλων παντὸς βαθμοῦ χαρακτηρίζεται ἀσυμβίβαστος ἡ συγγραφὴ διδακτικῶν βιβλίων τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὡς καὶ ἡ ἀναδοχὴ τῆς ἐκδόσεως καὶ ἡ ἐμπορία τοιούτων. Ἀσυμβίβαστος πρὸς ταύτας τυγχάνει καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν παρὰ τοῖς Ἐποπτικοῖς Συμβουλίοις ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν γυμνασιαρχῶν.

Οἱ ἀποκρῦπτοντες τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦτο ἀπολύον-

ται τῆς ὑπηρεσίας, τιμωροῦνται δὲ καὶ ποινικῶς διὰ χρηματικῆς ποινῆς ἀπὸ 300 μέχρι 500 δραχμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης ἐκπαίδευσως.

Ἄρθρον 9.

Οὐδὲν διδακτικὸν βιβλίον, πλὴν τῶν χειμένων τῶν ἀρχαίων γλωσσῶν εἰσάγεται ἐν τοῖς ἐλληνικοῖς σχολείοις, δημοσίοις τε ἢ ιδιωτικοῖς, καὶ τοῖς ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ ἐλληνικὰ σχολεῖα ἀνωτέροις τῶν δημοτικῶν σχολείοις θηλέων, ἂν μὴ ἐγκριθέν ὑπὸ τῆς κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καθισταμένης ἐπιτροπείας ἀναγραφῇ ἐν τῷ ἐπισήμῳ καταλόγῳ τῶν ἐγκριμένων διὰ τὰ ἐλληνικὰ σχολεῖα διδακτικῶν βιβλίων, τῷ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τηρουμένῳ.

Ἄρθρον 10.

Καθίσταται ἐπιτροπεία πρὸς κρίσιν τῶν εἰς τὰ ἐλληνικὰ σχολεῖα εἰσακτέων διδακτικῶν βιβλίων ἐκ πέντε μελῶν, ἐνιαυσίως κατὰ μῆνα Ἰούλιον καθοριζομένων διὰ κληρώσεως, γιγνομένης ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας Ἐκπαίδευσως Ὑπουργείῳ, ἐνώπιον τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου ἐνὸς τῶν ἐν αὐτῷ τμηματαρχῶν καὶ τοῦ κοσμητοροῦ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, καλουμένου πρὸς τοῦτο.

Ἄρθρον 11.

Ὡς μέλη τῆς κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐπιτροπείας ὀρίζονται, ἐὰν δὲν ᾖναι συγγραφεῖς διδακτικῶν βιβλίων, ἢ δὲν ἔχωσι συγγενεῖς συγγραφεῖς διδακτικῶν βιβλίων

μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, οἱ ἐξῆς λειτουργοὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Διὰ μὲν τὰ φιλολογικά, ἱστορικά καὶ τὰς γεωγραφίας, α') οἱ καθηγηταὶ τῆς φιλολογίας καὶ τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ· β') οἱ γυμνασιάρχαι, καὶ τῶν καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Διδασκαλείων οἱ ἐπὶ πέντε τοῦλάχιστον ἔτη διδάξαντες καὶ οἱ διευθύνται τῶν Διδασκαλείων.

Διὰ δὲ τὰ διδακτικά βιβλία τῶν φυσικομαθηματικῶν, α') οἱ καθηγηταὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ μαθηματικοῦ τμήματος τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου· β') τῶν καθηγητῶν τῶν μαθηματικῶν καὶ τῆς φυσικῆς ἐν τοῖς Γυμνασίοις, τοῖς Διδασκαλείοις καὶ ταῖς στρατιωτικαῖς σχολαῖς οἱ ἐπὶ πενταετίαν τοῦλάχιστον διδάξαντες.

Τῶν οὕτω κληρουμένων ἐπιτροπειῶν προεδρεύουσιν οἱ κατὰ βαθὸν ἀνώτεροι, ἢ οἱ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μεταξὺ ἰσοβαθμίων ἀρχαιότεροι.

Περὶ τῶν εἰσακτέων ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις βιβλίων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἀποφαίνονται τρεῖς ἑγκριτοὶ καθηγηταὶ ἢ γινώσται τῆς Γαλλικῆς, ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ διοριζόμενοι ἐνιαυσίως.

Ἄρθρον 12.

Τὰ διδακτικά βιβλία τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων, τὰ ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις εἰσακτέα, κρίνει ἐπιτροπεὶα ἐκ τριῶν ἐν τοῖς Γυμνασίοις καθηγητῶν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων, ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κατ' ἔτος ἐκλεγομένων, ἐκ τῶν μὴ συγγραψάντων διδακτικά βιβλία.

Ἄρθρον 13.

Οἱ ὑποβάλλοντες πρὸς ἐξέτασιν διδακτικὸν βιβλίον διὰ τὴν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις διδασκαλίαν παραδίδουσιν ἐπὶ ἀποδείξει ἀντίτυπον αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 3 ὀριζόμενα ἀνωτέρω, συνάπτοντες ἐν τῇ ἀναφορᾷ αὐτῷ καὶ ἀποδεικτικὸν ταμείου τινὸς τοῦ Κράτους βεβαιοῦν ὅτι κατέθηκαν ἐν αὐτῷ πρὸς ἀμοιβὴν τῶν κριτῶν ποσὸν χρημάτων ἀναλογοῦν πρὸς δραχμὰς δώδεκα κατὰ τυπογραφικὸν φύλλον, ἂν τὸ ὑπὸ κρίσιν βιβλίον συνίσταται εἰς ἕξ τὸ πολὺ τυπογραφικὰ φύλλα πρὸς δραχμὰς δὲ δέκα, ἂν συνίσταται εἰς δώδεκα τὸ πολὺ τυπογραφικὰ φύλλα, καὶ πρὸς δραχμὰς ὀκτώ, ἂν τοῦ κριθησομένου βιβλίου ἡ ἑκτασις ὑπερβαίῃ καὶ τὰ δώδεκα φύλλα.

Ἄρθρον 14.

Κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον καλοῦνται αἱ πρὸς κρίσιν διδακτικῶν βιβλίων διὰ τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐπιτροπεῖται, καὶ παραδίδονται τοῖς προέδροις αὐτῶν τὰ κρίτέα βιβλία· ἐντὸς δὲ τριῶν τὸ πολὺ μηνῶν ἡ ἐπιτροπεῖα ὑποβάλλει ἡτιολογημένην ἔχθρῃ περὶ ἐγκρίσεως ἢ μὴ τοῦ βιβλίου, δημοσιευομένην διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 15.

Τὴν πληρωμὴν τῆς ἀναλογούσης ἐκάστῳ τῶν κριτῶν ἀμοιβῆς ἐντέλλεται τὸ Ὑπουργεῖον ἐκ τῶν κατεθέντων κατὰ τὸ ἄρθρον 13 χρημάτων.

Ἄρθρον 16.

Τὸ ἐγκριθέν δὲ βιβλίον ἀναγράφεται ἐν τῷ τηρουμένῳ ἐν τῷ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας

Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείῳ ἐπισήμῳ καταλόγῳ τῶν ἐγκεκριμένων διδασκτικῶν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις βιβλίων· ἀντίτυπα δὲ τοῦ καταλόγου τούτου ἀποστέλλονται κατὰ μῆνα Αὐγούστου τοῖς διευθυνταῖς ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τοῖς γυμνασιάρχαις.

Ἄρθρον 17.

Ἐν τοῖς κατὰ τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους συντασσομένοις προγράμμασι τῶν ἑλληνικῶν σχολείων ἀναγράφονται ὑπὸ τῶν συντασσόντων αὐτὰ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος εἰσαχτέα διδασκτικὰ βιβλία ἐκ τῶν ἐν τῷ τηρουμένῳ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἐπισήμῳ καταλόγῳ ἐγγεγραμμένων.

Βιβλίον ἅπαξ εἰσαχθέν, ἂν ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἐπεκτείνεται καὶ ἐν ταῖς ἀνωτέραις τάξεσιν, ἀναγράφεται ἀναγκαίως καὶ ἐν τῷ προγράμματι τῶν ἐπομένων ἐτῶν διὰ τὰς ἀνωτέρας τάξεις. Διαρκοῦντος δὲ τοῦ σχολικοῦ ἔτους, οὐδενὸς βιβλίου τῶν ἐν τῷ προγράμματι ἀναγεγραμμένων ἐπιτρέπεται ἢ δι' ἄλλου ἀλλαγῇ. Ἄν δὲ πρόκηται νὰ εἰσαχθῇ νέον βιβλίον τῆς αὐτῆς ὕλης, τοῦτο μόνον ἐν τῇ κατωτάτῃ τάξει εἰσάγεται τὸ πρῶτον.

Πᾶσα τῶν ἀνωτέρω διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου παράβασις τιμωρεῖται πειθαρχικῶς ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ διὰ προστίμου ἀπὸ 25 μέχρις 100 δραχμῶν, ἐν ὑποτροπῇ δὲ διὰ παύσεως. Διὰ τῶν αὐτῶν δὲ ποινῶν τιμωροῦνται καὶ οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων ἐπιθεωρηταὶ ἢ γυμνασιάρχαι, ἂν παρορῶσιν ἢ ἀνέχωνται τὰς τοιαύτας παραβάσεις.

Τὰ ἀναγκαιοῦντα βιβλία εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐν τοῖς Γυμνασίοις, κατὰ τὰ ἄρθρα 70 — 73 τοῦ Β. δια-

τάγματος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1836, ἡ ἐν τοῖς Διδασκαλείοις διδασκῶν μαθημάτων προσδιορίζει ἐν τῷ Γυμνασίῳ ἢ ἐν τῷ Διδασκαλείῳ ὁ σύλλογος τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ διὰ πρακτικοῦ, κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐκάστου σχολικοῦ ἔτους συντασσομένου καὶ ὑποβαλλομένου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Ἄρθρον 18.

Κατὰ τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πράξεων τῶν συλλόγων τῶν καθηγητῶν τῶν Γυμνασίων ἢ τῶν Διδασκαλείων ἐπιτρέπεται ἔκκλησις πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργὸν μόνον ἐάν τι τῶν προσδιορισθέντων βιβλίων καταγγέλληται ὡς παρακωλῶν τὴν ἡθικὴν μόρφωσιν τῶν μαθητῶν, ἢ ὡς ἀντιβαῖνον εἰς τὰ τῆς θρησκείας, ἢ ὡς διαστρέφον ἐπιστημονικὰς ἀληθείας. Ἐπὶ τοιούτων δὲ καταγγελιῶν ὁ Ὑπουργὸς προκαλεῖ τὴν γνώμην τῆς ἐκ τῆς γενομένης καταγγελίας ἐνδεικνυομένης ὡς ἀρμοδίας Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ἀποφασίζει ὀριστικῶς. Τιμωροῦνται δὲ οἱ καθηγηταὶ τοῦ Γυμνασίου, οἱ εἰσαγαγόντες τοιαῦτα βιβλία, διὰ προστίμου 25 μέχρι 100 δραχ. ἢ διὰ προσωρινῆς παύσεως ἐν ὑποτροπῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

Περὶ καὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 19.

Τὰ δυνάμει τοῦ ΒΡΑ΄ νόμου τῆς 14 Ἰανουαρίου 1893 βραβευθέντα διδασκτικὰ βιβλία ἐν τοῖς γενομένοις διαγωνισμοῖς διατηροῦνται ἐν ἀποκλειστικῇ χρήσει μέχρι οὗ ἐκπνεύσῃ ἡ χρονικὴ διάρκεια, δι' ἣν ἐνεκρίθη.

σαν, διὰ δὲ τὰ μὴ βραβευθέντα ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου καθ' ἃ Β. διάταγμα θέλει καθορίσει.

Ἄρθρον 20.

Ἡ ἔγκρισις τῶν εἰσακτέων ἐν τοῖς δημοτικοῖς παν-
τὸς βαθμοῦ καὶ τοῖς ἐλληνικοῖς σχολείοις βιβλίων
ἰσχύει ἐπὶ πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἀναγραφῆς αὐτῶν ἐν τοῖς
κατὰ τὰ ἄρθρα 5 καὶ 15 τοῦ παρόντος νόμου καταλό-
γοις. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς πενταετίας τὸ ἐγκριθὲν διδα-
κτικὸν βιβλίον διαγράφεται τῶν εἰρημένων καταλόγων,
ἵνα δ' ἀναγνωρισθῇ ὡς διδακτικὸν καὶ ἐπὶ νέαν πενταε-
τίαν, ἀπαιτεῖται νὰ ὑποβληθῇ αὐθις ὑπὸ τὸν ἐλεγχον
τῶν κριτῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 21.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύει
καὶ ὡς πρὸς τοὺς συγγραφεῖς βιβλίων τῆς μέσης ἐκ-
παιδεύσεως κατὰ πάσας τὰς σχέσεις τὰς δι' αὐτοῦ κα-
νονιζομένας.

Ἄρθρον 22.

Οὐδὲν βιβλίον θρησκευτικοῦ μαθήματος ἐπιτρέπεται
νὰ εἰσθῇ ἐν τοῖς δημοτικοῖς καὶ ἐλληνικοῖς σχολείοις
καὶ γραμματοδιδασκαλείοις, οὐδ' ἐν τοῖς Γυμνασίοις,
ἀνεὺ ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 23.

Διὰ Β διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τὰ τῆς ἐκτε-
λέσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 24.

Καταργοῦνται ὁ περὶ διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης
καὶ ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως νόμος τῆς 24 Νοεμβρίου
ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΔΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

1867 καὶ οἱ νόμοι ΑΜΒ' τῆς 22 'Ιουνίου 1882, ΑΧΙ' τῆς 20 Δεκεμβρίου 1887 καὶ ΒΡΑ' τῆς 14 'Ιανουαρίου 1893.

Ὁ παρὼν νόμος, ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθεὶς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐρ' Ἀθήναις τῇ 12 'Ιουλίου 1895.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργός

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη σφραγὶς τοῦ Κράτους.

Ἐρ' Ἀθήναις τῇ 14 'Ιουλίου 1896.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ.

Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ νόμου
περὶ στρατολογίας.

ΝΟΜΟΣ ΒΤΟΗ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 33 τοῦ νόμου περὶ στρατολογίας καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου·

« Ἀρθρον 33. Ἀπαλλάσσονται τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας ἐν εἰρήνῃ

α') Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ τῆς αὐτῆς μητρὸς ὀρφανῶν.

β') Ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐκ πατρὸς μόνον ὀρφανῶν, ὁπόταν ἡ μήτηρ αὐτῶν, ἐλθοῦσα εἰς ἕτερον γάμον, ἀποτελῇ ἰδίαν κεχωρισμένην οἰκογένειαν μετὰ τοῦ νέου αὐτῆς συζύγου.

γ') Ὁ μόνος ἢ ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν γυναικὸς ἐν χηρείᾳ διατελοῦσης ἢ ὁ μόνος ἑγγονος ἢ ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐγγόνων μάμμης ἐν χηρείᾳ διατελοῦσης, μὴ ἐχούσης δὲ οὔτε υἱὸν οὔτε γαμβρόν.

Ἄν κατὰ τὰς ἀνωτέρω περιστάσεις ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν τύχη ὦν τυφλὸς ἢ φέρῃ ἀνίατον σωματικὴν βλάβην, καθιστῶσαν αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἢ ἂν ἔχῃ ἰδίαν οἰκογένειαν, ἀπαλλάσσεται ὁ ἀμέτῳς ἐπόμενος ἀδελφός, ὑπαγομένου δὲ καὶ τούτου εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις, ὁ μετ' αὐτόν, καὶ οὕτω καθεξῆς.

δ') Ὁ μόνος υἱὸς ζῶντος πατρὸς.

ε') Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς ζῶντος πατρὸς.

Ἄν δὲ ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν τύχη ὦν τυφλὸς ἢ φέρῃ ἀνίατον σωματικὴν βλάβην, καθιστῶσαν αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, ἀπαλλάσσεται ὁ δεύτερος, ὑπαγομένου δὲ καὶ τούτου εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις, ὁ μετ' αὐτόν, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἄν ὁ πατὴρ εἶναι ἐντελῶς ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν καὶ ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ υἱὸς ἀποτελῇ ἰδίαν οἰκογένειαν, ἀπαλλάσσεται ὁ ἐπόμενος τῶν ἀδελφῶν.

Τὰ τέχνα τοῦ προηγουμένου γάμου συζύγου, γυναικὸς ἐν χηρείᾳ διατελοῦσης, ἀποτελοῦσιν ἰδίαν οἰκο-

γένειαν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπαλλάσσεται τὸ πρεσβύτερον τῶν ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς ὀρφανῶν, ἐὰν ἔχη ἀδελφὴν ἄγαμον ἢ ἀδελφὸν ἀνήλικον, τὰ δὲ τέκνα τὰ γεννηθέντα ἐκ τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ τοῦ ἀποθιώσαντος συζύγου τῆς ἀποτελοῦσιν ἐπίσης ἰδίαν οἰκογένειαν καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπαλλάσσεται τὸ πρεσβύτερον ὡς πρεσβύτερος υἱὸς γυναικὸς, ἐν χηρείᾳ διατελούσης.

Τὰ ἐκ διαφόρων συζύγων τέκνα γυναικὸς ἐν χηρείᾳ διατελούσης ἀποτελοῦσι μίαν ἀδιαίρετον οἰκογένειαν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπαλλάσσεται τὸ πρεσβύτερον.

Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται, καὶ ἂν ἀνὴρ τῆς ἀπέκτισεν ἐκ διαφόρων συζύγων τέκνα ἐξ αὐτῶν, ὁπότε ἀπαλλάσσεται τὸ πρεσβύτερον.

Ὅταν ὁμως ἐκλείψωσιν ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή, τὰ ἐξ ἐκάστου γάμου τέκνα ἀποτελοῦσιν ἰδίαν οἰκογένειαν, καὶ ἀπαλλάσσεται τὸ πρεσβύτερον ἐξ ἐκάστης τῶν οὕτω κεχωρισμένων οἰκογενειῶν, ἂν ἔχη ἀδελφὴν ἄγαμον ἢ ἀδελφὸν μὴ πω ἐνηλικιωθέντα.

ς') Ὁ πρεσβύτερος δύο ἀδελφῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν αὐτὴν ἀπογραφὴν, ἂν ὁ νεώτερος κριθῇ ἱκανὸς διὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν. Ὁ οὕτω κριθεὶς ἱκανὸς δὲν δύναται νὰ ἐπιχαλεσθῇ εὐεργέτημα ἀπαλλαγῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι ἕτερος ἀδελφὸς αὐτοῦ ὑπηρετεῖ ἐν τῷ στρατῷ.

Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἐδαφίῳ δὲν ὑπάγονται οἱ παραλειφθέντες καὶ συνεπῶς οἱ ἐν ἀρχῇ τοῦ κληρωτικοῦ πίνακος ἐγγραφέντες, οὔτε ἐκεῖνοι, οἵτινες, εὐρεθέντες προφανῶς ἀνήλικοι, μετεφέρθησαν ἐκ μιᾶς εἰς ἑτέραν ἡλικίαν καὶ ἔνεκα τούτου συγχληροῦνται μεθ' ἑτέρου ἀδελφοῦ των, ἀλλ' οὔτε ἂν ὁ ἕτερος τῶν ἀδελφῶν εἶναι διαθέσιμος.

ζ') Ὁ ἔχων ἀδελφὸν ὑπηρετοῦντα ἐν τῷ στρατῷ τῆς

ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης. Ἡ ἀπαλλαγή αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὸν ἔχοντα ἀδελφὸν ὑπηρετοῦντα ἐν τῷ στρατῷ ὡς ἀνυπότακτον ἢ ὡς μαθητὴν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων ἢ τῶν Ναυτικῶν δοκίμων, ἢ ὡς μαθητευόμενον μουσικὸν ἢ τεχνίτην ἢ ναυτόπαιδα.

η') Ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀποθανόντος ἐν τῷ στρατῷ ἢ ἐν ἀναρρωτικῇ ἀδείᾳ ἢ τοῦ τεθέντος εἰς ἀπόταξιν ἢ εἰς ἀποστρατεῖαν ἐπὶ τραύματι ἐπενεχθέντι αὐτῷ ἐν διατεταγμένη ὑπηρεσίᾳ, ἢ διὰ βλάβας σωματικᾶς, ἐπισυμβᾶσας αὐτῷ ἐν τῷ στρατῷ ἔνεκεν διατεταγμένης ὑπηρεσίας.

Ἡ κατὰ τὰ ἐδάφια Σ' καὶ ζ' ἀπαλλαγή ἐφαρμόζεται εἰς ἓνα μόνον ἀδελφὸν ἐκάστοτε, ἐπαναλαμβάνεται δὲ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκογενείᾳ, ὅποταν τὰ αὐτὰ δικαιώματα παρουσιασθῶσιν ἐκ νέου ἐν αὐτῇ.

θ') Οἱ διὰ βοηθητικᾶς ὑπηρεσίας τοῦ στρατοῦ κρινόμενοι ἱκανοί, ἐν οἷς συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ μὴ ἔχοντες τὸ ἀπαιτούμενον ἐλάχιστον ἀνάστημα πρὸς κατάταξιν ἐν τῷ στρατῷ, ὅπερ ὀρίζεται εἰς 1,54.

ι') Οἱ ἐθελονταὶ ἐπὶ διετίαν ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρετήσαντες,

Οἱ εἰς τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας ὑπαγόμενοι ἅμα ἐκλείψωσιν οἱ λόγοι τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν, καὶ οἱ κληρωτοὶ τῆς αὐτῆς ἀπογραφῆς, ἂν δὲν ἔχωσι διανύσει ἐν τῷ στρατῷ εἰκοσάμηνον ὑπηρεσίαν, ὀφείλουσι νὰ προσελθῶσι πρὸς κατάταξιν ἄνευ ἐτέρας εἰδοποιήσεως ἐντὸς 40 ἡμερῶν, λογιζομένων ἀπὸ τῆς ἐκλείψεως τῶν λόγων τῆς ἀπαλλαγῆς.

Τὸ ἄρθρον 37 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου.

«Ἄρθρον 37. Οἱ μαθηταὶ τῶν στρατιωτικῶν σχο-

λείων καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ πολεμικοῦ Ναυτικοῦ ἀπαλλάσσονται τῆς κατὰ τὸν παρόντα νόμον στρατείας, ἀποβαλλόμενοι ὁμῶς τοῦ σχολείου πρὸ τοῦ πέρατος τῶν σπουδῶν των ἢ μὴ κατατασσόμενοι ἐν τῷ στρατῷ, ἐγγράφονται ἐν τῷ στρατολογικῷ καταλόγῳ τοῦ ἀμέσως ἐπομένου ἔτους.

Τὸ ἄρθρον 38 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου.

«Ἄρθρον 38. Ἀπαλλάσσονται τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας οἱ λειτουργοὶ παντὸς βαθμοῦ τῆς ἐπικρατοῦσης καὶ πάσης ἄλλης ἀνεγνωρισμένης θρησκείας καὶ ἐκεῖνοι τῶν Ἰσραηλιτῶν, ἀνευ τῶν ὁποίων, κατὰ βεβαίωσιν τοῦ Ραβίνου, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἱεροτελεστία, ἀλλ' οἵτινες δὲν δύνανται νὰ υπερβαίνωσι τοὺς πέντε διὰ πᾶσαν ὑπάρχουσαν συναγωγὴν, καὶ οἵτινες δὲν ἀντικαθίστανται πρὸ τῆς παρελεύσεως δεκαετίας ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ των.

Τὸ ἄρθρον 41 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου.

«Ἄρθρον 41. Ἀναβολὴ κατατάξεως ἐπιτρέπεται ἐν εἰρήνῃ καὶ μόνον εἰς τοὺς ἐξαιτησαμένους ταύτην πρὸ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 47 κληρώσεως των.

α') Εἰς τοὺς φοιτητὰς τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἢ τοὺς τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Πανεπιστημίων καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Σχολείου τῶν Τεχνῶν, ἐὰν προσαγάγωσιν αὐθεντικὴν περὶ τοῦ ἔτους τῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν κληρώσεων φοιτήσεως ἢ μαθητείας ἀπόδειξιν, τριῶν μὲν ἐτῶν εἰς τοὺς διανύοντας τὸ δεῦτερον ἔτος τῶν σπουδῶν των, δύο εἰς τοὺς τὸ τρίτον καὶ ἓν εἰς τοὺς τὸ τέταρτον διανύοντας.

β'. — Εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν Διδασκαλείων καὶ τοὺς

μαθητὰς τῶν Γεωργικῶν Σχολῶν, ἐφ' ὅσον διατελοῦσι μαθηταί.

γ'.—Εἰς τοὺς ἐσωτερικοὺς μαθητὰς τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Στρατιωτικῶν ἢ τεχνικῶν Σχολῶν ἐπὶ δύο ἢ τρία ἔτη, ἀναλόγως τῆς διαρκείας τῶν ἐν ἐκάστη Σχολῇ σπουδῶν των καὶ ἐπὶ προσαγωγῇ ἐπισήμου πιστοποιητικοῦ, ἀρμοδίως κεχυρωμένου.

Αἱ περὶ ἀναβολῆς αἰτήσεις μετὰ τῶν ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων ὑποβάλλονται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Στρατολογικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἀποφαίνεται ἀνεκλήτως περὶ τῆς παραδοχῆς ἢ μὴ τῆς αἰτήσεως.

Ὁ τυχὼν ἀναβολῆς κατατάξεως διατηρεῖ τὸν ἀριθμὸν τοῦ κληρωτικοῦ πίνακος, καὶ ἐντὸς 40 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς ἀναβολῆς καὶ ἄνευ ἐτέρας εἰδοποιήσεως ὀφείλει νὰ προσέλθῃ πρὸς ἐκπλήρωσιν ἀπασῶν τῶν ὑποχρεώσεών του, ἅς ἐπιβάλλει αὐτῷ ὁ νόμος ὡς ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἐν τῷ κληρωτικῷ πίνακι.»

Τὸ ἄρθρον 51 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου.

«Ἄρθρον 51. Μετὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ κληρωτικοῦ πίνακος τὸ Στρατολογικὸν Συμβούλιον ἐξετάζει ἅπαντας τοὺς ἐν αὐτῷ ἐγγεγραμμένους, ἀν' ἐκείνην τὴν πρὸς στράτευσιν σωματικὴν ἱκανότητα, καὶ οἱ μὲν χρινόμενοι παρὰ τοῦ ὑγειονομικοῦ ἀξιωματικοῦ ἱκανοὶ πρὸς στράτευσιν θεωροῦνται ὀριστικῶς ὡς τοιοῦτοι, οἱ δὲ χρινόμενοι ὑπ' αὐτοῦ ἀνίκανοι ἐξαιροῦνται, ἐὰν τὸ Στρατολογικὸν Συμβούλιον ἀποφανθῇ ὁμοφώνως ὑπὲρ τῆς ἐξαιρέσεως, ἄλλως θεωροῦνται ἱκανοί.»

Ἐπὶ τοῦ ἁρθρου 52 προστίθεται καὶ δευτέρα παράγραφος, ἔχουσα ὡς ἐξῆς:

«Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω δύνανται καὶ τὰ ἔκτα-

κατα Στρατολογικά Συμβούλια ν' αποφαινώνται περί διορθώσεως τῆς ἐν τῷ μητρώῳ τῶν ἀρρένων σημειομένης ἡλικίας.»

Ἡ παράγραφος τρίτη τοῦ ἄρθρου 60 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀκολούθου :

« Ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τοῦτον, ἀπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου κατὰ τὸν διορισμὸν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐφετῶν καὶ ἀπὸ τοῦ τμηματάρχου τῆς Στρατολογίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, ἀποφαίνεται ὁμοφώνως, μόνον ἂν τὸ Συμβούλιον ἐκ παρερμενείας τοῦ νόμου ἀπερριψεν ἢ ἐδέχθη τὴν αἴτησιν, ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν ἀφ' ἧς διαβιβασθῶσιν εἰς τὸν δικαστικὸν σύμβουλον τὰ σχετικὰ ἔγγραφα.

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 67 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐπομένης :

« Τὰ κατὰ τὰ ἄρθρα 44 καὶ 56 Στρατολογικά Συμβούλια ἀποφαίνονται ἀνεκλήτως περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 32 σωματικῆς ἀνικανότητος τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ὡς καὶ τῶν τοῦ ἄρθρου 33 ἀνικάνων πατέρων καὶ ἀδελφῶν, ὧν ἡ ταυτότης βεβαιοῦται ἐνώπιον μὲν τῶν τακτικῶν Στρατολογικῶν Συμβουλίων ὑπὸ τοῦ παρισταμένου οἰκείου δημάρχου, ἐνώπιον δὲ τῶν ἐκτάκτων διὰ πιστοποιήσεως τοῦ αὐτοῦ δημάρχου, διαλαμβανούσης τὰ χαρακτηριστικά των, τὰς οἰκογενειακὰς των περιστάσεις, καὶ ἂν ἔχῃσι σωματικὴν τινα βλάβην καὶ ὁποῖαν.»

Τὸ α' ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 100 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου :

α' « Εἰς τὸ Ὀπλοστάσιον καὶ τὰς στρατιωτικὰς μουσικὰς οἱ ἄγοντες ἡλικίαν ἀπὸ τοῦ 18 συμπεπληρωμένου μέχρι τοῦ 35 συμπεπληρωμένου ἐπίσης ἀπὸ τοῦ 18

συμπεπληρωμένου μέχρι τοῦ 22 δύνανται οἱ ἐπιθυμοῦν-
τες νὰ κατατάσσωνται ὡς στρατιῶται εἰς ἅπαντα τὰ
σώματα, πλὴν τῆς χωροφυλακῆς, ἐπὶ τριετὲς ἢ μακρο-
τέρα ἐθελουσίᾳ ὑποχρεώσῃ, ἂν γιγνώσκωσι γραφὴν,
ἀνάγνωσιν καὶ τὰς τέσσαρας πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς.»

Ἡ 1 § τοῦ ἄρθρου 113 καταργεῖται καὶ ἀντικα-
θίσταται οὕτω·

«Ἄρθρον 113. Οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ οἱ σαλπιγκταὶ
ἀπάντων τῶν ὀπλων καὶ σωμάτων τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς
χωροφυλακῆς, οἱ ἐλάται, οἱ χωροφύλακες καὶ οἱ νοσο-
κόμοι δύνανται κατὰ τὸν τελευταῖον μῆνα τῆς ὑπηρε-
σίας των νὰ ἀνακατατάσσωνται ἐπὶ ἓν ἔτος, οἱ μὲν ὑπα-
ξιωματικοὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ 50 ἔτους τῆς
ἡλικίας των, οἱ δὲ λοιποὶ μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ
ἀπαιτουμένου πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος συντάξεως
χρόνου, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τὴν ἀπαιτουμένην σωματι-
κὴν ἱκανότητα, προσηκόντως βεβαιουμένην, καὶ τὰ διὰ
B. Διατάγματος ὀρισθησόμενα λοιπὰ προσόντα.»

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 116 καταργεῖται
καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἐπομένης·

«Τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακατατάξεως εἰς τοὺς ὑπαξιω-
ματικοὺς παντὸς ὀπλου καὶ σώματος χορηγεῖται, ἀφοῦ,
βεβαιωθείσης πρότερον προσηκόντως τῆς ἀπαιτουμένης
σωματικῆς αὐτῶν ἱκανότητος, ἀποφανθῇ δι' ἐγγράφου
γνωμοδοτήσεώς της, ὅτι κέκτηται τὰ λοιπὰ πρὸς ἀνα-
κατάταξιν ἀπαιτούμενα προσόντα, ἐπιτροπὴ συγχειμένη
ἐκ τριῶν τοῦλάχιστον ἀξιωματικῶν, ὡς μελῶν, καὶ ἐπὶ
τῷ σκοπῷ τούτῳ σχηματιζομένη, ἐν τῷ σώματι μὲν,
ἐὰν ᾧσιν ἐν τῇ ἑδρᾷ, ἐν τῷ τάγματι, λόχῳ ἢ ἰλῇ, ἐὰν
ᾧσιν ἀπεσπασμένοι, ἐν ἐκείνῳ δέ, ἐνθα μισθοτροφодо-
τοῦνται, ἢ ἐν τῷ πλησιεστέρῳ αὐτοῖς συντάγματι, τάγ-

ματι, λόχω ἢ ἱλῃ, ἐὰν ᾧσιν ἐπίσης ἀπεσπασμένοι εἰς εἰδικὴν τινα θέσιν.»

Τὸ ἄρθρον 117 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται οὕτω.

«Ἄρθρον 117. Ἐκ τῶν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 113 τοῦ παρόντος νόμου ἀνακατατασσομένων ἀπολαμβάνουσι χρηματικὴν ἀμοιβήν:

1ον. Οἱ μὲν ἐπιλοχαίαι καὶ λοχαίαι παντὸς ὄπλου ἢ σώματος τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς χωροφυλακῆς λεπτὰ 40 καθ' ἑκάστην ἡμέραν, μέχρι τῆς συμπληρώσεως δεκαπενταετοῦς ἐν τῷ στρατῷ ὑπηρεσίας, ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας τῆς συμπληρώσεως δεκαπενταετοῦς ὑπηρεσίας, ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω ἐπιδόματος, ἡ ἡμερησία αὐτῶν μισθοδοσία αὐξάνει κατὰ δέκα λεπτὰ δι' ἑκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, μέχρις οὗ συμπληρώσωσιν εἰκοσιπενταετῇ ὑπηρεσίαν, ὅτε παύει πλέον ἡ αὐξησης τῆς μισθοδοσίας των. ἀποστρατευόμενοι δὲ οὗτοι, εἴτε τῇ αἰτήσῃ των δι' ἀρχαιότητα ὑπηρεσίας, εἴτε αὐτεπαγγέλτως, ὡς συμπληρώσαντες τὸ πεντηχοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, λαμβάνουσι τὸν βαθμὸν καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ.

2ον. Οἱ δὲ ἑφιπποὶ χωροφύλακες λεπτὰ 30 καθ' ἑκάστην ἡμέραν.»

Τὸ ἄρθρον 121 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου.

«Ἄρθρον 121.

Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἐδαφίων δ', ε', ζ', η' καὶ θ' τοῦ ἄρθρου 33 προβλεπομένης περιστάσεως ἀπαλλαγῆς ἀποτίνουσιν ὡς ἀντισώκωμα χρηματικὸν τίμημα δραχμῶν 105, οἱ δὲ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς τοῦ ἐδαφίου ε' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, χρηματικὸν τίμημα δραχμῶν 155, ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς αἰτήσεως περὶ ἀπαλλαγῆς των, ἢ καὶ βραδύτερον μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου. Ἡ

μὴ κατάθεσις τοῦ ἀντιστήκωματος καθίστησιν ἄκυρον τὴν περὶ ἀπαλλαγῆς ἀπόφασιν τοῦ Στρατολογικοῦ Συμβουλίου.

Οἱ εἰς τὴν διαθεσιμότητα πεμπόμενοι ἀποτίνουσιν ὡς ἀντιστήκωμα χρηματικὸν τίμημα ἐκ δραχμῶν 160, οἱ μὲν κατὰ τὰς διατάξεις τῶν παραγράφων 1 καὶ 2 τοῦ ἄρθρου 81 πρὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου, οἱ δὲ κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἅμα τῇ κοινοποιήσει αὐτοῖς τῆς διαταγῆς περὶ τῆς εἰς διαθεσιμότητα ἀποστολῆς των.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ποσῶν, τῶν μὲν ἀποτινόντων 105 δραχμάς, δραχμαὶ μὲν 100 περιέρχονται εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου, αἱ δὲ λοιπαὶ 5 εἰς ὄφελος τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ, τῶν δὲ ἀποτινόντων δραχ. 155, δραχμαὶ μὲν 150 περιέρχονται ἐπίσης εἰς ὄφελος τοῦ Δημοσίου, δραχμαὶ δὲ πέντε εἰς ὄφελος τοῦ ἰδίου Μετοχικοῦ Ταμείου, καὶ ἐν τέλει τῶν ἀποτινόντων δραχμάς 160, δραχμαὶ μὲν 150 περιέρχονται εἰς τὸ Δημόσιον, αἱ δὲ λοιπαὶ εἰς ὄφελος τοῦ ἰδίου Μετοχικοῦ Ταμείου, παρ' οὗτινος ἐξαργυροῦνται τὰ σχετικὰ χρηματικὰ γραμμάτια, μὴ ὑπαγόμενα εἰς πληρωμὴν τέλους χαρτοσήμου, συμφώνως τῷ περὶ χαρτοσήμου νόμῳ.»

Τὸ ἄρθρον 122 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου :

Οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἐδαφίων α', β', καὶ γ' τοῦ ἄρθρου 33 προβλεπομένης περιστάσεις ἀπαλλαγῆς ἀποτίνουσιν ὡς ἀντιστήκωμα χρηματικὸν τίμημα δραχμῶν 50, ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς αἰτήσεως περὶ ἀπαλλαγῆς.»

Τὸ ἄρθρον 179 καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐπομένου.

«Οἱ καθυστεροῦντες κληρωτοὶ τῶν πρὸ τοῦ ἔτους 1894, συμπεριλαμβανομένου, ἀπογραφῶν, προσερχόμενοι ἢ προσαγόμενοι, ὑποχρεοῦνται νὰ νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς ἢ τῆς θαλάσσης δύο ἔτη ὡς ὑποχρέωσιν. πάντες δὲ καὶ εἰς δεκαπεντάμηνον πρόσθετον ὑπηρεσίαν, ἣν πρόσθετον ὑπηρεσίαν δύνανται νὰ ἐξεγοράσωσιν οὗτοι μὲν ἀντὶ δραχμῶν 30 δι' ἕκαστον μῆνα, οἱ δὲ τῆς αὐτῆς κατηγορίας ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ στρατῷ ἀντὶ δραχ. 20 δι' ἕκαστον μῆνα.

Οἱ ἀνωτέρω δύνανται νὰ ἐξαγοράσωσι καὶ τὴν διετὴ ὑποχρέωσιν των, ἀντὶ δραχμῶν 20 δι' ἕκαστον μῆνα καὶ ἐντὸς ἐξ (6) μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ Ἑφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τοῦ παρόντος νόμου, ἄλλως ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπηρετήσωσι ταύτην.

Οἱ τυχόντες ἀναβολῆς κατατάξεως ἐκ τοῦ μέχρι τοῦδε ἰσχύοντος νόμου ὡς δημοδιδάσκαλοι ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Κράτους, οἱ μὲν ἀπολυόμενοι καὶ μὴ ὑπερβάντες εἰσέτι τὸ 31^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των ὀφείλουσι νὰ προσέλθωσι πρὸς κατάταξιν καὶ ἐκπλήρῳσιν ἀπασῶν τῶν ὑποχρεώσεων των ἐντὸς 40 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀπολύσεως καὶ ἄνευ εἰδοποιήσεώς τινος ἐὰν δὲ δὲν συμμορφωθῶσι πρὸς τὰ ἀνωτέρω, θέλει τοῖς ἐπιβάλεσθαι πρόσθετος ὑπηρεσία ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναλογιῶν τοῦ ἁρθρου 152.

Οἱ δὲ ὑπερβάντες τὴν ἀνωτέρω ἡλικίαν ἀπαλλάσσονται πάσης ὑποχρεώσεως, ἀφοῦ καταβάλωσιν ἐντὸς 40 ἡμερῶν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον δραχ. 300· τοῦναντίον θέλουσι καὶ οὗτοι κατατάσσεσθαι ἐν τῷ στρατῷ, ἵνα ἐκπληρώσωσιν ἅς καὶ οἱ συνηλικιώται αὐτῶν ἐξεπλήρῳσαν ὑποχρεώσεις.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις θέλουσιν ὑπαχθῇ καὶ οἱ δημοδιδάσκαλοι οἱ ἀπολυθέντες τῆς ὑπηρεσίας ταύτης καὶ τυχὸν ὑπηρετοῦντες ἐν τῷ στρατῷ.»

Ἄρθρον 2.

Τὰ κατὰ τὰς §§ α' β' τοῦ προηγουμένου ἄρθρου 179 εἰσπραττόμενα χρήματα θέλουσι κατατίθεσθαι κατὰ τὸ τέλος ἑκατέρας τῶν δύο ἑξαμηνιῶν τοῦ ἔτους ἐν τινὶ τῶν προνομιούχων Τραπεζῶν ἐπὶ τόκῳ συμφωνηθησόμενῳ, ὡς κεφάλαιον κεχωρισμένον καὶ προοριζόμενον ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς πλήρωσιν ἀναγκῶν τοῦ στρατοῦ, κατὰ τὰ δ. ἰδίου νόμου ἐν καιρῷ διαταχθίσόμενα.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του.

Ἄρθρον 4.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐρ Ἀθῆναις, τῇ 21 Μαρτίου 1896.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν

N. Δ. ΛΕΒΙΑΔΗΣ

N. ΣΜΟΛΕΝΙΤΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐρ Ἀθῆναις τῇ 21 Μαρτίου 1896.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΣ

ΝΟΜΟΣ

Περὶ Δημοτικῶν Σχολείων

ΟΘΩΝ

κτλ. κτλ. κτλ.

Ἀκούσαντες τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργικοῦ συμβουλίου διατάττομεν.

ΤΜΗΜΑ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΥΝΤΗΡΗΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικοὶ ὅροι.

Ἄρθρον 6.

Ὅλοι οἱ εἰς δῆμον, ἔχοντα σχολεῖον δημοτικόν, ἀνήκοντες παῖδες ἀπὸ τοῦ 5 συμπληρωμένου μέχρι τοῦ 12 συμπληρωμένου ἔτους τῆς ἡλικίας των, χρεωστοῦν νὰ φοιτῶσιν εἰς τὸ σχολεῖον.

Εἰς γονεῖς μὴ ὑποχρεοῦντας τὰ τοιαύτης ἡλικίας τέκνα των νὰ φοιτῶσιν εἰς τὸ σχολεῖον, ἐπιβάλλεται δι' ἐκάστην ὥραν ἀπουσίας τοῦ παιδὸς ἀπὸ τὸ σχολεῖον πρόστιμον ὅχι ὀλιγώτερον τῶν δέκα λεπτῶν, μὴ ὑπερβαῖνον δὲ τὰς πενήκοντα δραχμάς.

Διὰ τοὺς ἐβδομάδας ἢ καὶ μῆνας λείψαντας παῖδας ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἐπαυξάνεται ἡ ἄνω ποινὴ διὰ τῆς ἀναλόγως βραδυτέρας αὐτῶν ἀπολύσεως ἀπὸ τὸ σχολεῖον.

Ἄρθρον 7.

Ἐξαιροῦνται τῶν ὅρων τοῦ 6 ἄρθρου ὅσοι παῖδες

1) Διδάσκονται εἰς ἄλλο τι σχολεῖον, ἢ ἀγωγῆς κατὰστημα (παιδοτροφεῖον).

2) Διδάσκονται τὰ ἀπαιτούμενα εἰς ἰδιαίτερον διδάσκαλον, καὶ περὶ τούτου δίδουσι τὴν ἀνήκουσαν βεβαίωσιν οἱ γονεῖς.

3) Κηρύττονται παρὰ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, πρὶν διατρέξωσιν ἔτι τὸ 12 ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἰκανῶς δεδιδασμένοι.¹

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Α'. ἐπιθεώρησις τῶν ἐπιτοπίων δημοτικῶν σχολείων.¹

Ἄρθρον 34.

Εἰς ἕκαστον δῆμον θέλει συσταθῇ ἐπιτροπὴ, πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐπιτοπίων σχολείων συγχειμένη ἀπὸ τὸν δήμαρχον ὡς πρόεδρον, τὸν ἐφημέριον τοῦ τόπου, καὶ ἂν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπάρχουν πολλοὶ ἱερεῖς, ἓνα παρὰ τοῦ νομάρχου διοριστέον τοῦ ἀνωτέρου ἢ κατωτέρου κλήρου, τέλος ἀπὸ 2—4 δημότας ἐκ τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου.

Ἄρθρον 35.

Ἀνίσως, κατὰ τὸ ἄρθρ. 5. πολλοὶ δῆμοι ἠνώθησαν πρὸς διατήρησιν ἑνὸς δημοτικοῦ σχολείου, θέλει διορίζει τὸ δημοτικὸν συμβούλιον ἑκάστου τῶν δήμων τούτων ἀνὰ δύο δημότας διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ σχολείου. Ἐκτὸς τούτου, θέλουν εἶσθαι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς οἱ δήμαρχοι καὶ οἱ κατὰ τὸ προλαβὸν ἄρθρον 34 προσδιορισθέντες ἱερεῖς ὅλων τῶν ἠνωμένων δήμων.

Μεταξὺ τῶν δημάρχων ὁ νομάρχης θέλει ἀποφασίζει τὸν πρόεδρον.

¹ Βλέπε σελ. 6 ἄρθρ. 6 ,ΒΤΜΘ' νόμου.

¹ Βλέπε σελ. 34 ἄρθρ. 53 νόμου ,ΒΤΜΘ'.

Ἄρθρον 36.

Εἰς δῆμους συγχειμένους ἀπὸ κοινωνίας διαφόρων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀνεγνωρισμένων θρησκειῶν, θέλουν εἶσθαι μέλη τῆς ἐπιτροπῆς οἱ ἱερεῖς ὄλων τῶν θρησκειῶν τούτων, καί, ἂν ὑπάρχουν πολλοὶ τοιοῦτοι, θέλει ἐκλέγει ἓνα μεταξὺ αὐτῶν ὁ νομάρχης.

Ἄρθρον 37.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐφορεύει, ἐμψυχώνει καὶ διευθύνει τὸ ἐπιτόπιον σχολεῖον.

Ἰδιαίτερα καθήκοντα αὐτῆς εἶναι τὰ ἑξῆς.

3) Νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς υγείας εἰς τὰ σχολεῖα.

6) Νὰ σημειόνη τὰ ὀνόματα τῶν γονέων, τῶν ὁποίων οἱ παῖδες δὲν φοιτῶσιν οὔτε εἰς τὴν δημοτικὴν οὔτε εἰς ἄλλην τινὰ δημοσίαν ἢ ἰδιωτικὴν σχολὴν, οὔτε παιδεύονται εἰς τὴν οἰκίαν των ἢ εἰς παιδαγωγεῖον. Τὸ σημείωμα τοῦτο θέλουν πέμπει εἰς τὸν παρὰ τῷ ἄρμοδίῳ ἀστυνομικῷ δικαστηρίῳ δημόσιον κατήγορον.

7) Νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ σχολείου πειθαρχίας, νὰ ἐπαγρυπνῇ ἰδίως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν χρεῶν τοῦ διδασκάλου, καὶ παρατηρήσασα εἰς αὐτὴν ἑλλείψεις, νὰ τὰς ἀναφέρῃ εἰς τὴν ἐπιθεωρητικὴν ἐπιτροπὴν τῶν κατ' ἐπαρχίας ἢ κατὰ νομοὺς σχολείων διαφυλαττομένου πάντοτε εἰς τὰς ἀρμοδίους ἐπιτοπίους πολιτικὰς Ἀρχάς, ἢ τὴν Ἀστυνομίαν, τοῦ δικαιώματος νὰ ἐνεργήσωσι τὰ καθήκοντά των.

10) Νὰ θεωρῇ τοῦλάχιστον ἅπαξ κατὰ μῆνα τὴν σχολὴν, καὶ ν' ἀναφέρῃ πρὸς τὸν ἀνήκοντα ἑπαρχον περὶ τῶν ἑλλείψεων, ὅσας παρετήρησε, καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων μεταρρυθμίσεων.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 12 Ἰουλίου 1856.

Ἐν Ὁνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Βασίλισσα

Α Μ Α Λ Ι Α

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Α. ΚΟΥΜΟΥΝΑΟΥΡΟΣ

ΝΟΜΟΣ ΒΟΘ'

Περὶ συστάσεως ὑποδιδασκαλειῶν

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Ἰδρύεται εἰς ἕκαστον Νομὸν ἀνὰ ἓν ὑποδιδασκαλεῖον.

Ἄρθρον 2.

Ἡ διάρκεια τῆς ἐν τοῖς ὑποδιδασκαλείοις μαθητείας εἶνε μονοετής.

Ἄρθρον 3.

Τὸ προσωπικὸν τῶν ὑποδιδασκαλειῶν συνίσταται ἐκ δύο δημοδιδασκάλων ἀποφοίτων τῶν ἀπὸ τοῦ 1878 λειτουργούντων διδασκαλείων τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 4.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι οἱ διδάσκοντες ἐν τοῖς ὑποδιδασκαλείοις πρέπει νὰ ᾔηγε πρωτοβάθμιοι, νὰ ἔχωσι τοῦ-
ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΛΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

λάχιστον τριετή εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν καὶ νὰ μὴ ὑπέστησάν ποτε πειθαρχικὴν τινα ποινήν.

*Άρθρον 5.

Οὐδείς τῶν πρωτοβαθμίων δημοδιδασκάλων γίνεται διευθυντὴς τῶν ὑποδιδασκαλείων, ἐὰν πρὸς τοῖς ἐν τοῖς ἄρθροις 3 καὶ 4 δὲν ἔχη καὶ εἰς τὰ τεχνικὰ μαθήματα καὶ ἰδίως εἰς τὴν ὥδικὴν τὸν βαθμὸν ἀριστα.

*Άρθρον 6.

Τῶν δημοδιδασκάλων τῶν διδασκόντων ἐν τοῖς ὑποδιδασκαλείοις ὁ μὲν διευθυντὴς λαμβάνει μισθὸν δραχμὰς 210 κατὰ μῆνα, ὁ δὲ ἕτερος 200.

*Άρθρον 7.

Ὁ διευθυντὴς λαμβάνει καὶ 10 δραχμὰς περιπλέον κατὰ μῆνα διὰ γραφικὰ καὶ λοιπὰ μικρὰ ἐξόδα τοῦ σχολείου.

*Άρθρον 8.

Διὰ πᾶσαν φθορὰν τοῦ διδακτηρίου καὶ τῶν ὀργάνων τῶν διδακτικῶν, προερχομένην εἴτε ἐκ τῶν διδασκόντων εἴτε ἐκ τῶν μαθητῶν, ὁ διευθυντὴς εἶνε προσωπικῶς ὑπεύθυνος.

*Άρθρον 9.

Διορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τῇ προτάσει τοῦ διευθυντοῦ εἰς ἐπιστάτης λαμβάνων μηνιαῖον μισθὸν δραχμὰς τεσσαράκοντα.

*Άρθρον 10.

Οἱ θέλοντες νὰ σπουδάσωσιν εἰς τὰ ὑποδιδασκαλεῖα πρέπει

α') Νὰ ἔχωσιν ἀπολυτήριον σχολαρχείου.

β') Διαγωγὴν ἄμεμπτον, μαρτυρουμένην εἴτε ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν εἴτε ὑπὸ τῶν διευθυντῶν καὶ τῶν διδασκάλων τῶν σχολείων, εἰς ἃ ἐφοίτησαν.

γ') Ἡλικίαν οὔτε μικροτέραν τῶν 16 οὔτε μεγαλειτέραν τῶν 30 ἐτῶν, μαρτυρουμένην ὑπὸ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν.

δ') Ὑγείαν στερεὰν καὶ σῶμα ἀρτιμελές, ὑπὸ δύο ἱατρῶν πιστούμενα.

Ἄρθρον 11.

Μόνον μετὰ εὐδόκιμον εἰσιτήριον δοκιμασίαν κατὰ γράφονται ἐν τοῖς μαθηταῖς τῶν ὑποδιδασκαλείων οἱ εἰς αὐτὰ προσερχόμενοι.

Ἄρθρον 12.

Μαθήματα διδάσκονται ἐν τοῖς ὑποδιδασκαλείοις.

α') Θρησκευτικά. Εὐαγγέλιον ἐν μεταφράσει, ἱερὰ ἱστορία καὶ κατήχησις.

β') Παιδαγωγικά.

γ') Ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεῖα κειμένων νεοελληνικῶν, ἐκθέσεις ἰδεῶν καὶ γραμματικὴ τῆς νεοελληνικῆς γλώσσης.

δ') Ἱστορία ἐλληνικὴ καὶ ἰδίως τῆς ἐλληνικῆς ἐπανάστασεως.

ε') Γεωγραφία τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως τῆς Ἑλλάδος.

ς') Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ, ἰδίως προβλήματα.

ζ') Ἀσματα ἐκκλησιαστικά καὶ λαϊκά.

η') Καλλιγραφία.

θ') Ἰχνογραφία καὶ

ι') Γυμναστική.

Ἄρθρον 13.

Μετὰ τοῦ ὑποδιδασκαλείου συνημμένον ὑπάρχει καὶ

πρότυπον γραμματεῖον ἔχον οὐχὶ πλειοτέρους τῶν 40 μαθητῶν.

Ἄρθρον 14.

Οἱ μαθηταὶ τῶν ὑποδιδασκαλείων ἀσχοῦνται μὲν εἰς τὸ διδάσκειν ἐπὶ 12 ὥρας τὴν ἐβδομάδα εἰς τὸ πρότυπον γραμματεῖον, διδάσκονται δὲ ἐπὶ 10 τὰ τεχνικὰ μαθήματα καὶ ἐπὶ 20 τὰ λοιπὰ.

Ἄρθρον 15.

Τῶν δύο δημοδιδασκάλων ὁ μὲν διευθυντὴς ἀσκεῖ τοὺς μαθητὰς τοῦ ὑποδιδασκαλείου πρακτικῶς εἰς τὸ διδάσκειν καὶ διδάσκει αὐτοὺς τὰ θρησκευτικὰ, τὰ τεχνικὰ καὶ παιδαγωγικὰ μαθήματα, ὁ δὲ ἕτερος διδάσκει πάντα τὰ λοιπὰ μαθήματα τοὺς μαθητὰς τοῦ ὑποδιδασκαλείου καὶ διδάσκει καὶ ἐν τῷ προτύπῳ ὡς τακτικὸς διδάσκαλος.

Ἄρθρον 16.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ὠρισμένων σπουδῶν ὑποβάλλονται οἱ μαθηταὶ πάντων τῶν ὑποδιδασκαλείων τοῦ Κράτους εἰς ἀπολυτήριον δοκιμασίαν ἐν τινὶ τῶν διδασκαλείων τοῦ Κράτους, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ἐκάστοτε ὀριζομένη. ἐνώπιον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, συνισταμένης ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὡς πρόεδρου, ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ διδασκαλείου, ἐν ᾧ ἡ ἀπολυτήριος δοκιμασία θὰ γίνηται ἀντιπροσωπεύοντος καὶ τὸν πρόεδρον κωλυόμενον, καὶ ἐκ τῶν διδασκάλων τῶν τεχνικῶν μαθημάτων τοῦ αὐτοῦ διδασκαλείου.

Ἄρθρον 17.

Ἀπολυόμενοι ἐκ τῶν ὑποδιδασκαλείων οἱ μαθηταὶ

αὐτῶν διορίζονται ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ γραμματισταὶ εἰς τὰ γραμματεῖα, τὰ ἰδρυμένα κατὰ τὰς κώμας τὰς ἐχούσας ἀριθμὸν κατοίκων ὀλιγώτερον τῶν 600. Διορίζονται δὲ εἰς μὲν τὰς κώμας τὰς ἐχούσας 500-600 κατοίκους οἱ λαβόντες τὸν ἀριθμὸν ἄριστα, εἰς δὲ τὰς ἐχούσας 400-500 οἱ τὸν βαθμὸν λίαν καλῶς καὶ εἰς τὰς ἐχούσας ὀλιγώτερον τῶν 400 μέχρις 150 κατοίκων οἱ τὸν βαθμὸν καλῶς.

*Ἀρθρον 18.

Μισθὸν λαμβάνουσι οἱ γραμματισταὶ 75 μὲν δραχμὰς οἱ ἔχοντες βαθμὸν ἄριστα, 65 οἱ ἔχοντες λίαν καλῶς καὶ 55 οἱ ἔχοντες καλῶς. Κατοικοῦσι δὲ πάντες ἀνεξόδως ἐν τοῖς διδασκηρίοις, ὅπου τοῦτο εἶνε δυνατόν.

*Ἀρθρον 19.

Ὁ μισθὸς αὐτῶν αὐξάνει ἐπὶ δύο πενταετίας ἀνὰ πέντε δραχμὰς ἐκάστοτε.

*Ἀρθρον 20.

Οἱ γραμματισταὶ οἱ ἔχοντες βαθμὸν λίαν καλῶς καὶ καλῶς μετὰ εὐδόχιμον πενταετὴ ὑπηρεσίαν δικαιоῦνται νὰ προσέλθωσιν εἰς τι τῶν διδασκαλείων τοῦ Κράτους ὅπως ὑποστῶσιν ἐξετάσεις πρὸς βελτίωσιν τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν.

*Ἀρθρον 21.

Οἱ γραμματισταὶ οἱ ἔχοντες τὸν βαθμὸν ἄριστα δικαιоῦνται, ἐπὶ πενταετίαν πρότερον ὑπηρετήσαντες ἐν τοῖς γραμματεῖοις, νὰ καταγραφῶσιν ἐν τοῖς μαθηταῖς τῆς δευτέρας τάξεως τῶν διδασκαλείων μετὰ τὴν νεο-

μισμένην δοκιμασίαν, ἂν ἡ ἡλικία αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνει τὰ 30 ἔτη καὶ ἂν εὐδοκιμήσωσι κατὰ τὴν εἰς τὸ διδασκαλεῖον εἰσιτήριοι δοκιμασίαν αὐτῶν.

Ἄρθρον 22.

Προσωρινῶς, μέχρις οὗ συμπληρωθῇ ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς τῶν γραμματιστῶν πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν συμπάσης τῆς χώρας, δύνανται νὰ διορίζωνται καὶ κατωτέρων βαθμῶν γραμματισταὶ εἰς θέσεις ἀνωτέρας. Τὸ ἐναντίον ἀπαγορεύεται.

Ἄρθρον 23.

Οἱ τῶν ὑποδιδασκαλείων ἀπόφοιτοι ἀντικαθιστῶσι τοὺς λοιποὺς γραμματοδιδασκάλους, τοὺς μὴ ἀποφοιτήσαντας ἐκ τῶν ὑποδιδασκαλείων, ἅμα παρουσιασθῶσι τοιοῦτοι. Προσέτι οἱ ὄντες τοποθετημένοι εἰς θέσεις ἀνωτέρας ὑποχωροῦσι πάραυτα, ἅμα ἐμφανισθῶσι γραμματισταὶ δικαιοῦμενοι νὰ τοποθετηθῶσι συνωδᾷ τῷ ἀνωτέρῳ 17 ἄρθρῳ τοῦ παρόντος νόμου.

Ἄρθρον 24.

Τὰ ὑποδιδασκαλεῖα λειτουργοῦσιν, ὅταν οἱ μαθηταὶ αὐτῶν δὲν εἶνε ὀλιγώτεροι τῶν 15 καὶ ἐν ὧσιν αἱ ἐκπαιδευτικαὶ ἀνάγκαι, αἱ δι' αὐτῶν θεραπευόμεναι ὑφίστανται, ἄλλως διαλύονται· ἀνιδρύονται δὲ πάλιν, ὅταν αἱ αὐταὶ ἀνάγκαι ἀπαιτήσωσι τοῦτο.

Ἄρθρον 25.

Οἱ φοιτῶντες κατ' ἔτος εἰς τὰ ὑποδιδασκαλεῖα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβαίνωσι τοὺς 50.

Ἄρθρον 26.

Διὰ Β. Διαταγμάτων θὰ ὀρισθῶσιν αἱ πόλεις, ἐν αἷς

θα ἐδρεύουσι τὰ ὑποδιδασκαλεῖα, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔ-
τος ἰδρυομένων, τὰ τῆς διδασκαλίας ἐν τε τῷ προτύπῳ
γραμματεῖῳ καὶ τῷ ὑποδιδασκαλείῳ, τὰ κατὰ τὰς εἰ-
σιτηρίους καὶ ἀπολυτηρίους καὶ προαγωγικὰς ἐξετά-
σεις, αἱ διακοπαί, τὸ ἐορτολόγιον καὶ πάντα τὰ εἰς τὸν
παρόντα νόμον ἀναφερόμενα.

Ὁ παρῶν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ'
ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφη-
μερίδος τῆς Κυβερνησεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος
τοῦ Κράτους.

Ἐρ Τατοῦτ τῇ 6 Αὐγούστου 1892.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.

ΣΤΕΦ. ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ

Ἐθεωρήθη κτλ.

Ἐρ Ἀθήναις τῇ 7 Αὐγούστου 1892.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

Α. Ν. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΟΜΟΣ ἈΣΕΙ'

Περὶ καταργήσεως τῶν διδασκτῶν ἐν τοῖς
δημοτικῶν σχολείοις κ.λ.π.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀποφα-
σίζομεν καὶ διατάσσομεν τάδε.

Ἄρθρον 1.

Τὰ ἄρθρα 26 καὶ 27 καὶ λοιπὰ σχετικὰ πρὸς τὴν καταβολὴν διδάκτρων τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων Νόμου τῆς 6/18 Φεβρουαρίου 1834 καταργοῦνται. Ἡ ὑποχρέωσις τῆς καταβολῆς διδάκτρων πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους ἐπὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῶν παιδῶν παύει ἀπὸ τοῦδε.

Ἄρθρον 2.

Ὁ μηνιαίος μισθὸς τῶν δημοδιδασκάλων αὐξάνεται ἀνὰ πᾶσαν πενταετίαν κατὰ δέκα δραχμάς, ἀλλὰ τὸ σύνολον τῆς αὐξήσεως ταύτης, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀρχικοῦ μισθοῦ.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Ἰουλίου 1885

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

A. A. ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ

Ἐθεωρήθη χτλ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰουλίου 1885.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς

Σ. Κ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀριθ. 1604

1259

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ Σ

Πρὸς τὸν παρὰ τῷ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργεῖῳ Νομικῶν
σύμβουλον κ. Α. Θεοδωρίδην.

Παρακαλεῖσθε ὅπως λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὰ ἄρθρα
17 καὶ 23 τοῦ ΒΟΘ' περὶ ὑποδιδασκαλείων νόμου καὶ

τὰ ἄρθρα 24 καὶ 26 τοῦ ΒΤΜΘ' περὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως νόμου γνωμοδοτήσῃτε ἂν δύνανται ν' ἀπολυθῶσι τῆς ὑπηρεσίας οἱ γραμματοδιδάσκαλοι ὧν τὰς θέσεις ζητοῦσι νὰ καταλάβωσι γραμματισταί.

Ἐρ Ἀθήναις τῇ 29 Ἰανουαρίου 1898.

Ὁ Ὑπουργός

ΑΝΔΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀριθ. 51.

*Πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ
τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.*

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1604 ἐν. ἔ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου, λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω αὐτῷ ὅτι ἐκ τοῦ περὶ μονιμοποιήσεως τῶν ἐν γένει διδασκόντων ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἐκπαιδευτηρίοις πνεύματος τοῦ νόμου περὶ στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως, ὥρισαντος ῥητῶς τὰς περιπτώσεις τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν, θεωροῦμεν ὡς καταργηθεῖσαν πᾶσαν πρὸς τοῦτο ἀντικειμένην ἐναντίαν διάταξιν, ἐπομένως καὶ ἐκείνην τοῦ νόμου ΒΟΘ', καθ' ἣν οἱ γραμματισταὶ παρουσιαζόμενοι καταλαμβάνουσιν αὐτοδικαίως τὰς θέσεις τῶν γραμματοδιδασκάλων.

Τοῦτο προκύπτει ἐναργῶς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου ΒΤΜΘ', καθ' ὃ μόνον ὁ πρὸ τοῦ διορισμοῦ γραμματοδιδασκάλου παρουσιασθεὶς γραμματιστὴς προτιμᾶται αὐτοῦ.

Ἀθήνησι τῇ 6 Φεβρουαρίου 1898.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος

Α. ΛΥΜΠΕΡΑΚΗΣ

NOMOS ΑΙΓ'

Περί συστάσεως Τουρκικῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν παι-
δευτηρίων ἐν ταῖς προσαρτηθείσαις ἐπαρχίαις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄. κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἐγνώμεν
νὰ διατάξωμεν καὶ διατάσσομεν τάδε.

Ἄρθρον 1.

Συνιστῶμεν ἐν ταῖς προσαρτηθείσαις Ἐπαρχίαις παι-
δευτήρια Τουρκικά καὶ Ἰσραηλιτικά.

Ἄρθρον 2.

Τὰ παιδευτήρια ταῦτα, ἕως οὗ κανονισθῶσιν ἄλλως
τὰ κατ' αὐτά, θὰ διατηρῶνται δαπάναις τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδευτηρίων, ὁ χρόνος τῆς συστά-
σεως, ὁ τόπος καὶ ὁ βαθμὸς αὐτῶν, τὰ προσόντα τῶν
διδασκάλων καὶ τὰ καθέκαστα περὶ αὐτῶν ὀρισθήσονται
διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος.

Ὁ νόμος οὗτος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ'
ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφη-
μερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος
τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ἰουρίου 1882.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Κ. ΔΟΜΒΑΡΔΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Ἰουρίου 1882.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἱπουργός

Δ. Γ. ΡΑΛΛΗΣ

ΝΟΜΟΣ ΠΑΡΙΕ'

Περὶ ἐπιμισθίων τῶν καθηγητῶν, διδασκάλων
καὶ δημοδιδασκάλων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α' κ.λ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασί-
σαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Προσεπιχορηγεῖται εἰς δημοδιδασκάλους, διδασκά-
λους καὶ βοηθοὺς ἐλληνικῶν σχολείων, καθηγητὰς γυ-
μνασίων καὶ διδασκαλείων ἐπιμίσιον, ὡσάκις ἀνατίθε-
ται αὐτοῖς πρὸς τοῖς μαθήμασιν, ἢ κατὰ καθῆκον καὶ
συμφώνως πρὸς τὸν διορισμὸν τῶν διδάσκουσι, καὶ
ἐτέρα δημοσία ἐργασία, ὑπαγομένη εἰς τὸ ἐπάγγελμά
των καὶ τὸν βαθμὸν τῶν.

Ἄρθρον 2.

Ἐκαστον τῶν τοιούτων ἐπιμισθίων, εἰς καθηγητὰς,
ἐλληνοδιδασκάλους καὶ δημοδιδασκάλους χορηγουμέ-
νων, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ ὑπερβαίνει τὸ τρίτον
τοῦ μισθοῦ τοῦ λαμβάνοντος αὐτό, ἂν δύο ὥρων ἐργα-
σία ἀνατίθεται αὐτῷ τὴν ἡμέραν, ἂν δὲ ὀλιγώτερον,
μετριάζεται ἀναλόγως τὸ ἐπιμίσιον.

Ἄρθρον 3.

Οὐδεὶς τῶν εἰρημένων δημοσίων καθηγητῶν καὶ δι-
δασκάλων παντὸς βαθμοῦ δύναται νὰ διδάσχη εἰτεῖδιω-
τικῶς ἢ ἐπὶ ἐπιμισθίῳ δημοσίῳς ὑπὲρ τὰς 12 ὥρας τὴν
ἐβδομάδα.

Ἄρθρον 4.

Εἰς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου δύναται νὰ χο-

ρηγῆται ἑκατοντάδραχμον κατὰ μῆνα ἐπιμίσιον, ὅσας
κις ἀνατίθεται αὐτοῖς μάθημα χηρευούσης ἔδρας, ἀπαι-
τοῦν τοῦλάχιστον καθ' ἑβδομάδα διδασκαλίαν τρίωρον.

Ἄρθρον 5.

Τὰ εἰρημένα ἐπιμίθια ὀρίζονται καὶ χορηγοῦνται
διὰ Β. διατάγματος· λογίζονται δὲ καὶ ταῦτα εἰς τῆς
συντάξεως τὸν προσδιορισμὸν κατὰ τὸν περὶ ταύτης
νόμον.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ παρ'
Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφη-
μερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος
τοῦ Κράτους.

Ἐρ' Ἀθήραις τῇ 31 Μαρτίου 1885.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Κ. ΔΟΜΒΑΡΔΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐρ' Ἀθήραις τῇ 5 Ἀπριλίου 1885.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Δ. Γ. ΡΑΛΛΗΣ.

Κανονισμὸς τῶν Μετεωρολογικῶν καὶ Σεισμο-
λογικῶν Σταθμῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ΒΣΖΘ' νόμου τοῦ
1895, προτάσει τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστι-
κῶν καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τῶν Ἐσωτερικῶν

καὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργῶν, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀστεροσκοπείου Ἀθηνῶν ἰδρύονται εἰς ἐπικαίρους ἐπιστημονικοὺς τόπους τῆς Ἑλλάδος Μετεωρολογικοὶ καὶ Σεισμολογικοὶ Σταθμοὶ α', β', γ', καὶ δ' τάξεως, ἀποτελοῦντες παραρτήματα αὐτοῦ.

Ἄρθρον 2.

Τὸ προσωπικὸν τῶν Μετεωρολογικῶν καὶ Σεισμολογικῶν Σταθμῶν α' καὶ β' τάξεως ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ καὶ δύο ὑποδιευθυντῶν. Καὶ διευθύνονται μὲν διορίζονται οἱ γυμνασιάρχαι ἢ οἱ ἀναπληροῦντες αὐτοὺς καθηγηταὶ καὶ ἐν ἑλλείψει τούτων οἱ σχολάρχαι. Ὑποδιευθύνονται δὲ οἱ καθηγηταὶ τῶν μαθηματικῶν ἐν ταῖς γυμνασίαις, οἱ σχολάρχαι, οἱ ἐλληνοδιδάσκαλοι, οἱ δημοδιδάσκαλοι καὶ γραμματοδιδάσκαλοι, προτιμωμένων καὶ μετὰ τούτων τῶν μαθηματικῶν ἢ φυσικῶν.

Τὸν διευθυντὴν τοῦ Σταθμοῦ ἀπόντα ἢ κωλύμενον ἀναπληροῖ ὁ κατὰ βαθμὸν ἀνώτερος ἢ ὁ ἀρχαιότερος τῶν ὑποδιευθυντῶν.

Ἄρθρον 3.

Τὸ προσωπικὸν τῶν Μετεωρολογικῶν καὶ Σεισμολογικῶν Σταθμῶν γ' καὶ δ' τάξεως ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ καὶ ἑνὸς ὑποδιευθυντοῦ. Καὶ διευθύνονται μὲν διορίζονται οἱ σχολάρχαι, ὑποδιευθύνονται δὲ οἱ ἐλληνοδιδάσκαλοι, οἱ δημοδιδάσκαλοι καὶ οἱ γραμματοδιδάσκαλοι προτιμωμένων τῶν ἐχόντων πτυχίον φυσικῶν ἢ μαθηματικῶν ἐπιστημῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν Μετεωρολογικῶν καὶ Σεισμολογι-

κῶν Σταθμῶν εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τοὺς ἐν τοῖς δυσὶ προηγουμένοις ἄρθροις ἀναφερομένους ὑπαλλήλους, ἀποτελοῦσα μέρος τῶν καθηκόντων αὐτῶν· δὲν δικαι- οῦνται δὲ νὰ παραιτηθῶσιν ἢ ἐγκαταλίπωσιν οὗτοι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἐφ' ὅσον κατέχουσι τὴν δημοσίαν αὐτῶν θέσιν.

Ἄρθρον 5.

Οἱ διευθύνται καὶ ὑποδιευθύνται τῶν Μετεωρολογι- κῶν καὶ Σεισμολογικῶν Σταθμῶν διορίζονται καὶ ἀπο- λύονται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἀπ' εὐθείας ἢ προτάσει τοῦ προϊσταμένου τῶν οἰκείων τμη- μάτων τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ὧν ἐκτελοῦσι τὰς ὁδηγίας ἀνελλιπῶς καὶ ἡκριβωμένως, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπη- ρεσίαν τῶν σταθμῶν. Εἰσὶ δὲ ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν βλά- βην ἐξ ἀμελείας αὐτῶν τῶν ἐμπεπιστευμένων αὐτοῖς ὀργάνων, σκευῶν καὶ λοιπῶν ὑλικῶν τοῦ σταθμοῦ, καὶ ἐκτελοῦσιν ἀπροφασίστως καὶ ἀνελλιπῶς πᾶσας τὰς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν σταθμῶν ὁδηγίας καὶ ἐντολὰς τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου.

Ἄρθρον 6.

Οἱ διευθύνται ἔχουσι τὴν διοίκησιν καὶ ἐπιβλεψιν τῶν Σταθμῶν· ἀποστέλουσι ταχτικῶς περὶ τὰ μέσα τὸ βραδύτερον ἐκάστου μηνὸς τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸν προηγούμενον μῆνα γενομένων παρατηρήσεων. Εἰσὶν ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν παράλειψιν ἢ ἑλλιπῆ ἐκτέλεσιν τῶν ὁδηγιῶν τοῦ διευθυντοῦ ἢ τῶν προϊσταμένων τῶν οἰκείων τμημάτων τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τῶν ὑπ' αὐτοὺς Σταθμῶν. Κανονίζουσι τὰ τῆς ἐσωτερικῆς ὑπη- ρεσίας τούτων, ἐκδίδουσι τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς πρὸς

τοὺς ὑποδιευθυντὰς τῶν οἰκείων Σταθμῶν καὶ φροντίζουσι περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τῶν ὑποδιευθυντῶν, ἐλέγχοντες ἐνδελεχῶς τὰ τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν. Ἀναφέρουσι δὲ τακτικῶς πρὸς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τὰ τῆς καταστάσεως τῶν ὑπ' αὐτοὺς Σταθμῶν, προτείνοντες ἐν ἀνάγκῃ τὰ κατάλληλα πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν αὐτῶν μέτρα.

Ἄρθρον 7.

Οἱ ὑποδιευθυνταὶ τοῦ Σταθμῶν ὑπάγονται ἱεραρχικῶς ὑπὸ τοὺς διευθυντὰς αὐτῶν, ὧν ἐκτελοῦσιν ἀνελλιπῶς τὰς ἐντολὰς καὶ διενεργοῦσι τακτικῶς ἄνευ ἀναπληρωτοῦ πάσας τὰς τοῦ σταθμοῦ παρατηρήσεις καὶ λοιπὰς σχετικὰς ἐργασίας συμφώνως πρὸς τὰς ὁδηγίας τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν προϋσταμένων τῶν οἰκείων τμημάτων τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸ τηλεγραφικῶς καθ' ἑκάστην περίληψιν τῶν ἡμερησίων τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων παρατηρήσεων αὐτῶν καὶ καταγράφουσι καὶ υποβάλλουσι τοῖς οἰκείοις διευθυνταῖς τῶν σταθμῶν δέκα τὸ πολὺ ἡμέρας μετὰ τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς τὸ σύνολον τῶν κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον γενομένων παρατηρήσεων μετὰ τῶν σχετικῶν ὑπολογισμῶν. Εἰσὶν ὑπεύθυνοι διὰ πᾶσαν βλάβην τῶν ὀργάνων, ἅπερ χειρίζονται, μεριμνῶντες ἐπιμελῶς ὅπως διατηρῶσιν αὐτὰ ἐν καλῇ καταστάσει.

Ἄρθρον 8.

Αἱ παρατηρήσεις τῶν σταθμῶν, αἵ τε τακτικαί, τουτέστιν αἱ γινόμεναι ἀκριβῶς πάντοτε κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ὀρισμένas ὥρας, καὶ αἱ ἑκτακτοὶ τελοῦνται ἄνευ παραλείψεως καὶ μετὰ πάσης τῆς δεού-

σης ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς τακτικώτατα, ἀπαγορευομένης πάσης διακοπῆς. Κατὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς οἱ διευθυνταὶ τῶν Σταθμῶν διανέμουσι τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν εἰς τοὺς τακτικοὺς ὑποδιευθυντάς τῇ ἐγκρίσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἢ εἰς ἄλλους ἐκκτάτους τοιοῦτους προσωρινῶς μέχρι λήξεως τῶν διακοπῶν, ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀναπληρωτὰς διοριζομένους ἐκ τῶν καθηγητῶν, σχολαρχῶν, ἑλληνοδιδασκάλων, δημοδιδασκάλων, γραμματοδιδασκάλων καὶ ἰδιωτῶν. Οὐδεὶς δὲ τῶν ὑποδιευθυντῶν δύναται νὰ ἀναχωρήσῃ ἐν ἀδείᾳ ἢ ἐν διακοπαῖς, ἂν μὴ ἐξασφαλίσῃ πρότερον τὴν κονονικὴν κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ λειτουργίαν τοῦ Σταθμοῦ.

Ἄρθρον 9

Οὐδεὶς, πλὴν τῶν τακτικῶν ὑποδιευθυντῶν, δύναται νὰ μετέσχῃ τῶν ἐργασιῶν τῶν Σταθμῶν, πρὶν ἢ ἀσκηθεὶς ἐπαρκῶς λάβῃ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Ἀστεροσκοπείου, χορηγούμενην μετὰ ἡττιολογημένην ἔχθεσιν τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Σταθμοῦ, ὑπέχοντος εὐθύνην ἐπὶ τούτῳ.

Ἄρθρον 10.

Τὰ βιβλία τῶν παρατηρήσεων καὶ τὰ πρόχειρα τετράδια τῶν Σταθμῶν ἀποπερατούμενα ἀποστέλλονται ὑπὸ τῶν διευθυντῶν πρὸς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, ἔνθα κατατίθενται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ αὐτοῦ.

Ἄρθρον 11.

Οἱ διευθυνταὶ τῶν Σταθμῶν παραλαμβάνουσι τὰ ὄργανα καὶ ἐν γένει τὰ ὑλικά τῶν Σταθμῶν διὰ τακτικοῦ τριπλοῦ πρωτοκόλλου, οὗτινος τὸ μὲν ἐν ἀντίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τὰ δὲ δύο

ἄλλα κρατοῦνται ἀνὰ ἓν ὑπὸ τοῦ παραδίδοντος καὶ παραλαμβάνοντος τὸν Σταθμόν.

Ἄρθρον 12.

Οὐδεμία μεταβολὴ καὶ παράλειψις τῶν κεκανονισμένων ἐπιτρέπεται ἐν τοῖς Σταθμοῖς ἄνευ ἐγκρίσεως ἢ διαταγῆς τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἢ τοῦ προϊσταμένου τοῦ οἰκείου τμήματος.

Ἄρθρον 13.

Οἱ παντὸς βαθμοῦ ὑπάλληλοι τῶν Μετεωρολογικῶν καὶ Σεισμολογικῶν Σταθμῶν ὑπάγονται ὑπὸ τὴν πειθαρχικὴν τιμωρίαν τῶν προϊσταμένων αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 6, 7 καὶ 8 τοῦ νόμου ΑΡΨΓ' τοῦ 1884.

Κατὰ πάσης ἀποφάσεως ἢ ἐγκρίσεως πειθαρχικῆς τιμωρίας τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ὡς ἀμέσως προϊσταμένης ἀρχῆς, ἐπιτρέπεται ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῆς ἔφσεις πρὸς τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 8 τοῦ ΑΡΨΓ' νόμου τοῦ 1884.

Ἄρθρον 14.

Πᾶσα μετὰθεσις ἢ ἀπόλυσις ἀπὸ τῆς δημοσίας θέσεως τῶν διευθυντῶν ἢ ὑποδιευθυντῶν τῶν σταθμῶν γνωστοποιεῖται ἄνευ ἀναβολῆς πρὸς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου. Οἱ δὲ μετατιθέμενοι ἢ ἀπολυόμενοι ὑπάλληλοι ὀφείλουσι πρὸ τῆς ὑπ' αὐτῶν παραδόσεως τῆς ἐν τῷ Σταθμῷ ὑπηρεσίας αὐτῶν νὰ συνεννοῶνται πρότερον καὶ ζητῶσι τὰς περὶ τούτου διαταγὰς τοῦ Ἀστεροσκοπείου.

Ἄρθρον 15.

Ἡ διεύθυνσις τῶν Μετεωρολογικῶν καὶ Σεισμολογικῶν Σταθμῶν δύναται ν' ἀνατεθῇ παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου, καὶ εἰς νομομηχανικούς, ἡ δὲ ὑποδιεύθυνσις εἰς τοὺς ὑπὸ τούτους ἐργοδηγούς.

Ἡ διεύθυνσις τῶν Σταθμῶν δύναται ὡσαύτως νὰ ἀνατεθῇ παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ εἰς ἰδιώτας, ἔχοντας τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀναλάβωσι τὴν πλήρη, ἀνελλιπῇ καὶ μετὰ πάσης τῆς δεούσης ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς ἐκτέλεσιν τῶν παρατηρήσεων καὶ πάσης τῆς λοιπῆς ἐργασίας τῶν Σταθμῶν.

Οὗτοι ἔχουσιν εὐθύνην διὰ τὰ ὄργανα καὶ τὰ λοιπὰ σκεύη τῶν Σταθμῶν αὐτῶν, ἅτινα παραλαμβάνουσι διὰ κανονικοῦ πρωτοκόλλου.

Ἄρθρον 16.

Οἱ διευθύνται καὶ οἱ ὑποδιευθύνται τῶν Σταθμῶν ὀφείλουσι νὰ ἀποστέλλωσιν ἀμέσως μὲν, τηλεγραφικῶς, περὶ παντὸς ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν αἰσθητοῦ γενομένου σεισμοῦ σύντομον περιγραφὴν, βραδύτερον δέ, ταχυδρομικῶς, λεπτομερῇ τοῦ σεισμοῦ περιγραφὴν, συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῷ σεισμολογικῷ τοῦ Ἀστεροσκοπείου δελτίω ἐρωτήσεις.

Ἄρθρον 17.

Παρὰ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἐνεργοῦνται ἐκάστοτε ἐπιθεωρήσεις τῶν Μετεωρολογικῶν καὶ Σεισμολογικῶν Σταθμῶν. Οἱ διευθύνται καὶ οἱ ὑποδιευθύνται τῶν Σταθ-

μῶν ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσιν ὑπὸ τὸν ἑλεγχον τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Σταθμῶν, νὰ παρέχωσιν αὐτῷ πάντα τὰ στοιχεῖα πρὸς πλήρη καὶ λεπτομερῆ ἐπιθεώρησιν καὶ νὰ συμμορφῶνται πρὸς τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ.

Ἄρθρον 18.

Τὰ μετεωρολογικὰ καὶ σεισμολογικὰ τηλεγραφήματα μεταβιβάζονται δωρεάν, κατατάσσονται δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν τηλεγραφημάτων τῆς ὑπηρεσίας προτιμώμενα τῶν ἰδιωτικῶν.

Ἄρθρον 19.

Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς τοῖς τηλεγραφικοῖς γραφεῖσι νὰ ἀνακοινῶσιν εἰς οἷονδήποτε τὸ περιεχόμενον τῶν διὰ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον προωρισμένων μετεωρολογικῶν καὶ σεισμολογικῶν τηλεγραφημάτων.

Ἄρθρον 20.

Τὰ τηλεγραφεῖα τοῦ Κράτους ἀναφέρουσι πάραυτα τηλεγραφικῶς πρὸς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον πάντα ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν αἰσθητὸν γενόμενον σεισμὸν μετὰ συντόμου περιγραφῆς αὐτοῦ, ἀποστέλλουσι δὲ βραδύτερον λεπτομερῆ τοῦ σεισμοῦ ἐκθεσιν συμφώνως πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ ἐντύπου σεισμολογικοῦ δελτίου τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἐρωτήσεις.

Ἄρθρον 21.

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον μεταδίδει καθ' ἑκάστην τὴν ἀκριβῆ μέσσην αὐτοῦ ὥραν εἰς τὸ Τηλεγραφεῖον Ἀθηνῶν κατ' αὐτὴν δὲ κανονίζονται τὰ ὥρολόγια τῶν

Τηλεγραφείων κατὰ τὸ ἄρθρον 53 τοῦ ἀπὸ 29 Δεκεμβρίου 1882 Βασιλικοῦ Διατάγματος περὶ ἐκτελέσεως τοῦ νόμου περὶ ὀργανισμοῦ τῆς τηλεγραφικῆς ὑπηρεσίας.

Οἱ διευθύνται καὶ ὑποδιευθύνται τῶν Σταθμῶν λαμβάνουσι ταύτην παρὰ τῶν τηλεγραφείων τακτικῶς, ὡσάκισ ζητήσωσιν αὐτήν, χάριν τῆς ἀκριβείας τῶν παρατηρήσεων αὐτῶν· πρὸς δὲ τὸ κοινὸν παρέχεται ὑπὸ τῶν τηλεγραφείων ἀνὰ πᾶσαν μεσημβρίαν δι' ὑψώσεως σημαίας ἐν τῷ ἐξώστῃ ἢ ἄλλῳ καταλλήλῳ πρὸς τοῦτο τόπῳ τοῦ κτιρίου αὐτῶν ἐπὶ πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας μέχρι τῆς 12 ἀκριβῶς. Οἱ ἀρμόδιοι δήμαρχοι ὀφείλουσι νὰ διατάξωσι τὴν διὰ κωδωνοκρουσίας σήμανσιν τῆς μεσημβρίας εὐθὺς μετὰ τὴν πτώσιν τῆς σημαίας τοῦ τηλεγραφείου.

Ἐπὶ πάσῃ παραλείψει τῶν τηλεγραφείων ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ἀστεροσκοπείου θέλει ἀπευθύνεται εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων ἵνα προκαλῶνται τὰ προσήκοντα μέτρα, ἐπιβάλλωνται δ' ἐν ἀνάγκῃ καὶ πειθαρχικαὶ τιμωρίαι.

Οἱ διευθύνται τῶν τηλεγραφικῶν γραφείων ὀφείλουσι νὰ ἐπιβλέπωσι τὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν ἀνωτέρω, εἰσὶ δὲ ὑπεύθυνοι καὶ τιμωροῦνται ἀρμοδίως εἴη προτάσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀστεροσκοπείου διὰ πᾶσαν παράλειψιν αὐτῶν, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν ἐξ ἀμελείας ἢ ἀπρονοησίας αὐτῶν ἐν τῇ κανονικῇ λειτουργίᾳ τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ τῶν Σταθμῶν αὐτοῦ προελθοῦσαν.

Ἄρθρον 22.

Οἱ διευθύνται τῶν Μετεωρολογικῶν Σταθμῶν α' καὶ

6' τάξεως καὶ οἱ λιμενάρχαι λαμβάνουσι καθ' ἑκάστην παρὰ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἐν ἣ πλείονα τηλεγραφήματα περιέχοντα τὴν γενικὴν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαίρας μετὰ προγνώσεων τοῦ καιροῦ. Τὰ πρὸς τοὺς διευθυντὰς τηλεγραφήματα μεταβιβάζονται ἀμέσως τῇ φροντίδι αὐτῶν πρὸς πάντας τοὺς δήμους τῆς περιφέρειας τοῦ οἰκείου Σταθμοῦ καὶ τοιχοκολλῶνται ἔξωθεν τῆς θύρας αὐτοῦ. Τὰ πρὸς τοὺς λιμενάρχας τηλεγραφήματα τοιχοκολλῶνται ὑπ' αὐτῶν ἔξωθεν τῆς θύρας τοῦ λιμεναρχείου καὶ ἀνακοινοῦνται, ἂν ὁ λιμενάρχης κρίνῃ ἀναγκαῖον, τοῖς ἐν τῷ λιμένι ἡγκυροβολημένοις πλοίοις. Τὸ περιεχόμενον τῶν τηλεγραφημάτων τούτων ἀνακοινοῦνται καὶ τοῖς παραπλέουσι πλοίοις ὑπὸ σηματοφόρων ὑπὸ τῶν λιμεναρχῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω διατασσόμενα δι' ὑψώσεως τῶν πρὸς τοῦτο εἰδικῶν σημάτων.

Ἄρθρον 23

Τὸ ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ τηλεγραφικὸν γραφεῖον συντηρεῖται δι' ὀργάνων καὶ ὕλικῶν παρεχομένων ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων.

Ἄρθρον 24.

Χάριν ἐπιστημονικῆς ἐργασίας τοῦ Ἀστεροσκοπείου συντηρεῖται παρ' αὐτῷ κήπος, οὗτινος τὰ ἀναγκαῖα φυτὰ ὀφείλει νὰ χορηγῇ δωρεὰν τὸ ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις Τριανταφυλλιδεῖῳ Γεωργικῇ Σχολῇ Δημόσιον Δενδροκομεῖον, ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ Διευθυντοῦ ἢ γραμματέως τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ὀριζόντων τὰ εἶδη καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναγκαίων φυτῶν.

Εἰς τοὺς αὐτοὺς Ἡμετέρους Ὑπουργοὺς ἀνατίθεται
ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Σεπτεμβρίου 1895.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΙΑΔΟΧΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Τῶν Ἑσωτερικῶν τῶν Ναυτικῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.

Κ. Π. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΗΛΗΣ Ν. ΔΕΒΙΔΗΣ Δ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΝΟΜΟΣ ἈΥΤΟΥ

Περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῶν
πολιτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν κατὰ τὰς
ἐκλογὰς δικαστικῶν καὶ διοικη-
τικῶν ἀντιπροσώπων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. κ.λ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασί-
σαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Πολιτικοὶ ὑπάλληλοι, ἀπομακρυνόμενοι τῆς ἑδρας
αὐτῶν πλεον τῆς ἡμέρας πρὸς ἐκτέλεσιν ὠρισμένης
ἐντὸς τοῦ Κράτους ὑπηρεσίας, λαμβάνουσι, πλὴν τῶν
ὁδοιπορικῶν τῶν ἐξόδων, ἀποζημιώσιν δι' ἐκάστην ἡμέ-
ραν ἴσην πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ κανονικοῦ ἡμερησίου μι-
σθοῦ των. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους ὅμως τῶν δημοσίων
ἔργων, ἀσχολουμένους ἐν ὑπαίθρῳ πρὸς καταρτισμὸν
διαγραμμάτων, δίδεται ἀποζημιώσις ἴση πρὸς τὰ $\frac{2}{3}$,
τοῦ κανονικοῦ ἡμερησίου μισθοῦ των.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἰς Ἀθήνας δι' ὑπηρεσίαν μετὰ κλησίς ὑπαλλήλου ἔχοντος βαθμὸν κατώτερον τοῦ τμηματάρχου, εἰς δὲ τοὺς μετακαλουμένους δὲν παρέχεται ἀποζημίωσις πλεόν τῶν εἴκοσιν ἡμερῶν. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς προσκολλημένους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἄλλου γραφείου οὐδεμία παρέχεται ἀποζημίωσις.¹

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἡμερησία ἀποζημίωσις τῶν κατὰ τὰς ἐκλογὰς διοριζομένων ἐφόρων καὶ ἀντιπροσώπων τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ὀρίζεται τῶν μὲν ἐφετῶν καὶ δικηγόρων εἰς δραχμὰς 10, τῶν πρωτοδικῶν καὶ παρὰ πρωτοδικαῖς ἀντεισαγγελέων εἰς δραχμὰς 5, τῶν δὲ εἰρηνοδικῶν εἰς δραχμὰς 3. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη χορηγεῖται ἐπὶ ὀκτῶ τὸ πολὺ ἡμέρας.

Ἄρθρον 5.

Δὲν δικαιούται εἰς ὁδοιπορικὰ ἐξόδα ὁ προβιβαζόμενος ἢ ὁ ἐπὶ τῇ αἰτήσει του μετατιθέμενος. Εἰς τὴν κοινοποίησιν τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἢ τῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως περὶ τῆς μεταθέσεως μνημονεύεται ἐὰν αὕτη ἐγένετο αἰτήσει τοῦ ὑπαλλήλου.

Ἄρθρον 6.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου δὲν ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς τὰς ἀποζημιώσεις καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἐξόδα τῶν δικαστικῶν καὶ τῶν ἀνακριτικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων, ἐφ' ὅσον ταῦτα κανονίζονται ὑπὸ τῆς ποινικῆς διατιμῆσεως. Πρόεδροι δὲ καὶ εἰσαγγελεῖς ἐφετῶν ἢ οἱ νομικοὶ τούτων ἀναπληρωταί, ἀπομαχρυνόμενοι τῆς ἑδρας τοῦ ἐφετείου πρὸς ἐκτέλεσιν ἀνακριτικῆς ὑπηρεσίας,

¹ Ὅρα νόμον ΑΩΠΑ'.

λαμβάνουσιν ἡμερησίαν ἀποζημίωσιν ἴσην πρὸς τὸ
ἥμισυ τοῦ κανονικοῦ ἡμερησίου μισθοῦ των.

Ἄρθρον 7.

Πᾶσαι αἱ ἀντικείμεναι τῷ παρόντι νόμῳ διατάξεις
καταργοῦνται.

Ἡ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ
παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς
Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νό-
μος τοῦ Κράτους.

Ἐν Τατοῦφ τῇ 27 Μαΐου 1887.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

τῶν Οἰκονομικῶν	τῶν Ἑσωτερικῶν	τῆς Δικαιοσύνης
Χ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ	Κ. ΛΟΜΒΑΡΔΟΣ	Δ. ΒΟΥΛΠΙΩΤΗΣ
τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.		
	Π. ΜΑΝΕΤΑΣ	

Ἐθεωρήθη κτλ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰουνίου 1887.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Δ. Σ. ΒΟΥΛΠΙΩΤΗΣ

ΝΟΜΟΣ ΛΩΠΑ'

Περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ΑΥΨΓ' νόμου¹ περὶ ἀπο-
ζημιώσεως καὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α.' κτλ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀπεφασί-
σαμεν καὶ διατάσσομεν.

¹ Ὁ νόμος οὗτος συσχετισθήτω πρὸς τὸν ΑΥΨΓ' νόμον περὶ ἀπο-
ζημιώσεως καὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ΑΥΨΓ νόμου τῆς 27 Μαΐου (2 Ἰουνίου) 1887 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑξῆς.

«Ἄρθρ. 2. Τὰ ἔξοδα τῶν δι' ὑπηρεσίαν ἢ ἔνεκα μεταθέσεως εἴτε διὰ ξηρᾶς εἴτε διὰ θαλάσσης ὁδοιπορούντων ὑπαλλήλων, περιλαμβανομένης τῆς μεταφορᾶς τῆς ἀποσκευῆς αὐτῶν, πληρῶνονται ἐπὶ τῇ βάσει ἀποδείξεων Δὲν ἀπαιτοῦνται τοιαῦται δι' ἔξοδα μὴ ὑπερβαίνοντα τὰς δραχ. 8 πρὸς ἀποζημίωσιν λεμβούχων, ἀχθοφόρων καὶ ἀμαξηλατῶν. Οἱ ταξιδεύοντες δὲ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ἢ δι' ἄτμοπλοίων ἔχουσι δικαίωμα Α' θέσεως, ἐὰν ἔχωσι βαθμὸν μέχρις ὑπουργικοῦ γραμματέως Α' τάξεως περιλαμβανομένου, δευτέρας δὲ οἱ κατωτέρου βαθμοῦ, οἱ δὲ δημόσιοι ὑπηρετῶν τρίτης.»

«Ἡ ἀνευ δεδικαιολογημένης ἀνάγκης παρέκκλισις ἀπὸ τῆς συντομωτέρας ὁδοῦ συνεπάγεται ἀνάλογον ἔκπτωσιν, κατ' ἐκτίμησιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ.»

Ἄρθρον 2.

Ἡ § 6' τοῦ ἄρθρου 3 καὶ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος νόμου διαγράφονται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ἰανουαρίου 1894.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

τῶν Ἑσωτερικῶν	τῆς Δικαιοσύνης	τῶν Οἰκονομικῶν
Θ. Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ	ΑΔ. Θ. ΖΑΙΜΗΣ	Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

τῶν Ἐκκλησιαστικῶν

ΑΧΙΛ. ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐθεωρήθη κτλ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰανουαρίου 1891.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

ΑΛ. Θ. ΖΑΙΜΗΣ

Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν ἐδαφίων 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ
ἄρθρου 34 τοῦ περὶ ὁδοποιίας ΣΕΓ' νόμου, τῶν ἀφο-
ρώντων εἰς τὴν ἀπαλλοτριώσιν τῶν καταλαμβανο-
μένων γαιῶν καὶ κτημάτων.

ΝΟΜΟΣ ΑΧΜΒ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀπεφασί-
σαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Τὰ ἐδάφια 2, 3, 4 καὶ 5 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ περὶ
ὁδοποιίας ΣΕΓ' νόμου ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἑξῆς·

«Ἡ ἀπαλλοτριώσις τῶν γαιῶν καὶ κτημάτων ἐνε-
ργεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ ἀποζημιώσει, κανονιζομένη
ὑπὸ τριμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἀπὸ τὸν νο-
μάρχην, ἢ, τούτου κωλυομένου, ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον εἰ-
ρηνοδίκην, τὸν μηχανικὸν καὶ τὸν οἰκονομικὸν ἔφορον
τῆς περιφερείας, εἰς ἣν ὑπάγεται τὸ κτῆμα.

Ἐὰν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος δὲν ἀποδέχεται τὴν
προσδιορισθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποζημίωσιν, ἢ
ὑπάρχῃ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ εἰς ἀποζημίωσιν δικαι-
ουμένου, τὸ ποσὸν αὐτῆς κατατίθεται ἐν τινι ταμείῳ
τοῦ Κράτους, εἰδοποιουμένου περὶ τούτου τοῦ ἰδιοκτή-

του καὶ τῶν τυχόν ὑπαρχόντων ἐνυποθήκων δανειστῶν ἢ ἐν περιπτώσει ἀμφισβητήσεως, δημοσιευομένης εἰδοποιήσεως διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, τὸ δὲ κτῆμα καταλαμβάνεται ἀκωλύτως ὁκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν γενομένην ὡς ἄνω εἰδοποίησιν. Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργός, εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται τὸ ταμεῖον τῆς ὁδοποιίας, ἢ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός, ὁσάκις πρὸς ἀποζημίωσιν ὑπόχρεων εἶναι τὸ δημόσιον, ἢ ὁ ἐνδιαφερόμενος δι' αἰτήσεως πρὸς τὸ πρωτοδικεῖον, εἰς οὗ τὴν περιφέρειαν ὑπάγεται τὸ κτῆμα, ἐπιδιδομένης εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ τὸν κάτοχον αὐτοῦ, ἢ, ἐὰν αἰτῶν ᾔνε ὁ ἐνδιαφερόμενος, εἰς τὸν Ὑπουργόν, ὡς ἄνω προκαλεῖ τὸν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου προσδιορισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως, ἣτις πρέπει νὰ συνίσταται εἰς τὴν ἀξίαν, ἣν τὸ κτῆμα εἶχε πρὸς τῆς συστάσεως τῆς ὁδοῦ. Ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων ἐφαρμόζεται ἡ ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασία, πλὴν τῆς περὶ προαποδείξεως διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 641, ἐδαφίου 2, τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως προηγεῖται πάντοτε πραγματογνωμοσύνη, ἣτις δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον. Κατὰ τὸν προσδιορισμὸν δὲ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος, οἱ τε πραγματογνώμονες, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἐκτιμῆσεως ἐπιτροπὴ, ὀφείλουσιν νὰ λαμβάνωσιν ὡς βάσιν ἢ τὴν μέσσην καθαρὰν πρόσοδον τοῦ κτήματος κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν τῆς συστάσεως τῆς ὁδοῦ τριετίαν, ἐὰν ᾔναι γνωστὴ καὶ ἀποδεδειγμένη, κεφαλαιοῦντες αὐτὴν πρὸς 5 τοῖς ἑκατόν, ἢ τὴν τιμὴν παρακειμένων ὁμοειδῶν κτημάτων, τὴν προκύπτουσαν ἐκ συμβολαίων ἀγοροπωλησίας, συνομολογηθέντων κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν τῆς ὡς ἄνω συστάσεως τριετίας, ἢ οἷονδήποτε

ἄλλο στοιχείον. Οἱ πραγματογνώμονες ὀφείλουσιν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν ν' ἀναφέρωσιν ἐν αὐτῇ ἐμπεριστατωμένως τὰ στοιχεῖα, ἐφ' ὧν στηρίζουσι τὴν κρίσιν αὐτῶν.

Ἡ ὁδὸς λογίζεται ὡς συστάσα ἀφ' ἧς ἡμέρας κατεχωρίσθη ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἐγκρίνον τὴν ρυμοτομίαν ἢ τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς Βασιλικὸν διάταγμα ἢ τὸ ἐγγραφὸν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἑσωτερικῶν, τὸ ἐγκρίνον τὴν χάραξιν ἢ τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς.

Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ πρωτοδικείου ἐπιτρέπονται τὰ τακτικὰ ἔνδικα μέσα. Ἀλλὰ τὸ τῆς ἐφέσεως ἔνδικον μέσον ἐπιτρέπεται μόνον κατὰ τῆς ὀριστικῆς ἀποφάσεως. Δὲν συγχωρεῖται δὲ τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον.

Μετὰ τὴν γενομένην ἀπαλλοτρίωσιν πᾶσα ἐμπράγματος ἐπὶ τοῦ καταληφθέντος κτήματος ἀξίωσις τρίτων τρέπεται εἰς ἀπαίτησιν ἐπὶ τοῦ καταθέματος ἢ εἰς προσωπικὴν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ λαβόντος αὐτό.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1878 νόμου ΨΙΒ' καταργεῖται ἐφαρμοζομένων τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου ἐπὶ πάσης σχετικῆς περιστάσεως, καθ' ἣν προηγούμενοι νόμοι παραπέμπουσιν εἰς τὸ καταργούμενον ἄρθρον τοῦ εἰρημένου ΨΙΒ' νόμου.»

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Ἰανουαρίου 1888.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Ὑπουργός

Κ. ΔΟΜΒΑΡΔΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐρ' Ἀθήραις τῇ 11 Ἰανουαρίου 1888.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Δ. Σ. ΒΟΥΛΠΙΑΤΗΣ

Περὶ ἐκτιμήσεως τῶν ὑπὸ σιδηροδρόμων
καταλαμβανομένων κτημάτων.

ΝΟΜΟΣ ΛΩΖ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὑπὸ σιδηροδρόμων καταλαμβανομένων κτημάτων δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐπὶ τῇ ἡτιολογημένῃ ἐκθέσει τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ τμήματος τῶν σιδηροδρόμων, ν' ἀναθέσῃ τὸν κανονισμόν τῆς ἀποζημιώσεως ὠρισμένων τμημάτων εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν, ἀποτελουμένην ἐξ ἑνὸς ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοσίων ἔργων ἢ νομομηχανικοῦ, ἑνὸς ὑπαλλήλου οἰκονομικοῦ καὶ ἑνὸς διοικητικοῦ, ἐχόντων βαθμὸν τοῦλάχιστον Ὑπουργικοῦ γραμματέως α' τάξεως.

Ἄρθρον 2.

Ἡ προθεσμία διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ καταλαμβανομένου κτήματος ἀποδοχὴν τῆς προσδιορισθείσης ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποζημιώσεως ὀρίζεται ὀκταήμερος ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐὰν ὁ ἰδιοκτήτης δὲν δηλώσῃ ἐντὸς

τῆς προθεσμίας ταύτης τὴν ἀποδοχὴν του, καταλαμβάνεται ἀκωλύτως τὸ κτῆμα, κατατιθεμένου ἐν τινι ταμείῳ τοῦ Κράτους τοῦ ὀρισθέντος ὑπὸ τῆς ὑποτροπῆς ποσοῦ τῆς ἀποζημιώσεως.

Ἐὰν ἐξ ἐναντίας ὁ ἰδιοκτῆτης δηλώσῃ ἐντὸς τῆς ρηθείσης ὀκταμέρου προθεσμίας τὴν ἀποδοχὴν τῆς προσδιορισθείσης ἀποζημιώσεως, αὕτη καταβάλλεται ἀνυπερθέτως.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1891.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1891.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

ΑΛ. Θ. ΖΑΪΜΗΣ

ΤΜΗΜΑ Β

ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ

ΝΟΜΟΣ ΣΙΒ'

Περὶ διοικήσεως τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων
καὶ περὶ δημοσίου λογιστικοῦ τοῦ Κράτους.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς
Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἡ διοίκησις τῶν δημοσίων ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ τὸ λογιστικὸν ἐν γένει τοῦ Κράτους κανονίζονται διὰ τοῦ παρόντος νόμου ὡς ἐξῆς·

Ἐξοδα

1. Πιστώσεις τακτικαί

Ἄρθρον 8.

Ὁ οἰκονομικὸς νόμος χορηγεῖ τὰς ἀναγκαίας πιστώσεις διὰ τὰ προϋπολογισθέντα ἐξοδα ἐκάστης χρήσεως τὰ ὅποια πληρώνονται ἐκ τῶν χρηματικῶν πόρων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων.

Ἄρθρον 9.

Πᾶσα αἴτησις πιστώσεως δι' ἐξοδὸν μὴ προβλεφθὲν ἐν τῷ οἰκονομικῷ νόμῳ πρέπει νὰ καταδεικνύει καὶ τὸν χρηματικὸν πόρον ἐκ τοῦ ὁποίου θέλει πληρωθῇ.

Ἄρθρον 10.

Οἱ Ὑπουργοὶ δὲν δύνανται ἐπὶ προσωπικῇ αὐτῶν εὐθύνῃ νὰ ἐξοδεύσωσι ἐπέκεινα τῶν χορηγηθεισῶν εἰς ἕκαστον αὐτῶν πιστώσεων.

Ἄρθρον 11

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς δὲν δύναται ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτοῦ εὐθύνῃ νὰ ἐπιτρέψῃ πληρωμὰς ὑπερβαινούσας τὰς χορηγηθείσας εἰς ἕκαστον ὑπουργὸν πιστώσεις.

2. Πιστώσεις ἀναπληρωματικαί.

Ἄρθρον 15.

Ὅταν αἱ ψηφισθεῖσαι διὰ τοῦ οἰκονομικοῦ νόμου τακτικαὶ πιστώσεις ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκεῖς ἄνευ ἐπεκτάσεως τῆς ὑπηρεσίας χορηγοῦνται ἀναπληρωματικαί

πιστώσεις ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' εἰς τὴν τελευταίαν περίστασιν ἀναπληρωματικαὶ πιστώσεις χορηγοῦνται διὰ μόνας τὰς δαπάνας τὰς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐξόδων προβλεφθείσας καὶ ρητῶς ἐν τῷ ἐνιαυσίῳ νόμῳ τῶν ἐξόδων κατονομασθείσας ὡς ἐπιδεκτικὰς τοιαύτης αὐξήσεως.

3. Πιστώσεις ἔκτακτοι

Ἄρθρον 18.

Διὰ τὰς ἐκτάκτους καὶ κατεπειγούσας ὑπηρεσίας, τὰς μὴ προβλεφθείσας ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, χορηγοῦνται ἔκτακτοι πιστώσεις ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἐν ἀπουσίᾳ δ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως, κατὰ τὰς διατυπώσεις τὰς ὀρισθείσας εἰς τὸ ἄρθρον 16, ἡ δὲ ἐπικύρσις αὐτῶν γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 17.

Ἄρθρον 19.

Διὰ πᾶσαν ἔκτακτον πίστωσιν χορηγουμένην εἰς ὑπουργὸν δι' ὑπηρεσίαν, μὴ προβλεφθεῖσαν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ὑπουργείου του, προστίθεται κεφάλαιον ἰδιαίτερον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν καὶ εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τῆς χρήσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἐκκαθάρισις τῶν ἐξόδων.

1. Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 26.

Κανὲν ἐξοδὸν δὲν ἐκκαθαρίζεται, οὔτε ἀναγνωρίζεται ὡς χρέος δημόσιον, εἰμὴ παρὰ τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν.

Ἄρθρον 27.

Οἱ τίτλοι τῆς ἐκκαθαρίσεως ἐκάστου ἐξόδου πρέπει

να παρεχῶσι τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ὑπάρχει κεκτημένον δικαίωμα εἰς πιστωτὴν τοῦ κράτους, καὶ νὰ ᾔῃαι συντεταγμένοι κατὰ τὰς διατυπώσεις τὰς ὀριζομένης διὰ τῶν εἰδικῶν κανονισμῶν ἐκάστης ὑπηρεσίας.

2, Προσωπικόν.

Ἄρθρον 30.

Ὑπάλληλος ὑπηρετῶν εἰς διαφόρους ἐμμίσθους θέσεις δὲν λαμβάνει εἰμὴ ἓνα μόνον μισθὸν τὸν τῆς μᾶλλον μισθοδοτουμένης· δύναται δὲ νὰ λάβῃ καὶ ἐπιμισθιον διὰ τὰς προσθέτους ὑπηρεσίας, ὅποταν καὶ ὅπως ῥητὸς νόμος τὸ ἐπιτρέπη.

Ἄρθρον 31.

Τῶν ἀπόντων ἐπ' ἀδείᾳ ὑπαλλήλων ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ ὁ μισθός· παύει δὲ ὁλοτελῶς, ὅταν ἡ ἀδεία εἶναι διὰ ξένην ἐπικράτειαν, ἢ ὅταν ἡ ἀπουσία παρατείνεται πέραν τοῦ ἑνὸς μηνός.

Τὸ εἰς ὄφελος τοῦ δημοσίου ἐλαττούμενον ἥμισυ τῆς μισθοδοσίας τῶν ὑποδεεστέρων ὑπαλλήλων τῶν γραφείων διατίθεται παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ δι' ἀντιμισθίαν προσωρινοῦ ἀντικαταστάτου, ὡσάκις ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπηρεσίας τὸ ἀπαιτήσῃ.

Ἐξαιροῦνται τῆς ἀνωτέρω διατάξεως·

α') Οἱ κωλυόμενοι ἕνεκα ἀσθενείας, πιστοποιουμένης παρὰ δύο ἐπιστημόνων ἰατρῶν,¹ ὅποτε ἡ ἀδεία ἀπουσίας δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν ἀπολαβὴν τοῦ ἡμίσεος ἢ ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ, ἐὰν ἡ τοῦ

¹ Διὰ τὴν χορήγησιν ἀναρρωτικῆς ἀδείας, κατὰ μεταγενέστερον Β. Διατάγμα, ἡ θεαίωσις τῆς ἀσθενείας γίνεται ἐνὸρκως ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικεῖου δημοσίου συνεδριάζοντος.

ολοκλήρου μισθοῦ ἀπολαβὴ ἐπιτραπῇ διὰ Βασιλ. διατάγματος.¹

β') Οἱ δυνάμει εἰδικῶν τῆς ὑπηρεσίας κανονισμῶν ἐπὶ ἰδίᾳ αὐτῶν εὐθύνῃ διορίζοντες καὶ μισθοδοτοῦντες ἀναπληρωτὴν, τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοσία ἐξακολουθεῖ νὰ ᾖναι πλήρης ἐπὶ δύο μῆνας κατὰ μέγιστον ὅρον.

Ἄρθρον 32.

Ὁ μισθὸς τῶν παραιτουμένων ἢ ἀπολυομένων τῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλων παύει ἀφ' ἧς παραδοθῇ εἰς αὐτοὺς τὸ περὶ παραιτήσεως ἢ ἀπολύσεως τῆς ὑπηρεσίας ἔγγραφον, παρεκτὸς ἂν διαταχθῶσι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰ καθήκοντά των μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ διαδόχου των.²

Ἄρθρον 33.

Δημοσίου ὑπαλλήλου ἐγκαταλείποντος τὴν θέσιν του ἄνευ ἀδείας ὁ μισθὸς παύει, ἐφαρμοζομένων πρὸς τοῦτοις κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν κατὰ νόμον ποινῶν.

Παύει ἐπίσης ὁ μισθὸς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου μετὰ τὴν λήξιν τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἀδείας, ἐὰν μετ' αὐτὴν δὲν ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν θέσιν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Ἐντολὴ πρὸς πληρωμὴν τῶν ἐξόδων

Ἄρθρον 36.

Ἐξοδον διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου δὲν πληρόνεται ἂν δὲν ἐκδοθῇ χρηματικὸν ἔνταλμα παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ.

Ἄρθρον 37.

Τὰ πρὸς πληρωμὴν τῶν δημοσίων ἐξόδων ἐντάλματα

¹ καὶ ² Ὅρα ὑποσημειώσεις σελ. 192 καὶ 193.

πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς πίστῳσιν κατὰ τὰς νομί-
μους διατυπώσεις χορηγηθεῖσαν, καὶ νὰ μὴ ὑπερβαί-
νωσι τὸ κατὰ τὰς μηνιαίας διανομὰς διαθέσιμον ποσόν.

Ἄρθρον 38.

Πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα τηρεῖται εἰς Νόμον καὶ
Διάταγμα πρὸς ἐκτέλεσιν νόμου ἐκδιδόμενον.

Ἄρθρον 39.

Εἰς πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα πρέπει νὰ ἐπισυνα-
πτῶνται, ὑπὸ εὐθύνην τοῦ ἐκδίδοντος αὐτό, ἔγγραφα,
βεβαιοῦντα ὅτι δι' αὐτοῦ ἀποδίδεται ὀλιγὸς ἢ ἐν μέρει
κατὰ τὰς νομίμους διατυπώσεις ἀποδεδειγμένον χρῆος
τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 40.

Τὰ δικαιολογητικὰ ἔγγραφα προσδιορίζονται δι' ἐκά-
στην ὑπηρεσίαν ἀπὸ τὸν ἀρμοδίον Ὑπουργόν, συνεν-
νοούμενον μετὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν βάσις δὲ
αὐτῶν εἶναι.

Διὰ μὲν τὰ ἔξοδα τοῦ προσωπικοῦ

ἦτοι

Ἀπαιτοῦνται

Μισθοὺς, ἐπιμίσθια,
ἀποζημιώσεις, συντα-
ξεις καὶ βοηθείας.

Καταστάσεις ὀνομαστικάι, δη-
λοῦσαι τὸν βαθμὸν ἢ τὴν ὑπηρε-
σίαν, τὴν παρουσίαν, ἢ ἀπουσίαν
τὴν τελεσθεῖσαν ὑπηρεσίαν, τὴν
διάρκειαν αὐτῆς. τὸ δυνάμει νό-
μου, διατάγματος, κανονισμοῦ ἢ
ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ὀφειλό-
μενον ποσόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Πληρωμή τῶν ἐξόδων

1 Πληρωμαὶ εἰς πιστωτὰς τοῦ δημοσίου

Ἄρθρον 43.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς φροντίζῃ νὰ πληρονηταὶ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸν προσδιωρισμένον ἀπὸ τὸν διατάκτην τρόπον πᾶν χρηματικὸν ἔνταλμα, ὅταν δὲν ὑπερβαίνει τὸν ὅρον τῆς πιστώσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξεδόθη.

Ἄρθρον 44.

Ἐντάλματος πληρωμὴ δὲν ἀναβάλλεται, εἰμὴ ὅταν ὁ ταμίας βεβαιωθῇ, ὅτι τὰ ἐπισυναπτόμενα δικαιολογητικὰ ἔγγραφα εἶνε ἐλλιπῆ ἢ κατ' οὐσίαν λανθασμένα.

Ὑπάρχει κατ' οὐσίαν λάθος ὅταν ἡ ποσότης τοῦ ἐντάλματος δὲν εἶνε σύμφωνος μὲ τὴν προκύπουσαν ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων, ἢ ὅταν τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν εἶνε σύμφωνα μὲ τὰς ὁδηγίας.

Ὅταν ὁ ταμίας ἄρνηθῇ πληρωμὴν, ὀφείλει νὰ αἰτιολογήσῃ ἐγγράφως τὴν ἄρνησίν του καὶ εἰς τὸν κομιστὴν τοῦ ἐντάλματος καὶ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐάν, καὶ τούτου γενομένου ὁ ἐκδότης τοῦ ἐντάλματος ἀπαιτήσῃ ἐγγράφως καὶ ὑπὸ εὐθύνην του τὴν πληρωμὴν αὐτοῦ, ὁ ταμίας πληρώνει μὲν χωρὶς περαιτέρω ἀναβολήν, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπισυνάψῃ εἰς τὸ ἔνταλμα ἀντίγραφον τῆς πρὸς ἄρνησιν αἰτιολογίας του καὶ τὸ πρωτότυπον τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ διατάκτου καὶ ν' ἀναφέρῃ τὰ περὶ τούτου ἀμέσως εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

5. Κλεῖσις τῶν πιστώσεων.

Ἄρθρον 61.

Ὅλα τὰ ἐξόδα τῆς χρήσεως ἐκκαθαρίζονται καὶ τὰ περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα ἐκδίδονται παρὰ τῶν Ὑπουργῶν μὲν ἐντὸς ἐννέα μηνῶν (μέχρι τῆς 30 Σεπτεμβρίου) μετὰ τὸ ὁμώνυμον τῆς χρήσεως ἔτος, παρὰ τῶν δευτερευόντων διατακτῶν δὲ ἐντὸς τριῶν μηνῶν (μέχρι τῆς 31 Μαρτίου).

Ἄρθρον 62.

Τὰ ἐφ' ἐκάστης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐντάλματα εἶναι δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα, τῶν μὲν Ὑπουργῶν μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου τοῦ δευτέρου ἔτους αὐτῆς, τῶν δὲ δευτερευόντων διατακτῶν μέχρι τέλους Ἀπριλίου.

Ἄρθρον 63.

Ἐὰν οἱ πιστωταὶ δὲν ζητήσωσι τὴν πληρωμὴν τῶν ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδοθέντα χρηματικὰ ἐντάλματα ἀκυροῦνται ἄνευ βλάβης τῶν δικαιωμάτων τῶν, καὶ ἐπιζητατομένης τῆς ἐκδόσεως νέων ἐνταλμάτων μέχρι τῆς παραγραφῆς.

Ἄρθρον 64.

Αἱ πιστώσεις ἢ τὰ μέρη τῶν πιστώσεων, τῶν ὁποίων δὲν ἔγινε χρῆσις μέχρι τῆς 31 Ὀκτωβρίου διὰ πραγματικῶν πληρωμῶν, ἀκυροῦνται εἰς τὰ βιβλία τῶν διαφόρων ὑπουργείων.

6. Πληρωτέα ὑπόλοιπα καὶ ἔκπτωσις
τῶν δικαιωμάτων.

Ἄρθρον 65.

Αἱ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῆς κλεισθείσης χρή-

σεως πληρωμαὶ γίνονται ἀπὸ τὰ χρηματικὰ κεφάλαια τῆς τρεχούσης χρήσεως.

Ἄρθρον 67.

Πρὸς πληρωμὴν χρέους ἀποχρώντως ἀποδεδειγμένου κεκλεισμένης τινὸς χρήσεως μὴ συμπεριλαμβανομένου δὲ εἰς τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα κατὰ τὸν ἀπολογισμὸν αὐτῆς, ἀπαιτεῖται ἀναπληρωτικὴ ἐπὶ τῆς τρεχούσης χρήσεως πίστωσης, καταλογιζομένη εἰς τὸ κεφάλαιον κλεισμένας χρήσεις.

Ἄρθρον 69.

Παραγράφεται πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους καὶ ἐξαλείφεται πᾶν χρέος δημόσιον, ἐὰν δι' ἑλλειψιν ἀποχρώσεως δικαιολογήσεως δὲν ἀνεγνωρίσθῃ, δὲν διετάχθῃ ἢ πληρωμὴ αὐτοῦ καὶ δὲν ἐπληρώθῃ ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς χρήσεως.

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει εἰς τὰς περιστάσεις διὰ τὰς ὁποίας νόμοι, εἰδικὰ διατάγματα ἢ συμβόλαια προσδιώρισαν μακροτέραν ἢ συντομωτέραν προθεσμίαν ἐκπτώσεως.

(Τροποποιήσις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου.)

Κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ Νόμου ΦῶΒ', τῆς 17 Ἰανουαρίου 1877, περὶ συγχωνεύσεως τοῦ εἰδικοῦ ταμείου τῶν συντάξεων τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων μετὰ τοῦ δημοσίου ταμείου, τὰ ἄρθρα 69—81, 119—128 τοῦ νόμου περὶ δημοσίου λογιστικοῦ ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν συντάξεων. Κατὰ δὲ τὸν νόμον ΧΛ' τῆς 27 Ἰουνίου 1877, περὶ ὑπερημερίας τοῦ δημοσίου καὶ παραγραφῆς τῶν κατ' αὐτοῦ ἀγωγῶν, αἱ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν προσωπικαὶ ἀγωγαὶ ἔνεκα

ἀπολύσεως, καθυστερήσεως μισθῶν, ἢ παραβάσεως τῶν περὶ στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν προβιβασμῶν καὶ καταστάσεως τῶν ἀξιοματικῶν νόμων, παραγράφονται τῶν μὲν στρατιωτικῶν μετὰ ἓν ἔτος, τῶν δὲ λοιπῶν μετὰ διετίαν).¹

Ἄρθρον 70.

Δὲν ἰσχύει προσέτι ὡς πρὸς τὰ χρέη, τὰ ὅποια δὲν ἐπληρώθησαν ἐντὸς τῆς προσδιωρισμένης προθεσμίας δι' ἐμπόδια προσελθόντα ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν, ἢ τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ ἀνεβλήθη δι' ἀρξαμένην δίκην.

Ἐκαστος πιστωτῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ καὶ λάβῃ ἀπὸ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ἀποδεικτικὸν περὶ τῆς ἐμπροθέσμου αἰτήσεώς του καὶ τῆς παρουσιάσεως τῶν τίτλων τοῦ δικαιώματός του.

Ἄρθρον 74.

Τὰ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τῆς κλεισθείσης χρήσεως ἐκδιδόμενα ἐντάλματα ἰσχύουν μόνον μέχρι τέλους τοῦ ἔτους κατὰ τὸ ὅποιον ἐξεδόθησαν. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας αὐτῆς εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρα καὶ οἱ Ὑπουργοὶ δὲν ἐκδίδουν ἄλλα περὶ τῆς πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, εἰμὴ ἐπὶ νέα τοῦ πιστωτοῦ αἰτήσῃ.

¹ Κατὰ τὴν θεμελιώδη τοῦ ἄρθρ. 156 τῆς Πολιτ. Δικ. διάταξιν, σύμφωνον ἄλλως καὶ πρὸς τὸν ἐν τῷ ἀστυκῷ νόμῳ περιεχόμενον κανόνα, ἡ παραγραφή διακόπτεται διὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς. Ὅθεν καὶ ἡ ἀπὸ τῆς αἰτήσεως θεραπείας μέχρι τῆς ἐγέρσεως τῆς ἀγωγῆς ὑποβολὴ ἐν τῷ μεταξύ ἄλλων αἰτήσεων περὶ πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τοῦ δημοσίου δὲν διακόπτεται τὴν παραγραφὴν, ἅτε διακοπτομένην μόνον ἔνεχεν ἐμποδίσαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς προσελθόντων καὶ ἔνεχεν ἐνάρξεως τῆς δίκης (Α. Πάρος 158 τοῦ 68).

Ἄρθρον 75.

Τὰ νέα ταῦτα ἐντάλματα πληρόνονται, ἀφοῦ ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς πληροφορηθῇ προηγουμένως ὅτι ἡ δαπάνη, τῆς ὁποίας διατάσσεται ἡ πληρωμὴ, συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς συνταχθέντας κατὰ τὸ ἄρθρον 71 καταλόγους, καὶ ὅτι ὑπάγεται εἰς τὰς πιστώσεις, αἵτινες ἔμειναν διαθέσιμοι διὰ τὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα.

Ἄρθρον 76.

Εἰς τὴν λῆξιν τῆς πενταετοῦς περιόδου τῆς προσδιορισθείσης κατὰ τὸ ἄρθρον 69 διὰ τὴν τελείαν ἐξόφλησιν τῶν ἐξόδων τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, αἱ διωρισμέναι διὰ πληρωτέα ὑπόλοιπα πιστώσεις ἀκυροῦνται ὀριστικῶς καὶ ἡ χρῆσις παύει τοῦ ν' ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον κεφάλαιον εἰς τὸ λογιστικὸν τῶν Ὑπουργείων.

Ἄρθρον 77.

Διὰ τὰ μετὰ τὴν ἀνωτέρω προθεσμίαν τυχόν πληρωτέα ἐξόδα τῶν κλεισθεισῶν χρήσεων, προερχόμενα ἀπὸ χρέη ἐξοφλούμενα τῆς ἐκπτώσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 69 καὶ 70, ἡ ὑποκείμενα εἰς εἰδικὰς παραγραφάς, δὲν ἐκδίδονται χρηματικὰ ἐντάλματα πρὶν χορηγηθῶσιν ἐπὶ τούτῳ ἔκτακτοι πιστώσεις κατὰ τοὺς νομίμους τύπους.

Τὰ χρέη ταῦτα καταλογίζονται εἰς τὴν τρέχουσαν χρῆσιν ὑπὸ ἰδιαίτερον κεφάλαιον «ἐξόδα διαγεγραμμένων χρήσεων». Ἐὰν δὲν πληρωθῶσι μέχρι τῆς κλείσεως τῆς χρήσεως, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐχορηγήθη ἡ ἔκτακτος πίστωση, ἡ πίστωση αὕτη ἀκυροῦται καὶ νέον ἐνταλμα δὲν ἐκδίδεται εἰμὴ δυνάμει νέας πιστώσεως ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου.

7. Παραγραφαί, κατασχέσεις καὶ εἰδικαὶ διατάξεις
περὶ χρεῶν τινων τοῦ δημόσιου.

Ἄρθρον 79.

Αἱ συντάξεις τῶν ὁποίων ἡ πληρωμὴ δὲν ζητηθῇ ἐπὶ
τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη, λογιζόμενα ἀπὸ τῆς τελευ-
ταίας πληρωμῆς διαγράφονται.

Ἄρθρον 80.

Ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διαγραφεῖσα σύν-
ταξις, ἀνανεοῦται διὰ βασιλικοῦ διατάγματος, ἐὰν πα-
ρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως ὁ συνταξιούχος.

Ἄρθρον 81.

Οἱ κληρονόμοι καὶ δικαιოდόχοι τῶν συνταξιούχων,
ὅσοι δὲν προσαγάγωσι πιστοποιητικὸν τῆς ἀποβιώσεως
τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτῶν ἐντὸς ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀπο-
βιώσεως αὐτοῦ, ἐκπίπτουν παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῶν
καθυστερημάτων τῆς συντάξεως αὐτοῦ.

Ἄρθρον 82.

Χρημάτων κατατεθειμένων εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον
λόγῳ ἐγγυήσεως οἱ δεδουλευμένοι τόκοι, ὅταν ἐν δια-
στήματι πέντε ἐτῶν δὲν ζητηθῶσι παραγράφονται.

Ἄρθρον 83.

Ἀπαιτήσεις περὶ ἀποδόσεως φόρου ἢ ἄλλου δικαιώ-
ματος παρὰ τὸ δέον πληρωθέντος εἰς τὸ δημόσιον πα-
ραγράφονται μετὰ τρία ἔτη ἀπὸ τῆς πληρωμῆς.

Ἄρθρον 84.

Ὅσα χρήματα παραδοθῶσιν εἰς ταμεῖα τοῦ κράτους
διὰ νὰ πληρωθῶσιν ἀπὸ ἄλλα ταμεῖα εἰς ὠρισμένα πρό-

σωπα, ἐν διαστήματι δὲ πέντε ἐτῶν, ἐφ' ἧς ἡμέρας παρεδόθησαν, δὲν ἀναζητηθῶσιν ἀπὸ τοὺς ἔχοντας δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν, μεταβαίνουσιν ὀριστικῶς εἰς τὴν κυριότητα τοῦ δημοσίου.

Ὁφειλέται τοῦ δημοσίου πληρώσαντες εἰς ταμεῖον τοῦ Κράτους χρήματα διὰ νὰ συμφηφισθῶσιν εἰς ἄλλο ταμεῖον, ἐὰν ἐν διαστήματι ἐξ μηνῶν δὲν παρουσιάσωσι τὰ γραμμάτια πρὸς συμφηφισμόν, ὑπόκεινται εἰς πρόστιμον ὃ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ γραμματίου, αὐτοδικαίως ἐκπιπτόμενον ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου.

Ἄρθρον 85.

Τὰ χρηματικά γραμμάτια καὶ τὰ γραμμάτια συμφηφισμού εἶνε δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους, ἐὰν παρουσιασθῶσιν εἰς αὐτὰ ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς των. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, τότε μόνον γίνονται δεκτὰ κατὰ τοὺς ὁρίσμοὺς τοῦ προηγούμενου ἄρθρου, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσιν ἀπὸ τὸ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν γενικὸν λογιστήριον.

Ἐν περιπτώσει ἀπωλείας χρηματικοῦ γραμματίου ἢ γραμματίου συμφηφισμού, ἐκδίδεται παρὰ τοῦ ἄρμοδίου ταμίου ἀντίγραφον αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἀντίγραφα τότε μόνον εἶνε δεκτὰ εἰς τὰ ταμεῖα τοῦ κράτους, ὅταν προσηκόντως θεωρηθῶσι παρὰ τοῦ γενικοῦ λογιστηρίου καὶ διαταχθῇ παρ' αὐτοῦ ἡ πληρωμὴ ἢ ὁ συμφηφισμὸς των.

Τὸ γενικὸν λογιστήριον δὲν δύναται ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ν' ἀρνηθῇ ἢ ἀναβάλλῃ τὴν θεώρησιν τῶν ἀνωτέρω γραμματίων.

Ἄρθρον 86.

Πᾶσα κατάσχεσις χρημάτων ὀφειλομένων ἀπὸ τὸ δημόσιον, πᾶσα δήλωσις τῆς παραχωρήσεως ἢ μεταβιβάσεως αὐτῶν εἰς τρίτον πρόσωπον καὶ ἐν γένει πᾶσα πράξις τείνουσα νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν πρέπει νὰ γίνηται παρὰ τοῖς ταμίαις ἐκείνοις, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐκδίδονται τὰ περὶ πληρωμῆς αὐτῶν ἐντάλματα, ἀλλ' εἰδοποιεῖται συγχρόνως καὶ τὸ Ὑπουργεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ἡ δαπάνη. ἐπὶ τῆς πληρωμῆς τῆς ὁποίας γίνεται ἡ κατάσχεσις.

Πᾶσα κατάσχεσις ἢ δήλωσις γενομένη κατ' ἄλλον τρόπον εἶναι ἄκυρος, καὶ θεωρεῖται ὡς μηδέποτε λαβοῦσα χώραν.

Ἄρθρον 87.

Αἱ εἰρημέναι κατασχέσεις ἢ δηλώσεις ἔχουν κύρος καὶ φέρουν ἀποτελέσματα μόνον ἐπὶ πέντε ἔτη, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένοντο, ἐκτὸς ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ἀνανεωθῶσιν. ὁποιαδήποτε πράξις, σύμβασις ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις καὶ ἂν λάβῃ χώραν ἐν τῷ μεταξὺ ἐπ' αὐτῶν, δὲν μεταβάλλει τὴν ἀνωτέρω διατάξιν, ἐπομένως μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν πέντε ἐτῶν διαγράφονται.

Ἄρθρον 88.

Αἱ κατασχέσεις χρημάτων, λόγῳ ἐγγυήσεως κατατεθειμένων, ὅταν μὲν ἀφορῶσι τὸ κεφάλαιον αὐτό, γίνονται παρὰ τῷ κεντρικῷ ταμείῳ, ὅταν δὲ ἀφορῶσι τοὺς τόκους γίνονται παρα τοῖς ταμείοις, ὅθεν πληρόνονται.

2. Συντάξεις.

"Αρθρον 119.

"Ολαι αἱ ἀπὸ τὸ ταμεῖον τῆς ἐπικρατείας χορηγούμεναι συντάξεις εἶναι ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ μητρῶν τῶν συνταξιούχων, κρατούμενον παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργείῳ.

"Αρθρον 120.

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὸ μητρῶν τῶν συνταξιούχων οὐδεὶς, τοῦ ὁποῖου ἡ σύνταξις δὲν εἶναι ἐγκεκριμένη δι' εἰδικοῦ νόμου ἢ διὰ Βασιλικοῦ διατάγματος, στηριζομένου εἰς γενικὸν νόμον καὶ περιλαμβάνοντος τοὺς λόγους, δι' οὓς χορηγεῖται ἡ σύνταξις.

Οἱ εἰδικοὶ περὶ συντάξεων νόμοι καὶ τὰ περὶ τούτων Βασιλικά διατάγματα προκαλοῦνται ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν, εἰς τοῦ ὁποῖου τὴν ἀρμοδιότητα ὑπάγεται ὁ τιθέμενος ὑπὸ σύνταξιν.

"Αρθρον 121.

"Ολαι αἱ συντάξεις ἐν γένει καταλογίζονται εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, διαιρούμεναι εἰς συντάξεις στρατιωτικῶν, ναυτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν.

"Αρθρον 122.

Εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν συνέδριον ὑποβάλλεται κατ' ἔτος μετὰ τῶν ἐνιαυσίων λογαριασμῶν καὶ ἰδιαιτέρος λογαριασμὸς τῶν ἐπιγινομένων ὡς πρὸς τὰς συντάξεις αὐξήσεων ἢ ἐλαττώσεων, συνωδευμένος μ' ὅλα τ' ἀπαιτούμενα πρὸς δικαιολόγησιν τῆς παραδοχῆς τῶν νέων συντάξεων ἐγγραφα ἀποδεικτικά καὶ νόμους.

Ἄρθρον 123.

Διὰ τὰς κατωτέρω τῶν τριάκοντα δραχμῶν συντάξεις συγχωρεῖται νὰ συντάσσωνται τὰ ἐπιτροπικά τῶν συνταξιούχων ἐνώπιον τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, ἐπὶ ἀσήμου χάρτου, τηρουμένων ὁμῶς κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν συνήθων τύπων περὶ τὴν ἐνώπιον συμβολαιογράφων σύνταξιν τῶν ἐπιτροπικῶν.

Ἄρθρον 124.

Ζῶντος τοῦ συνταξιούχου δὲν συγχωρεῖται νὰ γίνῃ κατόσχεσις ἢ ἄλλως νὰ ἐμποδισθῇ ἢ πληρωμὴ τῆς συντάξεως αὐτοῦ ἐὰν δὲν εἶναι ἀνωτέρα τῶν 18 δραχμῶν.

Τῶν ἀνωτέρω τοῦ ποσοῦ τούτου ἐπιτρέπεται κατόσχεσις, ὅταν εἰδικοὶ νόμοι δὲν ἀπαγορεύουσιν αὐτήν, πάντοτε ὁμῶς ἐπὶ ἐπέκεινα τῶν 18 δραχμῶν ποσοῦ.

Ἄρθρον 125.

Διὰ χρέη πρὸς τὸ δημόσιον ἢ δι' ὀφειλομένην διατροφὴν, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ πολιτικοῦ νόμου, εἰς σύζυγον, ἀνιόντας ἢ κατιόντας, συγχωρεῖται ἡ κατόσχεσις τῶν συντάξεων παντὸς ποσοῦ, οὐχὶ ὁμῶς πλέον τοῦ τεταρτημορίου αὐτῶν.

Ἄρθρον 126.

Δὲν συγχωρεῖται εἰς κανένα νὰ λαμβάνῃ ἄνευ νόμου διπλὴν σύνταξιν, εἴτε ἰδίῳ ὀνόματι εἴτε ὡς δικαιούχος ἄλλου ἐκλιπόντος συνταξιούχου, εἴτε σύνταξιν καὶ μισθὸν ὑπηρεσίας ἐν ταύτῃ. Ἄλλ' εἰ μὲν ὁ μισθὸς εἶναι ἀνώτερος, παύει ἡ σύνταξις μεχρὶ τοῦ διαρκεῖ ὁ μισθός, εἰ δὲ εἶναι ἴσον τὸ ποσὸν τῆς τε συντάξεως καὶ τοῦ μισθοῦ, δύναται ὁ συνταξιούχος νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν δύο.

Ἄρθρον 127.

Ὅστις συνταξιούχος παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου, καθ' ὅποιονδῆποτε τρόπον πληρωθῇ πλέον τῆς μιᾶς συντάξεως, ἢ λάβῃ συγχρόνως μισθὸν καὶ σύνταξιν, ὁ τοιοῦτος φωραθεὶς, διαγράφεται ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν συνταξιούχων, καταδιώκεται δὲ καὶ δι' ὅσα ἀνοικεῖως ἔλαβεν.

Ἄρθρον 128.

Ἡ πληρωμὴ τῶν συντάξεων γίνεται ἐπὶ προσαγωγῇ πιστοποιητικοῦ τῆς ταυτότητος τῶν συνταξιούχων, ἐκδιδόμενου ἐπὶ ἀπλοῦ χάρτου παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δημάρχου.

Οἱ ἐκδίδοντες δήμαρχοι, ἢ οἱ νόμιμοι ἀναπληρωταὶ τούτων, τὰ πιστοποιητικὰ τῆς ταυτότητος καθίστανται ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ περιεχομένου τῶν πιστοποιητικῶν.

Γενικὴ διάταξις.

Ἄρθρον 224.

Ὅλαι αἱ εἰς τὸν παρόντα νόμον ἀντιβαίνουσαι διατάξεις ἀκυροῦνται.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς θέλει δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθῇ ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Ἡσυχίου

Ἡ Βασιλίσσα

Α Μ Α Λ Ι Α

Δ. ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΣ

Πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ περὶ λογιστικοῦ Νόμου καθ'
ὅσον ἀφορᾷ τὸ λογιστικὸν τῶν ἐξόδων
τῶν Ὑπουργείων.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ, ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Περὶ ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐξόδων, ἥτοι περὶ βεβαιώσεως
τῶν δικαιωμάτων τῶν πιστωτῶν.*

Ἄρθρον 12.

Οἱ μισθοί, τὰ ἐπιμίσθια καὶ αἱ τούτοις ὅμοιαι ἀπο-
λαυαὶ ἐκκαθαρίζονται κατὰ μῆνα λογιζομένων ὅλων
τῶν μηνῶν ἐκ 30 ἡμερῶν. Ἐπομένως τὸ 12 τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ποσοῦ διαιρεῖται εἰς 30 μερίδια, παριστάνοντα
τὸν ἡμεροῦσιον μισθόν. Ἡ 31 ἡμέρα τῶν μηνῶν δὲν
λογίζεται οὔτε εἰς ὄφελος τῶν παρόντων, οὔτε εἰς ζη-
μίαν τῶν ἀπόντων ὑπαλλήλων· ἀπεναντίας προστίθεν-
ται εἰς τὸν Φεβρουάριον 1 ἢ 2 ἡμέραι καὶ διὰ τοὺς πα-
ρόντας καὶ διὰ τοὺς ἀπόντας. Εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς
τῶν μισθῶν τὰ κλάσματα τῶν λεπτῶν παραλείπονται.

Ἄρθρον 14.

Ὁ μισθὸς τῶν νεωστὶ διοριζομένων ὑπαλλήλων ἄρ-
χεται ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τῆς ἐγκαθιδρύσεώς των, ἐκτὸς
ἐὰν ὑπάρχῃ ρητῶς προσδιοριζομένη ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνάρ-
ξεως τοῦ μισθοῦ ἐν τῷ ἐγγράφῳ τοῦ διορισμοῦ των, ἢ
δυνάμει εἰδικῶν κανονισμῶν τῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 15.

Ὁ μισθὸς τῶν ὑπαλλήλων παύει ἀπὸ τῆς ἐπαύριον
τῆς ἡμέρας καθ' ἣν παύουσι νὰ ἐκτελῶσι τὴν ὑπηρεσίαν
των, ἐκτὸς τῶν περιστάσεων καθ' ἃς ρητὸς νόμος ἄλ-
λως ὁρίζει.

Ὁ δὲ μισθὸς τῶν μετατιθεμένων ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν ὑπαλλήλων λογίζεται εἰς βάρος τῆς νέας ὑπηρεσίας ἀπὸ τὴν ἐπαύριον τῆς παραδόσεως τῆς προτέρας εἰς τὸν νόμιμον ἀναπληρωτὴν ἢ διάδοχον αὐτῶν. Εἰς τὸν ὑπολογισμόν τῆς μισθοδοσίας τῶν μετατιθεμένων ὑπαλλήλων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν μόνον τὸ χρονικὸν διάστημα τὸ ἀπαραιτήτως ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς εἰς τὴν νέαν θέσιν των μετάβασιν.

Εἰς τοὺς ζητήσαντας τὴν παραίτησίν των πληρόνεται ὁ μισθὸς τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἔλαβον τὸ περὶ παραίτησέως των ἔγγραφον, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀνευ ἀδείας ἐγκαταλιμπάνοντας τὴν θέσιν των δὲν πληρόνεται μισθὸς διὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀφῆκαν τὴν ὑπηρεσίαν των.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος διατάγματος ἀνατίθεται εἰς τοὺς Ἡμετέρους Ὑπουργοὺς καθ' ὅσον εἰς ἕκαστον ἀνήκει.

Ἐρ' Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1852.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Βασίλισσα

Α Μ Α Λ Ι Α

Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ, Δ. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ, Σ. ΒΔΑΧΟΣ, Σ. ΜΠΑΙΟΥ,

Α. ΠΑΪΚΟΣ, ΡΗΓΑΣ ΠΑΛΛΑΜΗΔΗΣ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νόμου ΑΝΘ' μετὰ παρέλευσιν 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καταχωρίσεως τοῦ περὶ τῆς ἀπολύσεως, ὑποβιβασμοῦ ἢ μεταθέσεως δημοσίου ὑπαλλήλου ἢ ὑπνρέτου Β. Διατάγματος ἢ Ὑπουργ. Πράξεως δὲν ἐπιτρέπεται εἰς αὐτὸν ἢ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ὅτι δὲν τῷ ἐκoinοποιήθη ἢ τοιαύτη μεταβολή.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου γενομένην ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρου τούτου, ἂν ὁ Ὑπουργὸς μετανοήσας ἀναστείλῃ τὴν κοινοποίησιν τῆς ἀπολύσεως κλπ. ὁ ὑπάλληλος οὐ ἐδημοσιεύθη ἢ

Περὶ συστάσεως Τουρκικῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν
σχολείων ἐν ταῖς προσαρτηθείσαις ἐπαρχίαις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄφιν τὸν ἀπὸ 16 Ἰουνίου 1882 ΔΙΓ' νόμον περὶ συστάσεως Τουρκικῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν παιδευτηρίων ἐν ταῖς προσαρτηθείσαις ἐπαρχίαις, δημοσιευθέντα ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 53 φύλλῳ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 23 Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, διατάσσομεν τὰδε.

Ἄρθρον 1.

Ἐν ἐκάστῳ δήμῳ ἔνθα κατοικοῦσι περὶ τοὺς χιλίους ὀθωμανοὺς θέλει συστηθῇ κατ' ὀλίγον ἀνά ἓν προκαταρχτικὸν σχολεῖον ἀρρένων (μικιατίπι σιπτάν).

Ἄρθρον 2.

Ἐν τοῖς προκαταρχτικοῖς τουρκικοῖς σχολείοις φοιτῶσι παῖδες ἀπὸ τοῦ ἑκτοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῶν. Ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις, ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν δημοτικά, ἡ φοίτησις διαρκεῖ ἐπὶ πέντε ἔτη, διδάσκονται δὲ τὰ ἐξῆς μαθήματα, 1) ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ἀλφαβηταρίου καὶ ἐκ τοῦ Κορανίου, 2) τουρ-

ἀπόλυσις κλπ. ἐν τῇ Ἐφημερίδῃ τῆς Κυβερνήσεως διατηρεῖται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Τῶν ὑπαλλήλων τῶν μὴ ζητησάντων κατὰ τὰ διατεταγμένα καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀσθενείας των ἄδειαν ἀπουσίας ἀναρρωτικῆς, αἱ ἐκ τῶν ὑστέρων προβαλλόμεναι ἀξιώσεις πρὸς ἀπόληψιν μισθοῦ δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψει.

ΗΔ. ΠΕΤΡΟΥΔΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

κική γραφή, 3) θρησκευτικά, αναφερόμενα εις τὴν θρησκείαν τῶν ὀθωμανῶν, 4) τουρκικὴ καλλιγραφία, 5) στοιχεῖα τῆς περσικῆς, 6) στοιχεῖα τῆς ἀραβικῆς, 7) ἀριθμητικὴ, 8) γεωγραφία, 9) ἑλληνικὴ ἀνάγνωσις καὶ γραφή, 10) γυμναστική, 11) ἰχνογραφία καὶ 12) ᾠδική, ἐὰν καὶ ὅταν τὸ μάθημα τοῦτο ζητηθῇ δι' ἐγράφου αἰτήσεως τοῦ Μουφτῆ, προηγουμένη γνωμοδοτήσῃ τοῦ ἐπὶ τῶν βακουφίων συμβουλίου (τζεμαάτ μουσλιμίν).

Ἄρθρον 3.

Τὰ σχολεῖα ταῦτα συνιστῶνται μὲν κατ' αἵτησιν τῶν τουρκικῶν κοινοτήτων, ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, συντηροῦνται δὲ δια τῶν τόκων εἰδικῶν κληροδοτημάτων (βακουφίων) ἢ διὰ δαπάνης ἀναγραφομένης ἐν τῷ ἐτησίῳ προϋπολογισμῷ τῶν δήμων ἢ καὶ διὰ χορηγήματος τῆς Κυβερνήσεως, παρεχούσης μέρος τῆς δαπάνης ἢ ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὸ ὅλον.

Ἄρθρον 4.

Ἐν ἐκάστῳ τῶν προκαταρκτικῶν τούτων σχολείων διορίζονται α') εἰς διδάσκαλος Ὀθωμανός, λαμβάνων μισθὸν μηνιαῖον δραχμῶν 100, β') εἰς βοηθὸς Ὀθωμανός, διδάσκων τὴν καλλιγραφίαν καὶ λαμβάνων μισθὸν μηνιαῖον δραχ. 40, γ') εἰς ἀνεγνωρισμένος δημοδόσκαλος Ἑλλήν διδάσκων τὴν ἑλληνικὴν ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν, τὴν ᾠδὴν κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὀρισθέντα, γυμναστικὴν καὶ ἰχνογραφίαν καὶ λαμβάνων μισθὸν ἀνάλογον τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ μετ' ἐνοικίου ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, ἀλλ' ἄνευ διδάκτρων. Δύναται δὲ νὰ διορίζηται ἐπὶ ἐπιμισθίῳ καὶ δημοδιδάσκαλος, διδάσκων ἐν τῷ ἑλληνικῷ δημοτικῷ σχολείῳ τῷ ὑπάρχοντι

ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, δ') εἰς ἐπιστάτης Ὀθωμανὸς λαμβάνων μισθὸν μηνιαῖον δραχμῶν 30).

Ἄρθρον 5.

Ὅπου δὲν εἶνε δυνατόν νὰ συστηθῶσι δημοτικὰ τουρκικὰ σχολεῖα ἕνεκα τοῦ ἀνεπαρκοῦς πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων, ἢ ὅπου τὰ ὑπάρχοντα θεωροῦνται ἀνεπαρκῆ, ἰδρύνονται κατ' αἰτήσιν τῶν τουρκικῶν κοινοτήτων, ἐγκρινομένην ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, γραμματοδιδασκαλεῖα, ἔχοντα ἓνα μόνον γραμματοδιδασκαλόν, μισθοδοτούμενον ὑπὸ τῶν κοινοτήτων τῇ συνεννοήσει μετ' αὐτῶν. Διδάσκονται δ' ἐν τοῖς γραμματοδιδασκαλίοις τὸ ἀλφαριθμητικόν, ἀνάγνωσις ἐκ τοῦ Κορανίου, θρησκευτικὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν, γραφὴ καὶ ἀριθμητικὴ. Ἡ Κυβέρνησις δύναται ἐν ἀνάγκῃ νὰ χορηγήσῃ βόηθημα εἰς τοιοῦτους γραμματοδιδασκάλους.

Ἄρθρον 6.

Πλὴν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν ἀρρένων συνιστῶνται καὶ παρθεναγωγεῖα, συντηρούμενα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς τὰ τῶν ἀρρένων σχολεῖα, ἐν οἷς διδάσκονται τὰ αὐτὰ μαθήματα, ἀντικαθισταμένης τῆς γυμναστικῆς διὰ τῆς ῥαπτικῆς καὶ τῶν γυναικείων ἐργαχείρων. Διαρκεῖ δ' ἐν αὐτοῖς ἡ διδασκαλία ἐπίσης πέντε ἔτη, καὶ τὸ προσωπικὸν αὐτῶν ἀποτελεῖται α'). Ἐκ μιᾶς διευθυντρίας Ὀθωμανίδος, λαμβανούσης μισθὸν δραχμὰς 150 κατὰ μῆνα. β'). Ἐκ μιᾶς διδασκαλίσσης Ἑλληνίδος, διδασκούσης τὰ ἑλληνικά, τὴν ᾠδὴν (ἐὰν καὶ ὅταν ζητηθῇ, ὡς ἀνωτέρω) τὴν ἱερογραφίαν καὶ τὰ ἐργόχειρα, καὶ λαμβανούσης μισθὸν ἀνάλογον τοῦ βαθμοῦ αὐτῆς μετ' ἐνοικίου ὀριζομένου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἀνευ

διδάκτρων. Δύναται δ' ἐν ἀνάγκῃ νὰ διορίζηται ἐπὶ ἐπι-
μισθίῳ δημοδιδασκάλισσα διδάσκουσα ἐν τῷ ἐλληνικῷ
σχολείῳ τῶν θηλέων τῆς αὐτῆς πόλεως. γ') Ἐκ μιᾶς
ἐπιστατρίας Ὁθωμανίδος, λαμβανούσης μισθὸν δρ. 40
κατὰ μῆνα καὶ δ') Ἐξ ἑνὸς θυρωροῦ γέροντος Ὁθωμα-
νοῦ, λαμβάνοντος μισθὸν μηνιαῖον δραχ. 30. Συνιστῶν-
ται ἐπίσης κατ' αἰτήσιν τῶν τουρκικῶν κοινοτήτων,
ἐγκρινομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκ-
παιδεύσεως, γραμματοδιδασκαλεῖα θηλέων, ἔχοντα α')
μίαν μόνον γραμματοδιδάσκαλον Ὁθωμανίδα, μισθο-
δοτουμένην ὑπὸ τῶν κοινοτήτων, ἀντὶ δραχ. 50) κατὰ
μῆνα, καὶ β') μίαν Ὁθωμανίδα ἐπιστάτριαν, μὲ μη-
νιαῖον μισθὸν δραχμὰς 20. Ἡ Κυβέρνησις δύναται ἐν
ἀνάγκῃ νὰ χορηγήσῃ βόθημά τι διὰ τὰ γραμματοδι-
δασκαλεῖα ταῦτα.

Ἄρθρον 7.

Οἱ παῖδες ἀποπερατώσαντες τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν
τοῖς προκαταρктиκοῖς σχολείοις καὶ ἀπολυθέντες, μετα-
βαίνουν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως (Μι-
κριατίπι Ῥουστιγιέ) ἀνάλογα πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν ἐλλη-
νικά σχολεῖα, ἅτινα συνιστῶνται κατ' αἰτήσιν τῶν τουρ-
κικῶν κοινοτήτων διὰ Β. Διατάγματος καὶ διατηροῦν-
ται δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 8.

Ἡ ἐν τοῖς Ὁθωμανικοῖς σχολείοις τῆς μέσης ἐκ-
παιδεύσεως φοίτησις διαρκεῖ ἐπὶ πέντε ἔτη, διδάσκονται
δ' ἐν αὐτῇ τὰ ἐξῆς μαθήματα, 1) Ὀρθοσκευτικά, ἀναφε-
ρόμενα εἰς τὴν Μωαμεθανικὴν θρησκείαν, 2) Ἀραβικά,
3) Περσικά, 4) Ἀριθμητικὴ. γεωμετρία καὶ στοιχεῖα
ἀλγέβρας, 5) Γεωγραφία, 6) Ἱστορία, 7) Φυσικὴ ἱστο-

ρία, 8) Γαλλικά, 9) Ἑλληνική γλῶσσα συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τῶν ἐλληνικῶν σχολείων, 10) Καλλιγραφία, 11) Μουσική, 12) Γυμναστική καὶ 13) Ὡδική, ἐὰν καὶ ὅταν τὸ μάθημα τοῦτο ζητηθῇ κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 2 ὀρισθέντα.

Ἄρθρον 9.

Τὸ προσωπικὸν τούτων ἀποτελεῖται α') ἐξ ἑνὸς διευθυντοῦ Ὁθωμανοῦ, λαμβάνοντος μισθὸν μηνιαῖον δραχ. 200, β') ἐκ δύο βοηθῶν Ὁθωμανῶν, ὧν ὁ μὲν λαμβάνει μισθὸν δραχ. 100, ὁ δὲ δραχ. 80 κατὰ μῆνα· γ') ἐξ ἑνὸς διδασκάλου τῆς καλλιγραφίας Ὁθωμανοῦ λαμβάνοντος μισθὸν δρ. 50 κατὰ μῆνα, δ') ἐξ ἑνὸς ἐλληνοδιδασκάλου διδάσκοντος τὰ ἐλληνικά, ἐν δὲ ταῖς ἀνωτέαις τάξεσι καὶ ἄλλα μαθήματα, καὶ λαμβάνοντος μισθὸν ἀνάλογον τοῦ βαθμοῦ του· ε') ἐκ δύο ἐπιστητῶν, ὧν ὁ μὲν λαμβάνει μισθὸν μηνιαῖον δραχ. 40 ὁ δὲ δραχμὰς 30.

Ἄρθρον 10.

Ἵνα διορισθῇ τις Ὁθωμανὸς διδάσκαλος ἐν οἰωδῇ-ποτε Ὁθωμανικῷ σχολείῳ, ἀπαιτεῖται νὰ ἔχῃ ἐνδεικτικὸν ἢ ἀπολυτήριον (Δαροῦλ-μουάλ-λιμὴν τῶν ἀρρένων καὶ Δαροῦλ-μουάλ-λιμάτ τῶν θηλέων ἢ ἄλλως ἀπαιτεῖται ἡ σύστασις αὐτοῦ παρὰ τοῦ πνευματικοῦ ἀρχηγοῦ, τῇ προηγουμένη γνωμοδοτήσει τοῦ ἐπὶ τῶν βακουφίων συμβουλίου (τζεμαάτ μουσλιμίν) ἐγγράφως κατατιθεμένη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

Διοριζόμενοι δὲ ὁμνύουσι τὸν νενομισμένον ὄρκον τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τοῦ Κορανίου, κατὰ τὸ παρὰ Μωμεθανοῖς κρατοῦν ἔθος.

Ἄρθρον 11.

Οἱ παῖδες, ἀποφοιτῶντες ἐκ τῶν Ὁθωμανικῶν scho-

λείων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, δύνανται μετ' εἰσιτήριον ἐξέτασιν, ἐξαιρουμένης τῆς ἱερᾶς ἱστορίας καὶ κατηχήσεως, νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὰ ἑλληνικὰ γυμνάσια, ἂν κριθῶσιν ἄξιοι. Κατατασσόμενοι δὲ εἰς αὐτά, ἀπαλλάσσονται τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων.

Ἄρθρον 12.

Τὰ Ὀθωμανικὰ σχολεῖα ἀργοῦσι κατὰ πᾶσαν Παρασκευὴν. Κατὰ δὲ τὰς Κυριακὰς ἀργοῦσι μόνον οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι. Αἱ δ' ἐορτάσιμοι ἡμέραι ὀρίζονται δι' ἰδίου προγράμματος τῶν διευθυνόντων αὐτά. Εἰς τὰς ἡμέρας ταύτας περιλαμβάνονται ἀναγκαίως αἱ τε ἐθνικαὶ καὶ αἱ βασιλικαὶ ἐορταί.

Ἄρθρον 13.

Αἱ ἐξετάσεις τῶν Ὀθωμανικῶν σχολείων γίνονται καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ αἱ τῶν ἀναλόγων ἑλλην. σχολείων.

Ἄρθρον 14.

Εἰς τὰ Ὀθωμανικὰ σχολεῖα διὰ μὲν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων ἑλληνιστὶ διδασκόμενα μαθήματα εἰσάγοντα μόνον τὰ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸν ΑΜΒ' νόμον ἐγχεκριμένα βιβλία, τὰ δὲ διὰ τὴν Τουρκικὴν καὶ τουρκιστὶ διδασκόμενα μαθήματα προωρισμένα βιβλία ὑποβάλλονται κατὰ τετραετίαν, καθ' ὃν χρόνον τελεῖται ὁ τῶν ἑλληνικῶν διδασκτικῶν βιβλίων διαγωνισμὸς εἰς ἰδίαν ἐπιτροπείαν, ἥτις γνωμοδοτεῖ περὶ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν καὶ ὀρίζει τὴν τιμὴν ἐκάστου βιβλίου.

Ὁ Νομάρχης δύναται νὰ ἐπισκέπτηται ὡς ἐπόπτης κατὰ τὰς ὥρας τῶν παραδόσεων τὰ Ὀθωμανικὰ σχολεῖα τῶν μὲν ἀρρένων μετὰ διερμηνεῶς τῆς ἐκλογῆς του, τῶν δὲ θηλέων μετὰ τοῦ Μουφτή.

Ἄρθρον 15.

Μέχρι τῆς ὀριστικῆς συστάσεως τῶν δῆμων διατηροῦνται καὶ τὰ προκαταρκτικὰ σχολεῖα, ὅσα δὲν ἔχουσιν ἰδίους πόρους ἐκ κληροδοτημάτων, δαπάναις τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 16.

Δι' ἰδίου Β. Διατάγματος θέλουσι κανονισθῇ τ' ἀφορῶντα εἰς τὴν σύστασιν Ἰσραηλιτικῶν σχολείων ἐν ταῖς προσαρτηθείσαις ἐπαρχίαις.

Ἐν Ἀθήναις τὴν 2 Ὀκτωβρίου 1882.

Ἐν Ὄνόματι τοῦ Βασιλέως

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ Δ. Γ. ΡΑΛΛΗΣ Π. ΚΑΛΛΙΓΑΣ Γ. Μ. ΡΟΥΦΟΣ
Κ. ΔΟΜΒΑΡΔΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργός

Κ. ΔΟΜΒΑΡΔΟΣ

Περὶ ἐξετάσεων ἐπὶ προβιβάσῳ δημοδιδασκάλων
καὶ δημοδιδασκαλισσῶν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 14 τοῦ περὶ δημοτικῶν σχολείων νόμου, τὸ ἄρθρον 1 ἐδαφ. 5, τὰ ἄρθρα 4, 10, ἰδίᾳ δὲ τὰ ἄρθρα 15, 18, 20 τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουνίου 1856 Βασιλικοῦ διατάγματος, ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 1 ἐδάφιον γ' τοῦ Βασιλικοῦ διατάγματος τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1878, καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ κανονίσωμεν τὰς ἐπὶ

προβιβασμῶ ἐξετάσεις τῶν δημοδιδασκάλων καὶ δημοδιδασκαλισσῶν, κατὰ πρότασιν τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργοῦ, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἐξετάσεις ἐπὶ προβιβασμῶ τῶν δημοδιδασκάλων γίνονται ἀπαξ τοῦ ἔτους ἐν Ἀθήναις κατὰ μῆνα Αὐγούστου.

Ἄρθρον 2.

Δικαίωμα ἐξετάσεων ἐπὶ προβιβασμῶ ἔχει πᾶς διδάσκαλος δυνάμενος ν' ἀποδείξῃ ὑπηρεσίαν ἐν δημοσίῳ ἢ ιδιωτικῷ δημοτικῷ σχολείῳ τοῦλάχιστον τριῶν ἐτῶν.

Ἄρθρον 3.

Οἱ βουλόμενοι νὰ ὑποστῶσι τοιαύτην εξέτασιν ζητοῦσι τοῦτο, δι' ἀναφορᾶς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ~~δι~~ ^{ἐν} μῆνα ^{ἑνὸς} τοῦλάχιστον πρὸ τοῦ ὠρισμένου διὰ τὰς ἐξετάσεις χρόνου, ἐν ᾗ ἐκθέτουσι τὰ ἔτη τῆς ὑπηρεσίας των λεπτομερῶς, εἴτε δημοσίας εἴτε ιδιωτικῆς, τοὺς ἐπαίνους καὶ τὰς τιμωρίας, ἃς ἔλαβον εἴτε παρὰ τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπείας εἴτε παρὰ τοῦ Ὑπουργείου, καὶ τὸν τόπον ἐνθα θὰ ἀναμένωσι τὴν ἀδειαν τοῦ Ὑπουργείου. Οὐδεὶς τῶν τοιούτων δημοδιδασκάλων γίνεται δεκτὸς εἰς ἐξετάσεις, ἂν δὲν προσαγάγῃ εἰς τὸν πρόεδρον τῆς ἐπιτροπείας τὴν πρόσκλησιν τοῦ Ὑπουργείου, ἐν ᾗ ὀρίζεται καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀδείας, ὑπόκειται δὲ διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς θέσεως εἰς τὰς τιμωρίας τοῦ νόμου.

Ἄρθρον 4. = καταρχὴν καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς

Εἰς τοὺς ζητοῦντας νὰ προσέλθωσιν εἰς ἐξετάσεις δημοδιδασκάλους ἐπιτρέπεται τοῦτο, ἂν ἐν τῇ ἀναφορᾷ
ἐξέτασιν ἐπὶ τῇ 24 δημοσ. 9^η 28^η /ουνίου 1905.

των υποδεικνύεται ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπουσίας των, ὅστις δύναται νὰ ᾔηνε ἢ ἐκ τῶν συνυπηρετούντων ἐν τῷ αὐτῷ σχολείῳ διδασκάλων ἢ ἄλλος τις ἔχων τοῦλάχιστον ἀπολυτήριον σχολαρχείου. Εἰς τοὺς ἀναπληρωτὰς δὲ τούτους παρέχεται ἀμοιβὴ τεσσαράκοντα δραχμῶν κατὰ μῆνα, πληρωτέα ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ὁ διδάσκαλος ὅμως ὁ προερχόμενος εἰς ἐξέτασιν δὲν λαμβάνει μισθὸν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς διακοπῆς τῆς διδασκαλίας μέχρι τῆς ἐκ νέου ἐνάρξεως αὐτῆς, ὅπερ ὀρίζεται ἐν τῇ ἀδείᾳ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 5.

Ἐκαστος τῶν υποψηφίων ἐπὶ προβιβάσμων δημοδιδασκάλων ὀφείλει νὰ καταθέσῃ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων δραχμὰς δεκαπέντε εἰς τὸ λογιστήριον τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐπὶ ἀποδείξει. Αἱ δραχμαὶ αὗται, χρησιμεύουσαι ὡς ἀμοιβὴ εἰς τοὺς ἐξεταστὰς, δὲν ἀποδίδονται εἰς τὸν ἐξεταζόμενον, καὶ ἂν οὗτος ἤθελεν ἀποσυρθῇ τῶν ἐξετάσεων ἢ ἐξετασθεὶς ἤθελεν ἀπορριφθῇ.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐξεταστῶν διανέμεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ὄντων ἑπτὰ, εἰς πάντας ἐξ ἴσου.

Καὶ ἂν ἔτι οἱ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων ὧσι πλείονες τοῦ ἐνὸς διδάσκαλοι, ἡ ἀμοιβὴ αὐτῶν δὲν υπερβαίνει τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς ἓν πρόσωπον, ἥτις κατανέμεται ἐξ ἴσου μεταξύ των.

Ἄρθρον 7.

Ἡ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπεία ἀπαρτίζεται, ἰὼν ἐκ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν δημοτικῶν σχολείων ὡς προέδρου καὶ ἑπτὰ μελῶν. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐκλεγχόμενος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς.

δρου, 2ον ἐκ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις διδασκαλείου, 3ον ἐκ τῶν τριῶν τακτικῶν καθηγητῶν τοῦ διδασκαλείου, τῶν διωρισμένων κατὰ τὸ ἄρθρον 14 τοῦ ΧΘ νόμου, 4ον ἐκ τοῦ καθηγητοῦ τῶν ἱερῶν.

Προσλαμβάνεται δὲ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων καὶ ὁ διδάσκαλος ἢ οἱ διδάσκαλοι τῶν μαθημάτων τούτων, οἵτινες ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλωσι γραπτῶς εἰς τὴν ἐπιτροπείαν τὸν χαρακτηριστικὸν βαθμὸν ἐκάστου τῶν ἐξετασθέντων διδασκάλων.

Κωλυομένου δὲ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ, ἀναπληροῦ τοῦτον ὁ διευθυντὴς τοῦ διδασκαλείου.

Ἄρθρον 8.

Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐξετάσεων κατανέμονται τὰ μαθήματα τὰ πρὸς ἐξέτασιν εἰς τοὺς ἐξεταστάς, ὧν ἕκαστος ὀφείλει νὰ ἐξετάσῃ τοῦλάχιστον ἓν μάθημα. Ἡ δὲ ψῆφος ἢ χαρακτηριστικὴ τῆς ἱκανότητος ἐκάστου τῶν ἐξεταζομένων, ἥτις δίδεται ἐν συνεδριάσει παρ' ἐκάστου τῶν ἐξεταστῶν ἐν οἷς μαθήμασιν οὗτοι ἐξήτασαν, δύναται καὶ νὰ τροποποιηθῇ ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῆς ἐπιτροπείας, ἔχοντος ἐν ἰσοψηφίᾳ τοῦ Προέδρου τὴν νικῶσαν. Τοῦτο ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῆς ψηφου τοῦ διδασκάλου ἢ τῶν διδασκάλων τῶν τεχνικῶν μαθημάτων, οἵτινες ὑποβάλλουσι γραπτῶς εἰς τὴν συνεδρίαν τὸν βαθμὸν ἐκάστου τῶν ἐξεταζομένων.

Ἄρθρον 9.

Οἱ ὑποψήφιοι εἰς προβιβασμὸν διδάσκαλοι ὑποβάλλονται εἰς τριττὴν ἐξέτασιν, γραπτὴν, πρακτικὴν ἐν τῷ δημότικῷ σχολείῳ καὶ προφορικὴν. Καὶ ἡ μὲν γραπτὴ συνίσταται εἰς ἰὸν μετάφρασιν ἐξ ἀρχαίου πεζοῦ συγ-

γραφείως εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλῶσσαν. 2ον ἀνάπτυξιν παιδαγωγικοῦ θέματος. 3ον ἀνάπτυξιν θέματος ἐκ τῆς ἱστορίας. 4ον λύσιν τριῶν προβλημάτων ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς καὶ ἑνὸς ἐκ τῆς γεωμετρίας. 5ον σύντομον ἀπόκρισιν εἰς πέντε ἐρωτήσεις ἐκ τῆς γεωγραφίας, πέντε ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας, πέντε ἐκ τῆς φυσικῆς καὶ τρεῖς ἐκ τῆς χημείας. 6ον ἔχθουσιν ἰδεῶν ἐπὶ ρητοῦ τινος εἴτε ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου, εἴτε καὶ ἀλλαχόθεν εἰλημμένου. 7ον ἰχνογράφειν σώματος. 8ον καλλιγραφίαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ ἐξεταζόμενος ὀφείλει νὰ ὑποβάλῃ ἔργα καλλιγραφικὰ καὶ ἰχνογραφικὰ. Πάντα δὲ ταῦτα καὶ τὰ τετράδια τῶν ἐξεταζομένων τηροῦνται ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ διδασκαλείου καὶ οὐδέποτε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐξέρχονται αὐτοῦ.

Τὰ θέματα ὀρίζονται ὑπὸ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας καὶ κοινοποιοῦνται εἰς τοὺς ἐξεταζομένους εὐθὺς πρὸς ἐργασίαν. Ἐκτελεῖται δὲ ἡ ἐργασία αὕτη ὑπὸ τὴν αὐστηράν ἐπιτήρησιν ἑνὸς ἢ δύο τῶν ἐξεταστῶν ἐντὸς τοῦ ὁρισθέντος ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἀναλόγως τοῦ θέματος χρόνου, ἀπαγορευομένου παντὸς βοθηήματος, ἔτι δὲ καὶ πάσης ἀποπείρας πρὸς ἀπάτην, διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐκ τῶν ἐξετάσεων.

Ἄρθρον 10.

Αἱ δὲ πρακτικαὶ ἐξετάσεις γίνονται ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ ἐπὶ δύο θεμάτων ἐκ τοῦ κύκλου τῶν μαθημάτων τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας κατὰ πλειονοψηφίαν. Καὶ τὸ μὲν ἐν κοινοποιεῖται εἰς τὸν ἐξεταζόμενον δύο ἡμέρας πρὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἐν τῷ σχολείῳ, ὅπερ ὀφείλει μεθοδικῶς ἀν' ἀναπτύξῃ καὶ ὑποβάλῃ γραπτῶς εἰς τὸν διευθυντὴν

τοῦ διδασκαλείου τὴν προτεραίαν τῆς ἐνάρξεως τῆς διδασκαλίας. Τὸ δὲ ἕτερον κοινοποιεῖται εἰς αὐτὸν μετὰ τὸ πέρας τῆς πρώτης διδασκαλίας.

Εἶναι δὲ τοῦτο ὡσαύτως ἐκ τῶν διδασκομένων ἐν τῷ δημοτικῷ σχολείῳ μαθημάτων, ὅπερ ὀφείλουσιν ἐκ τοῦ προχείρου νὰ διδάξωσι, παρεχομένου αὐτοῖς χρόνου πρὸς μελέτην δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας. Τὴν γραπτὴν δὲ προπαρασκευὴν διὰ τὴν διδασκαλίαν βαθμολογεῖ ὁ διευθυντὴς τοῦ διδασκαλείου.

Ἄν αἱ γραπταὶ ἐξετάσεις ἢ ἡ δοκιμαστικὴ διδασκαλία δὲν θεωρηθῶσιν ἐπιτυχεῖς, ὁ ἐξεταζόμενος ἀποκλείεται τῶν ἐξετάσεων.

Ἄρθρον 11.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν πρακτικῶν ἐξετάσεων γίνεται καὶ προφορικὴ ἐξέτασις εἰς τὰ παιδαγωγικά, τὰ θρησκευτικά, τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν γεωμετρίαν, τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τὴν φυσικὴν καὶ τὴν χημείαν, τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν, τὴν μαθηματικὴν καὶ τὴν φυσικὴν γεωγραφίαν, τὴν μουσικὴν τὴν τε Εὐρωπαϊκὴν (ὀργανικὴν καὶ ᾠδὴν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν.

1. Καὶ ἐκ μὲν τῶν παιδαγωγικῶν ὀφείλει νὰ γινώσκῃ τὰ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀνατροφῆς καθόλου καὶ ἰδίᾳ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, τὰ τῆς σχολικῆς τάξεως, τὰ τοῦ σκοποῦ ἐκάστου μαθήματος καὶ τῆς μεθόδου καὶ τέχνης τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, τὰ περὶ τῆς μορφώσεως χαρακτῆρος, τὰ περὶ σωφρονιστικῶν μέσων καὶ τὰ τῆς παιδαγωγικῆς διαιτητικῆς. Πάντα δὲ ταῦτα πρέπει νὰ ἐκθέτῳ ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν ψυχολογίαν, λογικὴν καὶ ἠθικὴν. Ἐκ δὲ τῆς ἱστορίας τῆς παιδαγωγίας πρέπει νὰ γινώσκῃ ἰδίως ὁ ἐξεταζόμενος ὅποια ἦσαν τὰ scho-

λεῖα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, πῶς ταῦτα μετεβλήθησαν κατὰ τὸν μεσαιῶνα, κατὰ τί συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόοδον τῶν σχολείων ὁ Λόχκιος, Μονταίγνιος, Κομμένιος, Ρουσσώ, Πετσαλότζης.

2. Ἐκ δὲ τῶν θρησκευτικῶν ὀφείλει νὰ γινώσκη τὸ περιεχόμενον τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης, τὰ δόγματα τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς μάλιστα κατὰ τοὺς πρώτους 9 αἰῶνας μ. Χ. Ἐκτὸς δὲ τούτου πρέπει ὁ ἐξεταζόμενος νὰ κατανοῇ καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ πρωτοτύπῳ γλώσσῃ.

3. Ἐκ δὲ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ὀφείλει νὰ ἐρμηνεύσῃ ἐκ τοῦ προχείρου πεζὸν ἀρχαῖον συγγραφέα εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ, ἐξεταζόμενος ἅμα εἰς πάντας τοὺς συντακτικοὺς καὶ γραμματικοὺς κανόνας· ὀφείλει δὲ νὰ ὑποστῇ ἐξέτασιν καὶ περὶ τὴν νεωτέραν ἡμῶν φιλολογίαν, τὴν τε πεζὴν καὶ ἔμμετρον.

4. Ἐξετάζεται ἐπίσης εἰς τὴν ἀριθμητικὴν τὴν τε νοερὰν καὶ γραπτὴν, ἥτοι εἰς τὰς 4 πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς, τὰ κλάσματα, τοὺς συμμιγεῖς καὶ πάσας τὰς μεθόδους τῶν τριῶν, τῆς μίξεως, τῆς ἐταιρίας, τῆς ὑφαιρέσεως.

5. Ἐκ τῆς γεωμετρίας ἐξετάζεται τὰ σπουδαιότερα τῆς ἐπιπεδομετρίας καὶ στερεομετρίας, μάλιστα δὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐπιφανειῶν καὶ σωμάτων.

6. Ἐκ δὲ τῆς φυσικῆς ἱστορίας πρέπει νὰ γινώσκη τὴν ὀργανογραφίαν, ἀνατομίαν καὶ φυσιολογίαν τῶν φυτῶν, ζώων καὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν περιγραφὴν τῶν σπουδαιότερων φυτῶν καὶ ζώων ἐκάστης ὁμοταξίας καὶ τάξεως καὶ τὰ στοιχειωδέστερα τῆς γεωλογίας ὄρυκτολογίας καὶ κηπουρικῆς.

7. Ἐν δὲ τῇ φυσικῇ καὶ τῇ χημείᾳ ἀπαιτεῖται οὐ μόνον γνῶσις θεωρητικὴ τῶν σπουδαιοτέρων φαινομένων, ἀλλὰ καὶ ἰκανότης πρὸς ἐκτέλεσιν ἀπλουστάτων πειραμάτων.

8. Εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς.

9. Ἐξετάζεται δὲ πλὴν τῆς μαθηματικῆς καὶ τῆς φυσικῆς γεωγραφίας καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν, ἐξ ἧς πρέπει νὰ γινώσκῃ ἀκριβέστερον μὲν τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην, ἀκριβέστατα δὲ τὰ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Χερσόνησον.

Ἄρθρον 12.

Οἱ βαθμοὶ οἱ χαρακτηρίζοντες τὴν ἰκανότητα ἐκάστου τῶν ἐξετασθέντων εἶνε τρεῖς, ἄριστα, λίαν καλῶς καὶ καλῶς. Καὶ ἵνα ἀναγνωρισθῇ μὲν τις πρωτοβάθμιος, πρέπει νὰ λάβῃ τὸν βαθμὸν ἄριστα τοῦλάχιστον εἰς τὰ ἱερὰ μαθήματα, τὰ παιδαγωγικά, τὴν πρακτικὴν διδασκαλίαν, τὰ Ἑλληνικά, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν φυσικὴν ἱστορίαν, τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν γεωγραφίαν ἵνα δὲ ἀναγνωρισθῇ δευτεροβάθμιος, πρέπει νὰ λάβῃ εἰς ταῦτα πάντα τὸν βαθμὸν λίαν καλῶς.

Πᾶς δὲ ἀξιωθεὶς τοῦ πρώτου ἢ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ ἐν τοῖς μαθήμασι τούτοις, τυχὼν ὅμως ἐν τοῖς λοιποῖς, εἴτε ἐν ἐνὶ εἴτε ἐν πλείοσι, βαθμοῦ κατωτέρου τοῦ καλῶς, δὲν προάγεται μέχρι τοῦ χρόνου, ὅστις ἤθελεν ὀρισθῇ αὐτῷ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ἵνα ἐξετασθῇ εἰς τὰ μαθήματα ταῦτα καὶ ἀποδείξῃ διὰ τῶν ἐξετάσεων, ὅτι ἐκτήσατο τὴν ἀπαιτούμενην ἰκανότητα.

Ἄρθρον 13.

Περὶ πάντων τῶν κατὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην, τὴν τε

γραφτήν, πρακτικὴν καὶ τὴν προφορικὴν γράφονται παρ' ἑνὸς τῶν ἐξεταστῶν ἢ καὶ προσθέτου τινὸς διδασκάλου, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Προέδρου, πρακτικὰ ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ, τηρουμένῳ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Διδασκαλείου, ἅπερ ὑπογράφονται παρὰ πάντων τῶν μελῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας.

* Ἀρθρον 14.

Ἄν οἱ ἐξεταζόμενοι παρουσιάζωσιν ἑλλείψεις τότε ὀρίζεται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπείας ὁ χρόνος πρὸς ἐπανάληψιν τῶν ἐξετάσεων, ὅπερ σημειοῦται ἐν τοῖς πρακτικοῖς, δίδονται δὲ καὶ γραπτῶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπείας εἰς τὸν ἐξεταζόμενον αἱ παρατηρηθεῖσαι ἑλλείψεις, ἵνα χρησιμεύσῃ αὐτῷ διὰ τὰς ἐπαναληπτικάς ἐξετάσεις. Ὁ τρὶς ὑποστάς ἀνεπιτυχῶς τὴν ἐξέτασιν ἀποκλείεται τῶν ἐξετάσεων διὰ παντός.

* Ἀρθρον 15.

Εἰς τοὺς ἐκ τῶν νέων Διδασκαλείων ἀπολυθέντας διδασκάλους δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ βαθμολογία τοῦ ἀπολυτηρίου των καὶ νὰ ἐξετασθῶσιν εἰς ἐκεῖνα τὰ μαθήματα μόνον, εἰς ἃ θέλουσι νὰ βελτιώσωσι τὸν βαθμὸν των. Τοῦτο ἀποφασίζεται ὑπὸ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας.

Τῆς περιπτώσεως ταύτης ἐξαιρεῖται ἡ πρακτικὴ διδασκαλία ἐν τῷ Προτύπῳ, εἰς ἣν πρέπει πάντες ἀνεξαιρέτως νὰ ἐξετάζωνται.

* Ἀρθρον 16.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἄρθρα ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς ἐξετάσεις ἐπὶ προβιβασμῷ τῶν διδασκαλιστῶν, αἵτινες ἐξετάζονται περιπλέον καὶ εἰς τὴν γραπτὴν καὶ χοπτικὴν. Εἰς τὰς ἐξετάσεις ταύτας δύνανται ν' ἀντικατασταθῶσι

παρά τοῦ Ὑπουργείου δύο ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας διὰ καθηγητῶν τοῦ Ἀρσαχείου.

Ἄρθρον 17.

Κατὰ τὰς ἐξετάσεις ταύτας δύναται καὶ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ βαθμὸς τῶν ἐπὶ προβιβασμῷ ἐξεταζομένων, ἂν ἐν τῇ ἐξετάσει ταύτῃ πείθεται ἡ ἐπιτροπεία ὅτι ὁ ὑποψήφιος ἐπὶ προβιβασμῷ δημοδιδάσκαλος ἀναξίως φέρει τὸν βαθμὸν του.

Ἄρθρον 18.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπείας εἶνε ἀνέκλητοι.

Ἄρθρον 19.

Πᾶσα ἄλλη προηγουμένη διάταξις, ἀφορῶσα τὰς προαγωγικὰς ἐξετάσεις, καταργεῖται.

Εἰς τὸν αὐτὸν Ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαρτίου 1886.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Α. ΚΟΝΤΟΓΟΥΡΗΣ

Περὶ κανονισμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων
καὶ Γυμνασίων.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ, ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΙΔ'.

Περὶ τῶν ἰδιωτικῶν διδακτικῶν καταστημάτων

Ἄρθρον 114.

Ἰδιαιτέραν διδασκαλίαν, σκοπὸν ἔχουσαν νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν δημοσίαν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ τῶν

γυμνασίων, κοὶ ὅχι ἀπλῶς νὰ βοηθῇ τὰ δημόσια ταῦτα καταστήματα δὲν δύναται νὰ ἀναλάβῃ οὐδεὶς ἀνευ ἀδείας τῆς ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κτλ. Γραμματείας ἐκτὸς τῶν δημοσίων διδασκάλων εἰς τὰ ἄνω ῥηθέντα καταστήματα, τῶν βοηθῶν αὐτῶν καὶ τῶν ὑποψηφίων, ὅσοι ἔχουν τὴν ἄδειαν ν' ἀσκῶνται πρακτικῶς.

Ἄρθρον 115.

Ὅπου ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐσύστησεν ἑλληνικὸν σχολεῖον, δύνανται οἱ δῆμοι ἢ ιδιωταὶ νὰ συστήσωσι τοιοῦτον, ἢ καὶ τάξεις τινὰς γυμνασίου ἐξ ιδίων ἀναλωμάτων.

Ἄλλ' ὁ ὀργανισμὸς αὐτῶν χρεωστεῖ νὰ ᾖ κατὰ πάντα ὁμοιόμορφος μὲ τὸν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τοῦ κράτους καὶ τὸν τῶν ἀντιστοιχοῦσων τάξεων τοῦ γυμνασίου, τόσον ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν, ὅσον καὶ τὰς ἀπαιτουμένας ἀπ' αὐτὸν ιδιότητος καὶ πρὸς τὴν διάταξιν τῶν μαθημάτων καὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων.

Ἄρθρον 116.

Διὰ σύστασιν ιδιωτικοῦ διδακτικοῦ καταστήματος προσδιωρισμένου ν' ἀντικαταστήσῃ ἑλληνικὸν σχολεῖον ἢ γυμνάσιον, ἀπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τῆς ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν Γραμματείας, διδομένη ἀφ' οὗ ἐρωτηθῇ ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ καὶ ἀκουσθῇ ἡ γνώμη τοῦ ἀνήκοντος γυμνασιάρχου, εἰς τὸν ὅποιον θέλει ἀνατίθεσθαι ἡ ἄμεσος αὐτοῦ ἐπιτήρησις.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1836.

Ο Θ Ω Ν

Ἐν ὀνόματι καὶ κατ' ἰδιαιτέραν διαταγὴν τοῦ Βασιλέως.

ΑΡΜΑΝΣΠΕΡΓ, Γ. ΡΙΖΟΣ, ΣΜΑΛΤΣ, Δ. ΜΑΝΣΟΛΑΣ, Α. Γ. ΚΡΙΕΖΗΣ
Γ. ΛΑΣΣΑΝΗΣ.

ΗΛ. ΠΕΤΡΟΥΔΙΑ.—ΣΧΟΛΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ.

14

Ἀριθ. Πρωτ. 20186, 21025, 21821.

Περὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων ἐν γυμνασίοις
τῶν πτυχιούχων δημοδιδασκάλων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΠ.

Πρὸς τοὺς κ.κ. γυμνασιάρχας καὶ διευθυντὰς γυμνασίων.

Πτυχιούχοι τινὲς τῶν νέων διδασκαλείων ὑπέβαλον ἡμῖν αἰτήσεις, ἵνα καθορίσωμεν ἐν τίσι μαθήμασιν ὑποχρεοῦνται νὰ διδαχθῶσι καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον, ἵνα ὑποστῶσιν ἀπολυτήριον ἐν γυμνασίῳ ἐξέτασιν. Ἐκ τῶν αἰτήσεων τούτων λαμβάνοντες ἀφορμὴν καὶ ἀντιπαραβαλόντες τὰ προγράμματα τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ τῶν ἐν τοῖς διδασκαλείοις διδασκομένων μαθημάτων, εὗρομεν ὅτι ταῦτα ἔχουσι κοινὰ καὶ διάφορα μαθήματα, ἐπομένως ὁ πτυχιούχος τοῦ διδασκαλείου ὀφείλει νὰ διδαχθῇ τὰ μὴ διδασκόμενα ἐν τοῖς διδασκαλείοις μαθήματα, καὶ τοιαῦτα πρὸ πάντων εἶνε τὰ Λατινικὰ καὶ Γαλλικὰ. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων οἱ πτυχιούχοι τῶν διδασκαλείων ἐδιδάχθησαν κατὰ δύο διάφορα προγράμματα τῶν διδασκαλείων, τὸ τοῦ 1878 καὶ τὸ τοῦ 1886, διαφέροντα ἀπ' ἀλλήλων διὰ τοῦτο δίκαιον νὰ διακριθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων οἱ πτυχιούχοι τοῦ διδασκαλείου. Κατὰ ταῦτα οἱ πρὸ τοῦ 1886 ἀπολυθέντες τῶν διδασκαλείων ὀφείλουσι πρὸς συμπλήρωσιν τῶν γυμνασιακῶν μαθημάτων νὰ διδαχθῶσι, 1) Λατινικὰ καὶ Γαλλικὰ τῆς Β' Γ' καὶ Δ' γυμνασιακῆς τάξεως κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα, ἐὰν προσήλθον εἰς τὸ διδασκαλεῖον δι' ἐνδεικτικοῦ τῆς Α' τάξεως, ἢ αὐτὰ ταῦτα τῶν ἀνωτέρων γυμνασιακῶν τάξεων, ἐὰν φέρωσιν ἐνδεικτικὸν ἀνωτέρας τάξεως, 2) Ἀλγεβραν, Τριγωνομετρίαν καὶ Κοσμογρα-

φίαν, 3) δύο δράματα τῶν τοῦ Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου. Οἱ δὲ μετὰ τὸ 1886, 1) Λατινικὰ καὶ Γαλλικὰ Β' Γ' καὶ Δ' γυμνασιακῆς τάξεως κατὰ τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα, 2) Ἀλγεβραν, Τριγωνομετρίαν καὶ Κοσμογραφίαν καὶ 3) Ὅμηρον καὶ ἓν δράμα Εὐριπίδου, ἐὰν ἐδιδάχθησαν δράμα Σοφοκλέους, ἄλλως δύο δράματα.

Τὰ μαθήματα ταῦτα δύνανται νὰ διδαχθῶσιν ἐν δημοσίῳ ἢ ἰδιωτικῷ γυμνασίῳ ὡς τακτικοὶ μαθηταὶ ἢ νὰ συμπληρώσωσι διὰ διδασκαλίας κατ' οἶκον ὑπ' ἀνεγνωρισμένων καθηγητῶν καὶ ἐν χρόνῳ ἀναλόγῳ, ἥτοι ἐπὶ δώδεκα μῆνας πλήρεις καὶ ἀνὰ μίαν καθ' ἑκάστην ὥραν τὰ Λατινικὰ καὶ ἀνὰ μίαν τὰ Γαλλικὰ, τρεῖς τῆς ἑβδομάδος τὴν Ἀλγεβραν, Τριγωνομετρίαν καὶ Κοσμογραφίαν, καὶ μίαν καθ' ἑκάστην πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἐλλειπόντων Ἑλληνικῶν. Ἵνα δὲ διδαχθῇ τις πτυχιούχος τὰ μαθήματα ταῦτα κατ' οἶκον, ὀφείλει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰ κεκανονισμένα περὶ τούτου ἐν τῷ ἀπὸ 12 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. Β. Διατάγματι, μεθ' ὃ νὰ παραπεμφθῇ ὑφ' ἡμῶν πρὸς ἀπολυτήριον δοκιμασίαν εἰς ἓν τῶν ἐν Ἀθήναις γυμνασίων καὶ ἐπὶ πάντων τῶν μαθημάτων, ὡς καὶ οἱ τακτικοὶ τῶν γυμνασίων μαθηταί.

Πᾶς δὲ μὴ πρὸς ταῦτα συμμορφούμενος οὐδὲν ἔχει πρὸς ἀπολυτήριον δοκιμίαν δικαίωμα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Νοεμβρίου 1891.

Ὁ Ὑπουργός

ΑΧΙΛ. ΓΕΡΟΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9ης Ἰουνίου 1897 Β. διατάγματος περὶ πληρωμῆς προσωρινῶς τῶν μισθῶν δημοδιδασκάλων κλπ. τῶν νομῶν Λαρίσσης καὶ Τρικκάλων.

ΝΟΜΟΣ ΒΦΚΕ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἐξ ἄρθρου μόνου Β. διάταγμα τῆς 9ης Ἰουλίου 1897, ἔχον οὕτω :

« Ἐγκρίνομεν, ἵνα ἐκ τοῦ κεφαλαίου 13 ἄρθρου 7 τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου χρήσεως 1897 καταβληθῶσιν οἱ μισθοὶ τῶν δημοδιδασκάλων, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, γραμματιστῶν καὶ γραμματοδιδασκάλων τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων ἐν τοῖς νομοῖς Λαρίσσης καὶ Τρικκάλων, ἐφ' ὅσον ὑφίσταται ἐν τοῖς μνημονευθεῖσι νομοῖς ἡ κρατοῦσα κατάστασις, δι' ἐνταλμάτων τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ. Ὑπουργείου καὶ ἐπὶ τῶν διαφορῶν ταμείων τοῦ Κράτους, ἀλλ' εἰς λογαριασμὸν τῶν εἰς οὓς οἱ διδάσκαλοι ἀνήκουσι δήμων, οὓς τὰ ἐξόδα ταῦτα ἐπιβαρύνουσι καὶ οἵτινες θέλουσι χρεωθῆ εἰς τὸ ταμεῖον ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν ἐσόδων Ἀττικῆς, συνεπεῖα καταστάσεως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου ἐκάστοτε συντασσομένης. »

Ἄρθρον 2.

Ἡ διάταξις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζε-

ται εἰς τὰ ἐπιβαρύνοντα τοὺς δήμους τῶν νομῶν Λαρίσης καὶ Τρικκάλων ἔξοδα δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1897 τὰ μὴ ἔτι ἀναγνωρισθέντα καὶ εἰς τὰ ἀπὸ α' Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἀναγνωρισθσόμενα τοιαῦτα τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1898, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ὁποίων θέλουσιν ἐκδοθῇ καὶ ἐκδίδοσθαι τὰ χρηματικὰ ἐντάλματα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐπὶ τῶν δημοσίων ταμείων τοῦ Κράτους, ὑπὸ τὸν τίτλον «Προκαταβολαὶ ἐξόδων δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς βάρος τῶν δήμων τῆς Θεσσαλίας» ἐφ' ὅσον ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ κρατοῦσα κατάσταση.

Ἄρθρον 3.

Καὶ διὰ τὰ κατὰ τὸ προηγούμετον ἄρθρον καταβληθσόμενα ποσὰ χρεοῦνται οἱ οἰκτεῖοι δῆμοι τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὸν περὶ εἰσπρακτέων ἐσόδων ἰσχύοντα κανονισμόν.

Ὁ παρὼν νόμος, ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθεὶς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Μαρτίου 1898.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργός
Σ. ΣΤΕΙΤ

ΑΝΔΡ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1898.

Ὁ Ὑπουργός τῆς Δικαιοσύνης

ΑΛ. ΤΟΜΑΝ

Ἀποσπάσματα τοῦ περὶ ἐκπαιδευτικῶν τελῶν καὶ
τοῦ νόμου περὶ χαρτοσήμου ἐν γένει.

NOMOS ,ΒΤΕ'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς ἀπεφασί-
σαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Ὁ ΒΝΔ νόμος τῆς 24 Ἰουλίου 1892 καταργεῖται,
ὁ δὲ περὶ τελῶν χαρτοσήμου ΑΧΚΕ νόμος τῆς 30 Δε-
κεμβρίου 1887 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

Ἄρθρον 4 ἐδάφιον α'. Μετὰ τὰς λέξεις «ἡ ἐρυθρὰν»
προστίθεται ἡ λέξις «ἡ πρασίνη».

Ἐδάφ. β'. Μετὰ τὰς λέξεις «ἡ ἐρυθρὰ» προστίθεται
ἡ λέξις «ἡ πρασίνη».

Ἄρθρον 6. Προστίθεται ἐδάφιον β'. «Ὁ δὲ φέρων
τὴν πρασίνην σφραγίδα χάρτης ὀρίζεται ἀποκλειστικῶς
πρὸς σύνταξιν τῶν ἐνδεικτικῶν, ἀποδεικτικῶν, πιστο-
ποιητικῶν, μαρτυρικῶν τῶν ἐξετάσεων, διπλωμάτων,
πτυχιῶν καὶ λοιπῶν ἀφορώντων εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν
ἐν γένει».

1) Τ' ἀπολυτήρια τῶν δημοτικῶν σχολείων ὑπόκειν-
ται (ἄρθρ. 22. α' δις) εἰς τέλος δραχμῶν 2.

2) Αἱ κατὰ τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον ἐξάμηνον τοῦ
σχολικοῦ ἔτους γιγνόμεναι ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν εἰς
πάσας τὰς τάξεις τῶν δημοσίων Ἑλληνικῶν σχολείων
καὶ τὰς ἀντιστοιχοῦσας τάξεις τῶν λυκείων ὑπόκεινται
(ἄρθρ. 22 α' δις εἰς τέλος δραχμῶν 2.

3) Αί μεταγραφαι ἀπὸ Ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς ἄλλο (ἄρθρ. 22 α' δις) ὑπόκεινται εἰς τέλος δρ. 2.

4) Τὰ ἐνδεικτικὰ προαγωγῆς ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν δημοσίου Ἑλληνικοῦ σχολείου καὶ τῶν ἀντιστοίχων τάξεων τῶν λυκείων, τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν ἐν αὐτοῖς σπουδῶν (ἄρθρ. 22 α' δις) ὑπόκεινται εἰς τέλος δρ. 2.

5) Τ' ἀπολυτήρια τῶν δημοσίων ἢ ὡς δημοσίων ἀνεγνωρισμένων Ἑλληνικῶν σχολείων (ἄρθρ. 24 α') ὑπόκεινται εἰς τέλος δρ. 5.

11) Τ' ἀπολυτήρια τῶν ἀνωτέρων παρθεναγωγείων, τῶν διδασκαλείων, τοῦ Ἀρσακείου καὶ τῆς Ριζαρείου σχολῆς (ἄρθρ. 24) ὑπόκεινται εἰς τέλος δρ. 5.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Ἰουλίου 1895.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὁ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Ὁ ἐπὶ τῶν Ἑκκλησιαστικῶν κλπ.

Υπουργός

Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ

Δ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Ἰουλίου 1895.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Υπουργός

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Π. ΒΑΡΒΟΓΑΝΗΣ

Πίναξ τελῶν χαρτοσήμου ἐν γένει.

ΝΟΜΟΣ ἈΧΚΕ'

Ἄρθρον 12.

Ἐπὶ τῶν συμβολαίων καὶ τῶν ἐγγράφων, τῶν κατο-

νομαζομένων ἐν τῷ ἐπομένῳ ἄρθρῳ, τὸ τέλος ἐπιβάλλεται κατὰ τὸν ἐπόμενον πίνακα.

1) Λεπτὰ	10	ἐπὶ ἄξιας μέχρι δραχμῶν	10
2) »	50	» » »	50
3) Δραχ.	1	» » »	150
4) »	2	» » »	300
5) »	3	» » »	450
6) »	4	» » »	600
7) »	5	» » »	750
8) »	6	» » »	900
9) »	7	» » »	1,050
10) »	8	» » »	1,200
11) »	9	» » »	1,350
12) »	10	» » »	1,500
13) »	15	» » »	2,250
14) »	20	» » »	3,000
15) »	25	» » »	3,750
16) »	30	» » »	4,500
17) »	40	» » »	6,000
18) »	50	» » »	7,500
19) »	75	» » »	11,250
20) »	100	» » »	15,000
21) »	150	» » »	22,500
22) »	200	» » »	30,000
23) »	250	» » »	37,500
24) »	300	» » »	45,000
25) »	400	» » »	60,000
26) »	500	» » »	75,000
27) »	750	» » »	112,500
28) »	1000	» » »	150,000

Αἱ δὲ ποσότητες αἱ ὑπερβαίνουσαι τὰς 150,000 δραχμῶν ὑποβάλλονται εἰς τέλος δραχμῶν τετρακοσίων κατὰ πᾶσαν προσθήκην ἀπὸ κλάσματος δραχμῆς μέχρι πεντήκοντα χιλιάδων δραχμῶν, γινομένης ἐν τῷ ἐγγράφῳ ρητῆς μνείας τοῦ ὑπερβάλλοντος.

Ἄρθρον 13

Εἰς τέλος ὑπολογιζόμενον κατὰ τὸν ἄνω πίνακα ὑπόκειται.

α') Τὰ παντὸς εἶδους περὶ κτημάτων, χρημάτων, ἀξιών, ὑπηρεσιῶν συμβόλαια, τὰ μεταξὺ ιδιωτῶν ἢ μεταξὺ τοῦ δημοσίου, τῶν δήμων, δημοσίων καταστημάτων, συντεχνιῶν, σωματείων καὶ ιδιωτῶν, εἴτε ἐν ιδιωτικοῖς εἴτε ἐν δημοσίοις ἐγγράφοις, ἐν οἷς καὶ αὐτοὶ οἱ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τελούμενοι συμβιβασμοί, εἴτε δὲ καὶ αἱ παντὸς εἶδους διὰ δημοπρασίας παραχωρήσεις.

β') Αἱ εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα διδόμεναι ἀποδείξεις ἐξοφλήσεως γραμματίων χρηματικῶν ἢ παρακαταθηκῶν οἰωνδήποτε.

γ') Οἱ διορισμοὶ ἀπάντων τῶν δημοσίων, δημοτικῶν καὶ δικαστικῶν λειτουργῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν στρατοῦ καὶ τὰ περὶ χορηγίας καὶ ἐπικυρώσεως ἐγγράφα τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωματῶν. Ἐπὶ προβιβασμῶν, καταβάλλεται τέλος κατ' ἀναλογίαν τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ.

δ') Αἱ ἐξοφλήσεις τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἀπολαυῶν παντὸς εἶδους τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ λειτουργῶν, προσέτι δὲ καὶ ἐξοφλήσεις τῶν καταβαλλομένων αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων.

ε') Αἱ ἀποδείξεις ιδιωτῶν οἰωνδήποτε, δι' οἰανδήποτε αἰτίαν, πλὴν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 18 εἰδικῶς φορολογουμένων.

ς') Αἱ ἀποδείξεις πληρωμῆς εἰς τὰ δημόσια ταμεῖα, πλὴν ἂν αἱ πληρωμαὶ γίνωνται δι' ἀμέσους ἢ ἐμμέσους φόρους ἢ προέρχονται ἐκ τῆς διανομῆς τῶν φόρων εἰς τοὺς δήμους, τὰς ἐπαρχίας καὶ τοὺς νομούς, Ἐξαιρου-

ται ὡσαύτως τὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐκδιδόμενα
ἐντοκα γραμμάτια, εἰς οὐδὲν ὑποκείμενα τέλος.

Ἄρθρον 14.

Ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν ἐγγράφων, τὸ τέλος διαβαθμί-
ζεται ὡς ἑπεται.

1) Δ πτά	50	ἐπὶ ἁξίας μέχρι δραχμῶν	500
2) Δραχ.	1	»	1,000
3) »	2	»	2,000
4) »	3	»	3,000
5) »	4	»	4,000
6) »	5	»	5,000
7) »	6	»	6,000
8) »	7	»	7,000
9) »	8	»	8,000
10) »	9	»	9,000
11) »	10	»	10,000
12) »	15	»	15,000
13) »	20	»	20,000
14) »	30	»	30,000
15) »	50	»	50,000
16) »	100	»	100,000
17) »	200	»	200,000
18) »	300	»	300,000
19) »	400	»	400,000
20) »	500	ἐπέκεινα τῶν	400,000

Ἡ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ
παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς
Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νό-
μος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Δεκεμβρίου 1887.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ἐθεωρήθη κτλ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1887.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Α. Σ. ΒΟΥΛΑΠΙΩΤΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- Νόμος ΒΤΜΘ' περί στοιχειώδους εκπαιδεύσεως σελ. 3.
Νόμος ΒΤΕΘ, περί συμπληρώσεως τοῦ 56 ἄρθρου τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου σελ. 48.
Νόμος ΒΤΖΖ' περί τροποποιήσεως τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου σελ. 49.
Νόμος ΒΥΑΣ' περί συμπληρώσεως τοῦ 63 ἄρθρου τοῦ ΒΤΜΘ' νόμου σελ. 52.
Β. Δ. Περὶ ἐπιθεωρητηρίων τῶν Παρθεναγωγείων σελ. 54.
Β Δ. Περὶ καθηκόντων β'. τάξεως ἐπιθεωρητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων κλπ. σ. 56.
Β. Δ. Περὶ δοκιμασίας τῶν βουλομένων νὰ διορισθῶσιν ἐπιθεωρηταὶ δευτέρας τάξεως σελ. 61.
Β. Δ. Περὶ διαγωνισμοῦ τῶν βουλομένων νὰ διορισθῶσι νομαρχ. ἐπιθεωρηταὶ σελ. 64.
Β. Δ. Περὶ τοῦ χρόνου τῶν ἐξετάσεων τῶν σχολείων τῆς σχοιχ. εκπαιδεύσεως σελ. 68.
Β. Δ. Περὶ ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεων μαθητῶν σ. 69,
Β. Δ. Περὶ συστάσεως νηπιαγωγείων σ. 76.
Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν περὶ προϋπολογισμῶν τῶν δήμων σ. 77. καὶ 94.
Ἐγκύκλιος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν περὶ παροχῆς συνδρομῆς ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰς ἀνεπαρκεῖς δήμους σελ. 103.
Ὁμοία τοῦ Ὑπουργ. τῶν Ἐσωτερικῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος σελ. 104.
Ὁμοία τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τοῖς πλήρεσι σχολείοις διδασκάλων σελ. 107.
Ὁμοίαι τοῦ Ὑπουργ. τῶν Ἐκκλ. περὶ οἰκοδομῆς διδαστηρίων σελ. 109, 111, 112, 114 καὶ 115.
Γνώμη νομικοῦ συμβουλίου περὶ διορισμοῦ συνταξιούχων διμοδιδασκάλων εἰς θέσεις γραμματιστῶν κλπ. σελ. 118.
Ἐγκύκλιος Ὑπ. Ἐκκλ.σ. περὶ ἀναπληρώσεως καταλιπόντος τὴν ἐκυτοῦ θέσιν διδασκάλου σελ. 119.

Νόμος ΒΤΟΗ' περί τροποποιήσεως τοῦ Στρατολογικοῦ νόμου σελ. 130.

Ἀποσπάσματα τοῦ νόμου τοῦ 1834 περί δημοτ. σχολείων σελ. 142.

Νόμος ΒΟΘ' περί ὑποδιδασκαλείων 145.

Νόμος ἈΣΕΓ' περί καταργήσεως διδάκτρων ἐν ταῖς δημοτ. σχολείοις καὶ αὐξήσεως μισθοδοσίας δημοδιδασκάλων 151.

Γνώμη νομικοῦ συμβουλίου περί ἀντικαταστάσεως γραμματοδιδασκάλων διὰ γραμματιστῶν κατὰ τὸ 23 ἄρθρον τοῦ ΒΟΘ' νόμου σελ. 153.

Νόμος ΑΙΓ' περί Τουρκικῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν σχολείων σελ. 154.

Νόμος ΑΡΙΕ' περί ἐπιμισθίων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων σελ. 155.

Β. Δ. περί μετεωρολογικῶν σταθμῶν 156,

Νόμοι ΑΥΖΓ' καὶ ΑΩΠΑ' περί ἀποζημιώσεως καὶ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων σελ. 166 καὶ 168.

Νόμοι ΑΧΜΒ' καὶ ΑΩΖΖ' περί ἀπαλλοτριώσεως καταλαμβανομένων γαιῶν σελ. 170 καὶ 173.

Νόμος ΣΙΒ' περί δημοσίου λογιστικοῦ 174.

Β. Δ. περί συστάσεως Τουρκικῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν σχολείων σελ. 193.

Β. Δ. περί ἐξετάσεων ἐπὶ προβιβασμῶ δημοδιδασκάλων σελ. 199.

Νόμος τοῦ 1836 περί ιδιωτικῶν σχολείων 208.

Ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις ἐν γυμνασίοις τῶν πτυχιούχων δημοδιδασκάλων σελ. 210.

Νόμος ΒΦΚΕ' περί προκαταβολῆς μισθῶν τῶν Θεσσαλῶν διδασκάλων κλπ. σελ. 212.

Νόμων ΒΤΕ' καὶ ΑΧΚΕ' περί ἐκπαιδευτικῶν τελῶν καὶ χαρτοσήμου ἐν γένει, ἀποσπάσματα σελ. 214, 215 κ. ἑ.

*Νόμος ΑΧΙΑ τοῦ 1887 περί μανιότου ἐν
ἐξετάσει τῶν μαθητῶν ἰστορίας
καὶ β. διατάγματα 1424 ἄρτιον 1889 περί
ἐκπαιδεύσεως τοῦ νόμου 1887.*

ΠΙΝΑΞ

Ἀλφαβητικὸς τῆς περιεχομένης ὕλης.

(Οἱ ἀριθμοὶ δηλοῦσι σελίδας).

Α.

Ἀδεια ἀπουσίας 49. 177. 193 σημ.

Ἀναβολὴ κατατάξεως εἰς τὸν στρατὸν 134 κ. ἐ. δημοδιδάσκαλοι τυχόντες ἀνοβολῆς 140.

Ἀπαλλαγὴ ἀπὸ στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας 13 κ. ἐ.

Ἀπαλλοτρίωσις γηπέδων 44. 113. 170. 173.

Ἀπαρτία δημοτικοῦ συμβουλίου 14 ἐποπτικοῦ 33.

Ἀποβολὴ μαθητοῦ 33.

Ἀπόλυσις διδασκάλων 16. 33 ἐπιθεωρητοῦ 23. 31. 32.

Ἀρρενα καὶ θήλεα συνδιδασκόμενα 7. *καὶ 10.*

Ἀρχιούτης διδασκάλων 7. Ἀστυνομικὰ 70. 92. 95. Αὐξήσις μισθοῦ βλ. μισθός.

Ἀπολυτήριοι ἐξετάσεις πτυχιούχων διδασκάλων σελ. 201.

Β.

Βαθμοὶ διδασκάλων 7. 17, βιβλία διδακτικὰ 25. 58. 119 κ. ἐ. βιβλία χρήσιμα διδασκάλοις 60.

Γ.

Γήπεδα ἐφ' ὧν διδασκῆναι 27. 44. 112 κ. ἐ. Γραμματιστῶν μισθός 17 σημ. 118. 149. Γραμματοσχολεῖα — Ὑποχρεωτικὴ ἢ εἰς αὐτὰ φοίτησις 6. Ποῦ συνίστανται κλπ. 9. 10 καὶ 32. Μαθήματα αὐτῶν 10. Ἡλικία καὶ προσόντα γραμματοδιδασκάλων 9. 10. Μισθός 17. Μετεγγραφὴ ἀπὸ γραμματοσχολείου εἰς δημοτ. σχολεῖον 11. Γραφικὴ ὕλη ἐπιθεωρητῶν 28. Δημάρχου 91. Διευθυντοῦ δημοτικοῦ σχολείου 9.

Δ.

Δήμαρχος 34. 40. 51. 91 καὶ 140.

Δῆμοι. Λογαριασμὸς δῆμων καὶ δημοσίου 50. 52. Ἀπαίτητος ἢ ἔγκριστις τοῦ δημοτικοῦ ψηφίσματος δι' οὗ ἐπέβληθη φόρος 98, ἔγκαιρος ἐπιψήφισις προϋπολογισμῶν δῆμων 96. Δημοτικοὶ ἱατροὶ 92. Δημοτικὸς δασμὸς κατ' ἐπέκτασιν

100 Ἐφεσεις δημοτικ. προϋπολογισμῶν 101 βλ. κ. Προϋπολογισμός.

Διδακτηρίων μίσθωσις 26. 50, 115. Ἐνοίκια 35. 89, ἐπιθεώρησις 26. 59, ἐκλογή θέσεως 27. 112, ἔξοδα 41, τύποι 42, ἐκποιήσις 44, οἰκοδομή 26. 43 κ. ἐ. 109 κ. ἐ. Βλ. Μετασκευή.

Διδακτικά ὄργανα 32. 35. 90.

Διδάκτρα. 152. Διδασκαλισσῶν προσόντα 13, μισθός 17, Διδάσκαλοι, προσόντα κλπ. 13. 14. 15. 18. 19. Μετάθεσις, παῦσις 15. 32 33. Ἀδεία ἀπουσίας 49. 177.

Διαγραφὴ ἀπὸ καταλόγου 16 ἀριθμὸς ἐν ἐκάστῳ σχολεῖω 6.

Διευθυντὴς σχολείου 7. Ὑποδιδασκαλείου 146. Μετεωρολογικοῦ σταθμοῦ 158.

Ε.

Ἐγγραφή 11. 24. 25. 69 κ. ἐ. Εἰρηνοδίκης 15. 16. 50. 59. Εἰσφορὰ μονῶν 37. Ἐκπαιδευτικὰ τέλη 41. Ἐκποιήσις διδακτηρίων 43. 44. Ἐλεγχοί 25. 72. Ἑλληνικὰ σχολεῖα 29. 208. Ἐνταλμα 178. κ. ἐ. 39. 50. Ἐξετάσεις. Κατατακτῆριοι 11. 75. Ἐπὶ προαγωγῇ ἢ ἀπολύσει 70. κ. ἐ. Χρόνος ἐξετάσεων 68. 71. Ἐξετάσεις διδασκάλων ἐπὶ προαγωγῇ 199. κ. ἐ. γραμματιστῶν 148 ἐπιθεωρητῶν α' τάξεως 65. β' τάξεως 61. Ἐξοδα δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως 34 48. Βοήθημα δῆμον ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου 37. 38. Προκαταβολὴ ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου 50 βλ. προϋπολογισμός. Ἐπαρχιακὰ συμβούλια 5. 35. 48. 88. 89, ἐπιθεωροῦνται 20. 22. 23 24. 28. Περίπτωσις ἀπολύσεως 31. Ἐπιθεωροῦνται β' τάξεως 20. 23. 28. 56. 60. 61. Ἐπιθεωρήτριαι. 21. 54. Ἐπιτηδευμάτων φόρος 99 Ἐπιτροπὴ ἐπιθεωρητικὴ 34. 73. 143. Ἐποπτικὸν συμβούλιον. 14. 20. 21. 22. 28. 32. 33. ἔξοδα συμβουλίου 41. Ἐφεσεις δημοτικῶν προϋπολογισμῶν 101.

Ἐκπαιδευτικὰ τέλη σελ. 214.

Η.

Ἡλικία μαθητῶν νηπιαγωγείων καὶ δημοτ. σχολείων 3. 69 ἐπιθεωρητῶν 23. Ἡμερολόγιον ἐπιθεωρητῶν 27.

Θ.

Θρησκευτικῶν μαθημάτων ἴδιος διδάσκαλος 13. Θηλέων σχολεῖα 12.

Ι.

Ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια 4 76. 20. 11-74. 208. x. έ.
Ἰσραηλιτικὰ σχολεῖα 154. 193. x. έ.

Κ.

Καταστάσεις μισθοδοτικαί 179. Αἱ τῶν διδασκάλων θεω-
ροῦνται ὑπὸ τοῦ δημάρχου ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου 50. Κατάσχε-
σις 40. 187. Κλείσις χρήσεως 181. 184.
Κριταὶ βιβλίων 120. 124. 125.

Μ.

Μαθήματα δημοτ. σχολείων 4. 6. 8. Διαικονή 27. 71.
Μαθήματα ρηπιαγωγείων 3. 77. Ὑποδιδασκαλείων 147.
Μετάθεσις ὑπαλλήλων 192. διδασκάλων 15. 16. 33. ἐπι-
θεωρητοῦ 23. Μετασκευὴ διδακτηρίου 26. 41. 43. 45. 59,
110. 115. Μετεγγραφή 11-70. τελευταῖος στίχος. Μετεω-
ρολογικαὶ παρατηρήσεις 156.

Μισθὸς ὑπαλλήλων 176—179 νεωστὶ διοριζομένων 191.
Μετατιθεμένων ἢ παραιτουμένων 178. 192. 193. Ἐπιμίσθιον
155. 177. Μισθὸς διδασκάλων 17. 89. Αὐξήσις 149. 152.
Τρόπος πληρωμῆς 39. 50. 103—107. Μίσθωσις διδακτηρίων
σελ. 51.

Ν.

Νηπιαγωγεῖα. 3. 4. 76 Νομάρχαι 13. 14. 35. 36. 40.
48. 49. 51. 52. 77. x. έ. 88. 94. x. έ.

Ο.

Οἱ ἐν οἴκῳ διδασκέντες μαθηταὶ 11. 14. 75. Οἰκοδομῶν
φόρος 99.

Π.

Παραγραφή ἀπαιτήσεων 182. 183 185. Πιστώσεις 175.
176. Πλήρη δημοτ. σχολεῖα 4. 8. 7. 107. Προϋπολογισμὸς
ἐξόδων δημοτ. ἐκπαιδύσεως 35 x. έ. 94 — 103. Οἰκοδομὴ
διδακτηρίων 32. 43 Προκαταβολὴ μισθῶν διδισκάλων 50. 52.

Προκαταβολαὶ μισθῶν διδασκάλων Λαρίσσης καὶ Τρικκά-
λων κλπ. σελ. 212 x. έ.

Πίνακες τελῶν χαρτοσήμου 216. 218.

Πρόγραμμα Νηπιαγωγείων σελ. 225.

Σ.

Σεισμολογικαὶ παρατηρήσεις. 156. x. έ.

Σταθμοὶ μετεωρολογικοὶ 156 κ. έ.

Συνδιδασκαλία ἀρρένων καὶ θηλέων 10. 12.

Συνέδρια διδασκάλων 27. 71. ἐπιθεωρητῶν 30.

Συντάξεις 188 Συνταξιούχοι δημοδιδασκαλοὶ ὡς γραμματισταὶ 118.

Τ.

Ταμεῖον δημοτ. ἐκπαιδεύσεως 41. Ταμίαις 39. 40. 50. 52. 103—107. Τάξεως διαίσεις 7 Τιμωρία ταμίου, δημάρχου, εἰσπράκτορος ἀρνούμενου πληρωμὴν μισθῶν 40. Νομάρχου, ἐπιθεωρητοῦ μὴ διορίζοντος διδασκάλου 74. Δημάρχου μὴ ἐνοικιάζοντος διδασκλήριον 50.

Τέλη ἐκπαιδευτικά... . Τουρκικὰ σχολεῖα 154. 193. κ. έ.

Υ.

Υπηρέται σχολείων 9. 49.

Υποχρεωτικὴ ἢ φοίτησις εἰς τὰ στοιχειώδη σχολεῖα 6 70. 142. Υποδιδασκαλεῖα. 145. κ. έ. Υποβιβασμὸς μαθητῶν 71. δημοδιδασκάλου ἐξεταζομένου προαγωγικὴν ἐξέτασιν 208.

Χ.

Χρήσεις κεκλεισμέναι 175. 181. 184.

Χαρτόσημον 214. 216. 218.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ. 17 ἐν τῇ 1ῃ ὑποσημειώσει ἀντὶ ΑΡΠΒ' νόμου γράφει «ΑΣΕΓ' νόμου.» (σελ. 151).

Σελ. 72 στιχ. 14 πρὸ τῶν λέξεων: τῶν ἀπουσιῶν πρόσθεσις τὰς λέξεις «τὸν ἀριθμόν.»

Σελ. 72 ἐν προτελευταίῳ στίχῳ διόρθωσον τὴν λέξιν παραγωγῇ εἰς προαγωγῇ.

Σελ. 75 στιχ. 3 μετὰ τὴν λέξιν μηνιαίῳ πρόσθεσις τὴν λέξιν ἐλέγχῳ.

024000028373

